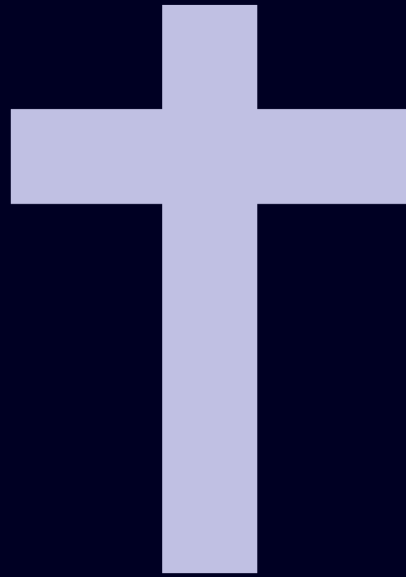

Edolo Bible

Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua
New Guinea

Edolo Bible
Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2024 from source files dated 26 Apr 2024
688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

Uludi	1
Madiu	7
Maga	69
Yone	104
Abosolo	148
Golosi	201
Age Desalonaiga	208
Agedu Desalonaiga	214
Filimono	218
Yamese	220
Age Yone	228
Agedu Yone	234
Osoda Yone	235
Yudi	237

Uludi Neala olelo oboba

Beba gowegi sedalu dibe amoda hedabifali dialea. Busa dolö amoli nefolalebegi, e awäla besela galai. Uludi eda Moaba udia Isilale fii sosogo afädëma fii. Neasebegi, ea segea Moaba ami salea egoa amo baagoi. Baagosebegi, ea egoame made digila awäla sigi nebegi, Naomi e hile Yuda fii segea obëgëi. Obëgësebegi eege Naomi bëgëla helegela asi. Uludia Isilaleie Gode neebe amo hawala sulo. Hobeala e dolö elöma filahilä, gini Debidiië yaye sulo. Debidii eda Isilale ilile gini dafidilo hedabi afädë nelö.

Sedalu gowe dia nidela, Uludia hamoi gowe hëdäi nabolömelë. Dafidida, Uludi e asigi afädë negei made sulo, gasoda, Isilaleie Godemage ie egoame amomage edefademalä boba hamoi sulo. Mala ea hamolo amoda, Isilaleie Godea ilima ado säla negei i amo, ea dofä bëgëla hamolo sulo. Amase, diliage dilile iso asigiage Gode dofä hamesa namialo. Amalahilä, dilile damelë nefolalebe amoli boba hamomalo. Beba gowea ulufala olesalea, udia dolö wagadi made nefolalebe amolia Godeie galu neala gaulahilä, Godeie udia dolö nefolalebe amolibalä maala baamolö dialea. Mala amala hamoseda, dolö wagadi made nefolalebe amoli afädëa Isilale fii ilia mala hamolo amo baagila moholömelë.

Naomia yöi meli

(Uludi 1)

Elimelege idiage efegele äudä amolali Moaba asi

¹ Isilale udia dolö beaha aligilo gini maadeia, gudi mogelo amoliamu beaha nebegi, Yuda segea ami sege eso edefademalä maala sidë i edefade gelola misi. Amala hamosebegida Bedeleheme ami fii dolö afädë sosogoda Yuda, amilahilä gäheo i odoa sege näiadodi Moaba namolö asi. Dolö asi amo ie udiage ie dolö malö äudäge ili biyidia asi.

² Dolö amoie ëida Elimelege, ie udiada Naomi, malö äudä amolele ëida Malonole Gilonole. Ili sosogoda Efalada, Yuda fiie gaamu edefade Bedeleheme dibe amilahilä Moaba namolö asi. ³⁻⁵ Ili gäheo i nabülasi afädë gadoi ami nelö. Ami nea Elimelege baagoi. Baagosebegida Naomi, ie malö äudä amolali, hilido nelö. Hilido nea efegele äudä amolea Moaba udia amogi nii. Dolisä äudä amolele ëida Obale Uludile. Ele neala ami salea Gilonole Malonole helegela ami baagoi. Egoa efegele äudä amolali baagoibua Naomi hido ami sulo.

Naomi asi amo gadola Uludia bëgëla Bedeleheme obëgëi

⁶ Naomi ami salea nabelebe Dafidilo Geloia ie udia dolö neala obeägilasilahilä dafidi esoi dilo amo fisilahilä molö naha dialeala säi nabi. Amo nabalalahilä efege idia didalo äudä amola ili Moaba digila moholöla daiai. ⁷ Naomila efege idia didalo äudä amolali segea ami sulo amo digilahilä, Yuda segea moholö asi. ⁸ Asi amo awälahilä gaso, idiafa amilahilä Naomia efege idia äudä amolema sähalea, Alida hali segea diemebalä samolö obëgëmalo. Alia nemage baagoi amolimage mala hedabi hamosa nelö amo gadola Dafidilo Geloia alima hedabi hamomolömelë. ⁹⁻¹⁰ Dafidilo Geloia ali ugila negemäia. Dolö elöma mosalo. Dafidilo Geloia ali hedabola ugila negemolömelëla säla iahagola säla i. Amala säla iaha nelolahilä, Naomia udia äudä amole helegela neala mimilahilä, ali samialola säla i. Amala säi amole

udia äudä amolea diisa nea Naomima gelolafali sähalea, Alida obëgëmolö made. Di sosogo neebee di awäsego gadola nihiligila moholömelëla säi.

¹¹ Amala säsebegi, Naomia säla obëgësalea, Nie nidiwi ali-e, alida dofä wila hali mosöa obëgëmäiala helësësamelë. Nebaläda alida edo nea moholö. Ali nimäia na dolö malö elö sogobamolöi gabule. Alida mosöa bahila obëgëmalo. ¹²⁻¹³ Na walio gasigi dolö fila awäla malö äudä sogobalahilä amea ali nimäiale. Neda sesalebe made gabule. Ali hali segea bahila obëgëmalo. Malö äudä amea ali nimäialahilä beaha samolöle. Ele helësëla ali memalä samolöle. Nie nidiwi ali-e, Dafidilo Geloia nema edefade baagi i amo gadola alimage amai amogi bobasësawela säi. ¹⁴ Amo säi amo nabalahilä elea bu elö dii. Diisa nelolahilä Obaea egoame Naomi gaula mimilahilä, mosalo, hawiola sälahilä hi segea obëgëi. Uludia egoame sali gaula nea, neda dofä obëgëmolö mademelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Naomia ema säla obëgësalea, Die disama amoda e hile sosogo neebeege hile gode neebeege obëgëi amo dige amo gadola obëgëmalola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Uludia säla obëgësalea, Dia ne bahila obëgëmalola sämabu. Di awäsego gadola ne moholömelë. Di fisebee amige ne samolömelë. Di sosogo neebee amoge ne sosogo namolömelë. Die Geleiyesali Gode neebee amoge nie Geleiyesali Gode namolömelë. ¹⁷ Di baagosebee amige ne baagomolömelë. Baagosebee amida baumäiamelë. Baagoeamu ali neala hido hidolasimolömelë. Na ado walio säi amo gadola bëgëla made hamoseda, Dafidilo Geloia edefade neebee amea nema yöi imäiamelëla säla i. ¹⁸ Amala säsebegi, Naomia beahamelebe, Uludia ebalä moholöla gelosebegi, ea ado säla made, ¹⁹ amilasilahilä udia äudä amole awäla Bedeleheme besela galai. Besela galasebegi, Bedeleheme udia dolö nefolalo amolia fudugilahilä udi-afali amolia sähalea, E, goda Naomi gabule ma, nowëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, Naomia säla obëgësalea, Nema Naomila sämabu. Nema Malala sämo. (Naomi nilile ado sälada obeägisa. Amase, Malada nilile ado sälada Gamogaila sämola säi). Gode Edefade Sulubadelaie Geloia neebee amea nema gamogai yafie hamola, nihinege neala gamogalasimelë. ²¹ Amo gala ne wila awähaleada ne sosogoma asi gaso, walio Dafidilo Geloia sigi obëgësaleada ne memalä misimelë. Gode Dafidilo Sulubadelaie Geloia neebee amea yöi amo gadoi i ameada edoie nie ei Naomila sämolö gabula säla i.

²² Goweda Naomi efege idia Uludile Moaba sege digila obëgëla misi amoie ado dialea. Ele Bedeleheme ami besela galasolo amo gala eladi gadoi ëida bali dafidi sagai dilo amo mi gawila damusa nebegi besela galai.

Uludia Boasaie sagaia molö hogola asi

2

(Uludi 2)

Uludi e Boasaie sagaia hamoi hamosa nelo

¹ Dolö dafidilo ei sälo afädë ie ëida Boasa. Eda Naomi ie egoa Elimelege baagoi amoie fii afädëgila sosogo gadoi nelo.

² Segeyo afädëgi Uludia Naomima nabahalea, Na eladi gadoi ëida bali sagaia damulo neebee amea damula hamoi hamosa neebee ami damui fisigisigi digafui dibe amo misila audulela nabi. Afädëa ie baagido hobeala misila aligi misialola sämolöla helësësamelëla säi. Amala säsebegi, Naomia säla obëgësalea, Nie nidiwi-e, dia amamalola säla i. ³ Amo nabalahilä Uludi e awäla hamoi hamolo amoli baagido hobeala eladi gadoi bali gägä neala gagaula awäha nelo. Eladi gadoi bali sagai dilo amoda Elimelege sosogo Boasaie sagai dilo.

⁴ Boasa hi e Bedeleheme nelolahilä maala besela galai. E besela galahalea ie hamoi hamosa nefolalo amolima sähalea, Dafidilo Geloia e dilibalä

namiäiamelëla säi. Amala säsebegi, ìe hamoi hamolo nefolalo amolia emage, dige Dafidilo Geloia ugila negemäiamelëla säi. ⁵ Boasaea ìe hamoi beaha aligilo nelo amoma nabahalea, Udia dolisä neebe gagoweda nowëla nabi. ⁶ Amala nabasebegi, hamoi beaha aligilo amea säla obëgësalea, Udia dolisä goda Moaba segeala Naomibalä wi misi amo gabio. ⁷ Ea nema nabahalea, Hamoi hamolo dolö nefolalebego baagido eladi gadoi bali gägä digafui dibego misila aligi hobeala mudulela nabasio. E yosefali maalahilä hamoi hamosamu nelo amo gaso, holöfali hele fila awälahilä hamoi hamosa neagola säi. ⁸ Amala säsebegi, Boasaea sähalea, Udia dolisä-o, sagai odoagi nofe dabilia auloeo. Gui udia hamoi hamolo nefolalebe go ilibalä eladi gadoi bali gägä gomu misisa namialo. ⁹ Dolö ilia hamoi hamosebego abidi hamosebelela fädäla bealahilä udiagalibalä gegelela hamoi hahamola awäha namialo. Dolö wi nefolalebe golima, ilia dima nafade hamoloeola säimelë. Di ödä molö haläsedä, ilia ödä iigi usi dië bimolömelë amogi mualola säla i. ¹⁰ Boasaea ado amo säsebegi, Uludia nagadaia gumusula dia idogolahilä Boasama sähalea, Dia nema mala hedabi go hamosegoda mi edoie amaha. Neda sege wagadi made fii udia misi saleawela säi. ¹¹ Amala säsebegi, Boasaea säla obëgësalea, Dië digua baagolahilä salea mala hedabi, diguamema hamoila säi amo nabimelë. Dia dië dieme diadoge dië segege digila udia dolö dia dawa made beahage melëlo madebalä namolö misila säi amo nabimelë. ¹² Dia mala hedabi hamoi amoie Godea dimage amo gadola hamomäia. Isilaleie Dafidilo Geloia Godea dige amo gadola sigi namiäia. Ìe augia hawa musügä namolö misi goiege bidi edefade nimäiamelëla säla i. ¹³ Uludia säla obëgësalea, Dolö edefade-e, dië hamoi hamolo udia sefolalebe amolibalä afädëdi made sulo amo dia ado hedabi nebalä säi ameada ne neala gelolasimelë. Amalahilä dia nema mala hedabi hamomäiala säla i.

¹⁴ Molö molö nea Boasaea Uludima bu sähalea, Wahalo gadoi beledi difolalebe gowegi gelebi ëfë gägä ödäbalä gela molö guwi samolö misiëla säi. Amala säsebegi, Uludi e hamoi hamolo amolibalä maala sebegi, Boasaea eladi gadoi bali gobei odoa amogi Uludi muäia neala i amo naala bolesalea odoa fea digai. ¹⁵ Uludi e molö naha maadelahilä awäla eladi gadoi bali amo bu misila aligi awäha nelo. Uludi awäse gaalu, Boasaea ìe hamoi hamolo dolö amolima sähalea, Uludia eladi gadoi bali doboi dibeadi gogi nelea maaseda, ema nemomabio. ¹⁶ Dobo dibeami eladi gadoi bali gogi damusaleada odoa e neala gaumäia damula gui guila mosalo. Amo neala gausegida dilia ema nimabula säloeola säi.

¹⁷ Uludia eladi bali amo neala misisa nebegimu eso digala deadi. Ea amo misila neaha maadelahilä, eladi gadoi bali amo molö mogela hedefala negei. Molö hedefala negei amoie yöida gilo nabülasi gadoi. ¹⁸ Uludia eladi gadoi bali amo ägüla awäla mosöa egoamema olei. Esoa helesalea molö nahalea fea digai ägüi amoge egoamegali muäia neala i. ¹⁹ Amo gadola hamoi amo bealahilä Naomia Uludima nabahalea, Dia walio eladi gadoi bali neala misila hamoi hahamola awäha nelogoda dolö nowëa sagaia hamosa nelola nabi. Dolö dima hedabi hamolo gomada Geleiyesali Godeie obeägilasileo ege obeägilasimäiamelëla säi. Amala sälebe Uludia säla obëgësalea, Na eladi gadoi bali sagaia hamoi hamosa nelo amoda dolö afädë Boasaea sagaia hamosolomelëla säla i. ²⁰ Uludia ado amo säla iasebegi, Naomia sähalea, Dafidilo Geloia neebe ameada baagoi amolibaläge sebe welibaläge hamomolömelëla säla negei amoda asialo made neebe ameada Boasa ege neala obeägilasimäiala sähawela säi. Naomia bu sähalea, Boasa goda dofä nili sosogofali fii afädë neamelë. Ali fidila negemolöge beaha namolöge mala dibe amo

gadola dolö goea hamomolömelëla säla i. ²¹ Amala säsebegi, Uludia sähalea, Eage nema ado afädë gomalä säσιο. Neda ië hamoi hamolo udia amolibalä hamoi hahamola awäha nea eladi gadoi bali misila modoala agusolo amo gala fisimalaimelëla säla i. ²² Amala sälebe, Naomia Uludima sähalea, Nidiwi-e, go säi go gadolafalï Boasaie hamoi hamolo udia nefolalebegobalä gedola ië eladi gadoi bali sagaia guimu hamosa namialo. Dolö elöie eladi gadoi bali sagaido nofe dabiala awäседа, di neala nafadelasimolö dië bimolömelëla säla i.

²³ Uludia Boasaie hamoi hamolo nefolalo amolibalä eladi gadoi bali gägäge widi gägäge modoala dobola nelegela awäha nelo amo gadola hamola wagalahilä wagala afiase amo gadola modoala wagala asi. Mosö midilöda hile egoame salibalä diahamu nea hamola afufusa nelo.

Boasaea Uludima mala hedabi hamoi amo

3

(Uludi 3)

Naomia Uludië dolö hogosamelëla säi

¹ Segeyo afädëgi Naomia Uludima sähalea, Di nimäia. Na dië dolö afädë hogosamelë. Dolöbalä hedabola filo amo gadola di segegi hedabola fodögila fimäiamelëla säla i. ² Dia helësësebele. Eladi gadoi bali sagaia ië hamoi hamolo udiabalä dilia hamoi hamolasilo dolö amoda Boasamelë. Dolö amoda nili sosogofalimelë. E walio gasigi awäla eladi gadoi bali gägä amo dobisa namolömelë. ³ Dië domalo nigime hëmalö. Nigime hëlahilä weli gafisigäi negemalo. Negelahilä fagulo hedabifalï salugamalo. Amalahilä eladi gadoi bali amo gägä dobisa neebee ami awälahilä Boasaea di melëloea musügä awäla namialo. Ea hamoi hamosa maadelahilä molö ödäle muäia fu iala namialo. ⁴ Naha maadelahilä diasebegoda abododi diasebelela fädäla bimalo. Fädäla bealahilä ië fagulo figi gauia adala emo sëgëa ami midialo. Amala hamosegida gomalä hamomalola hi fädäla säla imolömelëla säla i. ⁵ Amala säsebegi, Uludia säla obëgësalea, Dia säsego gadola na hamomolömelëla säi. ⁶ Amala sälahilä, Uludia egoame salia hamomalola säi amo gadola hamosa maadelahilä, eladi gadoi bali gägä dobisa neebee ami asi.

⁷ Boasa e hamoi hamosa nelolahilä molö ödä mai. Naala asigi dusugala awäla süwiasebegi, eladi gadoi bali hedefala dobi nelegela fedai dilo amo agesugi adi. Amala adi dibegi, Uludi e geleä geleäla awäla Boasaie fagulo figi dibe amo geleä bidi gauia adala ië emo sëgëa ami adi. ⁸ Gasi mogogi Boasa e fudugila adi besusalea beahamelebe, udia afädë ië emo sëgëa ami maala adi dibe meli. ⁹ Bealahilä ea nabahalea, Di nowëla nabi. Amo nabalahlilä, Uludia säla obëgësalea, Neda Uludi, dië hamoi hamolo udia amomelë. Dië fagulo bidia ne gesumäiamelë. Amoie mida, dida Elimelegeie sosogofalï gabugi, dia ne sigi aligila ugila negemäiamelëla säi. ¹⁰ Boasaea amo nabalahlilä Uludima sähalea, Nidiwi, Dafidilo Geloia dima hedabi hamomäia. Dia walio hamoi ameada dafidi hamosa nelo amo baagila awäla hido elöi hedabi hamoimelë. Malisä yafie nea, odoa nelegei yafie negelo, odoa busadäoi, amoli afädëa di nimäiala made helësëi gabu. ¹¹ Nidiwi-e, asigi säosäomabu. Udia dolö wi nefolalebe sulubadelaeadä dida udia hedabifalï saleala säha. Dia nema hamomäiala säsebe amoda na hamosa maademolömelë. ¹² Dia säi amoda dofä. Neda digua baagoi amoie sosogo. Na di beaha namolö gaso, dolö afädë di beaha namolöi neamelë. Amomadale dafidi fädäla nabulömelë. ¹³ Waliöda gui wäla midialo. Diala aiyo yosefalï ne awäla dolö amea abilia säsebelela fädäla nabulömelë. Ea di sigi namolöla säседа, amo dofea. Ea haboimelëla säседа, Dafidilo Geloie eigi nea sähawe sosogoea beaha aligilo mala dibe

amo gadola hamomolöda nïe dibe amo gadola hamomolömelë. Waliöda sege yomäia beahalea gui midialola säla i. ¹⁴ Amala säsebegi, Uludi e Boasa dibeä ami adi amo udia dolöea siia melëloeala helësëlahilä Boasaea musügä fodolofali nowela yosefali mosalola säi amo gadola aabela nowei. Boasaeada udia dolöea Uludi e, e adi dibeä ami diala asi gabula made helësëmäia amala säi. ¹⁵ Nowesebegi, Boasaea ema sähalea, Dia fagulo go idogoi fösimola säi. Amo gadola Uludia fösisebegi, Boasaea eladi gadoi bali gägä amogi adu äudä i, amoïe yöida gilo nabülasi äudä gadoi amo ägümalai. Uludia bali gägä amo ägümäia Boasaea nigila ägüsi. Uludi e amo ägüla asi baagido Boasa e Bedeleheme gaamugi asi.

¹⁶ Obëgëla awäla egoame sali mosöa sebea ami besela galasebegi, egoame sali amea nabahalea, Nidiwi, gelola abilia hamoila nabi. Amala nabasebegi, Uludia Boasaea säi amoge hamoi amoge hulu sulubadela säla iaha maadei. ¹⁷ Ea säla wagahalea sähalea, Boasaea di sebea obëgësalea memalä ne badumu obëgëmäiala made beasila, eladi gadoi bali gägä adu äudä i ägüi amo gomelëla säi. ¹⁸ Amala säsebegi, Naomia Uludima sähalea, Nafege udia, di holöfali beaha samialo. Walio Boasaea hamosebego abilia hamola dafogäsebelela bimolömelë. Boasaea abilia hamogimolöi walebelela bimolöïe idi hogosamu nea. Beagolese amo gadolada e hele samolömelëla säi.

Dafidilo Geloia Naomi ugila negei amo

4

(Uludi 4)

Boasaea Uludi nii

¹ Boasa e awäla udia dolö gedolo segea nogila digalo idiafa ami sulo. E fii heleia made Elimelegeïe sosogo elö säi amo maasebe meli. Boasaea dolö amoma sähalea, Ae, nedoo, gui samolö misië. Na dima ado holöfali sädeläla säi. Amala säsebegi, dolö amo maala sulo. ² Amala maala sebegi, Boasaea segea ami dolö beaha aligilo nabülasi nefolalo amoli maala fïfigimalola säla i. Amala säsebegi, ili maala sefolalo. ³ Ea ië sosogo amoma sähalea, Naomida Moaba asi nelo amo bahila misi saleamelë. Eada alile sosogo Elimelegeïe sege nalä amo dolö afädëa nimäiala helësësaleamelë. ⁴ Amaimo, dia helësëmäia säla iahago. Dia sege amo nimolö helësëseda, beaha aligilo nabülasi sefolalebe gowe ilile siigi sämo. Neda di baagia gabugi sege amo dia nimäia. Made nimolö galëda, haboila sämola säi. Amala säla iasebegi, dolö amea säla obëgësalea, Sege amo na nimolömelëla säi. ⁵ Amalebe Boasaea ema sähalea, Dia Naomiïe sege nimolö galëda, Moaba udia Malonoïe udia didalo Uludige digali nimalo. Amalahilä sege amoda baagoi amoïe sosogoïe ëigi diamäiala säi. ⁶ Ado amala sälebe dolö amea sähalea, Sege amo na nimolö gaso, na neaseda, nihine nelegei negelo made gadoi busadäoi namolö gabugi. Ne haboi. Na made nimolömelë. Dihï helësëse amo gadola hamomalola säi. ⁷ (Siiba Isilale udia dolö ilile mala gowe gadola hamolo negei. Udia didaloïe ado sähaleage, amase, sege nalä nimolöïe ado sähaleage amogi bidigi sämolö made säla wagahagola sähaleada emo usililo gila bidi nelo dolö amogali ilo negei.) ⁸ Dolö amea Boasama sähalea, Dia bidia nimalola säi. Amala sälahilä ië emo usililo amo dugala Boasagali i. ⁹ Amala iasebegi, Boasaea mala gaui busa nabülasi sefolalo amolimage udia dolö odoä maala sefolalo amolimage sähalea, Dili sulubadela sebegoïe sidaia sähago. Dafidida Elimelegeïe segege nelegei dilo amoge malö äudä Malonole Gillionolele segege nelegei dilo amoge Naomia beaha nelo nelebo amoda na neahawe. ¹⁰ Amase, Moaba udia Uludida Malono baagoi amoïe udia didalo sulo amoge na neahawe. Amala

hamosebeweada baagosalea sege nalä dibe amoda Malono hile äigimu ie sosogoie diamiäia. Baagoi amoie sosogo afädë sebe amoliada ie ei amo helësësa namiäiamelë. Na walio säi amoda diliage nabala siiage meli amomelëla säla i. ¹¹ Amala sälahilä dolö nabülasi amoliage udia dolö bea misi sefolalo amoliage sähalea, Ä, niliage beaha. Udia go die mosöa awäseda, Dafidilo Edefadea ugila negesege nilile Isilaleie naye mäu Eleselole Eleale gadoi samiäiamelë. Elea malö malei ägüi amo gadola udia goweage malö malei ägümäiamelë. Amase, dihidida Efalada sosogo amoie ei sälo nea, Bedeleheme udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë. ¹² Dafidilo Geloia dolisä go alima aligila malö ägüsebe ameada Yuda Damalalea malö sogobai nilile mäu Felese sosogo gadoi di sosogo namiäiamelëla säi. ¹³ Segeyo amo gala Uludi nealahilä Boasaie udia salea. Dafidilo Edefadea ele neala obeägilasilahilä Uludi e fagulo hagui sebe meli. Amalahilä ea dolö malö afädë neegela ägüimelë. ¹⁴ Udia sefolalo amolia Naomima säla iahalea, Dafidilo Edefadeie ei gauia adadi. Ea di dihidö samiäiala fisigisila made. Die diaye afädë di beaha namiäia i gabumelë. Malö goeada Isilale udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë. ¹⁵ Diefegedie idiaea dima boba hamosebegoada dia dolö malö gifalädalä gadoi sogobai amai galebeda, amolima boba hamolabio amoda nagadaialahilä die diefegedie idiaea dima boba hamoi gabugo. Amaimo, ea malö walio ägüi goeada di gelolasila sigi aligila beaha aliligi awäha nea, di udia sali hamomolömelëla säla i.

Boasage ie mäu nelo amoge

¹⁶ Naomia dolö malö dubo amo sogobala gaula nea obëbësa nelo. Amala hamolahiläda dubo amo Naomia beaha nelo. ¹⁷ Udia ga made sefolalo amolia malö amoie ei Obedi negei. Ei amo negelahilä ilia säla sogosalea sähalea, Naomigali dolö malö afädë sogobala i gabuwela säi.

Hobealada Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi.

¹⁸⁻²² Goweda Felese sosogo awäha nea Debidi besela galai amo dialea. Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama. Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabaie malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomono. Salomonoie malöda Boasa. Boasaie malöda Obedi. Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi. Amala fifi misi dialea. Hä amo.

Madiu Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiuie bebagi dödëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelëlage, imolömelëlage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuie bebagi ado dödëla negei amogi mi gäwila dödëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dödëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahila didigila asi amoge, dödëla negei dialea. Yesu e Galili sege digila nawesa namolö awäla Yalusaleme besela galai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dödëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeie ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelëlage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelëlage, gelolafali ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dödëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobea Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuie bögëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla iaha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bögëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

*Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ei
(Ulugu 3.23-28)*

¹ Dödëla negei difolalebe goida, Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ei dialea. Yesu Gelesoie yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.

² Abalahamaie malöda Aisaga. Aisagaie malöda Yeigaba. Yeigabaie malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli.*

³ Yudaie malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama.

⁴ Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabaie malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomono.

⁵ Amase, Salomonoie malöda Boasa. Boasaie emeda Eleihaba. Boasaie malöda Obedi. Obediie emeda Uludi. Obediie malöda Yesi.

⁶ Amase, Yesiie malöda beaha aligilo Gini Debidi.

* **1:2:** Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi besela galai amoie yaua mäuda amoli.

Debidiie malöda Solomono. Dafidi Solomonoie emeda Uliäie udia sulo.*

⁷ Solomonoie malöda Elehoboama. Elehoboamaie malöda Abia. Abiaie malöda Aša.

⁸ Asaie malöda Yehosafada. Yehosafadaie malöda Yeholama. Yeholamaie malöda Usia.

⁹ Usiaie malöda Yodama. Yodamaie malöda Ahasa. Ahasaie malöda Hesegia.

¹⁰ Hesegiaie malöda Manasa. Manasaie malöda Amono. Amonoie malöda Yosaea.

¹¹ Yosaeaie malöda Yehoiagini, ie edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu gala digi nefolalo amo.

¹² Ili Babilonomu gala digi nefolaloa amilada, Yehoiaginiie malöda Sealadie. Sealadieie malöda Selubabele.

¹³ Selubabeleie malöda Abiuda. Abiudaie malöda Eliagimi. Eliagimie malöda Asolo.

¹⁴ Asoloie malöda Sadogo. Sadogoie malöda Agima. Agimaie malöda Eliudi.

¹⁵ Eliudiie malöda Eleasala. Eleasalaie malöda Madani. Madaniie malöda Yeigaba.

¹⁶ Yeigabaie malöda Yosebe. Yosebeda Meliie egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.

¹⁷ Ei amolida Abalahama neloa amila maala Debidi neloa amilada damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu gala digia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono gala digia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

Melia Yesu Geleso neegela ägüi

(Uluu 2.1-7)

¹⁸ Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. Ie eme Meli Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Eleloi Gesamia malö dubo i amo, ili sefolalo amolia beagolei. ¹⁹ Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameadä, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.

²⁰ Amala helësëlahilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla iahalea, Debidiie malö Yosebe, Meli die udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Eleloi Gesamia negesimelë. ²¹ Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ie ei Yesu negemalo. Mida, ea ie udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömelëla säla i.*

²² Dafidi Dafidilo Geloia ie bea säloa aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamoi. ²³ Bea säla negei amoda gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagui sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoie ei Emanuale negemolömelëla säla dädëla negei dialea. Ei amoie mida gomalä, Gode nilibalä nea. *Aisaea 7.14*

²⁴ Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloie selesaia fii ema ado säi amo gadola bögëla, ea Meli nii. ²⁵ Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoie ei Yesu negei.

* **1:6:** Dädëla negei dibe adogogi udia odoa ei difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ei. Damalale Eleihabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoie eme Badasiba afädëfali emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi.

* **1:16:** Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilile ado sälada Afädë Memelei. * **1:21:** Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilile ado sälada Godea damula aulo.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

¹ Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë ëi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa gasumili melëlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme besela galai. ² Besela galalahilä, ilia sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini namolö malö dubo neegela ägüi amoda, abidi dialea. Ìe gasumili eso maasido neebe amo bealahilä, nilia ìe ëi gauia adamolö mofiaimelëla säi. ³ Ado amala säi amo nabalahilä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säosäosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaage, amalamu helësësa nefolalo. ⁴ Säosäolahilä, Heledoea Yu udia dolöie gobela ilo busa nefolalo amolige, amase, mala dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë Memelei amoda sege abidi neegela ägümolöla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ëi Bedeleheme amimelë. Amala säsebe amoie mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

⁶ Bedeleheme, Yuda segegida, dida Yuda segeie gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoie mida, dima aligila sigi aligilo afädë besela galamolömelë. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nìe Isilale udia dolö sigi namolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Maiga 5.2*

⁷ Amala säi amo nabalahilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahilä, dilia gasumili amoda abola melila ea ilima fädäla nabi. ⁸ Nabala ili Bedeleheme mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabolafali hogolahilä beagoleseda, nage ìe ëi gauia adamolö moholöie nema säla ìmalola säla ì. ⁹ Gini amea amala säi amo nabalahilä, ili awäha nebegi, gasumili dafidi eso maasido meli amo dafidi awäla, malö dibeami aumala aligisi.* ¹⁰ Ili gasumili amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägimolö besela galai. ¹¹ Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoie mumusogi digai. Nogila digalahilä, ilia malöge ìe eme Melige bealahilä, emo gumu sasagala fia idogolahilä sefolalea, malö amoie ëi gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegei höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëie heale sigä gäha made misiäia hëlo ëi muwege, amoli ägüi amo Yesugali somodala ì.*

¹² Amala somodala ìalahilä, ili misi idi amogi made, idi elögi obëgëi. Amoie mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo neebeamada obëgëmabiola säi amo nabalahilä, hilile segea amala obëgëi.

Fisäla Isibi asi

¹³ Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla ìmolöie ami beaha namialo. Mida, Heledoea malö go nufudadigimolöie hogomolömelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, ili gasigi fisäla Isibi asi. ¹⁵ Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ìe bea säloma aligila bea säla negei amo gausiala digamolöie, amala hamoi. Bea säla negei amoda gowe.

* **2:1:** Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoie Gini edefade ëi Sisala sälo amo hawa nelo. * **2:9:** Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gilomida gödölasi gadoi, Dodomonala Aya gadola. * **2:11:** Nelebo ohodoa ì amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo.

Nie nafege Isibi segeala na weimelëla
säla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadidigisa maadei

¹⁶ Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helësëlahilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalälähilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, ea sulubadela baagomäia nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumilä mi gäwila neia idogoimelëla säla i amo helësëlahilä, amala nufualai. ¹⁷ Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amoië säla negei dibe amoda gowe.

¹⁸ Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola diisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ië malölaligi diisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala säla dëdëla negei dialea. *Yelemaea 31.15*

Yosebelali Isibila obëgëi

¹⁹ Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä ²⁰ ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgëi. ²² Ili obëgësalea, Yosebea Agelausada ië eedo bedefala Yudiaie beaha aligilo gini neamelëla säi amo nabalähilä, eda ami obëgëmolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili segea ami awälä ²³ bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla negesalea, Eda Nasalese fii neala sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

*Ödägi gelo Yonea ado mala säla iaha nelo
(Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹ Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala säla iaha nelo. ² Ea säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla iaha nelo.* ³ Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneie dafidi bea säla negesalea sähalea,

Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Geloie misiäia idi daijala hamogilasimalo. Ië idida mogola fodolasimalola säha neamelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalähilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.* ⁵ Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga

* **3:1:** Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaie gäheo i nabülasi äudäie odoai gödölasi gadoi nelo. * **3:2:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolele gini namolöla säi. * **3:4:** Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo.

made dibe aamilage, Yone neebee maahamu nelo. ⁶ Ili nafade hamoi amo säla sisiasebegi, ea ili ödä Yodonagi gesa nelo.

⁷ Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaie malö nebego, Godea së ia idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa säla äasio. ⁸ Dilia asigi besui amoie gägä ulufala negemalo. ⁹ Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile mäu nelola sämolö dialeala helësëmabio.* Na ado afädë säla äahago. Nabualo. Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaie yaua mäu hamolasimolöi neamelë. ¹⁰ I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.

¹¹ Dili asigi besui ameadä na dili ödäea gelasilömelë. Hobeä ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfalimelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ie emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada Eleloi Gesamiage, nulo söaeage dili gelasimolömelë. ¹² Eada eladi gadoi ei widiie gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ie widi dobito sege amo gëgelë doala digilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebee ami gobemolömelëla Yonea säi.

*Yonea Godeie malö Yesu ödägi gelasi
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)*

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibeä ami maalahilä, e Yonea ödägi gelasimäia misi. ¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesueä oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebee misi golela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesueä säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu dogä negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeie Gesami digala edaia fisebe amo meli. ¹⁷ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nie malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägisa neawela säi.

4

*Mugabe busaea Yesueä nafade hamomabelela fedogola bimolöie misi
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesueä nafade hamomabelela fedogola bimolöie, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. ² Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e segeyo nabülas biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, sidëa baagoi nelo. ³ E amala sidëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo fedogola melëlo busa amea maalahilä sähalea, Di Godeie malö nea galëda, igi gowema wahalo hamomalamola säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesueä säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Udia dolögali namolö ilo amoda wahalo nase ameamu ilo mademelë. Ado sulubadela Godeie nafiala maasebe amolia namolöila säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egei 8.3*

* **3:9:** Ili Abalahamada nilile mäu nelola ado amala sälo ameadä, së molö dibeä ami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësëmabiola säi.

⁵ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu Godea hîle nafolai Yalusaleme ami awäla, Godeie mosöa ilibiafali gadogo ifosilahilä, ⁶ ema sähalea, Di Godeie malö nea galëda, hä, di dihi nila sadia idogomo. Amoie ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Ea ie selesaia fii amolima die säsegi, igia die emo daualoea, ilile naaboea di sogobala gauia adogomolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 91.11-12*

⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö gomalä säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egegi 6.16*

⁸ Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia neebedaia ami Yesu sigi fedalahilä, gädili sulubadela dibe amolige, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. ⁹ Olesa maadelahilä sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahilä, nie ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelida, digali iaha maademolömelëla säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö. Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia ie ëi gauia adamalolage, amase, iemu hamoi hamomalolage säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egegi 6.13*

¹¹ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu dīgila asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

*Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelö
(Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)*

¹² Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahlilä, Yesu e Galili segea obëgëi. ¹³ Obëgëla awälahlilä, e Nasalese gaamu dīgila, Gabaniama gaamugi namolö asi. Gabaniama gaamuda, oeabo edefade dibe amoie agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* ¹⁴ Amo hamoi amoie Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

¹⁵ Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoada, idi oeabo edefade dibeamadi ami aulo sege amoge, ödä Yodona agesugi dibe sege amoge, amase, Disiligi Galiligi udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

¹⁶ Segea ami udia dolö gasimi sagaigi nefolalebe amoliada, yo digalo edefade-malä melimelë. Baagoloie sege augi hawa nefolalebe amolimada yo digala besela galaimelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 9.1-2*

¹⁷ Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dilia asigi besumalola säla iaha nelö.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)*

¹⁸ Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoie agesudilä awäha nea, ea seme digilo dolö äudä elowole ëole meli. Elöda Saimono, ie ëi elöda Fida, amase, ie edoo Ädulule meli. Eleada ödä edefade amogi seme digisa nelö. ¹⁹ Ele bealahilä, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelö amo gadola, udia dolö nimäia na alima neala oleledelä. Ne bëgëla misiëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, elea elele selëgë amoli dīgila, fodolofali e bëgëla asi. ²¹ Amila awäha nea, ea edoole edoole elö neebe meli. Elöda Sebediie malö Yamese, amase, elöda ie edoo Yone. Elea elele eedobalä ödä du amodaia selëgë hamogisa neebe meli.

* **4:13:** Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunile Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo.

Bealahilä, Yesuea ele wesebegi, ²² fodolofalī elea ödä duge, eedoge digīla, Yesu bēgēla asi.

Yesuea mala säla olelela digi, oloi wahila didigisa nelu
(Uluḡu 6.17-19)

²³ Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla olelela digi, udia dolö amoligi olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahila didigisa nelu. ²⁴ Amala hamosa nelu amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maadei.* Nabaha maadelahilä, ilia udia dolö olo elö elöla oloi amolige, sē edefade sēsa difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulāmei difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebea maasebegi, ea amoli wahisa maadei. ²⁵ Udia dolö yafie Galili amilage, Gaamu Nabūlasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bēgēla afiai.

5

Obeägisa neala säi
(Uluḡu 6.20-23)

¹ Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä, e gau afädē amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ie bēgēla aulo amoli e sebea ami mafusebegi, ² ea mi gāwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*
³ Odoaea asigigi helēsēsalea, nie iso asigi dofea made gabula helēsēsa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelē.
⁴ Dīisa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili bobasēla aealasi-molömelē.
⁵ Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, sege dibe amo sulubadela Godea iligali imolömelē.
⁶ Sidēa baagosa neebe amoli molöle ödäle gelola hamese amo gadola, mala mogoi hamomolö gelola hamesebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa maademolömelē.
⁷ Odoa bobasēla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili bobasēla ugila negemolömelē.
⁸ Asigi gagadelai amolida, obeägisa nea. Mida, ilia Gode bimolömelē.
⁹ Daluloie hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, ilima Godeie malö neala sämolömelē.
¹⁰ Mala mogoi hamolo amoie sē naha nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelē.
¹¹ Dilia ne bēgēla mofiassebegoie, dolö odoaea dili gagadessege, sēlasissege, ado nafade elö elöla wāfalī sāsāla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägisa nea. ¹² Dilia edefademalä obeägisa namialo. Mida,

* **4:24:** Segeyo Olomoea Yuda beaha nelu amo gaaluda, Galilile Isilalelemadida holöbö bolobinisi edefade ameada, Olomo iliada bolobinisi Siliala sälo. * **5:1:** Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2, 24.3, Uluḡu 4.20 bimalo. * **5:2:** Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesa nelu. Amase, ageduda, oloi elö elöla difolalo amolige neala wahila digisa nelu. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilia beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelē. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebägi dēdei dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Dili maadeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha nefolalomelëla säla i.

*Dilida ëbile yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaie ëbi gadoida, dili nebegomelë. Èbiië hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Èbi nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, udia dolöie emoea daiasalomelë. ¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë. Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea. ¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasilahiläda, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia negesege, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelomelë. ¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia dilile Diado selesaia mosöa neebe amoie ëi gauia adamäiala säla i.

Mosese nebegi Ado säla negei amoie Yesuea säla olelei

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelo amoge, na haila digimolöie misi gabula helësëmabio. Na haila digimolöie made misi. Iliä ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe. ¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dëdëla negei amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë. ¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfali afädë memalä gabula, damula, amase, odoeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofali neala sämolömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämolömelë. ²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla iahago. Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made moholömelëla säla i.

*Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöie ado säi
(Ulugu 12.57-59)*

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafali udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nufuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo. ²² Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa ië edoobalä mihaläsedä, gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ië edooma dida dofea madela nolealeseda, Galisolö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ië edooma dida nafadefali asigi maade nebegola säsedä, heli segea nulo gobei dibeami moholömelë. ²³ Amaimo, dia nelebo imolöie gobela ilo aulidaia negemolö nea, dië didoea dima nelebo afädëgi habobai neala helësëla obëgësedä, ²⁴ hä, nelebo imolö gaui amoda, gobela ilo auli ga made ami negesilahilä, dafidi dië didoo neebea dalumolö mosalo. Dalula asi obëgëlahilä, nelebo imolö negei amo imalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala säsedä, aso, gudimolö segea ami made besela galala, idiafa ebalädäle fodolofali hamogimalo. Gudimolöie sigi awäsedä, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula ialahilä, mogelo

dolö ameada di dadi gaui amolima ialahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea. ²⁶ Na dima dofä sähago. Amala hamoseda, dia nafade hamoi amoie bidi nelö amo gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla i.

Yesuea udia fa neloie säi

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabiola sälo. ²⁸ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami awäsedä, udia amo hä asigia fa niimelë. ²⁹ Dïe si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Dïe domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi. ³⁰ Amase, dïe naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia gamalo. Dïe domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea moholö amoda, nafade gabugila säla i.

Yesuea dolöea udia nii fisiloie säi

(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ië udia fisiseda, ea beba dëdëlahilä, ië udiama imolö dialeala säi gabio. ³² Amai gaso, na dilima säla iahago. Dolö afädëie udiäea dolö elöbalä mala nafade hamoigi made, ië udia amo fisiseda, ië udia amea dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö afädëa dolö elöie udia memalä fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelëla säla i.

Yesuea migalä diigila säloie säi

³³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migalä diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migalä diigila ado gelola säla negei amoda, hamomalola sälo. ³⁴ Amai gaso, na dilima säla iahago. Migalä diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaiada Godea beaha maadela filo dialeamelë. ³⁵ Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeie emoea emesaia idala filo dialeamelë. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo Gini Edefade neebe amoie gaumumelë. ³⁶ Dihile busa säla, migalä diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hilï afädë neala dihï falemolöige, yabumolöige ulimelë. ³⁷ Afädë hamomolö galëda, ü, ailemu sämalö. Ado odoage baala säsedä, ado amo baala sälo amolida, mugabe busa nafadefalïmadila maasebe amo sähamelëla säla i.

Dilia hamola obëgëmbiola säi

(Ulugu 6.29-30)

³⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Afädëa elöie si besela digiseda, ië siige besela digilomelë. Amase, afädëa elöie bese besela digiseda, ië besege besela digilomelëla sälo. ³⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afädëa dïe ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge olemalo. ⁴⁰ Afädëa dïe fagulo sedi amo gudi mogeloea imalamolöie, dibalä gudimolö sigi awäsedä, dïe gögi fagulo daia salugalo amo bu baala imalo. ⁴¹ Afädëa gelolafalï di dofe afädë mosalaseda, ebalä dofe äudä mosalo.* ⁴² Afädëa nelebo afädë go imola säsedä, hä egali imalo. Amase, afädëa hobeä iduläie bidi negesagola säsedä, auaula baagi imabiola säla i.

* **5:41:** Dofe afädëla säi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaie säi.

*Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi
(Ulugu 6.27-28,32-36)*

⁴³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Odoa nefolalebe amolibalä boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibalä habobala namialola sälo. ⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibalä boba hamola, amase, dili neala sälasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo. ⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoie malö neala olemolömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neëlasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea. ⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁷ Dilia dilile didoo amolalimamu haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësëlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁸ Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa hedabi mogoifalï neebe amo gadola, dilige hedabi mogoifalï namialola säla i.

6

Yesuea odoa ugila negeloie mala olelei

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Godeie mala helësëla hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimäiala, ilile sidaiada made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea diligali bidi imolö dibe amo imolöi made bimolömelë.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë iaseda, odoa ilile sidaia gugusämäiala gelola uuala säla imabio. Asigi fea negelo nefolalebe amoliada bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë.

³ Amaimo, dilia afädë gumusui neebe amogali afädë iahaleada, naabo dafädia hamosebegoda, naabo fefeädia made bimäia, ⁴ musügä imalo. Amala iaseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaëa musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi imolömelëla säla i.

*Yesuea Godema adoloie mala olelei
(Ulugu 11.2-4)*

⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola made hamomalo. Ilile asigiada, udia dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi gala digimalo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma adomalo. Amala adoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaëa musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi imolömelë. ⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode made helësëlo nefolalebe amolia memalä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameada, Godea nabulöla helësëlo. ⁸ Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Amaimo, Godema ado gomalä sämalö.

Nilile Naado selesaia mosöa nebego, die ëi amo eleloifalï hïdo elöi namiäia hamesa neawe. ¹⁰ Die Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäiage hamesa neawe. Dia hamesebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe amolia

hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliage hamodelä hamesa neawe. ¹¹ Walioie molö molö amo, walio imalo. ¹² Odoa ilia nilima asiala hamosegi fisilo amo gadola, diage nilia nafade hamoi amoli fisimalo. ¹³ Nili neebeawi fedogola bimolö made negesimalo. Mugabe busa nafadefali neebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fisiseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë.

¹⁵ Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fisiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla i.

Yesuea molö made naala namolöie mala olelei

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö made naha gabula helësëmäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ¹⁷ Amai gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo. ¹⁸ Amala hamomolö amoie mida, udia dolö odoa nefolalebe amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helësëmäia, dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu helësëmäia hamolomelë. Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hido hidolaea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi imolömelëla säla i.

*Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloie mala säi
(Ulugu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)*

¹⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia nefolalebeawi, gasiämoea nulo dibeawige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebeawige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namiabio. ²⁰ Amala hamolo dibeawige made, selesaia mosöa gasiämoea made nulo dibeawige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namialo. ²¹ Mida, sege die nelegei hedabi dibeawige, die bobahëla asigilo amoda amimu diamolömelë.

²² Siida domaloie yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. ²³ Amase, dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amoda edela gasimi sagalomele.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelë. Ea elö amoma bimolö habobahalea, elö amo boba hamomolömelë. Ma, elö amo hedabola ugila negesaleada, oböla, elö amo memalä gabula helësëmolömelë. Dilia Godeiege, muniege, helegelaie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelëla säla i.

*Asigia säosäoloie säi
(Ulugu 12.22-31)*

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoieda na dilima säla iahago. Molöle ödäle edo molödula säla, dili namolö goie asigia säosäola helësëmabio. Amase, fagulo edo salugamolödula säla, domaloiege asigia säosäola helësëmabio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele. ²⁶ Haea hagila nawiaha dibeawige amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegegdola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea molö hilima iaha neamele. Haea amoli holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo

nebeگو madele. ²⁷ Dili neebe gogi nowëa asigia säosäose ameada, hile nagadaia namolö amo fu holöfali baalasimolödu. ²⁸ Faguloie asigia säosäola namolö amoda edoie. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Iliä hamoige made hamolo, amase, ëfëge made nolo neamelë. ²⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ie fagulo hedabifali salugalo amoda, ilile momadoi hido elöi amo gadoi made nelo. ³⁰ Giisi mamala memalä bäui walio nefolalebe amolida, aiyo dolöea damula nulogi gobelo neamelë. Asigi afädë holöfali negei nefolalebela dili, Godea giisi mama nefolalebe amolida memalä momadolasilö. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili nefolalebegoge fagulo gämäia imolö madele. ³¹ Amaimo, nilia molöle ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia säosäola namiabio. ³² Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Amalo gaso, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo amoli nimolöi dibe amoda dawadigi neamelë. ³³ Amaimo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomäia hamesa neebe amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadela dilima baala imolömelë. ³⁴ Amai galë, walio neada dilia aiyoie asigia säosäola namiabio. Aiyoieda, segeyo aiyo hi asigia säosäosa namolö. Segeyo afädëie yöi dibe amoda amoiemu dialeamelëla säla i.

7

Odoaea hamose amo mogesebe amoie säi (Ulugu 6.37-38,41-42)

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. ² Mida, dilia odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelë. ³ Amaimo, dia die didooie sihidoa gëgelë holöbö diëda melëlo amo, amai dihile sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëlo made amoda edoie. ⁴ Dilia dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Die sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu. ⁵ Asigi fea negelo nefolalebela dili, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale neadigilahilä, hobeala dilile didooie sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelë.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali imabio. Amase, dilile bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia difolalebe amoli suguagali sadia idogomabio. Amala hamoseda, ilia nelebo amolida emoea diaasala obëgëia welahilä, dili emesala nolealela mihimolömelëla säla i.

Imola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge (Ulugu 11.9-13, 6.31)

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Imola ëdëgësa namialo. Imola ëdëgëседа, diligali imolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola säha namialo. Idi gai dugimola säha aligiseda, dili digamäia idi gai doga negesimolömelë. ⁸ Mida, udia dolö sulubadelaëa imosa neebe amolia nimolömelë. Hogosa neebe amea beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola säha neebe amoma idi gai doga negesimolömelë. ⁹ Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo imola säседа, dili afädëa igi neala imolöle. ¹⁰ Amase, malöea seme imola säседа, dili afädëa dabaea neala imolöle. ¹¹ Amai dihili dili nafade hamolo nea gaso, dilile

malöma hedabi ilo amoda dawa. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea imola säsebe amoma nelebo hedabi imolömelë.

¹² Odoaea mala sulubadela dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei amoge, amolia säi amoie iso gäwida gomelëla säla i.

*Dilida idi dogä negei dedeleigi digamalola säi
(Ulugu 13.24)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Idi dogä negei dedelei holöfali amogi digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi dogä negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea.

¹⁴ Amai gaso, namolöfali segea aulo idi dogä negeida dedelei holöfali dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla i.

*Wäfali bea sälo nefolalebe amolile säi
(Ulugu 6.43-44, 13.25-27)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Wäfali bea sälo nefolalebe amoli helësëla, idihë namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea. ¹⁶ Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, wäfali bea sälo gabula helësëmolömelë. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ëi gelebi negesegei failole. Amase, buudi äyo ëfë gadoi amomada äfäeo gägä negesegei failole. ¹⁷ Amo gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubadelaeadä gägä hedabi negelo nea gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. ¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea. ¹⁹ I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi sadia galo. ²⁰ Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golidä wäfali bea sälo gabula helësëmolömelë.

²¹ Sulubadelaä ne wesalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-ela säha nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made digamolö. Nïe Naado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu digamolömelë. ²² Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-e, die ëigila nilia ado bea sälage, amase, die ëi säla nilia mugabe fedai nesila digilage, amase, geloi melëlo made gadoi yafiege die ëigila hamosa nelo amodala sämolömelë.

²³ Amala säседа, na ilima sähalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahïla afiamola sämolömelëla säla i.

*Dolö äudäea mosö ulië säi
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)*

²⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amaimo, sulubadelaä na ado säsebeweli nabala bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* ²⁵ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. ²⁶ Amaimo, sulubadelaä na ado säsebeweli nabala made bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi made gäwia ödä bosedäia mosö uli amo gadoi nefolalea. ²⁷ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeila säla i.

* **7:24:** Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Nilia äigaudaia mosö olelo amo gadola.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia ea olelei amo nabalahlä, asigigi fudugisa sefolalo. ²⁹ Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahlä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)*

¹ Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bögëla asi. ² Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu neebee maalahilä, emo gumu sasagaia idogola salea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia ne wahimäiala helëséseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.* ³ Amala säsebegi, ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofali wahi.* ⁴ Amala hamolahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä asiala elöma säloeo. Gobela ilo dolö neebee ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahi go udia dolöma olemolöie, Mosesea nelebo odala imalola säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala imalola säla i.

*Yesuea ami sigi aligilo afädëie hamoi hamolasilo wahilasi
(Ulugu 7.1-10)*

⁵ Amila awälahlä, Yesu e Gabaniama besela galasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebee maalahilä, ema hähäfilila sähalea, ⁶ Dafidilo-o, nie hamoi hamolasilo e nie mosöa oloi dialea. Ie naabo emo baagola së edefademalä sëlahilä, fologomolö uli dialeamelëla säla i. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla säi.* ⁸ Amala säsebegi, ami sigi aligilo amea säla obögësalea, Ai. Dafidilo-o, neda dofea made. Na mosöa di nogila digamolö holöbö dofea made gabugi, dia adoeamu sämäia. Säsedä, nie hamoi hamolasilo amo wahimolö. ⁹ Nage ami behamu aligilo geloi nefolalebe amoli hawa aligilomelë. Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säsedä, e aulomelë. Amase, elöma misiëla säsedä, e mulomelë. Na nie galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola säsedä, amo hamolomelëla säi. ¹⁰ Amala säi amo nabala Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bögëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egowe gadola gelola negei neebe na made meli neawe. ¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibalä molö gegebola naha sefolamolömelë. ¹² Gasoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amoie malö nefolalebe amoli gasimi sagai dibeä ami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

* **8:2:** Yu ilile Ado säla negei ameadä, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeie siigi nigime baaila sälo. Hä, hi helësësalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helëséseda, gobela ilo neebe amo bea aulo. Iliä beahaleamelële, oloi wahi galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeie siigi hä hëimelëla sälo. Gobela Ilo 13-14gi bimalo. * **8:3:** Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigisedä, dige Godeie siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuie naaboea dolö amoma diigisebegi, hi eda nigime made baai. Eada dolö amoie olo amomu wahilasila nigime hëi. * **8:7:** Yu ilida dolö fii odoäie mosöada aulo made. Mida, Godeie siigi ilima nigime baalola helësësalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi. * **8:12:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amoie malöla säi amolida Isilale udia dolöie säi.

¹³ Amala sälahilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säi amole, ami sigi aligilo amoie hamoi hamolasilo amo hä, wahi.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Ulugu 4.38-41)

¹⁴ Yesu e Fidaie mosöa awälähilä, Fidaie esöa hëgi olo oloi dibe meli.
¹⁵ Bealahilä, ea udia amoie naabogi diigisebegi, dafidi hëgi olo dilo amo damulebe, udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia neala i.

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofiasebegi, Yesuea ado säi ameamu mugabe yafie nesila didigila digi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. ¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

Nilile oloi amo hi neala gau.

Olo elö elöla nilima baai amoli ea neala gaula asila säi amo dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.4

Yesuea e bëgëla moholöie mala säi
(Ulugu 9.57-62)

¹⁸ Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila säi. ¹⁹ Amala säsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ilua ügülo sefolalebe amolida, naga hagali hawa dilo galea. Amase, haea sefolalebe amolige, dilo mosö galea. Amalo gaso, Dolöie Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda, maademelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, bëgëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidilo-o, na nie naado dafidi baumolö obëgëmalamolö dofealela nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiëla säi.

Yesuea fole ödälema nemoi
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)

²³ Yesu e ödä duugi awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e bëgëla asi. ²⁴ Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademalä fodolofali gelola maalahilä, ödä aidagula maala, du dabedelä hamosebe meli. Amasebegi gaso, Yesu e adi elaboi dilo. ²⁵ Adi elaboi dibegi, ie bëgëla aulo amolia awälähilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloi-e, ödäea nili hä nudulä hamosebegi, dia ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Asigi holöfali negei nefolalebela dili-e, edogi bedäha dialeala säi. Amala sälahilä e nowela, fole ödälema nemosebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi. ²⁷ Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ie ado nabelo gabula säi.

Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesila digi
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)

²⁸ Hä, oeabo amo dëgëla näiadodi awäla, e Gadala segea besela galai. Besela galaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala ialalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made. ²⁹ Elea Yesu gausialähilä, gelola üalala sähalea, Godeie malö, dia alima abilia hamomolö misi. Së imolö segeyo fu aso, made besela galaia, alidale hä, së dafidi imolö misilela säi.

³⁰ Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo. ³¹ Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesila digimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi. ³² Amala säsebegi, ea mugabe amolima mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola baluluia digifulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea naha maadei. ³³ Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla asi. Fisäla awäla, gaamugi besela galalahilä, hamoi amo sulubadela säla ialahilä, dolö dafidi mugabe fedai äudä amolege, säla iaha maadei. ³⁴ Säla i amo nalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela Yesu neebee ami afiai. Afiala e bealahilä, ilia ema sähalea, Dida nilile segeawi namolö made. Bahila mosöla säi.

9

Yesuea dolö afädë fii si wahi (Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)

¹ Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hi aligisia ami besela galai.* ² Besela galasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaia gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.

³ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësa nefolalo. ⁴ Iliä amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoie dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësa nea. ⁵ Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolöle ma, nowela nawesa namiëla sämolöle. Ado aabeida abodo. ⁶ Amai gaso, Dolöie Malö amea nagadaiawi nea, udia dolöea nafade hamoi amo hëla digimolöie geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahilä, die dafu neala gaula dihi mosöa hä mosöla säi. ⁷ Amala säsebegi, e hä hi mosöa asi. ⁸ Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hido elöi amo gadoi dolöma i gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula säha nefolalo.

Yesuea Madiu wei (Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)

⁹ Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebegi meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

¹⁰ Awälahilä, Yesu e mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ie bëgëla aulo amolalibalä, molö naha sefolalo. ¹¹ Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo goea dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibalä molö naha sebegoda edoïela nabi.* ¹² Amala säi amo nalahilä Yesuea sähalea, Udia dolö oloi made

* **9:1:** Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo. * **9:11:** Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Iliä helësësaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeie siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeie siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoie hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeie siigi nigime baai neala helësëlo. Amoie mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi.

nefolalebe amolida alögoda neebee aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebee aulomelë. ¹³ Afialahilä ado gowe helësëmalö. Amoda gomalä, Na nelebo nufudala ìmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala sála dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*

Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla sála ì.

*Yesuea molö made naha aligilo amoie säi
(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)*

¹⁴ Segeyo amo gaalu, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Niliage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilia molö made naha aligilo amogi, die bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sála obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelö amoie damelë hï ebalä gedola nea, asigia yöi gadoi neda ifolole. Amalo made gaso, ili neebee amila odoaea e sigi moholö segeyo fu besela galamolömelë. Ilida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.

¹⁶ Afädëa fagulo goofogi fagulo gähea nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo gofo baala asogeï amo edela nulilo. ¹⁷ Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi goofogi söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä gähe amea sugua meme gafodoea hamoi gofo amo dusulahilä, wani ödä amo awäha maadela, meme gafodoea hamoi i amoge nafademolöi nafademolömelë. Amala hamolea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohï gadoigi söga salaseda, helegela hedabi dië melëlola säi.*

*Beaha aligilo afädëie idiwige, udiaea Yesuie fagulogi diigi amoge
(Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)*

¹⁸ Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahilä, Yesuie emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nïe nidiwi hädamadefalï hame doala asi dialea. Di maala, die naaboea e diigiseda, e wahila galala namolöla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo gadola awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e awäsebe amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuie baagido awälahilä, ie fagulo sedade gäi amoie bidigifalï diigi. ²¹ Mida, hïdo asigiamu sähalea, Na ie fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësëi. ²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nïe nidiwi-e, asigi gelomalo. Dihï asigi afädë negei amea, di wahigomelëla säi. Amala säi amole, udia amo wahi.

²³ Amilahilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä, ²⁴ ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. ²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesila digilahilä, Yesu e ie dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö

* **9:17:** Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ila wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hï nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo gofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë.

holöbö amoïe naabogi nabeleia wesebegi, nowela galai. ²⁶Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahilasi

²⁷Yesu e amilahilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bögëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidiië malö-o, ali bobasëmola säi.*

²⁸Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole e sebea maasebegi, Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si na wahimäiala helësëla, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea säla obögësalea, Dafidilo-o, äla säi. ²⁹Amala säsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohï gadola hamomolöla säi. ³⁰Amala sälahilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elema gelolafali sähalea, Go hamoigoda dofä elöma asiala säloeola säi. ³¹Amala säi gaso, ele awähaleada, Yesuea hamoi amoda, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia säla iia awäha nelo.

³²Dolö äudä amole doadigila awäsolo amo gala, hä oböla, odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adomolö uli nelo amo, sigi misi. ³³Mugabe fedai nelo amo nesila digisebegi, dolö ado maade amea hä, ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegecola negegila nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi go gadola hamose afädë dofä made melëlo neawela säi.

³⁴Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadelaie dafidiloea geloi iasebegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi.*

Yesuea udia dolö amoli sulubadela bobasëi

³⁵Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla olelela digi, olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahila didigila digila nawesa nelo. ³⁶Ea udia dolö yafie gegecola negegila nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia asigia säosäolage, nalahoi gadolage nefolalo. ³⁷Amo bealahilä, ea ie bögëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi gegecolasimolöie hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. ³⁸Amai gabugi, sagai eedo hï hamoi hamolo ie sagaigi hamoi hamomolöie fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola säla i.

10

*Bögëla aulo giwilasi amolile ëi
(Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)*

¹Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amoli mofiamolahilä, mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amolige, domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiage, ea ilima geloi i. ²Abosolo giwilasi amolile ëida gowe ili.* Dafidida Saimono, ie ëi elöda Fidala sälo, ie edoo Äduluge, amase, Sebediië malö Yamesege, ie edoo Yonege. ³Filibige, Badolomiuge, amase, Domasage, dagisi muni nelo Madiuge, amase, Alibiasaie malö Yamesege, Dadiusige. ⁴Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

* **9:27:** Yu ilia helësësaleada, Godea Afädë Memelei ie udia dolö sigi obögëmolöla säi amoda, Debidiië sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amolea helësësaleage, Yesu eda Isilale dolöea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiië malö-ola säi. * **9:34:** Mugabe sulubadelaie dafidiloda Saidani. * **10:2:** Nilile ado adola abosoloda, säla imolö mosöla säsegi aulo.

*Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi i
(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)*

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälahilä, ea ado gomalä säla i.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige digamabio. ⁶ Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi neebee amimu mosalo. ⁷ Awälahilä, ado mala säla iähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla säla imalo. ⁸ Amase, oloi difolalebe amoli wahila digi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahila digi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahila digi, mugabe fedai sefolalebe amoli nesila didigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memalä nii amo gadola, memalä imalo. ⁹ Dilia awähaleada, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo. ¹⁰ Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö imolö dialea.

¹¹ Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla besela galasegi, afädëa dili nihiligila diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi, diahala säsebe dolö amobalämu diaha nelolahilä, moholö fu besela galasolo amo gala, giso sege amo digila mosalo. ¹² Dili mosö amogi besela galahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamiäiamelëla säla, nogila digamalo. ¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägila dili gauia idaseda, dalulola säla i amo ilibalä diamialamalo. Iliä amala made hamoseda, dalulola säla i amo dihilima obëgëmäia nea nimalo. ¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä, mosalo.* ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomu ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafali memelela gudimolömelëla säi.

*Neala sälasimolö elö elöla moholömelëla säi
(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)*

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifali gadoi ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helësëla, dilia hamomolö amo hedabola helësëlahilä, sisigosa namialo, amase, asigige gagadelai namialo. ¹⁷ Dolö nefolalebe amoli helësëlahilä, idihë namialo. Dili ilile galisolö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige dili fëgämömelë. ¹⁸ Dilia ne bëgëla mofiasebegoie, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige sigi awäla, dilia meli amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage säla olelemäia sigi moholömelë. ¹⁹ Iliä odoa ilile naabogi gausiseda, amogi dilia nilia ado abodo sämolödu, nilia ado abeahäla säla obëgëmolödula asigia säosäola helësëmabio. Säsolo segeyo amo gala, dilia sämolö amo sämäia dilima imolömelë. ²⁰ Mida, amo gala, ado dihili sämolö made. Dilile Diadoie Gesamia dihilima aligila sälasimolömelë.

²¹ Dolöea ië edoo amo nufudala baagomäia gaula imolömelë. Malö eedoeage hile malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ië eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula imolömelë. ²² Nïe ëigi

* **10:5:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ië bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeie ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla i. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea. * **10:14:** Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helësëmäia, ië bëgëla aulo amolia amala olelela hamomalola säi. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

nefolalebego bealahilä, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë. ²³ Dili gaamu afädëgi neëgi neala sëlaseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago. Dolöie Malö maasolo amo gala, dilia Isilaleie gaamu sulubadelagi hamoi hamomolö difolalebe amoda, dofä made hamosa maademolömelë.

²⁴ Bëgëla aulo neebe ameada, ie olelelo neebe amoda dabiala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, ie dafidilo neebe amoda dabiala aulo made. ²⁵ Amaimo, bëgëla aulo neebe ameada, ie olelelo neebe amo gadoi namolö amoda dofea. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameage, ie dafidilo neebe amo gadoi namolö amoge dofea. Iliä mosö eedo neebe amoma ëi Belesabulula säседа,* hile mosöa aligilo amolima ado nafadela sämolö amoda dofä baagila moholö gabula säi.

Godebalämu bedämolö dialea
(Ulugu 12.2-7)

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo sulubadela dabela negei difolalebe amolida, ulufadigisa maademolömelë. Amase, nelebo sulubadela musügä negei difolalebe amolige, dawadigisa maademolömelë. ²⁷ Na gasimi sagaia nea säla iäsebewelida, dilia eso neësebea ami nea, säsebewe gadola bu eegela säha namialo. Geleä sädäwala säi amoda, dilia mosö daiowa nea, uuala säla iäha namialo. ²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä bedämabio. Gasoda, domalo gesamila helegela heli segea nafademolö neebe amobalämu bedämalo. ²⁹ Haea nelësa gigiso gadoi äudäda, bidi holöfalä doea afädë gadoia nelo madele. Amai gaso, dilile Diadoea amala made daiäi galëda, haea amoligi afädë made baagomolömelë. ³⁰ Amase, dilile busagia busa hili nebegoge, sulubadela nidesa maadei neagomelë. ³¹ Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebego bedämabiola säi.

Gelesoie neawela sämolöge, Gelesoma baagi imolöge
(Ulugu 12.8-9)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa udia dolö sefolalebe amolile siigi nea, neda Gelesoie neawela säla ulufadigiseda, amase, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoie siigi, amo gadola wäla sämolömelë. ³³ Amaimo, afädëa udia dolö sefolalebe amolile sidaia, neda e sosogo mademelëla säседа, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoie sidaia, dolö amoge ne sosogo mademelëla sämolömelëla säi.

Udia dolöea Yesu boba hamomolö
(Ulugu 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada na sege sulubadelagi dalulo imolöie gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo imolöie gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelë. ³⁵ Na mogemolö misi amoda gomälä,

malöea ie eedobaläge,
idiwia ie emebaläge, amase,
malö udiaea egoamebaläge.

³⁶ Dolöie ado niida, hile mosöa aligilo amoli namolömelë. *Maiga 7.6*

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda dofea mademelë. ³⁸ Amase, afädëa hile i fügäi

* **10:25:** Belesabuluie ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

neala gaula, ne bægëla made maaseda, amoge ne sosogo namolöda dofea mademelë.* ³⁹ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëседа, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ie namolö amo gaula namolömelëla säi.

Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö (Maga 9.41)

⁴⁰ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihiligila namolö mofiamola säседа, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, haligila namolö misiëla säседа, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë. ⁴¹ Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea säloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. ⁴² Dolö afädëa nie bægëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nie bægëla aulo gabula helësëlahilä, amogali gögi ödämu osala iaseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla sähagola säla i.

11

Ödägi gelo Yonea ie bægëla aulo amoli Yesu neebee mosaloi (Ulugu 7.18-35)

¹ Yesuea ie bægëla aulo giwilasi amolima säla olelela wagalahilä, amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla iadigi, säla olelela digisa namolö asi.

² Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi amo nabalahlilä, Yonea ie bægëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabulö mosalola säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebee awälahilä, ³ ema nabahalea, Afädë moholömelëla säi amoda dile, ma, nilia elö beaha namolöledula nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dili obëgëlahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema säla imalo. Sähaleada, ⁵ Si golai nefolalo amolige, siia beaha maadela, emo nafadei sefolalo amolige, emesala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amolige, wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amolige, hä, nabaha maadela, baagoi difolalo amolige, nowelasisa maadela, amalahilä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla iaha neebeola sämalö.* ⁶ Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei amo made digasebe amoliada, obeägisa neamelëlage säla imolö mosalola säla i.

⁷ Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö geqedola nefolalo amolima Yoneie helësëla sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Dili afiai amoda giisi sedade foea fologosebe amo bimolö afiaile. ⁸ Amai made galëda, dili afiai amoda edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifali amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo ginia mosöa dilo neamelë. ⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Beasälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ä, amomelë. Amai galëda, na hä dilima

* **10:38:** Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohi, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bægëla aulo neebe amoliada, baagomolömedi namolö gabula helësëmäia säi. * **11:5:** Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaeaea bea säla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo.

sähago. Bea sälo ameada, bea sälo odoa baagila asi neamelë. ¹⁰ Ìe helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.

Nabuö. Nie ado säla ilo amo, die dafidila mosalamolömelë. Di e baagia emesala nawemolöie, ea die idi fodolasimolömelëla säla dëdëla negei dialea. ¹¹ Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade, ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami holöbö gidogofali neebe ameada, Yone baagila asi neamelë. ¹² Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala säla ìaha neloa amila maala, hä, walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogi ilile geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.* ¹³ Amaimo, bea sälo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado säla negei ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, Yone neebea ami besela galai. ¹⁴ Amaimo, dilia nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. ¹⁵ Afädë gëhe galea galëda, hä nabalö dialea.

¹⁶ Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämolödu. Ilida malësäea magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea, ¹⁷ Nilia dilile bäidama dülasilebeda, dilia gosala made aligisio.

Amase, nilia oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, amogige dilia bobasëla düila made nelomelëla

sälo amo gadoida ili nea. ¹⁸ Amaimo, Yone e maala neada, molö made naalage, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala sälomelë.

¹⁹ Amalahilä, Dolöie Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweada molöge badoia nulo, wani ödäge edefade nulo nea. Amaimo, e dagisi muni neloge, amase, mala nafade hamolo nefolalebe amolibaläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeie asigi falagasei ulufadigisebe ameada dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla ì.

*Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela made nelö
(Ulugu 10.13-15)*

²⁰ Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nelö. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea, ²¹ Gaamu Golasini udia dolö dili, asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo gadola, gaamu Daia Saidonolemadi dafidi hamoi galebeda, ilia siiba asigi besula, nafade edefade hamoi amoie ulufala, hewai fagulo salugalahilä, nisibu uii filabio. ²² Amalabio gaso, na dilima säla ìahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelë. ²³ Amase, Gabaniama dilige, Godea dili gauia adogola selesaia mosöa fedamolöla helësësale. Ai, dilida heli segea nedala digamolömelë. Dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. ²⁴ Amalabio gaso, na dilima säla ìahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibalä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelëla säla ì.

* **11:12:** Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësësaleada, Yesuea säi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigämolö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hi idi hamogimolö gabula helësëi.

*Yesuea dili ne neebee hele namolö mofiamola säi
(Ulugu 10.21-22)*

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaiege, nagadaiaiege Dafidilo Gelo Naado-o, na die ei gauia adaha. Mida, asigi falagasei nefolalebe amolimage, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia musügä negelahilä, oböla, malësä gadoi nefolalebe amolima nelebo amoli ulufala olei amogi.

²⁶ Ae, nie Naado. Dihï hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi gabumelë.

²⁷ Nie Naadoea nelebo sulubadela nema gausimelë. Afädëa Malö eda gowe neala dawadigi mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi nea. Amase, afädëa Naado eda gowe neala dawadigi mademelë. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase, Malöea ie Eedo olemolö helësësebe amolima olesegi, iliage e gowe gabula dawadigisa neamelë.

²⁸ Sulubadelaea nelebo yöi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebela dili-e, ne neebee mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo ïmolömelë.

²⁹ Sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamolöie muugia i damui negela begelo amo gadola, dilia nie ado hawala nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihï nagadaialo mala hamolo. Ameada, dili hele namolö beagolemömelë. ³⁰ Amala hamomolö amoie mida, nie i damui negela begelo amoda häuai made, aabei dialea, amase, nelebo dihili neala gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala säla ï.

12

*Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoie Yesuea ado säi
(Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)*

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e eladi gadoi ei widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ie bögëla aulo amoli sidëa baagosebegi, widi amoie gägä amo faila nana awäha nelo.* ² Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, die bögëla aulo golia hamosa neebe gowe bimola säi.* ³ Amala säsebegi, ea ilima säla obögësalea, Debidige, ie dolö odoa amolalia sidëa baagosalea, Debidia hamoi dödëla negei dibe amo dilia made meli neale. ⁴ Debidi e Godeie balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala ï dibe amo nealahilä, hi eege, ie dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala säla negei ameada beledi amoda gobela ilo nefolalebe amoliamu nulo, odoeada nulo made. ⁵ Amase, segeyo Sabadagi gobela ilo amolia Godeie mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaie mala damusa aligilo gaso, ilia asiala made hamolo. Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado amo gadoi made meli neale. ⁶ Na dilima säla ïahago. Nelebo afädë walio guwi dibe amoda Godeie mosö amo baagila asi neamelë. ⁷ Bebägi säla dödëla negei dibe amogi afädëda gowe.

Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dödëla negei dialea.

Hosea 6.6

* **12:1:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hi e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obögëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöie Ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obögëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuie bögëla aulo amolia damui.

Amaimo, ado amoïe mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea asiala made hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla made sälo aligilabiomelë. ⁸ Amoïeda Dolöie Malö amo hi eda segeyo Sabada gafeie Dafidilo neala säla i.

*Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëie naabo nafadei wahilasi
(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)*

⁹ Amila awälahilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebee ami nogila digai. ¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Diligi dolö afädëie sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöle. ¹² Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. ¹³ Amala sälahilä, ea dolö amoma sähalea, Dïe naabo mogodigimola säi. Dolö amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obëgëlahilä, naabo näiado hedabi amo hi gadoi wäla hedaboi meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nifulö abilia hamomolödula didiäha dilo.*

Yesu eda Godeie hamoi hamolasilo nea

¹⁵ Yesuea ilia e nifulö didiäha dibe amo helësëlahilä, sege amo digïla asi. Digïla awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiassebegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadela neala wahisa maadei. ¹⁶ Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla imabiola säla iäha nelo. ¹⁷ Bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala hamoi.

¹⁸ Nïe hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obeägïsa neawe. Na nïe Gesami ema namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memelemolö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli sulubadelama säla iäha namolömelë.

¹⁹ Eada gëgësadialage, uualage made sämolömelë. Amase, idiafage afädëa ea ado säse made nabolömelë.

²⁰ Eada fise dagabomolöie wäbëala digasebe amoge ea made dagabomolömelë. Eada gele wai uliligi neebe amoda made usila digimolömelë. Hamoi hamola mogola hamomolö amo baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.

²¹ Ìe ëi helësëlahilä, udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia sisiläfüla beaha nefolamolömelëla säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 42.1-4

*Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubälä nea hamosa neala säi
(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)*

²² Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö uli nelo amo, Yesu neebee sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea siia beala ado adoi. ²³ Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae! Egoweda Debidiie malöledula säi.*

²⁴ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe fedai nesila digisebegoda, mugabeie dafidilo nea Belesabuluea

* **12:14:** Felesi dolö ilia helësësaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nifulöie idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo. * **12:23:** Madiu 9.27 bimalo.

geloï ï ameamu nesisebela säi. ²⁵ Amala helësësebe amo Yesuea bealahilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge mogela nuduseda, amoda nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amoleda made namolömelë. ²⁶ Amaimo, Saidania Saidani nesila digilo galebeda, hibalä moge mogela aligilabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu. ²⁷ Na Belesabuluïe geloïa mugabe fedai nesila digilo galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amolia nowëie geloïa nesila digilo. Amai galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolömelë. ²⁸ Gasoda, na Godeïe Gesamiïe geloïa mugabe fedai nesila digisa galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebea besela galai dialeamelë.

²⁹ Amase elöda, afädëa dolö geloïie nelegei fa nimolö helësësedä, dolö geloï neebe amodale dafidi made nafodola negesiseda, dolö amoïe mosöa digala, ïe nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala nafodola negesilahilä, hobeala ïe mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademolöi bimolömelë.

³⁰ Afädë e nebalä made nea galëda, hi nebalä ado nii nea. Amase, afädëa nebalä made gedolaseda, ea dusula afiaha maademäia nesila digisamelë.

³¹ Amaimo, na dilima säla ïahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë. ³² Afädëa Dolöïe Malö e ado nafadela gagadela säsedä, amo hëla fisimolömelë. Gasoda, afädëa Eleloi Gesami e gagadela säsedä, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla säi.

*Iia gägä negelo
(Uluḡu 6.43-45)*

³³ Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësësedä, ïe gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësësedä, ïe gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlomelë. ³⁴ Dilida baagolo nubaïe malö nebego. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo. ³⁵ Afädë hedabi neebe ameada hile iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neebe ameage hile iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea. ³⁶ Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoïe säila säla obëḡemolömelë. ³⁷ Mida, dihï ado säi ameamu, dihï mogoi neala sämolömelë. Amase, dihï ado säi ameamu, dihï asiala hamoïla sämolömelëla Yesuea säi.

*Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-12, Uluḡu 11.29-32)*

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoä nefolalo amoliage, Felesi dolö odoä nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëḡesalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë. ⁴⁰ Yona e seme edefade afädëie isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöïe Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.*

* **12:40:** Yona 1.17 bimalo.

⁴¹ Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, ilia Yonaea Godeie ado mala säla i amo nabalahilä, asigi besusa maadei amea. Amaimo, walio gui nebege eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë. ⁴² Memelela gudisolo amo gala, gädili Siba udia dolö beaha aligilo gini udia amea nowela aligilahilä, walio nefolalebe welibalä, dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomono asigi falagasei neebe amoie ado nabulöie, wagadi made hile segeala naba misimelë. Gaso, nabuö. Afädë walio gui nebege eda, Solomono nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obögëi
(Ulugu 11.24-26)

⁴³ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäседа, mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimolöie sege hogosa nea, afädë made beagolelomele. ⁴⁴ Made beagolelahilä, hïdomu sähalea, Mosö digila misia ami obögëmolöla sälomele. Awäla mosöa besela galala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelomele. ⁴⁵ Bea negesiä, bu doadigila awälahilä, hï eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalïa nafadefalï nafade nefolalo amoli ea sigi obögëla ebalä awäla nogila digalahilä, mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo baagila, hobealada nafadeifalï aligilomele.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowe ilimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

Yesuie eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35, Ulugu 8.19-21)

⁴⁶ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ie eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöie maala nefolalo. ⁴⁷ Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia dibalä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebela säi.* ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obögësalea, Nïe nemedä abodo, nïe nedoolalida nowë gabula säi. ⁴⁹ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nïe neme nedoolalida nefolalebe gowe ilimele. ⁵⁰ Mida, udia dolöea nïe Naado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida nïe nedooge, nïe nalifige, nïe nemege, amoli nefolaleamelëla säi.

13

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Ulugu 8.4-8)

¹ Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoie agesua sulo. ² Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua nefolalo. ³ Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla iahalea, Dolö afädëa gägä sagaido fëfëla aliligi asimele.* ⁴ Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoä amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei. ⁵ Gägä odoä amo igidaia naga abelëi dibeä daala negelahilä, fodolofalï duulu fedala bäui

* **12:47:** Dawadigi dolö odoäea helësësaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaie dëdëila helësëi. * **13:3:** Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

⁶ gaso, eso neëla galasebegi, difi moholö ulisalea, bausosa maadei. ⁷ Amase, gägä odoa amo ëfë äyo gägäi neebee daala negesebegi, ëfë äyo gägäi amo baulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeami daala negei amo baulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülasi gafeia negei. Amase, odoaea nabülasi ohodoa negeimelë.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabalö dialeala säi.

*Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi säi
(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuie bögëla aulo amolia e sebee maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla äaha nebegoda, edoie amahala nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie helësëmolöda, dafidida, odoa ulufadigi made, musügä negei dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelë. ¹² Amoieda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala äasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda hailsa nimolömelë. ¹³ Na odoa ilima ado besula säla ilo amoie mida, ilia beaha gaso, made bease amoiege, nabaha gaso, made nabala helësëse amoiege amala sälo. ¹⁴ Amaimo, Aisaeaea bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemömelë.

¹⁵ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ili siia beala, gëhe nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola säla dädëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*

¹⁶ Amai gaso, dilia obeägisa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë. ¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabalö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

*Ado besula säi amoie mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)*

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoie ado besula säi amo nabuö.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado mala afädëa nabala fädäla made helësësedä, mugabe busa nafadefali maalahilä, ado mala ie asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea. ²⁰ Molö gägä igidaia naga abelëi dibeami daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägila neala gaulomelë. ²¹ Amalahilä gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gaui amoie yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege, ea fodolofali digila aulomelë.

²² Molö gägä äyo gägäi ëfë neebee daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säosäola helësëmolöge, nelegei yafie dibeami amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea. ²³ Molö gägä naga hedabi dibeami daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëlomelë. Ea gägä hedabola negelomelë, hädali afädëge, nabülasi gafeiage, amase, nabülasi ohodoage negela digisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëie säi

²⁴ Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hñle sagaia eladi gadoi ëi widiie gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. ²⁵ Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ie ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibeami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesila moholöi asi. ²⁶ Widi baulahilä, gägä negesebe amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neebe meli. ²⁷ Sagai eedoie hamoi hamolasilo amolia e neebea awalahilä, ema säla iahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neebe amoda abododila maala bäui neadu. ²⁸ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilia awalahilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisegi, widi hi ela beselaloea. ³⁰ Faimolö fu besela galamäia, helegela amala gegedola fedamäia amilasimalo. Amala fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöie dobossa maadelahilä, hobeala widi hi e damula gegedola negelahilä, nie molö negelo mosöa ami negemalola sämolömelëla säila säi.

*Ado besula masada gägäiege yidiiege säi
(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)*

³¹ Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awalahilä, hi sagaia sagai. ³² Gägä amoda holöfalifalimelë. Bäuseda, dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi baulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ëi yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

*Ado besulamu säla i
(Maga 4.33-34)*

³⁴ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memalä made sälahilä, ado besulamu säla i. ³⁵ Ea amala hamoi amoie, bea säloea bea säla negei amo gausiala digai.

Na nafi dagala ado besula säla imolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gawila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla imolömelëla säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 78.2*

Giisi nafadeie ado besula säi amoie mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sälahilä, udia dolö gegedoia amila mosöa awäla sebegi, ie bëgëla aulo amoli maalahilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeie ado besula säi amoie mi säla imola säi.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöie Malö amo neamelë. ³⁸ Sagai amoda, naga föi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda, mugabe busa nafadefalüie udia dolö nefolalebe amomelë. ³⁹ Ado nia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo faimolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë. Molö amo faila negemolöie hamoi hamolo amolida, selesaia fimelë. ⁴⁰ Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo

amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë. ⁴¹ Amala hamomolö amoda, Dolöie Malö amea ie Beaha Maadela Sigi Neebea amila nelebo sulubadelaea udia dolö neala nafade hamolasila digalasilo amoge, udia dolöea mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage gege dolasimolö mosäia, ie selesaia fii amoli fisiga gamolömelë. ⁴² Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelë. ⁴³ Amala hamosegi, Godeie udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolamolömelë.

Afädë gëhe galea galëda, hä nabalö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeie säi

⁴⁴ Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hido elöla obeägila, nelebo hi gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoie säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia dibe amo nimolöie hogosamu aligilomelë. ⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia afädë hedabi hido elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hi gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia amo bidia niimelëla säi.

Ado besula selëgëie ado säi

⁴⁷ Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selëgë oeabo dibeami digisebegi, seme yafie elö elöla digaimelë. ⁴⁸ Selëgë digi amogi nobasebegi, selëgë digilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë. ⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolömelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeie udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gege dolasimolömelë. ⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

⁵¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli sulubadela helësei nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säla obëgëi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eedoea hi nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)*

⁵³ Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä, amila digila awäla ⁵⁴ hi e ëdëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Ili sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu. ⁵⁵ Eda mosö olelo amoie malö madele. Emeie ëida Meli, amase, ie edooda Yamese, Yosebe, Saimono, Yudasafulo madele. ⁵⁶ Amase, ie elefila

ili sulubadelada, nilibalä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi niidula säi. ⁵⁷ Iliä amala säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segeafalige, hile sosogofaligige, ei maade neala säi. ⁵⁸ Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

Ödägi gelo Yone baagoi

(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala säi amo nabi.* ² Nabalahilä, ea ie hamoi hamolasilo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowela galai ameada, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola säi.

³⁻⁴ Dafidi Heledoea edoo Filibiie udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooie udia asiala fedela niimelëla säha nelo. Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone galabaia mosöa nafodola negei. ⁵ Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone nifulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësëlo amogi.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo besela galasebegi, Helodiasaie idiwi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägilahilä, ⁷ udia malö amoma migalä diigila ado gelola sähalea, Dia imola säse amo gadoida imolömelëla säla i. ⁸ Amala sälebe, ie emea gomalä sämalola säsebegi, idiwi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia negela imola säla i. ⁹ Amala säla iasebegi, gini e asigia yöia idogolahilä gaso, ea migalä diigila ado gelola säla i amoge, udia dolö ebalä gegegdola molö naha sefolalebe amolige helësëla, ea udia malö amea säi amo gadola odoama hamomalai. ¹⁰ Amala hamomalalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneie muugi damui. ¹¹ Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo hïma iasebegi, ea emema imolö gaula asi.* ¹² Amala hamosebegi, Yoneie bögëla aulo nefolalo amolia maala, ie domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämolö asi.

Dolö dausini biaea molö mai

(Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)

¹³ Yesuea amala säi amo nabalahilä, sege e neloa amo dögila, e dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami hïdo asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelëla säi amo nabalahilä, ilile gaamu amoli dögila, Yesu asi amo bëbögëla nagadabodo afiai. ¹⁴ Yesu e ödä dudaiala agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo bealahilä, ili bobasëla, ilile oloi difolalo amoli wahilasisa nelo.

¹⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bögëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Hä deadifali gabu. Nilida sege molö maadeia neebe amo udia dolö nefolalebe gowe ili dusula awälahilä, molö bidia nimolöie sege holöfali ga made dibeä ami hogola aliligi afiamalamola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ai. Ilida moholöi made gabu. Ili molö muäia dihili imalola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, ilia ema säla obögësalea, Niliäda beledi bia, seme

* **14:1:** Heledoie ei elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoie malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo. * **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola säi amoie mida, Helodiasaea helësësaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöie amala säi.

äudäla amomu wi galeala säi.* ¹⁸ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiëla säi. ¹⁹ Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giüsidaia fiffimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegeilahilä, ea beledi dagabodasila, ie bögëla aulo amolima iasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ²⁰ Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli sulubadela dofea nahalea, odoa fea digai amo bögëla aulo amolia gegecola, adu giwilasi salala nobala negei. ²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

*Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52, Yone 6.16-21)*

²² Amalahilä, fodolofali Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ie bögëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dögëla alogodi afiamalola säi. ²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöie hido segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hidofali nelo. ²⁴ Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. ²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ie bögëla aulo awäha dibeami ödädabodo misi. ²⁶ Ili e ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ili fudugila sähalea, Wae! Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi. ²⁷ Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofali ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelëla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidilo-o, di galëda, di neebea gui ne ödädabodo misiëla sämola säi. ²⁹ Amala säsebegi, ea misiëla säi. Misiëla säsebegi, Fida e dudaia amila ödädabodo Yesu neebea ami moholö asi. ³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hi uuahalea, Dafidilo Geloie, ne nabelela nimola säi. ³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofali naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfali negeie, abilideläie asigi äudä negeila nabi. ³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei. ³³ Amasebegi, ie bögëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuie ei gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeie malö nebegola säi.

*Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo wahi
(Maga 6.53-56)*

³⁴ Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoie agesua dögëla aligilahilä awäla, sege ei Genesaledi ami besela galai. ³⁵ Besela galasebegi, udia dolö nefolalo amolia e bealahilä, Yesu gabula helësëi. Amala helësëlahilä, sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli sulubadela Yesu neebea ami sigi maaha maadei. ³⁶ Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowe ilia die fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuie fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

*Godeie Ado säla negei dibe amea mäu ilia aiyalo mala dilo amo baagila asi
dialea
(Maga 7.1-13)*

* **14:17:** Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala säi amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

1 Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebee maala, ilia ema nabahalea, 2 Die bëgëla aulo amoliada nilile mäu ilia siiba aiyalo mala negei amo damula, naabo nigime hëla made molö nülo amoda mi edoëla nabi.* 3 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëla, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoë. 4 Godea sähalea, Die diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabalahlilä hamomalola säi dialea. Amase elöda, afädëa eedole emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla negei dialea. 5 Amai gasoda, dihili sähalea, Afädëa hile nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea sähalea, Nelebo goweda Godegali odala i dialeala säseada, 6 ea eedo hedabola helësëla made, ugila made negemalola sälo. Dilia mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëlahilä, Godeie mala säla negei amoda memalä gadoi hamola fisilo gabu. 7 Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaea dilile hedabola bea sähalea, 8 Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nïe ëi gauia adalo nea. 9 Iliä olelesaleada, dolöfäea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nïe ëi memalä gauia adalo nebegola bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla i.

Aisaea 29.13

*Udia dolö Godeie siigi nigime baaloie säi
(Maga 7.14-23)*

10 Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalo. 11 Nelebo nafiadi digasebe ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo made. Nelebo isogi dilo nafiadila segea doadigila awäse ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi.

12 Hobeala ie bëgëla aulo amolia Yesu neebee maalahilä sähalea, Dia ado amo nabalahlilä, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea sësebe amoda dihï melilela säi. 13 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo sulubadela nïe Naado selesaiä mosöa neebe amea made sagai amoda soomo aala digisa maademolömelë. 14 Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö amo naabogi gaula sigi awäha neëgida, helegela balagula dögöigi digalomelëla säi.

15 Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado besula säi amoie mi nilima awala säla imola säi. 16 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale. 17 Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale. 18 Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila besela galasebe amea, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. 19 Mida, iso asigigila besela galalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfali sämolöge, odoama ado nafadela sämolöge. 20 Mala nafade amolia udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo nigime hëla made, molö nülo ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo mademelëla säi.

*Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)*

* **15:2:** Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaiä molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeie siigi nigime baai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeie siigi nigime baaloëala bedälo. Amala helësëlahilä, hili aiyalo mala säla negei amo gadola, Godeie siigi nigime baai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nülo.

²¹ Sege amo digila, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. ²² Ami awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebee maalahilä, ema uuala sähalea, Debidiie malö-o, ne bobasëla ugila negemo. Nie nidiwima mugabe fedalahilä, e neala nafadesaleamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea ema ado afädë made säla obëgëla nebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebee maalahilä ema sähalea, Udia goweada nili baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola säi. ²⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesu neebee maalahilä, e mia emo gumu sasagala salea, ema sähalea, Dafidilo-o, ne ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Malöie molö negei ügülogali sadia gala imolöda dofea madela säi.* ²⁷ Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda, ügüloie eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügüloea nülola säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia-o, dia asigi afädë negei goda edefade. Dihï hamesebego gadola hamomolömelëla säi. Yesuea ado amo säia gai amole udia amoie idiwihä wahi.

Yesuea udia dolö yafie oloi wahi

²⁹ Yesu e sege amo digila, Galili oeabo dibe amoie agesuadi awäha nelolahilä, gau fedala deadigia adogola ami sulo. ³⁰ Ami sebegi, udia dolö yafie e neebee gegebola, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ie emo mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. ³¹ Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli ado adola digi, domalo nafadei amoli wahila digi, emo nafadei amoli nawela digi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, ilia Isilaleie Godeie ei gauia adaha nefolalo.

Dolö dausini biyidiaea molö mai (Maga 8.1-10)

³² Yesuea ie bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea, Udia dolö nefolalebe gowe ili asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo ohodoa nelo amea, ili molö maade gabu. Sidëa baagoi amola wäla mosöla sämolöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela digaloeala säi. ³³ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Udia dolö yafie gegedoi nefolalebe weli molö molöda, sege nafade udia dolö aligisia made wi abidi nimolödula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Beledi gifalädalä, seme nelësa naabo safo gabuwela säi. ³⁵ Amala gabuwela säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai. ³⁶ Amala sälahilä, ea beledi gifalädalä amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei. Nesegeilahilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolima iasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ³⁷ Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö dofea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifalädaliagi salala nobala negei. ³⁸ Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ei Magadani asi.

* **15:26:** Yesueada udia amo emesala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësei. Amala helëselahilä, ea ado besula Isilale helëselä malöla säi. Amase, fii odoa amoli helëselä ügüloia säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoie asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

16

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)

¹ Felesi dolö nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebea maalahilä, ilia Yesu fedogola bimolöie ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamola nilima olemola säi. ² Amala säsebegi, ea säla obögësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obögëseda, dilia hä, esomolö gabula sälo. ³ Amase elöda, sege yose amo gaalu, mu gelëge bëla gasimi sagaseda, dilia walioda hä fo maala sege digamolö gabula sälomele. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësëlo gaso, walio hamosebe amo bealahilä, amo gadola hamomolö gabula helësëlo made nefolaleale.]^{*} ⁴ Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolömelëla säi. Amala sälahilä, ili digila eda bahila moholöi asi.

Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila säi
(Maga 8.14-21)

⁵ Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado alömodi besela galahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi meli. ⁶ Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihë nea hedabola beaha namialola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilia beledi made ägüi amoie säsebela didiäha dilo. ⁸ Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfali negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoie. ⁹ Aso, dili dawadigi made nelo amo wälasimu neale. Beledi bia amea dausini biaea nalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amo elaboi neale. ¹⁰ Amase elöda, beledi gifalädalia amea dausini biyidiaea nalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. ¹¹ Na dilima belediie made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoie hedabola idihë namialola säla i. ¹² Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiie made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoie säi gabula helësëi.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi
(Maga 8.27-30, Ulugu 9.18-21)

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla besela galalahilä, ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöie Malö amoda nowë neala säha difolalebela nabi. ¹⁴ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säla digi, odoaeada Elaia neala säla digi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säla digisa difolaleamelëla säi. ¹⁵ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, diliada ne nowëla säha dialeala nabi. ¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obögësalea, Afädë Memelei amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoie malö nebegola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Yonaie malö Saimono-o, dida obeägisa nea.^{*} Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea

^{*} **16:3:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. ^{*} **16:17:** Giligi adoda Yonaie malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneie malö Saimonola säla dëdëla negei.

dima olei made. Nie Naado selesaia mosöa neebe amea oleimelë. ¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Die ëida Fida. Igi amodaia nie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoie geloi ameadada made nufuda salala salolemolömelë.* ¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie idi gai dogelo gii amo dima imolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela säla negesebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala säi. ²⁰ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla imabiola säi.

*Yesu e baagolahilä nowemolömelëla säi
(Maga 8.31-9.1, Ulugu 9.22-27)*

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafali, ie bögëla aulo amolima fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamelë. Ami awäседа, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ilo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla edefade sälasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea nemola sähalea, Dafidilo Geloi-e, amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nie idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebelä säi.

²⁴ Amala sälahilä, Yesuea ie bögëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësësedä, hï hamea hamela helësëlo amo fisila, hïle i fügäi gaula, ne bögëla moholö dialea. ²⁵ Mida, afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësësedä, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisisedä, ea ie namolö amo gaula namolömelë. ²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hï e baagoseda, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila negemolödu. Amase, afädëa bidi edo ilalahilä, hïle namolö amo bu nea obögëmolödu. ²⁷ Amala säsebe amoie mida, Dolöie Malö amo ie Eedoie yo digalo hïdo elöi salugalahlilä, ie selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola bidi imolömelë. ²⁸ Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe gowe ili baagola made, aso, neëgi wäla Dolöie Malö amo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimolömelëla säi.

17

*Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli
(Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)*

¹ Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yamesege, amase, Yameseie edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedäia gadogofali fedala hilidofali nefolalo. ² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuie domalo bedefala hïdo elöi neebe meli. Ie odagi eso si gadoi neëla, ie fagulo gäi amoge falela yo digai hïdo elöi neebe meli. ³ Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiäle maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, nili wi neebeweda hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda die, elöda Moseseie, amase, elöda Elaiäiäla nabi. ⁵ Ea ado amo, aso, säha nebegi wäla, gelë häu faleifali hïdo elöi amo

* **16:18:** Giligi adoea Fidaie ëida igi ëibalä ga madefali dialea.

ili neebedi maala dabelahilä, gelë amoïe isogila ado afädë sähalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägisa neawe. Dilia ïe ado nabualola säi. ⁶ Ado säi amo nabala, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila bedälahilä, nagadaia gumusula dia didigafui. ⁷ Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi. ⁸ Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hïdomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiaha dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöïe Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgida, dilia meli amo odoama säla ïmabiola säi.

¹⁰ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amoliada Elaiadale dafidi moholöla sälo amoda mi edoïela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë. ¹² Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabulada helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelomelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöïe Malö amoge neala sëlasimolömelëla säi. ¹³ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneïe säsebelä helësëi.

*Yesuea maalïbu afädëma mugabe fedai nesila digi
(Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibeami besela galasebegi, dolö afädë maala Yesu mia emo gumu sasagala salea ¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloï-e, nïe malö bobasëmo. E amulämelahilä, së yafie nülomelë. E amulämesalea nulo gobeiage, ödägi neala digalasisamu aligilomelë. ¹⁶ Amaimo, dië bëgëla aulo amoli nefolalebea sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöï made gabiola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö asigi afädë made negela asiala hamolo walio nefolalebelä dili, ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebea sigi misiëla säi. ¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amole, malö maalïbu amo fodolofali wahi.

¹⁹ Hobeala, bëgëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebea ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilia mugabe nesila digilibë ïliawai amoda edoadula nabi. ²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda, holöfali negei nebegoea amaimelë. Na dilima dofä sähago. I masada gägä holöfali dibe amo gadoi asigi afädë negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säседа, gasi gamolömelë. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai ïliawaida maade bimolömelëla säi.*

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 9.30-32, Ulugu 9.43-45)*

²² Ili Galili segea gegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöïe Malö amoda dolögali gaula ïmolö segeyo hä besela galasebewe. ²³ Gaula ïasegi, ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowela molömelëla säi. Amala säsebegi, ïli asigia yöia ididogoi.

Godeïe mosöïe dagisi muni negei

* **17:20-21:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 21da Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaie dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesila digimolöï dialeamelëla säi.]

²⁴ Yesuge, ie bēgēla aulo amolali awāla, Gabaniama gaamugi besela galai. Ami nebegi, Godeie mosöie dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida nee-bea maalahilä ema nabahalea, Die säla olelelo neebe ameadä dagisi muni negelolela nabi. ²⁵ Amala nabasebegi, Fidaea säla obēgēsalea, Ä, negelomelēla säi.

Amala sälahilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi, Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaie beaha aligilo gini nefolalebe amolia dagisi muni elö elöla negesebe amo negelo amolida nowēadu. Dia edo helēsēsebe. Ilile malöealedu, ma odoaealedula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obēgēsalea, Amoda odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galēda, amolile malöea dagisi muni negemolöi made gabu. ²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeä ami seme däamolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoie nafigida, muni giwi afädē diä bimolömelē. Ameadä Godeie mosöie dagisi muni diege niege negemolö dofea bimolömelē. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima ia mosalola säi.

18

Baagila asi neebe amo nowēla nabi (Maga 9.33-37, Ulugu 9.46-48)

¹ Segeyo amo gala, bēgēla aulo amoli Yesu nee-bea maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida baagila awāla neebe amo nowēdula nabi. ² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä ³ sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malēsä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida made nogila digamolömelē. ⁴ Hi e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameadä, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila asi nea. ⁵ Amase elöda, afädēa nie ēigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, haligila namolöie misiēla säseä, nemage haligila namolöie misiēla sähagomelē. ⁶ Afädēa malēsä nema asigi afädē negei amoligi afädē neala digalasiseda, ēfēa igi edefadegi begela, bidi näiädoea ie muugia begelahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogosedä, ie hedabida amomelēla säi.

Nilä neala nafadelasilöie mi säi (Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolöea asiala hamomäia, ili neala digalasilö amoie, sege föigi nefolalebe amoli, asigii gabumelē. Digalasilö amolida dofä moholöi dialea gaso, nelebo amoli misiäia, dolö dogä negelo amoda, asigii gabu. ⁸ Die naaboea galē, emoea galē, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galē, emo äudäla galē, nulo usilo made dibeä sadia idogomolö amoda nafade gabugi. ⁹ Amase, die siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädēfalä galēda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galēda, heli segea nulo gobeia ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

Ado besula sugua sibi afädē nafolala asila säi (Ulugu 15.3-7)

* **18:3:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dēdēi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ie bēgēla aulo amolia mala abodo bēgēla hamomäia säha nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea.

10-11 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä gowe iligi afädë memalä gadoi gabula helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida, nïe Naado selesaia mosöa neebe amoïe odagia aligilomu nea.*

12 Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameadä nabülasi sëgëlasiië odoai sëgëlasii amolida, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele.

13 Na dilima dofä sähago. Awälahilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoä made nafolala asi amoligi obeägi amoda nagadaialahilä, sugua sibi afädëfalï beagolei amogida, edefade obeägilomelë. 14 Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä gowe iligi afädë dabadigimäia made hamesa neamelëla säi.

Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö (Uluu 17.3)

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dïe didooea dima asiala afädë hamoseda, hido neebea ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë.

16 Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähaeamalo. Amoïe mida,

ado sulubadela säse amo dofä gabula helësëmäia, äudäea galë, ohodoea galë melëlo ameage, nabelo ameage iilasila säседа, dofä gabula helësëmolömelë.

Mala Bu Eegei 19.15

17 Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auuseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalö. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auuseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalölä säi.

18 Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea.

19 Amai na dilima ado elöge dofä sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adoseda, nïe Naado selesaia mosöa neebe ameadä hamomalölä säse amo gadola hamomolömelë.

20 Amaimo, äudä galëge, ohodoa galëge, nïe ëigi gedola neëda, ne ili mogogi ami namolömelëlä säi.

Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolo made bobasëila säi

21 Amala säsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloï-e, nedoo afädëa nema asiala hamoseda, na aboläiagi hëmolödu. Gifalädalialaledula nabi. 22 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Nada gifalädaliamula made säha. Nada nabülasi gifalädalïaie odoai gifalädalïamelëlä sähago.

23 Amoïe mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ïe hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë. 24 Ea mogodelä hamosebegi, ïe hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö asusugai bidi negei dilo amo

* **18:10-11:** Giligi adoeada malësä gowe ilila säi (damo goïege, damo göege, amase, damo 14ïege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäïemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoä amolige helësëla säi bimolö.

* **18:10-11:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeaala dolö elöea Uluu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöie Malö ameadä udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

e neebee sigi misimelë. ²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made amea, ïe dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöie, hi eege, ïe udiage, ïe malöge, amase, ïe nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi. ²⁶ Amala säi amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na, aso, sulubadela beselala dihïma ïaha maademolömelëla säi. ²⁷ Amala säla obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoie dafidiloea bobasësalea, e mosalolahilä, bidi negei amo hëi. ²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai. Dolö e gausiai amea ebalä ïe bidi holöfalï negei dilo. Amasebegi, ea dolö amoie muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nie muni bidi negei amo hä beselala ïmola säi. ²⁹ Amala säsebegi, muni bidi negei amea gumusula dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na die go beselala ïmolömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea bidi negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi. ³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ilia edefademalä habobai. Habobalahilä, ilile dafidilo neebee awäla, nelebo sulubadela hamoi amo ema awala säla ïaha maadei. ³² Dafidilo amea ïe hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea, die bidi negei amo na hësa maadeimelë. ³³ Nada di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomage bobasëmolöi galea madelela säi. ³⁴ Amala sälahilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ïe bidi negei amo hulu beselala ïaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hïdo hïdolaee didooie asiala hamoi amoli iso asigigila made hëседа, nie Naado selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolömelëla säla ï.

19

Dolöea udia nii fisiloie säi (Maga 10.1-12, Ulugu 16.18)

¹ Yesuea ado amoli säha maadelahilä, Galili sege dïgïla awäla, ödä Yodona dëgëla alömodi, Yudia segeamadi asi. ² Awäsebegi, udia dolö yafie e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ili neala wahilasisa nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebee maalahilä, ilia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö afädëa ïe udia fisimolö amo dofeale, ma, dofea madelela nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolöle hamoila dëdëla negei amo dilia made melï neale. ⁵ Amase, ea elö sähalea, Amala hamoi ameada, dolöea ïe eedole emele dïgïla, ïe udiabalä gedola nea, eleda domalo afädëfalï namolömelëla dëdëla negei amoge made melï neale. ⁶ Amalo amo, ele äudä nelo amo fisila, eleda afädëfalï aligilomelë. Amoie mida, Godea gedola dila afädëfalï namiäia hamoi amo, dolöea hïdo hïdolasimabiola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amal galëda, Mosesea sähaleada, Dolö afädëa beba dëdëla ïalahilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi amoda, abilia säidula nabi. ⁸ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoie, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë. ⁹ Amoie mida na dilima sähago. Dolö afädëa ïe udia amo dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memalä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia elö amoda fa nimolömelëla säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema säla obëgësalea, Dolöea udiama

mala amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi. ¹¹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado walio säsebeweda, sulubadelaea nabala dofea gabula neala gaumolöi made. Iligali helësëlo ì amoliamu dofea gabula neala gaumolöimelë. ¹² Dolö odoa mi elö elöla diëda, udia made neala aligilomelë. Odoada, emea neegela ägüsolo amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Olelesebe amo nabalahlä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

*Yesuea malësä e mia misiäiala säi
(Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigilahilä, Godema adomäia e neebee sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala nemosebegi gaso, Yesuea sähalea, Dofogamabu. Malësä ne neebee misiäia beasimo. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe ami, malësä gowe ili gadoi neebe amolile dialeamelë. ¹⁵ Amala sälahilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo dögila asi.

*Malisä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi
(Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)*

¹⁶ Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebee maalahlä ema nabahalea, Säla Olelelo-o, ne namolöi namolö neala gaumolöie, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia hedabi amoie nema nabi amoda edoie. Afädëmu hedabi nea. Di namolöi namolö dibeami nogila digamolöila helësësedä, nilia hamomalai amoli hamosa namialola säi. ¹⁸ Amala säsebegi, dolö amea naba obëgësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfalä sämabio, ¹⁹ amase, die diadole diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalo, dihidä boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, malisä amea sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edodula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifalä namolöila asigisedä, die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali imalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne bëgëla misialola säi. ²² Ado säi amo nabalahlä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amala yösebegi, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe ami nogila digamolöda, baagi säi dialeamelë. ²⁴ Na bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda, baagi säi holöfalä made. Gaso, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amoli, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe ami nogila digamolöda, baagi säi baagila asi dialeamelëla säi. ²⁵ Amala säi amo nabalahlä, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowëa gaula namolödula säi. ²⁶ Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

²⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema naba obëgësalea, Amai, niliada nilile nelegei sulubadela fisila, di bëgëla misi amo, nilileda edo dialeadula nabi. ²⁸ Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo amo gala, Dolöie Malö amo ie sigi aligiloie filo hedabi hido elöidaia seëgida, ne bëgëla mulo dilige sigi aligiloie filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi

aligimolömelë. ²⁹ Amase, sulubadelaea nïe ëi helësëla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila dīgila misi amoliada, dīgila misi amo gadola hādali afādë nealahilä, namolöi namolöge nimolömelëla säi. ³⁰ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömelëla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibeami hamoi hamoïe ado besula säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefali sagai eedo afädëa, dolö odoaea ië i gägä negelo gelebi ëfë sagaia ami bidi nimolöïe hamoi hamolasimäia hogola asi. ² Amala nea, dolö odoabalä ado afädë negela sähalea, Segeyo walioïe bidida, muni giwi siliba afädë afädëla sogodeläla sälahilä, ië gelebi sagaia ami afiamaloi.* ³ Amaimo, eso neëla udigise amo gaalu, magaia gaamugi awäla beahamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli. ⁴ Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola idulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. ⁵ Amo nabalahlilä, ilige afiai.

Amase, eso mogogige, eso bögisebegige, ea bu elö amo gadola wäla hamoi. ⁶ Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoiëla nabi. ⁷ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Afädëa nilima hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obögësebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola säi.

⁸ Hä, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ië hamoi sigi aligilo amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iia nedala, yose maala hamoi amoli iala wagamalola säi. ⁹ Dolö odoa deadifali misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹⁰ Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amolia maala helësësaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësëi. Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹¹ Muni amo neala gaula awälahlilä, ilia sagai eedo amoma habobala ¹² sähalea, Dolö hobeadeadifali misi amolia aofädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilibalä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Niliada yosefali awäla hamosa nea, eso neea hëgisebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo. ¹³ Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöïe nebalä ado afädë negei madele. ¹⁴ Di hä, iëgo gaula mosalo. Dolö gowe hobeafali misi amoma, digali ië amo gadola imolö hamesamelë. ¹⁵ Nihile munia nihï hamese amo gadola hamomolö dialea madele. Ma, na mala hedabi hamosa nebegi, dia mudiahalela säi.

¹⁶ Amo gadola sälahilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefolalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömelëla säla ië.

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi (Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)

¹⁷ Yesu e Yalusaleme moholöïe afiahalea, ea bögëla aulo giwilasi amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, ¹⁸ Nabahale. Nili Yalusaleme afiamamelë. Ami neëgi, Dolöïe Malö amo gobela ilo busa nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula imolömelë. Amala gaula iäsegi, ilia

* **20:2:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusala* sälo.

e baagomäia nufualola sämolömelë. ¹⁹ Amala hamolahilä, fii odoaea e ga-diabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäiaie, ilia iligali gaula imolömelë. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelëla säi.

Dafidilo namolöie nabi
(Maga 10.35-45)

²⁰ Sebediie malö äudä amolele emela ie malölali, Yesu neebee maalahlilä, udia amea emo gumu sasagala salea, ema afädë ëdëgëi. ²¹ Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësalea, Dïe Beaha Maadela Sigi Neebee amida, nïe malö äudä, elöda dïe naabo dafädimadi, elöda dïe naabo fefeädimadila samiäiala sämolä säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea, fuduia säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Alïada molöi neawela säi. ²³ Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo dofä molömelë. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala sämolöda, nïe made. Naadoea gowe samiäiala daii amea sämolömelëla säi.

²⁴ Amo säi amogi, bëgëla aulo nabülasi amolia nabalahlilä, elema habobai. ²⁵ Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ²⁶ Ili hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ëi sälo namolöila helësëseada, ea dilile hamoi ugila negelasila hamolasilo namolömelë. ²⁷ Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëseada, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelë. ²⁸ Amo gadola, Dolöie Malöda udia dolöea ie hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolöge misimelëla säi.

Yesuea dolö si golai äudä wahilasi
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)

²⁹ Ili Yaligola äudulä afiasebegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai. ³⁰ Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebelä säi amo nabalahlilä, uuala sähalea, Dafidilo-o, Debidiië malö-o, alï bobasëmola säha sulo. ³¹ Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidilo-o, Debidiië malö-o, alï bobasëmola säha sulo. ³² Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahlilä sähalea, Na alima edo hamomäia helësësebelä nabi. ³³ Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidilo-o, dia alile si fisigälasimäiamelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofali si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bëgëla asi.

21

Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)

¹ Ili Yalusaleme besela gamamolö ga madela, Olibebi neebee ami sege Bedefagi besela gamamolöie yauabia nea, Yesuea bëgëla aulo äudä dafidi mosalolahilä ² elema sähalea, Gaamugi ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi aseme, ie malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelë. Beaseda, fisigäla ne neebewi sigi misialo. ³ Afädëa alima ado afädë säseada, gomalä sämalö. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelëla sämalö. Amala

säseda, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämolömelëla säi. ⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.

⁵ Saionoie idiwima sähalea, Bimo.* Die beaha aligilo gini amoda di neebee maasebe. Hi e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaia fila maasebe.

Sugua dögi üdülidaia fila maasebegola sämalola

säla dödëla negei dialea. ⁶ Amala säsebegi, ie bögëla aulo amole awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. ⁷ Elea sugua dögi aseme üdülile sigi maasebegi, elea sugua dögi amoledaia elele fagulo daia salugalo gila fösisebegi, Yesu e amoledaia fila fedai. ⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föla digi, odoaea fasela häu gadoi dagabola gaula mafula föla digisa nelo. ⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea,

Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Debidiie malöma sähago. Afädë Dafidilo Geloie e äigila maahago Godea e neala obeägilasimäia.

Hosana. E ilibia neebe amoie ei gauia adahala

säsäla afiai. *Gë Udälo 118.25,26* ¹⁰ Yesu e Yalusaleme awäla besela galasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadela fudugila bedälähilä sähalea, Dolö goweda nowëdula säha dilo. ¹¹ Amala säha dibegi, udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili segeie gaamu Nasalese dolömelëla säha dilo.

Yesuea Godeie mosöa awäla hamoi

(Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

¹² Yesu e awäla Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöie negela digisa dibe amoli sulubadela nesila digisa nelo. Muni bedefalo auli amolige, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amolige, neala besula besigadasi.* ¹³ Ea ilima sähalea, Ado säla dödëla negei dibe amea sähaleada, Nie mosö amoda Godema adolo mosö dialeala sämolömelëla säla dödëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamosebela säi.

¹⁴ Amala säsebegi, e Godeie mosö neebee ami, si golaige emo nafadeige mofiasbegi, ea ili wahila didigisa nelo. ¹⁵ Gobela ilo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabifali hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia Godeie mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi. Debidiie malöma sähagola säsebe amo nabalahiläge, ilia habobai. ¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Iliä säsebegoda dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ä. Ado afädë säla dödëla negei dibe amoda gomälä.

Malësä nelësä amolige, malö dodo naha sefolalebe amolige, ilile nafiala dia die ei gauia adamäia hedabolafali oleleimelëla

säla dödëla negei dialea. Dilia ado säla dödëla negei dibe amo made meli nealela nabi. ¹⁷ Amala nabalahilä, Yesuea ili dägila gaamugi amila Bedani midilö asi.

Yesuea äfäeoma nemosebegi bausoi

(Maga 11.12-14,20-24)

* **21:5:** Saionoie idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësëmäia säi. * **21:12:** Dolö odoaea Godeie mosöie yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odo neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

¹⁸ Diala yosefali nowela, gaamugi obөгөsalea e sidеa baagoi. ¹⁹ Amala awähalea beahamelebe, idi agesugi ami äfäeo afädе neebe beala e i mia ami bea awähamelebe, gägä afädе maade, bäu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfäeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiala säi. Amala säi amole, fodolofali bausoi. ²⁰ Bausosebegi, ie bөгөla aulo amolia bealahilä fudugila nabahalea, Äfäeo amo fodolofali bausoi amoda abeahäladula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obөгөsalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädе negela aligiseda, äfäeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda afädе amomu made, dilia segebima dihï dagabola awäla, ödä duhuluma digamola säsedä, amala hamomolömelë. ²² Dilia Godema adosalea, asigi afädе negela, nelebo afädе imola ödөгөseda, amo dilia nimolömelëla säi.

*Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi
(Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8)*

²³ Yesuea Godeie mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebegi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Dia nelebo hamosebego, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabelä, dia säla imo. Go hamomäia, geloi go nowëa iasiola nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obөгөsalea, Nage dilima ado afädе nabaha. Dilia säla obөгөseda, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämolömelë. ²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöalala säsedä, ea nilima nabahalea, Amaï galëda, ema asigi afädе made negei goda edoïela nabolö gabu. ²⁶ Gasoda, nilia dolömadilala säsedä, nili udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësäsalea, Yoneda bea sälo nelola helësäsa nefolaleala didiäi. ²⁷ Amala didiälähilä, ilia Yesuma säla obөгөsalea, Nilia dawa madela säla obөгөi. Dawa madela säla obөгөsebegi, ea ilima sähalea, Amaï galëda, nage nelebo na hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala dilima made säla imolömelëla säi.

Ado besula malö äudäea hamoila säi

²⁸ Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädе nelo amoie malö äudä sulo. Dolö amea ie malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säimelë. ²⁹ Amala säsebegi, malö amea ie eedoma haboila sälahilä gaso, hobeala oböla asigi hedabi negela, hamola asi. ³⁰ Amasebegi, dolö amea ie malö elö amo neebea ami awälähilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obөгөsalea, Naado, hamola awähadiola sälahilä gaso, made awäla fisi. ³¹ Amaï, dolö amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obөгөsalea, Abulümiala säi. Amala säla obөгөsebegi, Yesuea ilima säla obөгөsalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia nefolalebe amoliage, dilida digila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomelëla säi. ³² Amoie mida, Yone e dili neebea maalahilä, ea idi mogoifali amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalähilä, ea säse amo dofä gabula helësëimelë. Ila amala helësësebe amo, dilia meli gaso, bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

*Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19)*

³³ Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewege nabualo. Sege eedo dolö afädëa sagai sagala, yalala amalela dila digimelë. Dila digilahilä, isogi ami gelebi gägä emesala fësëla salimolöie naga dögoi. Amala dögöla negesilahilä, sagai idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilahilä, hï e sege wagadi made asimelë. ³⁴ Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ie gägä odoa nimaloi. ³⁵ Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala ialalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gidogolahilä, fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo gadola wäla ilimage hamoimelë. ³⁷ Hobeafali, sagai eedo amea hïle malö amo fisiga gai. Eedo amea helësëlahilä sähalea, Nïe malö wema ilia e hawala mogola hamomolöla helësësala säi. ³⁸ Hïle malöfali maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda sagai eedo amoie malöfali gabugo. Eedoie nalä negei nilia nimolöie, e nufidedila didiäi. ³⁹ Iliä e gaulahilä, sagai amoie yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

⁴⁰ Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahlilä, sagai oodola beaha aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä faimolö fu besela galasolo amo gala, faila mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima ïmolömelëla säi. ⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei amoda made meli neale.

Mosö olelo amolia igi galone hamomolöi made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fudugisa neala säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 118.22-23*

⁴³ Amoie na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea guila neala gaula awälahlilä, udia dolöea amoie gägä negelo amolima ïmolömelë. ⁴⁴ Igi amodaia udia dolö digase amolida, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase, igi amea udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelëla säi.*

⁴⁵ Amo sälebe, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea ado besula säsebe amo nabalahlilä, amoda ilile säsebela helësei. ⁴⁶ Iliä Yesu gaudeläla idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala säha dibe amogi bedäi.

22

Ado besula udia neahalea molö giala daijala negeila säi (Ulugu 14.15-24)

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea, ² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie malö udia neasebegi, molö giala daijala negei. ³ Daijala negesa maadelahlilä, ea ie

* **21:33:** Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoie, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla i. Ado besui amoie mida gomalämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hï emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi. * **21:44:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hï made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësei. Ulugu 20.18 bimalo.

hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi. ⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sämalö. Molö molö daijala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daijala negei dialea. Udia neaseweie molö molö misiäiala sämalola säi. ⁵ Amala säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahilä afiai. Dolö afädëda, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi. ⁶ Odoa made asi amoliada ie hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, nafadela nufudala baagoi. ⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalälahilä, ie ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudala baagosa maadela, ilile mosö gobesa maadei.

⁸ Amala mosalolahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daijala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofea made gabu. ⁹ Idi osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweie molö molö misiäiala sämolö mosalola säi. ¹⁰ Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegeedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöie mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö mofiaha maadesebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli. ¹² Amo bealahilä ea nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obëgëla made sulo. ¹³ Ado säla made obëgësebegi, beaha aligilo gini amea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ie naabo emole helegela nafodolahilä, gasimi sagai dibebe ami sadia idogomo. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

¹⁴ Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi.

*Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi
(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)*

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli awälahilä, ado afädë negemolöie didiähalea, Yesuea ado säsebe amoie abilia säla oodomolödula didiäha dilo. ¹⁶ Amala didiälahilä, ilia ilile bëgëla aulo nefolalo amolige, Heledoie sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea mosalosebegi, ilia ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia helësësaleada, dia ado dofämu sälo. Amase, dia Godeie mala säla olelese goda, mogolafali säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameada, dia mogoimu olelelola helësësamelë. ¹⁷ Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilima säla imäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni imolö dialeale ma maadelela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësëlahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoie ne fedogola beaha. ¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säsebegi, ilia giwi afädë ema i. ²⁰ İasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dëdëi dibe gowege, nowëie gabula nabi. ²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hïma imalo. Godeieda Gode hïma imalola säi. ²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e dïgila bahila asi.

*Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoie nabi
(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)*

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabolöie e neebea misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo. ²⁴ Ili nabahalea, Säla Olelelo-o, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoie edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoie malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei

dialea. ²⁵ Amaimo, niligi edoolali gifalädalä nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, öoea udia amo nii. ²⁶ Neala nea, edoo agedu amoge amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädalä amoli sulubadela baagola mimisa maadei. ²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalä baagola wagai. ²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadela udia afädë amomu neala nelö. Amai, hobe baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädalä amoligi udia amoda abodoweie udia samolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ado säla dödëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebegö. ³⁰ Amoieda, udia dolö baagoi amoli nowela galaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelë. ³¹ Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoieda, Godea dilima ado säla dödëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. ³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dödëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Amala säsebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahlä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

Godea nilia hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi
(Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obögëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, ³⁵ ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo olelelo amea, Yesu fedogola bimolöie ema ado afädë nabi. ³⁶ Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, Ado säla negei amogi, nilia hamomalai dibe edefadeda abododula nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dafidilo Geloie die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. ³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefadeda amomelë. Amoda dafidilomelë. ³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalo. ⁴⁰ Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge, bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe amoge, nilia hamomalai ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoie nabi
(Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea, ⁴² Afädë Memelei amoieda, dilia abilia helësësa. Eda nowëie malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Debidiie malöla säi. ⁴³ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeie Gesamia Debidima adolasisebegi, Debidia ema Dafidilo Geloila säi amoda abiliadu. Debidia gomalä säimelë. ⁴⁴ Dafidilo Geloia nie Dafidilo Geloima sähalea, Die ado nii nefolalebe amoli die emoea daiasamäia, na neala ifosidelä, dida nie naabo dafädimadi beaha samialola säi. ⁴⁵ Debidia hi ema Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidiie malöda abeahäladula nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obögëmolöi made meli. Amasebegi, segeyo amila nofela, ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ie bégëla aulo amolim-age ² sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseie filodaia saleamelë.* ³ Amai gabugi, ilia dilima ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bégëla hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, ilia made hamosalea, adoeamu sälo gabugi. ⁴ Ilianelebo yöi neegila häuuala gaulo amo, dolöie gidädaia negesilo amogida, hilida naaboea didiigila yöi amoli gaumolöla made helësëlomelë. ⁵ Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dädëla salalahilä, odagiage baala, amase, naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade bobogalamu gälo nefolalo. Amase, iliada ëfë gadoi fagulo sedade gäi amoie bidigi begedidigilo gaso, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.* ⁶ Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibeami fimolömu hamelo. ⁷ Amase, iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiage, säla olelelola sämäiage hamelo.

⁸ Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämolöi mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë. ⁹ Amase, nagadaiaawi neada, dolö afädëma dilile diadolada sämabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesäia mosöa neamelë. ¹⁰ Dilima dafidilola sämolöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelë. ¹¹ Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë. ¹² Afädëa hi e ilibialo amoda, neala nagadaialasisalea, amase, afädë hi e nagadaialo amoda, ilibialasimolömelëla säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoie säi

(Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

¹³⁻¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöie odagia gala didigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi gala didigilomelë.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bégëla aulo namiäiaie, dilida duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bégëla aulo aligiseda, e heli segeie malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ie mala nafadea dili baagila aulomelë.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ilo mosöla säla, migalä diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ilo mosöa golola säla, migalä diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁷ Dilida asigi maade, si golai gabu.

* **23:2:** Moseseie filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelö amo gadola, mala dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla olelesa nefolalo amoie säi. * **23:5:** Ilianelebo yöi neegila häuuala gaulo amo, dolöie gidädaia negesilo amogida, hilida naaboea didiigila yöi amoli gaumolöla made helësëlomelë. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Felesi dolöge sisigila sämolöie nelebo gälo amoda edefade bobogalamu gälo, amase, iliada ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeie Ado säla negei amo bégëlo gabula sämäia amalola säi. * **23:13-14:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage damo amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie, dili së edefade muäia baala imolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

Godeie siigi hedabifalida abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ilo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ilo mosöa dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ¹⁸ Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ilo aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala i amola säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁹ Dilida si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Nelebo gobela ilo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ilo amo aulidaia dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²¹ Amase, afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²² Afädëa selesaia mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeie sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülasi mogelahilä nabü afädë Godegali ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida gowe ili. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade gowe ili hahamosa nelo galebeda, dofealabio. ²⁴ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgïlomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë. ²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalo. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Bau daia amoda hedabifali beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. ²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio. ³⁰ Dilia sähaleada, Nilä nilile mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilia ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo. ³¹ Amala sälo ameadä dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula ololomelë. ³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, nubaie malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu. ³⁴ Amai gabugi, nabuö. Na bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fëgälahilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë. ³⁵ Amoie mida, dolö mogoi nagadaiawi nefolalo odoaea nufi

amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digai amila maala, Belegaeae malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoie heale digai ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. ³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoie bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

*Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35, 19.41-44)*

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusaleme-e, Yalusaleme-e, bea sälo nefolalo amoli nufudala baagologe di. Amase, dolö digali fisiga wei amoli igia nufideloge di. Haea gagalugoea ie malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo aboläiagi gadola, na die malö goli neala gegedolasideläi gaso, dihili habosio. ³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö digila awäla, mosö amo memalä diamolömelë. ³⁹ Na dilima sähago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloie äigila maahago, Godea e neala obeägilasimäiala säsolo amo gala, dilia ne bimolömelëla Yesuea säla i.

24

*Godeie mosö nafademolömelëla säi
(Maga 13.1-2, Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e Godeie mosöamadila awäha nebegi, ie bögëla aulo amoli e neebee maalahilä, ilia ema, Godeie mosö amoli bimola säi. ² Amala säsebegi, ea ilima säla obögësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

*Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ie bögëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nilima säla imo. Dia säi amo abola besela gamolödu. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilia amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësëmolöla nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁵ Mida, dolö yafie maalahilä nie ëi säla, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁶ Amase, sege ga madefali nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁷ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sidë ige, fogolige sege odoagi moholömelë. ⁸ Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nie äigi nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadela dilima bimolö habobamolömelë. ¹⁰ Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo digila awälahilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula imolömelë. ¹¹ Amase, wäfalä bea sälo yafiege maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelë. ¹² Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögila badilimolömelë. ¹³ Amamolö gaso, afädëa aso maadelahilä, wagamäiala

* **24:2:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebegi dëdëi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoie säha nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

gelola aligiseda, e damula moholömelë. ¹⁴ Fifi asi sefolalebe amoli sulubade-
laea nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi
amo sege föi sulubadelagi säla daidosa maademolömelë. Amala daidosa
maadeseda, aligila wagamolömelëla säi.

Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoie säi
(Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24)

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea
sälo Danialoea nelebo yöi ayägöloi amoie säla negei amo Godeie mosöa dië
beaseda, (ado egowe nidese ameada hedabola helësëmalo) ¹⁶ Yudia segea
sefolalebe amolida, segebi dibeami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁷ Amo
gala, afädë mosö figidaia sebe amea digalahilä, mumusogi ie nelegei nea
digamabio. ¹⁸ Amase, afädë sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo negei
amo mosöa nea obëgëmabio. ¹⁹ Segeyo amo gala, udia fagulo hagui sefolalebe
amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, asigii gabu. ²⁰ Fisäla
moholö amoda i bäu gisalea gögi mulo amo gala galëge, amase, hele filo
segeyo Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa namialo. ²¹ Mida,
segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala negei dië bimolömelë.
Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli.
Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²² Amaimo, amo gala Godea segeyo
obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadela fisilabio. Amalabio gaso,
udia dolö hi memelei amoli helësëlahilä, obobagilasimolömelë.

²³ Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea, Bimo. Afädë Memelei amo
misi neala säsege, gagowei misi neamelëla säsege, dofä gabula helësëmabio.
²⁴ Amoie mida, wäfalä Afädë Memelei gadoi odoage, wäfalä bea sälo odoage
moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe
amoli dahila neala hamomabelela bimolöie, dolöea dofä hamomolöi made
gadoige, hido elöige hamosa namolömelë. ²⁵ Nabuö. Amo made hamola neebe
amo gaalu, na dilima säla iahagomelë.

²⁶ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibe
ami neala säsege, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada, Mosö hogoli afädëgi
nogila digai saleala säsege, dofä gabula helësëmabio. ²⁷ Mida, sege yabagelela
eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöie Malö
amo ulufadigisolö amo gala, amo gadola wäla ulufadigimolömelë. ²⁸ Baagoi
domalo dibeami haea säsalä gadoi gegedomolömelëla säi.

Hobeala Dolöie Malö ulufadigimolö
(Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28)

²⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö elöla
amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neëla, amase, gasumili
mudaijala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hido elöi amoge neala fo-
golasimolömelë. ³⁰ Amala hamosegi, Dolöie Malö amoie nofe elöi amo mudaia
ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigaomolömelë. Iia
beahalea, Dolöie Malö amo geloi amole, yo digalo hido elöifalä amolebalä,
mu baidilidaia maala neë bimolömelë. ³¹ Amase, fuuloea gelola fuuse amo
gaalu, ea ie selesäia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hi memelei sege föi
sulubadelagi, agesu näiada nefolalebe amolige, näiada nefolalebe amolige,
neala gegedolasimalola sämolömelëla säi.

Yesuea äfäeoie ado säi
(Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfäeoïe mala amogi helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë. ³³ Amo gadola wäla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägisa gabula helësëmalo. ³⁴ Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³⁵ Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nie adoda dofä made hogosa helemolömelëla säi.

*Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa madela säi
(Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36)*

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi neamelë. ³⁷ Dolöïe Malö ulufadigisolamo amo gala, Noaïe segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë. ³⁸ Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäla digisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo amo besela galaimelë. ³⁹ Iliadawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea sulubadela mai. Dolöïe Malö ulufadigisolamo galage, udia dolöea amo gadola wäla hamosa namolömelë. ⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo dïgïla moholömelë. ⁴¹ Udia äudä wahalo dailaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo dïgïla moholömelë.

⁴² Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameadä, dili idihë namialo. ⁴³ Ado gowe helësëmalo. Mosö eedoea fa nelö dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi galebeda, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digamäia fu made ialabimelë. ⁴⁴ Amai amea, Dolöïe Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësëi made neëgi, e moholö ameadä, diliage daiaha namolö dialeala säi.

*Ado besula hamoi hamolasilo hedabüege nafadeïege
(Ulugu 12.41-48)*

⁴⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügäige neebe amea, ie dafidiloea hïle mosöa hamoi hamolasilo odoasigi namiäia, ilile molö segeyo hï daiala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu. ⁴⁶ Ie dafidilo amo maalahilä beahalea, hamoi hamolasilo amea, hamoi amo gadola wäla hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägisa namolömelë. ⁴⁷ Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë. ⁴⁸ Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nie dafidilo aso, deegela, fodolo made moholöledula helësëlahilä, ⁴⁹ ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nïlo dolöbalä molö ödäle naha aligilomelë. ⁵⁰ Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ie dafidilo amo moholömelë. ⁵¹ Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea negelöbalä namialamolömelë. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabülasïe säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola nabülasïa ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöïe afiai. ² Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi. ³ Udia asigi maade

amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amobalä weli osala nafolala, gaula made afiai. ⁴ Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai. ⁵ Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifalí, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöie afiamalola uuai. ⁷ Amala uuasebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä gauí. ⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nilí gögödëla imó. Nilíle elamu usidelä hamosebela säi. ⁹ Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilila nilílada dofea made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo besela galai. Amasebegi, daíai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai. ¹¹ Hobeala, udia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nilí idi gai dogasimola säi. ¹² Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada, idihë namialola Yesuea säi.

*Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaie säi
(Ulugu 19.11-27)*

¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, íe hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia íe nelegei sigi namiäiaie, ilile naabogi gausisi. ¹⁵ Ea afädëma muni giwi siliba dausini bia í. Elömada muni giwi dausini äudä í, amase, elömada dausini afädëfalí í. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. ¹⁶ Awäsebegi, dolö dausini bia nelo ameada, fodolofalí awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai. ¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelo ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. ¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelo ameada awäla, íe dafidiloie muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obëgëla, ea muni í amoie, ilibalä ado fädäla sämolöie misi. ²⁰ Dolö muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia í. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë. ²¹ Amala sälebegi, íe dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafalí hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfalí go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie ímolömelë. Di nebalä obeägísa namolöie misiëla säi.

²² Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä í. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. ²³ Amala sälebegi, íe dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafalí hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfalí go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie ímolömelë. Di nebalä obeägísa namolöie misiëla säi.

²⁴ Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabela habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo. ²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni amoda gowemelë. ²⁶ Amala säsebegi, íe

dafidiloea ema säla obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö gegecola negelola helësëile. ²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nie muni negesi galebeda, ne obëgëla maala, baai muni amola nealabio. ²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülasi galebe amogali imalo. ²⁹ Amoieda, sulubadelaea nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda hailsa nimolömelë. ³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibeami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöie Malöea udia dolö sulubadela mogemolö

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöie Malö amo, ie yo digalo hido elöi salugalahlä, selesaia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie sigi aligila filo hedabi hido elöidaia samolömelë. ³² Fifi asi sefolalebe amoli sulubadela, ie odagia maala gegecolasisegi, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela, ³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Ginia ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nie Naadoea neala obeägilasi dili-e, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dilile daii dilo. ³⁵ Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. ³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë. ³⁷ Amala säsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, di sidëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö iasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä iasio. ³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäsio. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo iasio. ³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia di abola bea awäsiola nabulömelë. ⁴⁰ Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nie nedoolaligi afädë holöbö gidogofali neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämolömelë.

⁴¹ Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila afiala, nulo usilo made dibeami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoiege, ie hamoi hamolasilo amolilege daii. ⁴² Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i. ⁴³ Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämolömelë. ⁴⁴ Amala säsegi, iliage naba obëgësalea, Dafidilo Geloi, di sidëa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabulömelë. ⁴⁵ Amala nabasegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela afädë holöbö gidogofali neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämolömelë. ⁴⁶ Amai gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibeami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo (Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

¹ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ie bægëla aulo amolima sähalea, ² Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo besela galamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöie Malö amo i fügäigi baala negemäia, odoäie naabogi gausimolömelëla säi.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoie ëida Gaiafasa, amoie mosöa gegedoi. ⁴ Iliä Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gaumolödula geleä didiäha difolalo. ⁵ Iliä sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodogöla säloeala säi.

Udia afädëa Yesuie busagia weli söga negei (Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi, ⁷ udia afädëa weli hedabi gafisigäi hido elöi muni edefadea nelö amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ie busagia söga negei. ⁸ Amala hamoi amo, ie bægëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagasebegoda edoiedu. ⁹ Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali ialabiola säi. ¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoie yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelë. ¹¹ Busadäoida dilibalä namolöi namolömelë. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö mademelë. ¹² Udia amea nie domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoie daiai. ¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëlahilä, ea hamoi amoge säla imolömelëla säi.

Yudasaea Yesu hololömolöie ado afädë negela üi (Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)

¹⁴ Giwilasi amoligi afädë, ie ëida Yudasa Isagaliada, e gobela ilo busa neebee ami awälahilä, ¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläie, diliada negali edo imolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa nidelahilä, egali i.* ¹⁶ Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöie fu hogosa nelö.

Yesu e ie bægëla aulo amolibalä molö naha dilo (Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone 13.21-30)

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoie segeyo bu agesolo amo gala, bægëla aulo amoli maalahilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoie, nilia abidi daiamäia hamesebela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahilä dolö amoma gomalä sämalö. Säla Oleleloea sähalea, Nie fuda hä, ga made gabugi, nie bægëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amo na dibalä nuduläla säila sämalola säi. ¹⁹ Amala säsebegi, bægëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie daiai.

²⁰ Deadifali, Yesu e giwilasi amolibalä molö naha sefolalo. ²¹ Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoie helësëla obægëlo segeyola säi. * **26:15:** Muni giwi siliba nabülasi ohodoa go, walioda aboläiadu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelö amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

hololöla odoäie naabogi gausimolömelëla säi. ²² Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahilä, hido hidolea ema säla didigahalea, Dafidilo Geloi-e, nale, ma nalela säla didigai. ²³ Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameadä, ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelë. ²⁴ Ìe säla dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoäie naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi. ²⁵ Yudasa, e hololöla odoäie naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihì säse gomelëla säi.

*Yesuea beledile wani ödäle ìe bëgëla aulo amoligali ì
(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, Age Golidi 11.23-25)*

²⁶ Ìli molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegeleahilä, ea beledi dagabodasila, bëgëla aulo amoligali ìahalea, Goda nìe domalomelëla säi. ²⁷ Amala sälahilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegeleahilä, iligali ìahalea, Dili sulubadelaäe go hä, gobe dadagabola mualo. ²⁸ Goda nìe healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö yafiegali besigahawe. ²⁹ Na dilima sähago. Segeyo wila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Naadoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.

³⁰ Amala sälahilä, ìlia gë afädë udälahilä, Olibebia afiai.

*Fidaea Yesu dawa madela sämolömelëla säi
(Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ìlima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaäe, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufu-molömelëla säla dëdëla negei dialea. ³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili moholömelëla säi. ³³ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaäe asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi. ³⁵ Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galëge, ameadä na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ìe bëgëla aulo amoli sulubadelaäeage amalamu säla didigai.

*Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoì
(Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46)*

³⁶ Yesu e ìlibalä sege ëi Gesemani besela galalahilä, ea bëgëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi. ³⁷ Amala sälahilä, Fidage, Sebediie malö äudä amolege, ea ìli sigi awälahilä nea, ìe iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo. ³⁸ Amala nea, ea ìlima sähalea, Nìe iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihilìgìla idihë namolölamelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nìe Naado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴⁰ Amala sälahilä, ea ìe bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe,

ili süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulisebele. ⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi. ⁴² Amala sälahilä, e bu agedu obëgëla, Godema adosalea, Nïe Naado, go made asiala, muäia galëge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, e bu obëgëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe meli. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai. ⁴⁴ Ili ami bu elö digila awälahilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi. ⁴⁵ Amala sälahilä, ie bëgëla aulo amoli sebea ami bu obëgëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë. ⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoäie naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelëla säi.

Yesu odoäie naabogi gausi

(Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12)

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli misialai. ⁴⁸ E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daiala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla i. ⁴⁹ Ili maalahilä, e hä, Yesu nebea fodolofali maala sähalea, Säla Olelelo-o, di go gabiola sälahilä, e gaula mimi. ⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi. ⁵¹ Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ie helebe besela neawelahilä, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gëhe dagala sali. ⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihi negeia ami negela obëgëmo. Mida, dolö sulubadelahea helebea nudumolöie gauseda, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu. ⁵³ Na nïe Naadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabolö ulila helësësebele. ⁵⁴ Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada Godeie mosöa säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gau amoda. ⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadelahea e digila fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi

(Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55,63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24)

⁵⁷ Yesu gau amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa nebea ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi nefolalo. ⁵⁸ Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibalä beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisolö dolö amoli sulubadelaeeage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfalï, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi. ⁶⁰ Hogosebegi, yafiea wäfalï, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafali, dolö äudä maalahilä ⁶¹ sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeie mosö go haila

digilahilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimelëla säimelëla säi. ⁶² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgësale. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi. ⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoie ëigi, dia nilima fädäla sämola säha. Afädë Memelei amoda, dile. Dida Godeie malölela nabi. ⁶⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dihï säse gomelë. Gaso, na dilima sähago. Hobealada, Dolöie Malö Geloi Edefade amoie naabo dafädimadi filahilä, e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode gagadela säsebegi. Odoama ea hamoi amoie nali made nabeldelämelë. Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë. ⁶⁶ Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala säi. ⁶⁷ Amala sälahilä, ilia Yesu e odagia gofedela gagalala, e nufudala ialalei. Odoaeada e naabo gafea nufudalahilä ⁶⁸ sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihï bea säla sämola säha nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi

(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18, 18.25-27)

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷⁰ Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaie sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado dia säse goda, na dawa mademelëla säi. ⁷¹ Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboimadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷² Amala säsebegi, Fidaea migalia diigila, bu elö ne madela gelola sälahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademelëla säi. ⁷³ Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihïdi ulufadigisebegomelëla säi. ⁷⁴ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalï säседа, dofä ne Godea së imäiala sälahilä, migalia diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gai. ⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, gäia güsäla diisa nelo.

27

Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebee sigi asi

(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilo busa nefolalo amoli sulubadelaieage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei. ² Ilia Yesu nafodola sigi awälahilä, Gabena Bailadiie naabogi gausi.*

Yudasa e baagoi

(Abosolo 1.18-19)

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaula, gobela ilo

* **27:2:** Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uli gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebee Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo.

busa amolige, dafidilo asigi gäwi amolige neebee obëgëlahilä ⁴ sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda nilile mademelë. Goda dihilemelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeie mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, himu maagö bëola baagoi. ⁶ Amala hamosebegi, gobela ilo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweada dolöie heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibeami gedola negemolöda dofea mademelëla säi. ⁷ Ili adö afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii. ⁸ Amala hamoi amo helësëlahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.* ⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Adö amoda gomalä. Ili muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gau. Bidi amoda Isilaleie malö odoaea dolö goie bidida gomalä säla negei. ¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoie sege nimolöie, ilia bidi amo ila säla dëdëla negei dialea.

*Yesuma dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi
(Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38)*

¹¹ Yesu Gabenaie siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dihä säse gomelëla säi. ¹² Gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea adö afädë made säla obëgëi. ¹³ Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Ili dima asiala hamoila säsebegi, dia made nabahalela nabi. ¹⁴ Hä, Yesuea adö afädëge made säla obëgësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

*Yesu baagomäia nufuöla säi
(Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38-19.16)*

¹⁵ Segeyo Ede amoie molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasilo. ¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ëi Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaie ie mala dawadigi. ¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi. ¹⁸ Amala nabi amoie mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helësësalea amai.

¹⁹ Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ie udia adö afädë säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nie asigi edefade yöia idogoimelëla säi. ²⁰ Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, udia dolö gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi. ²¹ Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo dihilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Balabasamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaie säla obëgësalea, I fügäigi baala negemäiala säi. ²³ Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafali uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala säha nelo. ²⁴ Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämolö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö

* **27:8:** Adö amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nili neebeweie made säi. Amoda Madiuea ie beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoie säi.

gegedoi amolile sidaia naabo nigime hēsalea sähalea, Dolö goie heale digaseda, asialada nema maademelē. Dihilima gomelēla sāi. ²⁵ Amala sāsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea sāla obēgēsalea, ĩe healeda nilimage, nilile malömage diamiäiala sāi.* ²⁶ Amala sāsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fēgāmaloi. Fēgālahilä, e i fūgäigi baala negemolö sigi mosalai.

*Ami dolö amolia Yesu gadiaboi
(Maga 15.16-20, Yone 19.2-3)*

²⁷ Amala hamosebegi, Gabena amoie ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama geqedomalolahilä, e nogömaloi.* ²⁸ Ami nebegi, ilia ĩe fagulo gäi amo gila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi. ²⁹ Amalahilä, efē äyo gägäi neala nasigila amalela, giniië busa gadoi hamola ĩe busagia salugasilahilä, i dama dagaboige ĩe naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola sāha nelo.* ³⁰ Amalahilä, ilia e gofedela gagalala digi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo. ³¹ Ili ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hile fagulofali amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fūgäigi baala negemolöie sigi asi.

*Yesu e i fūgäigi baala negei
(Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)*

³² Ili amila doadigila afiaha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädē, ĩe eida Saimono gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesuie i fūgäi amo gaumalala eegei. ³³ Afialahilä, sege ei Gologoda besela galai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sālo. ³⁴ Besela galalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia ĩasebegi, ea nabibilage, molö made helēsēi. ³⁵ Amalebe, ilia e hä, i fūgäigi baala negelahilä, ĩe fagulo gii amo nowēa nimabelela, sadu dahila, ĩe fagulo amo amala mogei. ³⁶ Amalahilä, ili ami fia idogola, e idihē sefolalo. ³⁷ Ili i fūgäigi ĩe busa daia adomoi, ema gudisalea sāi amo dēdēsalea, Goda Yu udia dolöie beaha aligilo Gini Yesula dēdēla baala negei. ³⁸ Amala hamolahilä, ebalä fa nelo dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fūgäigi baala negei. ³⁹ Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagila digila gagadiabola ⁴⁰ sähalea, Diada Godeie mosö haila digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihimu damula mosö. Dida Godeie malö galēda, i fūgäia adogoila digamola sāla baagila digisa nelo. ⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea, ⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hī e ugila negemolöi made gabu. Eda Isilaleie beaha aligilo gini nea. I fūgäia adogoila e walio digaseda, nilia ema asigi afädē negemolö. ⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeie Malöla sālo ameala sāha dilo. ⁴⁴ Fa nelo dolö ebalä i fūgäigi baala negei amoleage, amo gadola wäla ema nemoi.

*Yesu baagoi
(Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)*

* **27:25:** ĩe healeda nilimage, nilile malömage diamiäiala sāi amoda gomalä helēsēla sāi. E nufudala heale digasebe amoie sēda, hili molöla sähalea sāi. * **27:27:** Beledoliama mosöda Gabenaie mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. * **27:29:** Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

⁴⁵ Eso mogogila awäla eso bégise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ⁴⁶ Eso bégise gaalu, Yesuea gelolafali wela säia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila säi. Amoëe mida gomalä, Nïe Gode, nïe Gode, dia ne edogi fisigisisala säi. ⁴⁷ Amo nabalahlilä, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goeada Elaia wesebegola säi. ⁴⁸ Hä, fodolofali amoligi afädë baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeä ami gelahlilä, i bidigi yaala, egali muäia i. ⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila säi. ⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sälahilä, ië namolö amo fisila, hame hä, mosaloi. ⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade Godeie mosöa gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gäudäla digi. ⁵² Amase, baui amolige dogä negesebegi, Godeie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasisi. ⁵³ Yesu baagoi amo nowelasisibegi, nowelasisi amoli baui amo digila awäla, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme dibeä ami nogila digasebegi, udia dolö yafieä ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalä fudugila bedälahilä sähalea, Wae! Goweda dofä Godeie malö gabula säi.

⁵⁵ Udiafali yafieä Yesu ugila negemolöie, Galilila e bégëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sidawewela nefolalo. ⁵⁶ Magadala udia Melige, Yamesele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediie malö äudä amolele emege, udia amoligi nefolalo.

*Yesuie domalo baui
(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)*

⁵⁷ Deadifali, Alimadia nelegei yafie negelo dafidilo dolö afädë misi. Dolö amoëe ëida Yosebe. Eege Yesuie bégëla aulo nelo. ⁵⁸ E Bailadi neebee maalahilä, Yesuie domalo amo ema imäiala nabi. Nabasebegi, Bailadia ami dolöea ema neala imalai. ⁵⁹ Amasebegi, Yosebeä Yesuie domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made, hedabifali amea usulala ⁶⁰ gaula awälahlilä, hile igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi. ⁶¹ Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu baui gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia baui amo idihë nelo

⁶² Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebee awäla gege dolahlilä ⁶³ sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä nelolahilä osodagi, ne nowelasimolömelëla säi amo nilia helësëla obëgëimelë. ⁶⁴ Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea baui amoëe idi hedabola galahlilä, idihë namialamalo. Bégëla aulo amolia maala, ië domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauia amila nowelasimelëla säloea. Iliä amala hamola, dahila neala säseä, ea dafidi dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali iahago. Dilia ili sigi awälahlilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, baui hedabola gamalola säi. ⁶⁶ Amala säsebegi, ili awäla baui amo hedabola galahlilä, odoaea idi galo igi amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi

(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)

¹ Segeyo Sabada baagibua, saleleie mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälösebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea asi.*

² Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloie selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo. ³ Selesaia fii amoie odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ie fagulo gäige falelafali fisi. ⁴ Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵ Amaimo, selesaia fiia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. ⁶ Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë. ⁷ Ali hä, aabela awäla, ie bögëla aulo amolima gomalä sämalo. Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä, alima säi agui amomelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägilage, fodolofali bauia amila awäla, ie bögëla aulo amolima sämölöie baluluia asi. ⁹ Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala säsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie ëi gauia adai. ¹⁰ Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nie nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäseda, ilia ne ami bimolömelëla sämölö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi

¹¹ Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi digalahilä, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla iaha maadei. ¹² Amala säsebegi, gobela ilo busala, dafidilo asigi gäwi dolöbalä gegedolahilä, ilia ado afädë daijala negei. Ili muni malei neala, ami dolö amoligali iahalea ¹³ sähalea, Dilia gomalä sämalo. Ie bögëla aulo amolia gasigi maalahilä, nili adidi dibegi, ie domalo amo fa niimelëla sämalo. ¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilia ebalä ado hahamogimolömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi. ¹⁵ Amala säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bögëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

Yesuea ie bögëla auloma hamoi ilia hamomäiaie säi

(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)

¹⁶ Bögëla aulo gidälasi amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai. ¹⁷ Afialahilä, ilia e beala, ie ëi gauia adai. Amai gaso, odoeada asigi äudä negei. ¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neebee maala nea, ilima sähalea, Hebeniiege, nagadaiaweiege, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelë. ¹⁹ Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifi asi sefolalebe amoli sulubadela nie bögëla aulo aligimäiaie sämölö mosalo. Amalahilä, dilia Naadoie eigige, Malöie eigige, Eleloi Gesamiie eigige, ili ödägi gelasila, ²⁰ na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bögëla hamomäia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila wagamolömelëla säi.

Hä amo.

* **28:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

Maga Neala olelo oboba

Ado mala hedabi Maga bebagi dödëla negei amea, dafidi mi mi gäwila sähaleada, Godeie malö Yesu Gelesoie ado mala hedabila säla dödëla negei dialea. Nilia Magaea dödëi beaseda, Yesuea geloi hido elöi gaula nelo amoge, hamoi hamosa nelo amoge ulufala dödëi. Yesuea mala olelesa nelo amoge, mugabe fedai nesila digisa nelo moge, udia dolöea nafade hamoi hësa nelo amoge, ea amo gadola hamosa neada, ie geloi amo olesa nelo. Yesuea hi ëida gomalä sälo. Dolöie malöla sälo. Dolöie Malö Namolö misi ameada, ie namolö fisiga gala udia dolö yafie sigi obögëmolömelëla säi, (10.45)

Magaea Yesuea hamosa nelo amo sedalu yafie säi. Gasoda, Yesuea udia dolöma ado mala olelesa nelo amolida ea sedalu hedabola made säi. Magaea dafidida Ödägi gelo Yoneie sedalu sälahilä, Yesu e ödägi gei amoge mugabe Saidania e fedogola meli amoge, obobala dödëlahilä, Yesuea hamoi geloi hamosa nelo amoge ulufala dödëi. Amase elöda, Udia dolöea yöi elö elöla gauseda ea boba hamomolö amoie ilima olelesa nelo.

Ëe bögëla aulo amolia, mi gäwilafali, Yesuea nelebo hamosa nelo amoie mi fädäla dawa made nelo. Gaso, gelëala bebea awäha nea giso beagolei. Beaseda, udia dolö ilia Yesubalä ado neala yöi yafie ila säi dië bimolömelë. Ea ado mala hedabi dödëla wagahalea, Yesu baagola nowela asi amo dödëla negei dialea.

Yesu misi amoda udia dolöma Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie säla imolö misi

(Maga 1.1-3.6)

*Ödägi gelo Yonea ado säla iaha nelo
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹ Ado Mala Hedabi goda, Godeie malö Yesu Gelesoea dafidi mi gäwi amo dialea. ² Bea sälo Aisaeaie bebagi ado dafidi dödëla negei dibe amoda gowe. Godea sähalea, Nabuö! Nie ado säla imolö mosalamalo amomada, dië idi fodolasimäia, ema dafidimola sämolömelë. *Malagai 3.1*

³ Sege falai udia dolö aligisia made ami nea afädëa wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idi fodomolö amo dadaiaha namialo. Ëe idi amoda mogolafali fodolasimalola säha neamelëla säi amo dödëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴ Amala säla dödëla negei dibe amo gadola, sege nafade udia dolö aligisia made ami ödägi gelo Yone e misi nelo. Ea sähalea, Dilia nafade hamoi amo Godea hëmäia, dilile iso asigi besulahilä, ödägi gemolö dialeala säla iaha nelo.

⁵ Yudia sege gaamu holöfali holöfali dibe a milage, Yalusaleme udia dolö sulubadelage, nefolalo amoli e nebea ami mafusa nelo. Mafula ilia nafade hamoi amo sisiaha maadesebegi, Yonea ili ödä Yodonagi gesa nelo. ⁶ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalahlilä sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage äwi ödäge naha nelo. ⁷ Ea ado mala säla iahalea, Ne dafidi misi neawe. Hobe ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfali nebewe gadoi made, eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Ne hedabi made ameada, na ie emo usililo ëfë gumusula dialea fisigämolö amo dofea made neawe. ⁸ Na dili ödäeamu gesa neawe, eada dili Eleloi Gesamia gemolömelëla sa namolömelëla säla iaha nelo.

*Yonea Yesu ödägi gelasi
(Madiu 3.13-17, Ulugu 3.21-22)*

⁹ Segeyo amogimu Yesu e Disiligi Galiliie gaamu Nasalesela maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gelasi. ¹⁰ Yesu ödägi gelahilä ödägila fodolo agesua aliga adogoi amole, mu dusuia gase amo meli. Amala dusuia gasebegi, Gesami haea maliabu gadoi amo digalahilä ema fise meli. ¹¹ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Dida nie malö. Na dima edefademalä boba hamoi nea, nie iso asigia dima obeägisa neawela säi.

*Mugabea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹² Ado amo säha maadeia gai amole, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami mosäia fisiga gai. ¹³ E fisiga gaia ami segeyo nabülasi biyidia nebegi, mugabe Saidania Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu e sugua ilaba elö elöla nefolalebea ami nebegi, selesaia fii ilia e ugila negemolö misi.

*Yesuea hamoi mi gäwila Galili hamosa nelö
(Madiu 4.12-17, Ulugu 4.14-15)*

¹⁴ Yone galabaia negesebegi, Yesu e Galili awälahilä Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla äaha nelö. ¹⁵ Yesuea sähalea, Segeyo Godea daijala negei dilo amo walio wegi gausiai ameadä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ga madefali dialeamelë. Dili asigi besulahilä, Ado Mala Hedabi go gaula mogomalola säla i.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Madiu 4.18-22, Ulugu 5.1-11)*

¹⁶ Yesu e oeabo Galili agesu nedaha nea beahamelebe seme digilo dolö äudä, Saimono ie edoo Ädulule seme digisa neebe meli. ¹⁷ Bealahilä Yesuea elema sähalea, Na alima udia dolö nelö mala oleledelä. Ali ne awäsewe gadola bögëla misiëla säi. ¹⁸ Amala säsebegi, elea selëgë amo fodolofali ami negesilahilä e bögëla asi. ¹⁹ Yesu e holöbö sedade awälahilä beahamelebe, Sebediie malö Yamese ie edoo Yonele dudaia ami nea selëgë nuli amo hamogisa neebe meli. ²⁰ Bealahilä fodolofali ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolöie hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bögëla asi.

*Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Ulugu 4.31-37)*

²¹ Yesuge udia dolö odoage ili Gabaniama gaamugi afiai. Segeyo Sabada gafe besela galasebegi,* Yesu e gedolo mosöa ami nogila digalahilä, ea udia dolö ilima ado mala olelesa nelö. ²² Ea säla olelese amo nabalahlilä ili fudugisa sefolalo. Mida, Ado säla negei olelelo amolia olelelo amo gadola made, geloi hido elöi gaula nea olelese amogi. ²³ Segeyo amo gala dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo. Dolö amea üalala digila sähalea, ²⁴ Nasalesela fii Yesu-o, nili nebea wi dia edo hamomolö misi. Nili nufudadigimolöie misile. Nada di dawa. Dida dolö hedabi mogoifali, Gode hi e nebeala misimelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea mugabe amoma nemosalea, Adomabu. Dolö go digilahilä mosöla säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea dolö amo neala amulämelasilahlilä üalala digila doadigila asi. ²⁷ Amala hamosebegi, udia dolö

* **1:21:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege foi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahlilä, segeyo gifalädalügi hi e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiia. Segeyo Sabadada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

sefolalo amoli sulubadela, fudugilahilä hilidomu säla didigahalea, Walio hamoi amoda edo gadoidu. Walio dolö goea ado säi amoda ado gähe geloi hido elöi gelola säimelë. Ea ado säседа, mugabe ilia nabelo gabula säi. ²⁸ Yesuea hamoi amo fodolofali udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala didigai.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelö
(Madiu 8.14-17, Ulugu 4.38-41)*

²⁹ Yesuge Yamese Yonege ie begela aulo odoa ilige gedolo mosöa amila Saimono Ädululea mosöa asi. ³⁰ Saimonoie udia amoie eme domalo hëgila oloi, imididaia adi dilo amo, ilia fodolofali Yesuma säla i. ³¹ Säla iasebegi, Yesu e udia oloi dibeami awälahilä, naabogi gaula nowela ifosi. Amala hamosebegi, e hëgila oloi dilo amo hogosa helela wahisebegi ea ili molö muäia neala i. ³² Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amoli neala gaula, mugabe fedai nefolalo amolige sigi gaula digila Yesu neebeami gegedoi. ³³ Gaamugi ami udia dolö nefolalo amoli sulubadela idi galo hadai daia amimu gegedoi. ³⁴ Amala hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla oloi difolalo amoli wahila digi, mugabe fedai yafie nefolalo amoli nesila digila digisa nelö. Amala hamosebegi, mugabe amolia Yesu eda gowe neala dawadigi nefolalebegi, Yesuea mugabe amolima dilia adomabula säi.

*Yesuea Galilimadi ado mala säla i
(Ulugu 4.42-44)*

³⁵ Sege yomolö amo gaalu Yesu e nowela segea awäla, udia dolö aligisia made ami awälahilä Godema adosa sulo. ³⁶ Saimonoge ebalä nefolalo amoliage Yesu hogogola hobeala bëgëi. ³⁷ Beagolelahilä ilia ema sähalea, udia dolö sulubadelaea di hogosa neamelëla säla i. ³⁸ Amala säla iasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Gamelä, Sege gaamu ga made dibeami ado mala säla imolö afiadi. Neda amo hamomolö misimelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä e Galili sege sulubadelamadi nawesa nea gedolo mosö nefolalebeadi amogi awälahilä Yesuea ado mala säla iadigi, mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisa nelö.

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahi
(Madiu 8.1-4, Ulugu 5.12-16)*

⁴⁰ Amala hamosa nebegi, dolö gudubu hamoi afädë Yesu neebeami maalahilä emo gumu sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne wahimäia helësëседа, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi. ⁴¹ Amala säsebegi, Yesuea e bobasëlahilä ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësëса, wahimola säi. ⁴² Amala säsebegi, gudubu hamoi amo fodolofali hogosa helela wahi. ⁴³ Yesuea e fodolofali mosalolahilä, ema gelola sähalea, ⁴⁴ Nabuö! Di wahi go oböla odoama säla imabio. Gobela ilo dolö neebeamea di bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, udia dolö ilia bimäia di wahi go olemolöie, di hëmäia Mosesea säla negei dibeami amo gadola nelebo afädë odala imalola säla i. ⁴⁵ Amala säla i amo nabalalahilä gaso, dolö amo awäha neda, ema hamoi amo ili sulubadelama säla iia awäha nelö. Amala sälebeda, Yesu e ilile siigi gaamu dibeami made awäla, udia dolö aligisia made gasi gala nelö. Amala gasi gala nebegi, sege sulubadelagi udia dolö nefolalo amoli Yesu neebeami mafula gegedoi.

2

*Yesuea dolö afädë fi si wahilasi
(Madiu 9.1-8, Ulugu 5.17-26)*

¹ Ami segeyo odoa nelolahilä Yesu e bu Gabaniama obëgëi. Yesu obëgëla misi neala säi amo udia dolö nefolalo amoli sulubadelaëa nabaha maadei. ² Nabalahlilä udia dolö yafie Yesu neebee ami mafula gegedoi amea mosö isogige idilibage fimolö fu maade negegi dibegi Yesuea ilima ado mala säla äaha nelo. ³ Säla äaha nebegi, dolö afädë fii si sulo amo e neebee ami, dolö biyidiaëa iwasala gaula misi. ⁴ Udia dolö yafie negegi amea, ilia dolö amo Yesu neebee gaula moholö uli gabugi, mosö figädaia gaula fedalahilä, Yesu e neebe amo gaalu mosö figi dusuia galahlilä dolö iwasala gaula misi dafu amo mumusogi salisi. ⁵ Iliä asigi afädë negegi nea hamosebe amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, dia nafade hamoi amoli na hësa maadeimelëla säi.

⁶ Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu helësësalea, ⁷ dolö goea ado egoweda abeahäla sähadu. Eada Gode gagadesa nea. Gode eamu udia dolöëa nafade hamoi amoli hëmolöi neala helësësä sefolalo. ⁸ Iliä amala helësësä sebe amo ea asigia fodolofali bealahilä, ilima sähalea, Edoie dilia go helësësä dialea. ⁹ Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolöle ma, di nowela die fëo gaula nawesa namiëla sämolöle. Dolö fii si gowema ado aabeida abodo. ¹⁰ Amaimo, Dolöie Malöëa nagadaiawi nea, udia dolöëa nafade hamoi amoli hëla digimolöie geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä ea dolö fii si amoma sähalea, ¹¹ Na dima sähago. Di nowela die fëo neala gaula dihï mosöa mosalola säi. ¹² Amala säsebegi, dolö amo nowelahilä, udia dolö sulubadelaie sidaia ie fëo amo neala gaula fodolofali asi. Amala hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaëa asigigi fudugilahilä Godeie ëi gauia adala sähalea, Siiba nelebo gowe gadoi hamose nilia melëlo mademelëla säla didigai.

Yesuea Ilibai wei
(Madiu 9.9-13, Ulugu 5.27-32)

¹³ Yesu e oeabo Galili agesu bu elö nedaha nebegi, udia dolö yafie e neebee ami mafula gegedoi. Gegedosebegi Yesuea ilima ado mala säla äaha nelo. ¹⁴ Säla äaha nelolahilä awäha nea, Alibiasaie malö Ilibai e dagisi muni nelo mosöa sebe amo bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, e Yesu bëgëla asi.

¹⁵ Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sebegi, dolö dagisi nelo yafiege, dolö mala nafade hamolo yafiege, Yesula ie bëgëla aulola ilibalä gedola salea molö naha sefolalo. Dolö yafie amo gadoi yafieada Yesu awäse amo gadola bëgëla awähamu nelo. ¹⁶ Ado säla negei olelelo Felesi dolö amolia beahamelebe, Yesu e dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, nefolalo amolibalä gedola salea molö naha sebe meli. Bealahilä ilia Yesuie bëgëla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe dagisi muni neloge, nefolalo amolibalä, e gedola salea molö naha sebegoda edoie nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi Yesuea ilima säla obëgësalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida, alögoda neebee aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebee aulo. Amo gadola wäla, ne misi weda, udia dolö hedabi nefolalebe amoli wemolö misi made, udia dolö nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla i.

Yesuea molö made naala aligiloie säi
(Madiu 9.14-17, Ulugu 5.33-39)

¹⁸ Molö nülo made segeyo amogida, ödägi gelo Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolö amoliage molö naala made aiyala nefolalo. Udia dolö odoa maalahlilä, Yesuma nabahalea, Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolöie bëgëla aulo amoliage molö made naala aligilo amogi, Die bëgëla aulo golia molö naha nebegoda mi edoie nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima

säla obëgësalea, Dolö afädëa udia neahalea, udia dolö e damelë molö molö gedoi hi ebalä sefolalebe amolima, dili molö made naala samialola samolöle. Udia nimolö dolö amo ilibalä seëda, ilia molö made naala made samolömelë. ²⁰ Gaso, hobeala dolö amo odoaea sigi gaula asibua, ili molö made naala namolömelëla säi.

²¹ Amala sälahilä Yesuea ado elö sähalea, Afädëa fagulo goofogi fagulo gähea baala asogelo made. Amala hamoseda, fagulo gähe amea gofo amo nulimolömelë. Amalahilä dafidi nuli amo gadola made bu edela nulimolömelë. ²² Amo gadolamu, dolö afädëa sugua meme gafodoea ödä i hamoi gofo amogida, wani ödä gähe dibe amo söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä amea ödä i sugua meme gafodoea hamoi gofo amo dusulahilä, ödä i amoge wani ödä amoge, hä, nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda sugua meme gafodoea ödä i hamoi gähegi oselola säi.

*Yesuea segeyo Sabada gafegi hamoi made hamolo amoie säi
(Madiu 12.1-8, Ulugu 6.1-5)*

²³ Segeyo Sabada gafegi Yesu e, ie bëgëla aulo amolalibalä eladi gadoi ei widi sagaido afiaha dilo. Afiaha dialea ie bëgëla aulo amolia widi amoie gägä faila nana awäha nelo. ²⁴ Nana awäha neebe amo Felesi dolö ilia bealahilä Yesuma sähalea, Nilile mala säla negei dibe ameada segeyo Sabada gafegi hamolo made amo die bëgëla aulo golia damula hamosa nebege bimola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Siiba Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia nidela made neale. Debidige dolö odoa ebalä nefolalo amolige molö maadela sädëa baagosalea, ²⁶ Abiada e gobela ilo Busa Edefade nebegi, Debidi e Godeie mosöa nogila digalahilä beledi Godegali odala i dilo amo neala mai. Beledi amoda odoaea nulo made, Gobela ilo amoliamu nulo negei amo ea nalahilä, odoa ebalä nelo amoli muäia neala gaula awäla imelëla säi amo dilia made nidei neale. ²⁷ Yesuea ilima säla wagala sähalea, Godea segeyo Sabada gafe hamoi amoda, Udia dolö fifi asi sefolalebe amolia segeyo Sabada gafe ugila negemäia hamoi mademelë. Udia dolö fifi asi sefolalebe amoli ugila negemäia hamoimelë. ²⁸ Amala negei ameada, Dolöie Malö amoda, segeyo Sabada gafeie Dafidilo neamelëla säla i.

3

*Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö afädë naabo nafadei wahi
(Madiu 12.9-14, Ulugu 6.6-11)*

¹ Yesu e gedolo mosöa bu elö nogila digai. Mosöa amida dolö naabo elö amo balägädöla nafadei afädë sulo. ² Udia dolö odoa sefolalo amolia Yesuma dia nafadela hamoila sämolölahilä, segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö amo wahisebelela bimolöie ilia si dadaiaha sefolalo. ³ Yesuea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi namolö misiëla säi. ⁴ Amala sälahilä ea ilima nabahalea, Nilia segeyo Sabada gafegi hedabi hamomolö amo dofeale ma, nafade hamomolö amo dofeale. Udia dolö hedabola namiäia damula moholö amo dofeale ma, baagomäia nifulö amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgëla made sefolalo. ⁵ Yesuea udia dolö sefolalo amoli sidawewela beahamelebe, ilile iso asigi geloi dibe amo beala yoi. Yölahilä ea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Die naabo mogodigia gamola säi. Dolö amea naabo mogodigia gai amole ie naabo amo wahimolöi wahi meli. ⁶ Amala hamosebe amo bealahilä, Felesi dolö sefolalo amoli segea fodolofali doadigila awäla Heledo sosogo nefolalo amolibalä gegedolahilä, Yesu baagomäia abilia hamomolödula säla didiäha dilo.

Yesuea ie geloi olei, gaso hile segea fii amolia asigi afädë made negei

(Maga 3.7-6.6)

Udia dolö yafie oeabo agesua gegedoi

⁷⁻⁸ Yesula ie bögëla aulola ili sege ili neloa amo fisila Galili oeabo dibeami afiai. Ili afiasebegi udia dolö yafiea ili bögëla afiai. Sege Yudialage, gaamu Yalusalemelage, sege Idumialage, ödä Yodona dögëla alämadilage, gaamu Daimadilage Saidonomadilage sege amoligila udia dolö yafie sämolö asusugai Yesuea hamoi amo nabala e bögëla afialahilä e neebeeami gegedoi. ⁹ Amala gegedosebegi Yesuea ie bögëla aulo amolima sähalea, Udia dolö yafie gegedoi amea ne fëdöla dedelei gabugi, ne dudaia fedadelä dilia du afädë gaula maala ne neebe gaalu, ga made negesimola säi. ¹⁰ Ea udia dolö yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia dolö oloi sefolalo amoliage ili wahilasimäialahilä, ilia e digimolöie gegedoi amea dedelei. ¹¹ Mugabe amolia e bealahilä ie emo mia gumusula dia digalahilä, üalala digila sähalea, Dida Godeie malömelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ea mugabe amolima gelola sähalea, Odoama ne Godeie malö neala säla imabiola säi.

Yesuea abosolo giwilasi memelei

(Madiu 10.1-4, Ulugu 6.12-16)

¹³ Yesu e segebidaia fedalahilä, dolö odoa hï hamei amoli misiäia wesebegi, ili e neebeeami misi. ¹⁴⁻¹⁵ Maasebegi ea dolö giwilasi amoli ebalä namolöie ili memelelahilä, ea ilile ëi abosolo negei. Ili Godeie ado mala säla imolö mosäiage, mugabe fedai nesila digimolöie geloi iligali imolöiege ea ili memelei. ¹⁶ Giwilasi memelei amolile ëida gowe ili. Saimono, Yesuea ie ëi elö Fida negei amoge, ¹⁷ Sebediie malö Yamesege, ie edoo Yonege, Yesuea elele ëi elö Boaneyisi negei. Nilile ado sälada sege gudusebeie malöla säla negei amolege, ¹⁸ Äduluge, Filibige, Badolomiuge, Madiuge, Domasage, Alibiasaie malö Yamesege, Dadiusige, Selodo sosogo Saimonoge, ¹⁹ Yudasa Isagaliada, Yesu hololölo amoge. Giwilasi amoli Yesuea memelei. Amala memelea maadelahilä, Yesu e mosöa asi.

Yesu e mugabe Belesabulubalä nea hamosa neebela säi

(Madiu 12.22-32, Ulugu 11.14-23, 12.10)

²⁰ Udia dolö yafie bu gegedoi amea, Yesula ie bögëla aulola amolali molö molö fu made meli. ²¹ Amala hamoimelëla säi amo nabalalahilä, Yesu sosogo nefolalo amolia e bea asi. Mida, odoa ilia e gagaosa neala säi amogi. ²² Mala dawadigi dolö Yalusalemela digafui amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda Yesuma fedai nea.* Mugabe ilile busaea ema geloi iasegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani himuda abilia nesila digimolöi gabu. ²⁴ Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda geloi made bimolömelë. ²⁵ Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö amoda gelola namolö mademelë. ²⁶ Mugabe Saidania himu ado neala, e sosogo neebe amoli mogeseda, amoda dofä geloi made aligila, hogosa helesa maademolömelë. ²⁷ Afädëa dolö geloi neebe amoie mosöa ie nelegei dibe amo fa nimolö moholöi mademelë. Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge nafodola negesiä ie mosöa nelegei dibe amo fa nimolö moholöi galë. ²⁸ Na dilima dofä gelola sähago, Udia dolöea nafade hamoi amoli sulubadelage, gagadela ado nafade elö elöla säi amolige, hëla fisimolöi bimolömelë. ²⁹ Be afädëa Eleloi Gesami gagadeseda,

* **3:22:** Belesabuluie ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

made hëmolö. Ìe nafade hamoi amoda, walioge hobealage hì ebalä diamolöi diamolömelëla Yesuea säi. ³⁰ Ilia Yesu e mugabe fedai neala säi amo nabala ea ado amo amala säi.

*Yesuie eme edoolalida nowë
(Madiu 12.46-50, Ulugu 8.19-21)*

³¹ Segeyo amo gala Yesuie eme edoolali mafula segea ifo baagido nea. Odoa ilima sähalea, Yesu e nili neebeawi misialasebela sämola säi. ³² Amala säsebegi, udia dolö yafie Yesu amalela sefolalo amolia ema sähalea, Nabahale. Die dieme didoo dialifilali misi segea nea. Ili di misialala säsebela säi. ³³ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Nìe neme nedoolalida nowë gabula säi. ³⁴ Ea e amalela sefolalebe amoli sidawewela bealahilä ilima sähalea, Bimo. Neme nedoolalida sefolalebe gowemelëla säi. ³⁵ Udiaeage dolöeage, Godea hamese amo gadola hamolo nefolalebe amolida, nedooge nalifige nemege amolimelëla säi.

4

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi

¹ Yesuea Galili oeabo agesua nea udia dolöma ado mala bu säla olelesa nelo. Udia dolö yafie gegedoi amea negegisebegi, du ödä daia dilo, amodaia Yesu e fila fedai. Udia dolö yafie gedoi amolida agesua nefolalo. ² Yesuea ado besu yafie ilima olelesalea säi amoda gowe. ³ Nabuö! Dolö afädëa gägä sagaido sadia gogola aligi asi. ⁴ Sadia gogola aligi awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei amo haea maala, neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa igi naga abelëidaia daala negelahilä, gägä amea naga abelëi amodaia fodolofalì bäui. ⁶ Bäui gaso, eso neea hëgësalea difi moholö asusugala ödölola bausoi. ⁷ Amase, gägä odoa äyo gägäi neebee ami digai. Amoda äyo gägäi amobalä gegedola bäui amea widi gägä amo yau hahalea gägä made negei. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeami daala negei ameadä, hedabola baulahilä gägä negeimelë. Odoaeada gägä nabülasi ohodoa negei. Odoaeada nabülasi gafeia negei. Odoaeada nabülasi emu nabülasi negeimelëla säi. ⁹ Amala sälahilä Yesuea säla wagala sähalea, Dili gëhea galea galëda nabuöla säi.

*Ado besula sämolö mi dibegi säi
(Madiu 13.10-17, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Udia dolö yafie afiaha maadeibua e bëgëla aulo giwilasi amola udia dolö odoa Yesubalä nefolalo amola ilia ea ado besula säi amoie ema mi nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo helësëmolö amoda dafidi ulufadigila made musügä negei dilo amo dilia helësëmäia säla ì amomelë. Be udia dolö segea nefolalebe amolimada ado besulamu säla ìaha neebeweie ¹² Mida.

Ilia siia beahamu nea gaso, dofä gowe gabula made beagolemölömelë. Ili gëhea nabahamu nea gaso, asigia mi gowe gabula made helësëmolömelë. Ili beagolela helësësa galebeda, ili asigi besusa maadesegi ilia nafade hamoi amo Godea hësa maadelabiola

säla ì.

Aisaea 6.9,10

*Ado besula säi amoie bu awala säi
(Madiu 13.18-23, Ulugu 8.11-15)*

¹³ Yesuea ìe bëgëla aulo amolima sähalea, Ado besula säi amoie mi fädäla made helësëi neale. Made helësëi nea galëda, ado odoa besula säse amo sulubadela abilia helësëmolö gabu. ¹⁴ Dolö amea hawa fëfëi amo gadolada ado mala fëfëlo dolö e nea. ¹⁵ Ado mala idiafa digai amo gadoida, udia dolö odoaea ado mala nabasebegi, Godea ilile isogi ado mala sagasi amo, mugabe

Saidani maala fodolofali neala gaula aulo nea. ¹⁶ Amase, udia dolö odoa widi gägä igi naga abelëidaia digai amo gadoi neebe amoliada, ado mala obeägila nabalahilä fodolofali neala gaulo. ¹⁷ Amai gaso, ili difi moholö ulisalea sedade made aligilo. Amalahilä ilia ado mala neala gaui amoie yöi beasege, odoaea ili neala sêlasisege, ilia fodolofali digila aulomelë. ¹⁸ Udia dolö odoa giisi äyo gägäi damui fedaha dibe daala negei amo gadoi neebe amoliada ado mala nabalahilä gaso, ¹⁹ ilia nagadaia galu difolalebe amoligi säosäola helësêlahilä, muni edefade negemolöila, nelebo elö elöla gesami awäla helësêse amea, ado mala nabi amo yau hahalea gägä negelo made nea. ²⁰ Gaso, udia dolö odoa naga hedabia molö gägä daala negei amo gadoi neebe amoliada, ado mala nabala asigi afädë negela neala gaulahilä, ilia gägä nabülasi ohodoa negela digi, nabülasi gafeia negela digi, nabülasi emu nabülasi negela digilo neamelëla säi.

*Gamalië ado säi
(Ulu 8.16-18)*

²¹ Amala sälahilä Yesuea ie bégëla aulo amolima sähalea, Afädëa gamali yola sagaseda faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Ai amala made hamolo, aulidaia negelomelë. ²² Nelebo musügä negei dibe amoda hobeala ulufadigisa maadela, udia dolöea nelebo dabela negei difolalebe amolida hobeala yo digai dibe ami ulufadigisa maademolömelë. ²³ Afädëa di gëhe galea galëda, nabualola säi.

²⁴ Ea aso ilima sähamu neamu sähalea, Ado dilia nabi amoda hedabola helësëmalo. Dilia odoagali mogela iaseda, Godeage amo gadola wäla diligali mogela iahalea odoage baala imolömelë. ²⁵ Afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada Godea odoa baala imolömelë. Afädëa nelebo afädë gaula made neebe amoda, ea holöfali gaula nea dofe gaula neala neebe amolida, Gode hi fedela nimolömelëla säi.

Molö sagai bäulo amoie ado säi

²⁶ Yesuea ado aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda gowe gadoi dialea. Dolö afädëa sagaido hawa fëfëla aligi awäha nelolahilä, ²⁷ gasi sulubadelagi dolö amo daiala, yose nowela afu mafusa neë gaalu, hawa fëfëi amo duulu besela galala bäuse amoda gomalä bäusebela dolö amo hida dawa made aligilo. ²⁸ Nagaea bäulasila gägä negelomelë. Dafidida bäudale bobagila, hobeala mumusu negelomelë. Hobeafali hodo hi e gägä negelomelë. ²⁹ Molö amo nimolö galëda, dolö amo hi damulo. Mida, molö mumului nimolö segeyo besela galai amea.

*Ado besula masada gägäie säi
(Madiu 13.31-32,34, Ulu 13.18-19)*

³⁰ Yesuea aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, nilia abodo gadoila sämolödu. Ado besula nilia abodo gadoima oodo beala sämolödu. ³¹ Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda holöfalifali. Ili amo sagaia sagalomelë. ³² Ili sagai amo fedala edefadela aligiseda dägöala sagai odoa amo baagila awäla bäulomelë. Ie adomo edefade bafui amogida haea mafula bäu augi hawa ami mosö olelomelëla säi.

³³ Udia dolö amolile asigia helësêseda helësëmäia Yesuea ado mala säla iahaleada, ado besulamu yafie säla iaha nelo. ³⁴ Ea udia dolöma ado mala säla iahaleada, ulufala made säla iala, ado besulamu säla iaha nelo. Ie bégëla aulolali hilidomu neada, ea ado besula säla ilo amoie mi sulubadela ilima säla iaha maadei.

*Yesuea fo ödälebalä adoi
(Madiu 8.23-27, Ulugu 8.22-25)*

³⁵ Segeyo amo gala deadi eso digase gaalu, Yesuea ie bögëla aulo amolima sähalea, Oeabo edefade goie agesu alogodigogi afiadila säi. ³⁶ Amala sälahilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä, ili Yesu sulo du amodaia fila fedalahilä, eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo gadola hobeala bögëla afiai. ³⁷ Afiaha dibegi, fo edefade gelola guula maalahilä oeabo bubolela aidagula dudaia häila digala, du nobamolö hamose meli. ³⁸ Amala hamose amo gaalu, Yesu eda du bidigi busa fugulo negela adi dilo. Amala adi dibegi ilia e didiigisalea sähalea, Säla Olelelo-o, di nowemo. Nilä baagodelä hamosebe gowegi di holöfalä fudugila made dialealela säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowelahilä foma nemolahilä ödäma sähalea, Aeala aumamo. Fologomabula säi. Amala säi amole fo gelola misi amo boogelela ödä aidagula fedai amoge aumalasi. ⁴⁰ Ea ie bögëla aulo ilima nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godema asigi afädë negei made nealela nabi. ⁴¹ Amala usila aumase amo beala, ili edefademalä bedälahilä hilidomu sähalea, Fo elea ödä eleada ie ado nabelo gabu. Dolö weda nowëdula säha difolalo.

5

*Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Madiu 8.28-34, Ulugu 8.26-39)*

¹ Yesula ie bögëla aulola ili oeabo Galili agesu alömodi amogi awäla Gelasa fii mosöa besela galai. ² Yesuea ödä du ami negesiä awäha nebegi, dolö mugabe fedai afädë baagoi igi äbägi bausidola maaha nebegi gausiala digai. ³ Dolö amoda baagoi bausia amimu diaha aligilo. Dolö afädëa ie naabo emoge igi ëfëa gaula nafodomolöi made nelo. ⁴ Segeyo yafiegi ilia ie naabo emoge igi ëfëa nafodosamu aligilo. Gaso, igi ëfë amo ea hësäla digisamu aligilo nelo. Geloï hido elöi amoda dolö afädëa e gaumolöi made nelo. ⁵ Dolö amoda gasi esoage baagoi bausiale segebidaialemu nawesa aligilo. Ea üalala gaula nawesamu neada hile domalo igia dagabosamu aligilo.

⁶ Amala hamosamu aligilo amo, Yesu e aso wagadi made maaha neebe amo beala, e baluluia awälahilä Yesuie emo mia gumusula dia digai. ⁷ Gumusula dialea gelola üalala sähalea, Gode Ilibiafalä ilibia neebe amoie malö Yesu, dia nema abilia hamomolöie misi. Na dima Godeie ëi nabasewegida dia ne së imabiola säi. ⁸ Ea amala gelola säi amoie mida, Yesuea ema dida mugabe, dia dolö go dīgila mosöla säsebegi amala säla obögëi. ⁹ Yesuea ema nabahalea, Die ëida nowëla nabi. Ea säla obögësalea, Nie ëida Malei. Niläda holöfalä made, maleimelëla säi. ¹⁰ Amala sälahilä ea Yesuma gelolafalä sähalea, Segeweda dīgila mosalola sämabiola säi.

¹¹ Amo gaalu ami sugua yafie gau domala moosa nefolalo. ¹² Mugabe amolia Yesuma gelolafalä sähalea, Nilä sugua nefolalebe gagowelima fedala namolö mosöla sämola säi. ¹³ Yesuea amala hamomola säsebegi, dolö amo dīgila mugabe amoli sugua nefolalo amolima fedai. Amala nogila fedalahilä gau mogobogi amogi baluluia didigafula ödägi nogila digaha maadelahilä, sulubadela ödäea naha maadei. Sugua amoli gedolada dausini äudä gadoi ödäea mai. ¹⁴ Amala hamoi amo bealahilä, sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä, gaamu dibeä amige mosö gägäwila asi dibeä amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalalahilä udia dolö nefolalo amolia abilia gelola hamoi walebelela fädäla bea asi. ¹⁵ Ili Yesu neebeä awälahilä beahamelebe, dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo fagulo salugalahlilä, e asigi hedabi negei sebe amo beala ili bedäi. ¹⁶ Udia dolö Yesuea hamose melëlo amolia, udia

dolö misi nefolalebe amea nabuäia dolö amoma mugabe yafie fedai nesila digi amoge sugua ödäea mai amoge ilima säla äaha maadei. ¹⁷ Amala säla äasebegi, ilia Yesuma gelolafali sähalea, Dida nilile segea wi namolö mademelë. Näiadodi namolö mosalola säi. ¹⁸ Amala säsebegi Yesu e dudaia fimolö awäha nebegi, dolö mugabe yafie fedai dafidi nesila digi amea, Yesuma nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgesalea, Nebalä moholö made. Dafidilo Geloia dima hamoi amoiege bobasëi amoiege die sosogoma säla imolö dihï mosöa mosalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, dolö amea Gaamu nabülasi difolalebe amo sulubadelagi awälahilä, Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima säla äasebegi, ilile asigigi fudugisa nefolalo.

*Yalusie idiwige, udia Yesuie fagulogi diigisebegi wahi amoge
(Madiu 9.18-26, Ulugu 8.40-56)*

²¹ Yesu e dudaia fila Galili oeabo amo dëgëla obëgëla awäla agesua nebegi, udia dolö yafie mafula ea ado säse amo nabolö gegedoi. ²² Amase amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädë misi amoie äida Yalusi. Ea Yesu beagolelahilä ie emo mia gumusula dia idogolahilä ²³ Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holöböda baagomolö ga madefali dialea. Dia dofä naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi. ²⁴ Amala säsebegi, ebalä asi.

Udia dolö yafie nefolalo amoliage e bëgëla afiahalea negegila dedelela aligi afiaha dilo. ²⁵ Afiasë amo gadola udia afädë gäheo i nabülasi afädëie odoi äudä heale olo olosamu aligilo amoge asi. ²⁶ Udia ameada e wahimäiala alögoda yafie nebea ami awähamu aligilo gaso, Ea së edefade meli. Amase, ea alögoda iligali muni ähamu aligilo gaso, e olo amo made wahila neala edesa aligilo. ²⁷ Amala hamoi salea, ea Yesuea hamolo sedalu säi amo nabalahlilä, udia dolö Yesu bëgëla afiasëbe amolibalä awälahlilä e baagido maala ie fagulogi diigi. ²⁸ Ea hïdo asigiamu helësäsalea, na ie fagulogi diigiseda, neda wahimolöla helësëi. ²⁹ Ea Yesuie fagulogi diigi amole, heale olo oloi amo hogosa helela e fodolofali wahi gabula helësëi. ³⁰ Yesuea ie wahilo geloi awäse amo helësëlahilä, besula nea nabahalea, Nie fagulogi diigi amo nowëala nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ie bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dibalä udia dolö yafie dedelela aligi afiaha dibewe dia beasegoda, ne nowëa diigila edoie nabahala säi. ³² Amala säse amo gaalu, e nowëa digisa walebelela sidawewela hogoi. ³³ Udia amea ema hamoi amo helësëlahilä emo gigisëla bedälahlilä, Yesu mia ga madela gumusula dia idogolahilä, Ema hamoi amo sulubadela säla äaha maadei. ³⁴ Yesuea ema sähalea, Nie nidiwi-e, dia nema asigi afädë negei amea di wahigomelë. Olo amea dima bu elö made baamolö, dalulo gaula mosalola säi. ³⁵ Yesuea säha nebegimu dolö odoa gedolo mosö beaha aligilo Yalusie mosöala misi. Maalahilä ilia ema sähalea, Die didiwi hä hame doala asi amoda. Olelelo dolö goma yöi äase go edoie säi. ³⁶ Ila amala säsebegi, Yesuea auaulahlilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Dia bedämabu. Godema asigi afädë negemalola säi. ³⁷ Amala sälahilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili misiabiola sälahilä, Fida Yamese ie edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi. ³⁸ Gedolo mosö beaha aligilo amoie mosöa maligahamelebe, udia dolö yafie gegedolahilä didigaosalea goba fedaha dibe meli. ³⁹ Beala e mumusogi nogila digalahilä ea ilima sähalea, Dilia edogi didigaola goba fedaha dialea. Udia malö goda baagoi made, süwia adi dialeamelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, ilia Yesubalä ösa sefolalo. Amasebegi, ea ili sulubadela segea nesila digilahilä, udia malö amoie eedo emelela ie bëgëla aulo ohodoa amolali udia malö dusugala negei hogoli amogi nogila digai. ⁴¹ Yesuea udia malö amoie naabogi gaula nabeleia wesalea, Dalida gumi. Nilile ado adolada, Udia malö holöbö,

na dima säha. Di nowemola säi. ⁴² Amala säi amole udia malö amo fodolofali nowela asi. Amala hamose amo beala udia dolö nefolalo amoli edefademalä fudugila bedäi. Udia malö amoie gäheo ida nabülasi afädëie odoai äudä. ⁴³ Yesuea ilima gelolafali sähalea, Na walio hamoi amoda udia dolö odoama säla imabiola säi. Amala sälahilä, Ea ilima udia malö holöbö go molö muäia imola säi.

6

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelö (Madiu 13.53-58, Ulugu 4.16-30)

¹ Yesuea sege amo digila ie bögëla aulolali hi e edëla aligi segea ami bu obögëi. ² Segeyo Sabada gafegi Yesu e gedolo mosöa ami awälahlä, udia dolöma ado mala olelesa nelö. Udia dolö yafie ea ado mala säse nabaha sefolalo amoli asigigi fudugilahilä sähalea. Ado goweda, dolö goea abidi niidu. Ema dawa edefade dibe goweda, dawa edo gadoidu. Ea melëlo made gadoige hamomolöi made gadoige hamose weda edodu. ³ Eda mosö olelo dolö, Meliie malö madele. Eda Yamese Yosese Yudasa Saimonola ilile edoo madele. Ie elefila ilida nilibalä wi sebe amoda. Iliä amala sälahilä, ema bimolö habobala hamei made nelö. ⁴ Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, udia dolö fifii asi sulubadelada, bea säloie ado nabaha. Gaso, hile segeafali fii amoliage sosogo iliage hile mosöa fii amoliage ie ei maademelëla säi. ⁵ Dolöea hamomolöi made gadoige melëlo made gadoige segea ami hamomolöi made gabugi ea hamola made nelö. Ea udia dolö oloi afädë afädëlamu naaboea diigila wahisa nelö. ⁶ Amala hamose amo beala ilia ema asigi afädë made negesebegi Yesu e fudugisa nelö. Amasebegi, ea Nasalese sege fisila udia dolö fii odoa ilima ado mala olelela aligi nawesa nelö.

Yesuea ie bögëla aulo amolima ie geloi olei, gaso, ilia e dawadigi made nelö.

(Maga 6.6-8.21)

Bögëla aulo giwilasi amolima Yesuea hamoi i (Madiu 10.5-15, Ulugu 9.1-6)

Amalahilä eda udia dolö nefolalebeadi ado mala olelela aligi nawesa nelö. ⁷ Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amoli wela gegeedosebegi. Ea ili äudä äudäla afufumalola sälahilä, udia dolö mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digamäia ea ilima geloi i. ⁸ Ea ilima sähalea, Dili afiahaleada galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge muni salelogi salala gaula mosabio. ⁹ Emo usililo salugamalo. Fagulo äudä salugamabiola säi. ¹⁰ Ea ilima aso sähamu nea sähalea, Dili awäla sege afädëgi besela galala mosö afädëgi nogila digaseda, mosö amogimu nelolahilä dilia sege amo digila awäsolo amo gala giso mosö amo hä fisimalo. ¹¹ Amase, sege odoagi besela galasegi, ami fii amolia mosö fu made iala, dilia säse amoge made nabaseda, sege amo hä digila mosalo. Digila awähaleada, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä mosalo. Amala hamosedä, ilia helësësalea, nilia asiala hamoi amea amala hamosebela helësëmolömelëla säi. ¹² Amala säi amo nabala ili afialahlä, udia dolö ilima sähalea, dili asigi besumalola säla i. ¹³ Iliä amala säla ialahlä, udia dolö yafie mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digi. Udia dolö oloi yafie difolalo amolige ilia weli söga negesebegi, wahisa maadei.

Ödägi gelo Yone baagoi (Madiu 14.1-12, Ulugu 9.7-9)

¹⁴Udia dolöea Yesuie ei säsai asi amead a beaha aligilo Gini Heledoea nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahilä obögëla misi nea, geloi melëlo made gadoi hamosa neamelëla säha dilo. ¹⁵Odoaea sähaleada, Eda Elaia gabu. Amase, odoaea sähalea, Eda bea sälo siiba nelo amo gadoi gabula säi. ¹⁶Heledoea ado amo nabalahlilä sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obögëla maala neebe gadoi gabula säi. ¹⁷⁻¹⁸Helodiasa eda dafidi Heledoie edoo Filibiie udia sulo amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Heledoma sähalea, Dia didooie udia fedela neala dibalä sebego dofea made hamoimelëla säi. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Yone gaumolö mosalola säi. Amalebe ilia e igi ëfëa nafodolahilä galabaia mosöa negei. Heledoea ie udia Helodiasa obeägimäia amala hamoi. ¹⁹Ie udia Helodiasaea Yonema habobalahilä e baagomäia abilia nufulödula helësësa sulo. Gaso, nufulö fu made meli. ²⁰Mida, Heledo eada Yone eda dolö hedabi, Godeie siigi asigi mogoi neala helësëla bedälahlilä, eada Yone idihë nelo. Ea Yonea ado säse nabala obeägilo amead a e asigi säosöola helësësa nelo. ²¹Heledo e ägüla misi segeyo beala galasebegi gamane sigi aligilo nefolalo amolimage, ami sigi aligilo nefolalo amolimage, Galili segeie dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö molö gegedomalola säi. Molö giasolo amo galada Helodiasaea Yone nufulö fu beagolei. ²²Segeyo amo gala ili molö naha dibegi udia malö Helodiasaie idiwi maalahilä sigoi. Heledoeage dolö odoa ebalä molö naha sefolalo amoliage, ea sigoi amogi hido elöla obeägi. Hido elöla obeägisebegi, ginia dolisä amoma sähalea, Sigosegoie nelebo afädë imose amo gadoi imolömelëla säi. ²³Ea naabo migalia diigila dolisä amoma sähalea, Nelebo afädë imoseda, na sege edefade beaha neebe amogi mogogi nofela imolömelëla säi. ²⁴Amala säsebegi, dolisä amo segea doadigila awälahlilä emema nabahalea, Ne edo imola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula imola sämalola säi. ²⁵Amala säsebegi, dolisä amo fodolofali baluluia obögëla awälahlilä Ginima sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia gaula maala walio imäia hamesamelëla säi. ²⁶Amala säi amo nabalahlilä ginia edefademalä bobasëi. Gaso, dolö molö naha sefolalo amoli sidaia migalia diigila säi amead a, fisimola sämolö uli gabula helësëi. ²⁷Amala helësëlahilä ea fodolofali ami afädëma sähalea, Yoneie busa damula gaula obögëmolö mosöla säi. Amala säsebegi, ea galabaia mosöa awälahlilä Yoneie busa damui. ²⁸Damulahilä falodaia negela gaula maalahilä dolisä amoma i. İasebegi, dolisä amead a emema i. ²⁹Amala hamoimelëla säi amo nabalahlilä ie bögëla aulo amolia ie domalo neala gaula awäla igi äbägi bausi.

Udia dolö yafiea molö mai

(Madiu 14.13-21, Ulugu 9.10-17, Yone 6-14)

³⁰Abosolo dolö amoli Yesu nebea obögëla maalahilä, ilia hamoi amoge mala olelei amoge sulubadela ema säla iaha maadei. ³¹Udia dolö afu mafusalea ili molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Nili udia dolö madeido hele namolö afiadila säi. ³²Amala sälahilä ili hilido ödä dudaia figigila udia dolö madeido afiai. ³³Ili afiaha dibegi, udia dolö yafiea bealahilä ili awäha gabula helësëi. Amala helësëlahilä ili gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia afialahlilä ili moholö awäsebea ami dafidi ilidale awäla besela galai. ³⁴Ili awäla ödä agesua besela galahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe meli. Bealahilä ea ili edefademalä bobasëi. Mida, Ili sugua sibi sigi aligilo maadesalea, hilido aligilo amo gadoi neebe amo beala. Amalebe ea ilima ado mala yafie säla olelesa nelo. ³⁵Segeyo amo gala deadisebegi, ie

bëgëla aulo amolia e neebee maalahilä ema sähalea, Sege udia dolö maadeia wimu nebegi hä deadisebegi. ³⁶ Dia udia dolö nefolalebe gowe ili mosalala sämo. Afialahilä hili molö bidia nimolö sagaia mosö dibebe amige gaamu holöfali dibebe amige hogogola mosäiamelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, ea ië bëgëla aulo ilima säla obëgësalea, Ili molö muäia dilia ïmalola säi. Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea ili beledi muäia neala ïmolö afiadulela nabi. ³⁸ Ea ilima nabahalea, Dilia beledi aboläia ägüi walebelela bimolö mosalola säi. Beala maalahilä ilia ema sähalea, Niliada beledi bia seme äudä amolemu ägüubela säi. ³⁹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö sulubadela nudulu hamola giisi hedabidaia, gegedola figimalamalola säi. ⁴⁰ Amala säsebe amo gadola säsebegi, odoada hädali afädë, odoada nabülasi bia gadoi dimu hamola fifigi. ⁴¹ Amala fifigi dibegi ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea, Ea selesaia mosöa sida adogola nea Godema nesegelahlilä, ië bëgëla aulo amolia udia dolö iligali sogomäia beledi dagabodasila ï. Amalahilä ea seme äudä amoge dagabodasilahlilä, ili sulubadelagali sogomalai. ⁴² Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli dofea nahalea, ⁴³ beledige semege odoa fea digai amo bëgëla aulo amolia gegedola, adu giwilasi salala nobai. ⁴⁴ Beledi seme naha sefolalo amoli dolö muda dausini bia sulo.

*Yesu ödädabodo asi
(Madiu 14.22-23, Yone 6.15-21)*

⁴⁵ Yesuea ië bëgëla aulo amoli fodolofali mosalolahilä sähalea, Dilidale dafidi ödä dudaia fila oeabo go dëgëla alogodi sege ëi Bedesaida mosalola säi. Amala sälahilä udia dolö gegedoi amolima sähalea, Dilige dihili mosöa dusula afiamalola säi. ⁴⁶ Ili sulubadela hawio afiamalolahilä, eda Godema adomolöie segebidaia fedai. ⁴⁷ Ië bëgëla aulo amoli dudaia fila asi amo oeabo mogogi gasise amo gaalu, segea amida Yesu e hido nelo. ⁴⁸ Yesu e ami nea beahamelebe, du busamadila fo gelola maase amea ödä adelo i amea ilia gelola adimolö ïliawasebe amo meli. Haea gämolö amo gaalu, Yesu e ödädabodo ili neebee ami moholö asi. Ea ili baagila moholö awäse ⁴⁹ amo gaalu, ilia e ödädabodo maase amo beala, mugabeledula helësëlahilä üalai. ⁵⁰ Ili sulubadela bealahilä edefademalä bedäsebe amo bealahilä, Ea ilima fodolofali sähalea, Asigi hä gelomalo. Weda nemelë. Bedämabiola säi. ⁵¹ E maala ilibalä dudaia fii amole fo maala made boogelei. Amala hamosebegi, ilile asigigi edefademalä fudugi. ⁵² Iliada ea udia dolöea muäia beledi ï amoie mida fädäla made helësëi nelo. Ilile iso asigi gai nelo.

*Yesuea Genesaledi ami udia dolö oloi yafie wahi
(Madiu 14.34-36)*

⁵³ Yesula ië bëgëla aulola ili oeabo amo dëgëla alämadi sege ëi Genesaledi besela galalahilä ödä du amo ëfëa begela agesua ami negesi. ⁵⁴ Du negesiä maaha neebee amo udia dolö nefolalo amolia fodolofali bealahilä, Yesu gabula helësëi. ⁵⁵ Amala helësëlahilä fodolofali ili sege dibe amo sulubadelagi baluluia afufulahilä udia dolöma säla ïaha maadei. Udia dolö Yesu misi neala säi nabi amoliada, oloi difolalo amoli iwasala gaula Yesu neebee ami misi. ⁵⁶ Sege dibe sulubadelagige gaamu dibe sulubadelagige, mosö dibe sulubadelagige Yesu e awäla besela galasebea amida, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo gaula mafula magaia gaamugi negesisi. Negesiä ilia Yesuma gelola sähalea, Oloi gowe ilia die fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Oloi amoli sulubadela amala diigisebegi, wahisa maadei.

7

*Godeie Ado säla negei amea mäu ilile ado baagi
(Madiu 15.1-9)*

¹ Felesi dolöge ado säla negei olelelo dolö odoa Yalusalemela misi amolige gegeadolahlilä ili Yesu neebee afiai. ² Ili beahamelebe ie bégëla aulo odoaea naabo nigime hëla made molö naha sefolalebe amo meli. ³ Felesi dolö iliage Yu udia dolö sulubadelaage mäu ilia aiyalo mala negei amo helësëlahilä naabo nigime hëla madeda molö nülo made nelo. ⁴ Ili magaia gaamugi awäla obégëla maalahilä nigime made hëla molö nülo made nelo. Ödä ige faloge gaabo ige aiyala nigime hëlo negei amo gadola aiyala hamolo odoa yafie negei. ⁵ Felesi dolö amoliage mala dawadigi dolö amoliage ema nabahalea, Die bégëla aulo golia mäu ilile aiyalo mala dibe amo damula naabo nigime hëla made buludola molö nase goda edoïela nabi. ⁶ Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Siiba Aisaeaea asigi fea negelo dilile hedabola bea säla negeimelë. Ea bea säla dëdëi amoda gowe, Udia dolö ilile iso asigi wagadi made negesiä adoeamu nie ëi gauia adalo nea. ⁷ Ili dolöfäea mala säla negei amomu olelesaleada, Godeie adoda amomelëla sälo nea. Amaimo, ilia nie ëi memalä gauia adalo nebegola säla dëdëla negei dialeala Yesuea säi. *Aisaea 29.13*

⁸ Dilia Godeie mala säla negei dibe amo fisilahilä dolöie aiyalo mala dibe amomu gelola hamosa nebegola säla i. ⁹ Yesuea ilima aso sähamu nea sähalea, Dilile aiyala hamolo mala amo hamosalea. Dilia Godeie mala säla negei dibe amo fisi gabu. ¹⁰ Amoïe Mosesea ado säla negesalea, die diado diemele hawa nea elele ado nabala bégëla hamomalola sälahilä sähalea, Afädëa ie eedo emele gadiaboseda, baagomäia nifulö dialeala säla negei dialea. ¹¹⁻¹² Amai gaso, dilia gomalä sälomelë. Afädëa nelebo amoligi Gobana säседа eada eedo emele ugila negemolö mademelëla sähalea sälo, Gobana nilile ado sälada Godegali odala i neawe. ¹³ Amalo ameada, dilia mäu ilia aiyala hamolo mala olelei amomu hamosa neada, dilia Godeie ado fisilahilä mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelëla säi.

*Yesuea udia dolö neala nafadelo amoïe säi
(Madiu 15.10-20)*

¹⁴ Yesuea udia dolö nefolalo amoli bu misialolahilä ilima sähalea, Dili sulubadela na säsebewe nabala hedabola helësëmalo. ¹⁵⁻¹⁶ Nelebo segea dilo dolö isogi digase ameada udia dolö neala nafadelo mademelë. Nelebo isogi dilo segea doadigila awäse amea udia dolö neala nafadelomelëla säi. ¹⁷ Amala sälahilä udia dolö amoli amilahilä e mumuso isogi digala sebegi, ie bégëla aulo amolia ema nabahalea, Ado besula säi amoïe mida edodula nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilige aso asigi made gäwi neale. Nelebo sulubadela segea dilo isogi digase ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo made amo, dilia dawa made neale. ¹⁹ Molö nase amoda asigigi aulo mademelë. Gaisagi digalahilä segea doadigila aulomelëla säi. Ado amoïeda Yesuea gomalä sähalea säi. Molö sulubadela nase ameada Godeie siigi nigime baalo mademelëla säi. ²⁰ Ea sähamu nea sähalea, udia dolöie iso asigigi besela galasebe ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. ²¹ Udia dolö ilile iso asigigila besela galalo amoda gowe. Asigi nafadege, nelegei fa nimolöge, udia dolö baagomäia nifulöge, udia dolö susugu hamomolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, ²² Udia nii susugu hamomolöge, gesami moholöge, mala nafade elö elöla hamomolöge, wäfalä sämolöge, nafade memelela made sulubadela hamomolöge, mudiamolöge, wäfalä säsäla hololömolöge, gugusämäia hamomolöge, asigi maade gadoia hamolo wäla hamomolöge. ²³ Nafade amoli

sulubadela asigigila besela galasebe amea udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi.

*Fonisia fii udia afädëa Yesuma asigi afädë dofä negei
(Madiu 15.21-28)*

²⁴ Yesu e sege amo digila gaamu Daiamadi asi. Awälahilä e mosö afädë neebee amoie mumusogi digai. Udia dolö nefolalebe amolia e neala made helësëmäia nelo gaso, e musügä fimolöi made nelo. ²⁵ Amala nebegi, udia afädëie idiwi holöböma mugabe fedai sulo. Amoie emea Yesu neala säi amo nabalahlilä, e fodolofali maalahlilä Yesuie emo mia gumusula adi. ²⁶ Udia ameadä Giligi ado adolo. Eda Silia Fonisia fii udia. Ea Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holöböma mugabe fedai sebe amo dia nesila digamäia helësësamelëla säla i. ²⁷ Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö nahalea dafidi malö ilidale imolö galea. Malöie molö dibe amogida ügüloea muäia sadia gala imolöi made galeala säi. ²⁸ Amala säsebegi udia amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, dofä gaso, malësäea molö nahalea iso dusula fisia digaida ügüloea neala nulo madelela säi. ²⁹ Amala säsebegi Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameadä die didiwima mugabe fedai amo hä asimelë. Di hä mosöa obëgëmalola säi. ³⁰ Udia amo hi mosöa obëgëlahilä beahamelebe, ie malöma mugabe fedai amo doadigila asi, diasia dofea dibe meli.

Dolö afädë gëhe gaala ado dadabi wahi

³¹ Yesu e Daiamadila obëgëla awäla gaamu Saidono awälahilä Gaamu Nabülasimadi nawesa nelolahilä Galili oeabo edefade dibeami awäla besela galai. ³² Udia dolö nefolalo amolia dolö afädë gëhe gaala ado dadabi nelo amo e neebee ami sigi maalahlilä, Yesuea e naaboea diigimäiamelëla säla i. ³³ Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli amilahilä dolö amole heledo aliga galahlilä, ie naabo sögöea dolö amoie gëhe helegelagi diigilahilä, hile naabo sögögi gofedela galalahilä, dolö amoie eligi diigilahilä ³⁴ selesaia mosöa sida adogola nea hame hëia fedalahilä sähalea, Efadala säi. Nilile ado adolada, Gëhe gai dugimo. ³⁵ Amala hamosebegi, dolö amoie gëhe doga negela, ie eli fodolofali hedabolasilahilä ado hedabola säi. ³⁶ Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio meli amo udia dolö odoama säla imabiola säi. Sämabiola säla iahamu neebee amo nabalahlilä gaso, ilia auaula säla iahamu nelo. ³⁷ Udia dolö amolia ado amo nabala ili asigigi edefademalä fudugilahilä sähalea, Ea hamosebego sulubadela hedabola hamosebe. Gëhe gai nelo amo doga negela digi, adolo made nelo amo hedabola adomäia hedabolasilo neala säha nelo.

8

*Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö i
(Madiu 15.32-39)*

¹ Segeyo amo gala udia dolö yafie bu gegedoi amoli molö molö made gabugi, Yesuea ie bëgëla aulo amoli mofiamolahilä ilima sähalea, ² Udia dolö gegedoi gowe ili nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö molö maade gabugi asigisebemelë. ³ Na ili sidëa baagoi amola wäla hili mosöa mosalaseda, ili idiafa si dädäbëlela digamolö gabumelë. Odoada sege wagadi madela mofiai gabula säi. ⁴ Ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Nilie sege nafadeia neebee ameadä, udia dolö nefolalebewe ili muäia, nilia molö abidi nea awäla nimolödula nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Dilia Beledi aboläia galebela nabi. Ila ema säla obëgësalea, Nilia gifalädalä galebela säi. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö nefolalo amoli nagadaia ffigimalola säi. Amala sälahilä ea beledi gifalädalä amo gaula nea, Godema

nesegelelahilä, dagabodasila ie bægëla aulo amolima sogomäia äasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali neala sogoi. ⁷ Ilia seme nelësa naabo safo ägüi amoge, ea nesegelelahilä udia dolö iligali sogomäia i. ⁸ Udia dolö sefolalo amoli sulubadela dofea naala, bolesalea fea digai amo ilia adu gifalädalä salala nobai. ⁹ Udia dolö amolida dausini biyidia gadoi nelo. ¹⁰ Yesuea udia dolö amoli hä afiamalola sälahilä, ie bægëla aulola ilida fodolofalä ödä dudaia fila Dalamanuda segeamadi asi.

*Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi
(Madiu 16.1-4)*

¹¹ Felesi dolö odoa Yesu neebee maalahilä ebalä gëgësalea. Dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi afädë selesaia mosöala misi dia hamomola säi. Ilia e amala fedogola beasebegi, ¹² Yesuie iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä sähalea, Udia dolö walio nefolalebe welia dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi hamosebe amo bimolöie hogosa nebegoie mida edo! Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebe welima, dolöea hamomolöi made, nofe elöi afädë dofä made hamomolömelëla säi. ¹³ Amala sälahilä, ili ami dögila e dudaia bu fila, oeabo edefade amo näiado alömodi amogi asi.

*Ado besula Heledo Felesilele yidila säi
(Madiu 16.5-12)*

¹⁴ Ie bægëla aulo amolia beledi ägüla made elabola asi. Dudaia amida, ilile beledi afädëfalimu dilo. ¹⁵ Yesuea ilima gelola sähalea. Felesi dolöiege Heledoiege beledi edelo yidi dibe amo helësëlahilä, hedabola idihë namialola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä ilia hilidomu sähalea, Ea säse egoweda, nilia beledi ägüla made misi amoie säsebemelëla säha dilo. ¹⁷ Ilia säi amo ea helësëlahilä ilima sähalea, Nilia beledi made ägüi amoie säsebegola säha dibegoda edoie! Dilia fädäla helësëla made nelo amomu nea, dawa made neale! Ma, dilile iso asigi gai, aso, neagole! ¹⁸ Dilile si galea gaso, dilia made beasebele. Gëhe galea gaso, dilia made nabahale. Dilia elaboile! ¹⁹ Amo gala beledi bia ameamu dolö dausini biaea muäia, dagabodasi amo nalahlilä, fea digai amo dilia neala, adu aboläia nobala salila nabi. Amala nabasebegi ilia ema säla obëgësalea, Adu Giwilasila säi. ²⁰ Ilia amala säsebegi ea ilima sähalea, Udia dolö dausini biyidiaea muäia beledi gifalädalä dagabodasi amo nalahlilä, fea digai amo adu aboläia nobala salila nabi. Ilia ema säla obëgësalea, Gifalädäläla säi. ²¹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Dilia fädäla made helësëla nelo amomu aso neagolela säi.

Yesuea ie bægëla alo amoli olelesa nelo

(Maga 8.22-10.52)

Bedesaida dolö afädë si golai wahi

²² Yesula ie bægëla aulolali afiala Bedesaida segea besela galai. Dolö odoaea dolö afädë si golai nelo amo e neebee sigi maalahilä ema sähalea, Dolö gowe dia naaboea diigimäiamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea dolö si golai amo naaboea gaula mosö dibe amila segea sigi awälahlilä, Ea dolö si golai amoie sihidoa gofedela galala ie naaboea diigilahilä dolö amoma nabahalea, Nelebo beasebelela nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, dolö amea busa fädägägä adogola bealahilä sähalea, Dolö nawese dibe beaha gaso, i gadoi nawese beasebemelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoie siigi bu elö diigisebegi, dolö amea si gadaea gala beasebegi ie si wahilahilä nelebo sulubadela beaha maadei. ²⁶ Amala hamolahilä Yesuea dolö amoma sähalea, Mosö yafie dibeadu amogida mosabio. Dihä mosöa mosalola säi.

*Fidaea afädë Memelei amo dofä dimelëla säi
(Madiu 16.13-20, Ulugu 9.18-21)*

²⁷ Yesula ie bögëla aulolali Sisalia Filibai gaamumadi sege odoa dibeadu amogi afiai. Idiafa awäha difolalea ea ie bögëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amoliada neda nowë neala säha difolalebela nabi. ²⁸ Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone neala säla digi, odoaeada, Elaia neala säla digi, odoaeada, bea sälo dolö afädë neala säla digisa neamelëla säla i. ²⁹ Amala säla iäsebegi, ea ilima nabahalea, Diliada ne nowë neala säha neala nabi. Fidaea ema säla obögësalea, Afädë Memelei amoda dofä dimelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Neda amomelë, odoama säla imabiola säi.

*Yesu e baagola nowemolömelëla säi
(Madiu 16.21-28, Ulugu 9.22-27)*

³¹ Yesuea ie bögëla aulo amolima mi gäwila säla olelesalea, Dolöie Malö amoda së edefade molömelë. Dolö dafidilo neebe amoliage, gobela ilo busa neebe amoliage, mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo osodagi hi bu nowela galamolömelëla säla i. ³² Ea ilima ado amo mogola säla i gaso, Fidaea Yesu sigi aliga galahilä, amala made sämalola nemoi. ³³ Amala säsebegi, Yesu besula, ie bögëla aulo amolima siila nea, Fidama nemosalea, Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö! Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo amo gadola helësësebelä säi. ³⁴ Amala sälahilä, ea udia dolö nefolalo amolige, ie bögëla aulo amolige mofiamolahilä ilima sähalea, Afädëa ne bögëla moholö helësësebelä, hi hamea hamela helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bögëla moholö dialea. ³⁵ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligiseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa nege, nie Ado Mala Hedabige helësëla hile namolö amo fisiseda, eada ie namolö amo gaula namolömelë. ³⁶ Afädëa nagadaia nelebo dibe amoli sulubadela gaula neegi hi e baagoseda, nagadaia nelebo amea, hi e abeahäla ugila negemolödu. ³⁷ Afädëa bidi edo ialahilä, hile namolö amo hi bu nea obögëmolödu. ³⁸ Udia dolö Godeie mala made nabelo nefolalebe amolige nafade hamolo nefolalebe amolige bealahilä, afädëa nemage, nie ado malamage hewaseda, Dolöie Malö amo Eedoie yo digalo hido elöibalä, selesaia fii hedabifali amolibalä obögësolo amo gala, eage dolö amobalä hewamolömelëla säla i.

9

¹ Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili walio nebege odoa baagola made neegi, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie, geloi edefademalä maase amo bimolömelëla säla i.

*Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli
(Madiu 17.1-13)*

² Segeyo gafeia nelolahilä, Yesu Fida Yamese Yonelali hilidofali segebidaia fedala nefolalo. Iliä beahamelebe Yesuie domalo neala bedefalahilä elöi neebe meli. ³ Ie fagulo gäi amo yo digalahilä faleifali, sege fifi asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, neebe meli. ⁴ Iliä beahamelebe Elaia Mosesele maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁵ Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo. Nili wi nefolalebewe hedabi gabugi, nilia sege mosö ohodoa olahadio. Elöda die, elöda Mosesele, elöda Elaiaie la säi. ⁶ Ili edefademalä bedalahilä, ea edo sämolödula asusugahalea, ea ado amo amala säi. ⁷ Amala säse amo gaalu gelë häu afädë maala ili hagulahilä, gelëgi amila ado afädë säia idogosalea, Egoweda nie malö, na

boba hamoi neamelë. Dilia ìe ado nabualola säi. ⁸ Amo nabalahilä ilia fodolofalì sidawewela beahamelebe ilibalä dolö odoa made, Yesu emu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digahalea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dilia nelebo meli amo odoama säla ìla made nelolahilä, Dolöie Malö bauiala nowela neëgi giso, säla ìmalola säla ì. ¹⁰ Ado säi amo ìlia odoama made säla musügä negelahilä, hilidomu didiähalea, Bauiala nowelasisegida säi amoda edodula didiäi.

¹¹ Ili ema nabahalea, Mala dawadigi neebe amolia sähalea, Elaia e dafidi moholömelëla säha neebe amoda edoïela nabi. ¹² Yesuea ilima säla obëgësalea, Dofä. Nelebo sulubadela hamogimolöie Elaia e dafidi moholö. Gaso, Dolöie Malö e së edefade naala, odoaea ema bimolö habobamolömelëla säla dëdëla negei dibe amoda abeahäladu. ¹³ Na hä dilima säla ìahago, Elaia eda hä misi. Gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa nefolalo amolia ema hamomolö helësëi amo gadoi hamoimelëla säi.

*Yesuea maalibu afädëma mugabe fedai nesi
(Madiu 17.14-21, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ Ili awäla ìe bëgëla aulo odoa neebea ami besela galai. Ili beahamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia ili amalela digilahilä, mala dawadigi dolö amolia ilibalä gëgësa dibe meli. ¹⁵ Udia dolö yafie nefolalo amolia Yesu maasebe amo beala ili fodolofalì fudugilahilä e neebea baluluia afialahilä ilia e säla olela gausiai. ¹⁶ Amasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia ilibalä edogi gëgësa dialeala nabi. ¹⁷ Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädëa ema säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, nìe nafegema mugabe fedai amea made ado adosebegi di neebea sigi misimelë. ¹⁸ Mugabe ema fedala nagadaia nidala awälahilä, ìe nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä, ìe domalo gelola sosolahamelëla säla ì. Dìe bëgëla aulo ilia mugabe fedai amo nesila digamalai gaso, nesimolö ulisio. ¹⁹ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö amolima sähalea, Udia dolö walio nefolalebego dili asigi afädë negei made nebegoeada. Segeyo aboläia ne dilibalä namolödu. Na dilile yöi gaula segeyo aboläia namolödu. Malö go nema sigi misiëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, ilia malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu beala fodolofalì malö amo gelola amulämelahilä, nagadaia nidala awäla fefede fefedelahilä, nafiadi dibu besigalasi. ²¹ Amala hamosebegi, Yesuea malö amoïe eedo amoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi gäwila hamosiola nabi. Eedoea säla obëgësalea, Holöfalìgila amaila säi. ²² Mugabea malö go baagomäia segeyo yafiegi nulo gobeiage ödägige digalasisamu nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nili bobasëla ugila negemola säi. ²³ Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëdala säi amo edoïe. Dolö asigi afädë negei neebe amea nelebo sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi. ²⁴ Amala säsebegi, malö amoïe eedo amea fodolofalì ùalala digila sähalea, Na asigi afädë negei. Amai gaso, na asigi afädë negemolöie dia ne ugila negemola säi. ²⁵ Ili neebea ami udia dolö yafie baluluia mafula gegedosebe amo bealahilä, Yesuea mugabe amoma nemosalea, gëhe galaloge made adologe, dida mugabe. Dima gelola sähago. Malö go digila mosö, ema bu elö fedamabiola säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea ùalala, gelola amulämelasilahilä doadigila awähalea, malö amo hame doala asi gadoi negesi. Udia dolö yafiea amo bealahilä sähalea, hame doala asi gabula säi. ²⁷ Amala hamosebegi, Yesuea malö amo naabogi nabelela nowelahilä nowela ifosi. ²⁸ Amala hamolahilä Yesu e mosöa nogila digala ìe bëgëla aulo amolali hilidomu salea ema nabahalea, Nilia mugabe nesimolö

ulī amo abisalea amaidula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Godema adose ameamu mugabe nesimolōmelē, idi elōda mademelēla sāi.

*Yesu e baagola nowemolōmelēla bu elō sāi
(Madiu 17.22-23, Ulugu 9.43-45)*

³⁰ Yesula iē bēgēla aulolali sege amo dīgila Galili segeamadi awāla moholō awāha nelo. Yesueada afādēa e neala made helēsēmāia helēsēi. ³¹ Mida, Ea iē bēgēla aulo amolima sāla olelemolō amo helēsēla. Ea ilima sähalea, Dolōie Malō amo dolō odoama hololōla gausiseda, ilia e baagomāia nufulōmelē. Baagomāia nufudaseda, segeyo osodagi hī nowela galamolōmelēla sāla iaha nelo. ³² Sāi amo nabalahlā ilia helēsēi made nea, ema mi nabalō amo bedāi nelo.

*Baagila asi neebe amo nowēla didiāi
(Madiu 18.1-5, Ulugu 9.46-48)*

³³ Ili awāla Gabaniama segea besela galala mosō isogi nogila digalahilā, Yesuea iē bēgēla aulo amolima nabahalea, Idiafa maahalea dilia ado edo didiāla aligi misila nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, ili maahalea niligi baagila asi neebe amo nowēla sāla didiāla aligi misi amo helēsēlahilā, ema sāla obēgēla made nefolalo. ³⁵ E fia idogola salea giwilasi amoli mofiamolahilā sähalea, Afādē dafidilo namolōila helēsēseda, dafidi hīdale made, udia dolō odoadale ugila negemolōi galeala sāi. ³⁶ Amala sālahlā ea malō holōbō afādē nabelela gaula maalahilā ili mogogi ifosilahilā, sogobala gaula nea ilima sähalea, ³⁷ Afādēa ne helēsēla malō holōbō gowe gadoi amoma obēbēla obeāgīseda, nema obeāgīsamelē. Afādēa nema obeāgīseda, nema obeāgīsa maademelē, ne digamalala sālo amoma obeāgīsamelēla sāi.

*Nilibalā ado nii made neebe amoda nili damelē neala sāi
(Ulugu 9.49-50)*

³⁸ Yonea Yesuma sähalea, Sāla Olelelo-o, nilia beahamelebe, dolō afādēa die ēi sāla mugabe fedai nesila digisa nebegi nilia ema amamabiola sāimelē. Mida, dolō amoda nilibalā nawelo made amea hamosebegi amala sāimelēla sāi. ³⁹ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Amamabula sāmabio. Afādēa nīe ēi sāla dolōea hamomolōi made gadoi afādē hamoseda, hobe ne aabela made gagademolōmelē. ⁴⁰ Dolō nilibalā ado nii made neebe amoda nili damelē neamelē. ⁴¹ Na dilima dofā gelola sähago. Dilia nīe ēi gaula neēgi, afādēa diligali ödā muāia osala iaseda, udia dolō amoda dofā bidi nimolōmelēla sāi.

*Asigi afādē negei nafadeloie ado sāi
(Madiu 18.6-9, Ulugu 17.1-2)*

⁴² Yesuea aso sāha neamu sähalea, Afādēa malō holōbō gowe gadoia nema asigi afādē negei neebe amo nafade hamomāia digalasiseda, igi edefade ēfēa iē muugia neegilahilā, ödā nudugawa sadia idogola baagomolō amoda iē hedabida amomelē. ⁴³⁻⁴⁴ Die naabo elō goea asiala hamola digalasiseda, naabo elō go damula fisimalo. Naabo afādēamu nea namolōi namolō dibeami moholō hedabi dialea, naabo āudālada heli segea nulo usilo made dibeami auloea. ⁴⁵⁻⁴⁶ Die emo elō goea di neala digalasiseda, emo elō go damula fisimalo. Emo afādēamu nea namolōi namolō dibeami moholō hedabi dialea, emo āudālada heli segea sogobala sadia idogolea. ⁴⁷ Die si elō goea asiala hamola digalasiseda, si elō go beselala fisimalo. Si afādēamu nea Godea Beaha Maadela Sigi Neebeami moholō hedabi dialea, si āudālada heli segea sogobala sadia idogolea. ⁴⁸ Amida domalo hehea nase amo baagolo madege, nulo usilo madege, dialeamelē.

Aisaea 66.24

49 Nulo söaea udia dolö sulubadelama molögi ëbī baalo amo gadola baamolömelë. 50 Ëbī hedabi dialea. Ëbīie hëdälo amo made galëda, dilia edoea neala hëdälasimolö gabu. Dilile isogi ëbī baalahilä udia dolöbalä aeaha namialola säi.

10

Udia nii fisimabiola säi (Madiu 19.1-12, Ulugu 16.18)

1 Yesuea amala säha nelolahilä, sege amo digila awäla Yudia segea besela galala ödä Yodona dëgëla alömodi asi. Udia dolö yafie e neebee ami mafula bu gegedosebegi, hī hamolo amo gadola ilima ado mala säla olelesa nelo. 2 Amala olelesa nebegi, Felesi dolö odoa e neebee ami maalahilä, Yesuma fedogola nabahalea. Mala säla negei dibe ameada dolö afädëa udia nii fisimolöi galeala säla negeida dialealela nabi. 3 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Moseseada dilima edo hamomalola säla negei dialeala nabi. 4 Iliä säla obëgësalea, Mosesea säla negesaleada, Dolöea udia fisisaleada, beba dëdëla ialahilä, fisimolöi galeala säla negei dialeala säla obëgëi. 5 Yesuea ilima säla obëgësalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo bealahilä dilima amala säla dëdëla negeimelë. 6 Godea siiba nelebo sulubadela mi gäwila hamosolo amo gala, udia dolöle hamoi. 7 Amala hamoi ameada, dolöea ie eedole emele digila, ie udiabalä gedola nea, 8 eleda domalo afädëfali namolömelë. Amo gadola ele äudä nelo amo fisila afädëfali nea. 9 Godea gedolasi amoda dolöea mogemabiola säi.

10 Hobeala ie bëgëla aulolali mosöa obëgëla awäla sefolalea, ie bëgëla aulo amolia ado säi amoie ema mi fädäla nabi. 11 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Dolö afädëa hile udia fisila udia elö neaseda, ea udia amo fa susugu hamomolömelë. 12 Udia afädëa ie dolö fisila dolö elöma fiseda, dolö amo ea fa susugu hamomolömelëla säi.

Yesuea malësäma obeägisa nelo (Madiu 19.13-15, Ulugu 18.15-17)

13 Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuie naaboea diigimäia e neebee sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima nemoi. 14 Amala hamosebe amo bealahilä Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne neebee maase goli misiäia, nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela Sigi Neebee amida malësä go gadoi nefolalebe amolile dialea. 15 Na dilima dofä gelola sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebee ami malësä go ili gadoia moholöila helësëi neebe amo gadola, afädë ne moholöila made helësëi neebe amoda dofä made nogila digamolömelëla säi. 16 Amala sälahilä ea malësä amoli sogobala gaula nea naaboea diigisalea, Gode dia ugila negemalola säla fisiga idodogosa nelo.

Dolö nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi (Madiu 19.16-30, Ulugu 18.18-30)

17 Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ie emo mia gumusula dia idogolahilä sähalea, Säla Olelelo hedabi-e, ne namolöi namolö neala gaumolöie abilia hamomolödule nabi. 18 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia nema hedabila säi amoda edoie. Afädë hedabi maademelë, Gode emu hedabi nea. 19 Ado säla negei dibe amolida dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfali säsäla gudimabio, dahila neala elöie nelegei dibe amo nimabio, die diado diemelele ado nabala hamomalola säla negei dialeala säla i. 20 Amala säsebegi,

ea Yesuma säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, ado amolida ne malësägila hamosa maadeimelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yesuea dolö amo boba hamolahilä, ema siila nea sähalea, Afädëmu dofea made nebege. Die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä muni nease amoda nelegei made negelo busadäoi neebe amoligali imalo. Amala hamoseda, selesaia mosöa bidi edefade nimolömelë. Amalahilä ne bëgëla misialola säi. ²² Dolö amea ea säi amo nabala yöla ie odagi augia idalahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amasebegi Yesuea ie bëgëla aulo nefolalebeadi sidawewela bealahilä sähalea, Udia dolö nelegei yafie negelo nefolalebe amolida Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömelëla säi. ²⁴ Ea amala säsebegi ie bëgëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima aso bu elö sähalea, Nïe malöla dili-e! Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöda häuai galeamelë. ²⁵ Sugua gameleda nusi galabagi nogila moholö uli amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömelëla säla i. ²⁶ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia edefademalä fudugilahilä hilidomu didiähalea, Namolöi namolö nowëa neala gaumolödula säi. ²⁷ Amala säsebegi, Yesuea ilima siila nea sähalea, Udia dolöea hamomolöi made amoda. Godea hamomolöi mada maade, ea sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi.

²⁸ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Hä bimo. Niliada nelebo sulubadela fisisa maadelahilä di bëgëla misimelëla säi. ²⁹ Amala säsebegi Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nemage, Ado Mala Hedabimage helësëlahilä, mosöge, edooge, elefige, emege, eedoge, malöge, segege, fisisa maadelahilä, ³⁰ hädali afädë nimolömelë. Ili nagadaiawi nebegi Godea nelebo yafie dafidi i amo baagila awäla imolömelë. Mosö yafiege, edoo yafiege, elefi yafiege, eme yafiege, sagai yafiege, segege, ilia yafie nimolömelë. Amase odoaeage e neala sëlasimolömelë. Hobeala segeyo afädë besela galasolo amo gala ea namolöi namolö gaula namolömelë. ³¹ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömelëla säla i.

*Yesu e baagola nowemolömelëla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19, Ulugu 18.31-34)*

³² Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme aulo idigi awähalea, Yesu e, edale dafidi awäsebegi ie bëgëla aulo amoli hobeala awähalea fudugila aligila aligi asi. Udia dolö odoa hobeafali awäha nelo amoliage bedäla aligi asi. Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli bu sigi aliga galahilä ema hobeala hamomolö amoie ado ³³ säla iahalea, Nabualo. Walio nili Yalusaleme awähamelë. Dolöie Malö amo gobela ilo busa amolimage, ado säla negei dawadigi amolimage ilia e gaula imolömelë. Ili ebalä gudila baagomäia nufulömelëla didiäla daialahilä, fii odoagali gaula imolömelë. ³⁴ Dolö amolia ema gofedela galala digi, ëfë damuia nufudalahilä baagomäia nufulömelë. Amala hamoseda, segeyo osodagi hi nowela moholömelëla säla i.

*Yamese Yonelea dafidilo namolöie hogoi
(Madiu 20.20-28)*

³⁵ Sebediie malö Yamese Yonele Yesu neebea maalahilä elea ema sähalea, Säla Olelelo-o, alia helësësewe gadoi dia alima hamomäia hamesamelëla säla i. ³⁶ Amala säsebegi, ea elema säla obëgësalea, Na alima edo hamomäia helësësebelä nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Die yo digalo hido elöibalä fisolo amo gala elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadi fimalola sämäia helësësamelëla säla i. ³⁸ Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Ado säi amoda alia helësëla made nea säimelë. Na ödä iigi usi

naha neebewegi alia molöi gabule. Ma, ne ödägi gesa neebewegi ali gemolöi gabulela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Alia amala hamomolöi neawela säi. Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola aliage molömelë. Ne ödägi gesewe gadola alige gemolömelë. ⁴⁰ Gaso, ali elö di nie naabo dafädimadi, elö di nie naabo fefeädimadila samiäia memelemolöda nie mademelë. Godea fimäiala dai ai amolilemelëla säla i. ⁴¹ Bëgëla aulo nabülasi odoa amolia elea ado säi amo nabalahlä elema habobaha nelö. ⁴² Amasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea, Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada udia dolö bobasëla made, ilia säse amo gadola hamomäia gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ⁴³ Ili amala hamolo amo gadola, dili nebegogi afädëa amala hamomolöi mademelë. Dili nebegogi afädëa ëi sälo namolöila helësëседа, odoa neebe amoligalimu hamoi hamolasilo namolöi dialea. ⁴⁴ Afädëa e dafidilo namolöila helësëседа, ea udia dolö sulubadelaie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi galea. ⁴⁵ Mida, Udia dolöea Dolöie Malö misi amo egali hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgemolöge misimelëla säi.

*Yesuea Badimasa si golai wahi
(Madiu 20.29-34, Ulugu 18.35-43)*

⁴⁶ Yesula ie bëgëla aulolali afiala Yaligo gaamugi besela galai. Besela galala ie bëgëla auloge udia dolö yafie odoage ebalä Yaligo baagila awäha dilo. Dolö si golai afädë idi agesua ami sulo. Eada muni imola ëdëgësa filo. Dolö amoda Dimasaie malö Badimasa. ⁴⁷ E amala salea Nasalese dolö Yesu maahala säi amo nabalahlä, ea uuala sähalea, Debidiië malö Yesu-o, ne bobasëmola säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, udia dolö yafiea ema nemosalea, Dia adomabula säi gaso, ea bu gelola uuala nea sähalea, Debidiië malö-o, ne bobasëmola sähamu nelö. ⁴⁹ Ea Amala säsebegi, Yesu ea beaha nea sähalea, E misialamola säi. Amala säsebegi, ilia dolö si golai amoma sähalea, Ea di wesebego, asigia gelola nowemola säi. ⁵⁰ Ea fagulo afädë salugala sulo amo gila sadia galahlä fodolofali nowela Yesu nebea misi. ⁵¹ Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima edo hamomäia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea ema säla obëgësalea. Säla Olelelo-o, na bimolö helësësebelä säi. ⁵² Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dihï asigi afädë negei amea dïe si wahigomelë. Hä mosalola säi. Amala säsebegi, dolö amo fodolofali wahila siia fädäla bealahilä, Yesu bëgëla asi.

Yesu e së nalä baagoi

11

(Maga 11-16)

*Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme besela galamolö ga madela nea, sege Bedefagige Bedanige Olibe biage ili awäla besela galai. Besela galala ami nea, Yesuea ie bëgëla aulo amoligi, äudä dafidila mosalolahilä, ² elema sähalea, Segea ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi üdili afädë dolöea fila aulo made, ga madefali gui gide begela negei neë bimolömelë. Dögi amo fisigälahlä wi sigi misialo. ³ Afädëa alima dögi go abidä fisigähala nabaseda, alia ema gomalä sämalö. Dafidilo Geloia webalä hamoi hamomolömelë. Amalahilä, ea fodolofali sigi obëgemalamolömelëla sämalola säi. ⁴ Amala säi amo nabalahlä, ele awäla besela galala beahamelebe, sugua dögi üdili

afädë mosöa nogila digalo, ifo baagido idiliba ami, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi. ⁵ Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Abilia hamodelä, sugua dögi üdili go fisigähala nabi. ⁶ Elea Yesuea sämalola säi amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola säi. ⁷ Elea sugua dögi üdili amo Yesu neebea sigi gaula awälahilä, elea sugua dögi amodaia fagulo daia salugalo gila fösisebegi, Yesu e amodaia fedala sulo. ⁸ Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo gäi amo gilahlilä idiafa föla digi, odoaea idi agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föföla aligi awäha nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Afädë Dafidilo Geloie eigila maahago, Godea ema obeägimäia. ¹⁰ Nilile naado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe amoma obeägidi. *Gë Udälo 118.25,26*

Selesaia fiia Godeie ei gauia adala nesegemola uuala säsäla awäha nelo. ¹¹ Yesu e Yalusaleme besela galala, Godeie mosö amoie yala isogi nogila digalahilä, ami nelebo difolalebe amo sulubadela beaha maadei. Hä deadisebegi, ie bögëla aulo giwilasi amolali Bedani obögëi.

*Yesuea äfäeoma säi
(Madiu 21.18-19)*

¹² Diala aiyo amogi ili Bedanilahilä obögësalea Yesu e sidëa baagoi. ¹³ Sidëa baagosebegi holöbö wagadi madela sida gahamelebe äfäeo bäu bealahilä, gägä negei walebelela bea asi. Bea awähamelebe gägä negei made, bäumu neebe meli. Mida, äfäeo gägä negelo segeyogi made amea bäumu meli. ¹⁴ Amo bealahilä ea äfäeo amoma sähalea, Die gägäda udia dolöea hobeaa made molömelëla säi. Amala säse amo ie bögëla aulo amolia nabi.

*Yesuea Godeie mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)*

¹⁵ Yesula ie bögëla aulolali awäla Yalusaleme besela galai. Yesu e Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöie negela digisa difolalo amoli nesila digilahilä, Muni bedefalo auli amoge, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amoge, besigala hësögudusa maadei. ¹⁶ Dilia Godeie mosö yala isogi nelebo gaula, nogila digafu fedafumabiola säla i. ¹⁷ Amala sälahilä ea ilima säla olelesalea sähalea, Ado bebagi säla dädëla negei dibe amoda gomalä madele. Nie mosöda fifii asi sulubadela Godema adolo mosö neamelëla sämolömelëla dädëi gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamoi gabula säi.

¹⁸ Amala hamoila säi amo nalahilä, gobela ilo busa amoliage, ado säla negei dawadigi dolö amoliage, Yesu abeahäla nufulödula fu hogosa nelo. E nufulö helësei amoie mida, ebalä bedähalea. Ebalä bedäi amoie mida, udia dolö nefolalo amoli sulubadela ea mala olelei amo nalahilä, fudugisebegi. ¹⁹ Säha nea së gäsebegi, Yesula ie bögëla aulo amolali Yalusaleme digila afiai.

*Äfäeo i bausoi amoie ado säi
(Madiu 21.20-22)*

²⁰ Ili diala yose awähalea beahamelebe, äfäeo amo bäuge difige bausosa maadei neebe meli. ²¹ Bealahilä Yesuea säi amo helëselahlilä Fidäea ema sähalea, Säla Olelelo-o, bimo. Dia aiyo äfäeoma habobala säi amoda bausoi gabuwela säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Godema asigi afädë negemalo. ²³ Na dilima dofä gelola sähago, Dolö afädëa asigi äudä

negela made, segebi gowema dihi dagabola duhuludaia digamola, ea säse amo dofä amamolöla helëséseda, ea säi amo gadola amamolömelë. ²⁴ Amaimo, na dilima säla iahago. Dilia Godema adola nelebo afädë dofä nimolö wedala helësëla ema nabaseda, Dilia säi amo gadoi nimolömelë.

²⁵⁻²⁶ Dilia nowela nea Godema adosalea, dolö afädëa dilima asiala hamoi amo helëséseda, dolö amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, dilia asiala hamoi amoge fisi-molömelëla säi.

*Yesu dia geloi gaula neebe go nowëa ìla nabi
(Madiu 21.23-27, Ulugu 20.1-8)*

²⁷ Yesula ìe bëgëla aulolali Yalusaleme bu obëgëlahilä, Yesu e Godeie mosöa nogila digaha nebegi, gobela ìlo busa amolige, Ado säla negei dawadigi dolö amolige, dolö dafidilo amolige, e neebea ami maalahilä, ²⁸ ema nabahalea, Nelebo dia hamosa neebe goli hamomäia, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabelä, dia säla ìmo. Go hamomäia, geloi go nowëa ìasiola nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ìlima säla obëgësalea, Nage dilima afädë nabahago, Na dilima nabase amo dilia säla obëgëseda, na nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi ì amoda gowea ìmelëla na dilima säla ìmolömelë. ³⁰ Yonea ödägi gesa nelo amoda Godeie galueale ma, dolöie galueale. Dilia nema säla ìmola säi. ³¹ Amala säsebegi, ìlia hilido didiähalea, Nilia selesaia galueala säsedä, dilia ema asigi afädë negela made nelo goda edoïela sämolö gabu, ³² Amase nilia dolöie galueala sämolö gaso, amoge dofea made gabula säi. ìlia amala säi amoie mida, Udia dolö sulubadelaea Yoneda Godeie bea sälo afädë neala helësëi neebe amo helësëla ìli udia dolöbalä bedäi. ³³ Amalahilä ìlia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa mademelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ìlima sähalea, Amal galëda, na nelebo hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neamelëla, nage dilima made säla ìmolömelëla säla ì.

12

*Ado besula dolö afädëa gelebi sagai beaha neloie säi
(Madiu 21.33-46, Ulugu 20.9-19)*

¹ Yuda ìlile busa dolö nefolalo amolima, Yesuea ado besula säla iahalea. Dolö afädëa yalala agulahilä, ëfë gägä negelo ëi gelebi sagai. Gelebi sagai amo emesala fësëla salimolöie uli dögoi. Amalahilä sagai amo idihë namiäia mosö afädë holöbö ìlibia ola negesi. Amalahilä, ea dolö odoama sähalea. Sagai amo beaha nea bisinesi hamosa namialola säsilahilä, hi eda sege wagadi made namolö asi. ² Hä, gelebi gägä amo faimolö segeyo besela galasebegi, sagai eedo amea ìe hamoi hamolasilo afädëma sähalea. Nie sagai beaha aligilo nefolalebe amolima, gelebi gägä odoa faila ìmola sämolö mosalola säi. ³ Faila ìmola samolö asi gaso, sagai beaha aligilo nefolalo amolia e gaula nufudala ìalalahilä, memalä e hodomu fisiga gaimelë. ⁴ Amala hamoi galebe, sagai eedo amea ìe hamoi hamolasilo elöma bu mosaloi. Awäsebegi, ìlia busagia afisila nufudalahilä e gagadela gadiaboi. ⁵ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ìe hamoi hamolasilo osoda bu mosaloi. Awäsebegi, ìlia dolö amo nufudala baagoi. Amalamu hamosebegi ea dolö yafie oböla bu mosalai. Amolige odoa nufudala ìalalahilä, odoa baagomäia nufi. ⁶ Hä dolö afädëfalimu nelo. Dolö amoda hile efegë hi boba hamoi nelo. Hobeafalì eedoea ìe malö amoma ìli neebea mosalalahilä sähalea, Iliada nie malöie ado nabala mogola hamomolöla helësëamelëla säi. ⁷ Gaso, sagai oodola beaha aligilo nefolalo amolia hilidomu säla didiähalea, Sagai eedo amoie malö amoda hä go gabugo. Eedoie nalä ea nimolö gabugi, niligali bedefala nedelä,

e baagomäia nufidedila sälahilä, ⁸ ilia malö amo nufudalahilä ie domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelë.

⁹ Amala hamoi amoie sagai eedoeada abilia hamomolödu. E maalahilä sagai beaha nefolalo amoli baagomäia nufudaha maadelahilä, sagai amo odoaea beaha namiäia imolömelë. ¹⁰ Bebagi ado säla dödëla negei dibe amo dilia made meli neale.

Mosö olelo ilia igi amo galone hamomolöi made gabula memelela fisi. Gaso, walioda galone geloi gelola dialeamelë. *Gë Udälo 118.22-23* ¹¹ Amoda

Dafidilo Geloi hi hamogi amo nilia siia bealahilä fudugisa neamelëla säla dödëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 118.22,23*

¹² Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ilile ado besula säsebe amo bealahilä ilia e gaudelä hamoi gaso, udia dolö yafie nefolalebe amoli beala ili bedähalea dīgila asi.

Dagisi muni imolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22, Ulugu 20.20-26)

¹³ Busa dolö amolia, Felesi dolö odoage, Heledoie damelë odoage, Yesu neebee mosaloi. Mida, Yesuea ado asiala säseba, e gaumolöie Yesu fedogola adomolö mosaloi. ¹⁴ Ili Yesu neebee afialahilä, Yesuma sähalea. Säla Olelelo-o, niliada, dia mala säla olelese amoda mogola olelesala helësäselë. Amalahilä dolö odoa ei sälo geloi nefolalebe amolibalä bedäla madege, odoa nefolalebe amolia di beala säse amogige dia helësëla made neada, Godea hamese amoie mala udia dolöma säla olelelo amoda mogola säla olelelomele. Amalo gabugi dima afädë nabaha. Nilile mala säla negei dibe amo helësëlahilä, Beaha Aligilo Sisa neebe amoma dagisi muni imolö dialeale ma, madele. ¹⁵ Nilia ema dagisi muni imäiale ma made imäialela nabi. Ili e fedogola wäfalä säsebe amo dawadigilahilä, ea ilima säla obögësalea. Edoie ne fedogola beaha. Na melëdelä muni giwi afädë gaula misiëla säi. ¹⁶ Ili muni giwi afädë gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dödëi dibe gowege nowëie gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Beaha Aligilo Sisaie säi. ¹⁷ Yesuea ilima säla obögësalea, Nelebo Sisaie dibe amoda Sisa hïma imalo. Godeie dibe amoda Gode hïma imalola säi. Amala säi amo nabalalahilä ili fudugi.

Sadiusi ilia Yesuma baagoi abilia nowemolöla nabi
(Madiu 22.23-33, Ulugu 20.27-40)

¹⁸ Sadiusi dolö udia dolö baagoi made nowela galamolöla sälo amoli Yesu neebee maalahilä sähalea. ¹⁹ Säla Olelelo-o, Mosesea, nilia hamomäia ado afädë dödëla negei dibe amoda gowe. Dolö afädëie edoo malö maade nea baagoseda, udia didalo amo sulolahilä, dolö baagoi amo sosogo namiäia, ie eigila malö sogobamolöie, edoo elö amohi udia amo nimäiala säla dödëla negei dialea. ²⁰ Amaimo, edoolali gifalädaliä salea, abulümi amea udia afädë neala nea, malö made sogobala baagoi. ²¹ Baagoibua, abulümi baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö made sogobala baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda ameage amala hamolahilä, ²² edoolali gifalädaliä amoli malö made sogobala baagosa maadei. Amalahilä udia amo hobe wagala baagoi. ²³ Amala hamoi amo dolö gifalädaliä amolia udia afädë amomu nii amea, hobe baagoi amoli nowela galasolo amo gala udia amo nowëie udia samolödula nabi.

²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Bebagi ado säla dödëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala säsebego. ²⁵ Udia dolö baagoi amoli nowela galasolo amo galada, dolöea udia nimolö mademelë. Amase, udiage dolö fimolö mademelë. Iliida

selesaia fii neebe amo gadoi namolö madele. ²⁶ Amase, udia dolö baagoi amoli nowela galamolö amoie ado afädë sähago. I afädëgi nulo söa fedaila säla Mosesea dödëla negei dibe amo dilia made melile. Amila Godea Mosesema sähalea, Neda Abalahamaiege, Aisagaiege, Yeigabaiege Gode neamelëla säila säla dödëla negei dialea. ²⁷ Eda udia dolö baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebe amolilemelë. Dilia asiala helësëi gabumelëla säi.

Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelola säla negei dibe amoda gowe

(Madiu 22.34-40, Ulugu 10.25-28)

²⁸ Ado säla negei dawadigi afädë nelo amo maalahilä, Sadiusi dolö amolia Yesubalä gëgëla ado säsebegi, ea ilima hedabola säla obëgësebe amo nabalahilä, ea Yesuma nabahalea. Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada abododula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada gowemelëla sähago. Isilale udia dolö-o, dilia nabualo. Dafidilo Geloï eda nilile Gode. Emu Dafidilo Geloï neamelë. ³⁰ Dafidilo Geloï die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, geloiage boba hamomalola säla negei. ³¹ Amo baagia elöda gowe. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säla negei. Mala geloi dafidilo gelolada äudä amolemu säla negei dialea. Odoa mademelëla säi. ³² Amala säsebegi, ado säla negei dawadigi amea ema säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, dia Gode afädëfali emu neala säi amoda, dia dofä säi. Elöda maademelë. ³³ Ema bobaeage, dawaeage, geloiage hamelahilä, dihidi boba hamolo amo gadola odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalo. Äudä amoleada Godegali gobela ilo amoge, odala ilo amoge baagila asimelëla säi. ³⁴ Yesuea dolö amea hedabola helësëla säsebe amo bealahilä, ema sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami di ga made nebegola säi. Amala säsebegi, udia dolö odoa ilia Yesuma nelebo odoa nabulö bedäi.

Yesuea udia dolöma Godea Afädë Memeleüi nabi

(Madiu 21.41-46, Ulugu 20.41-44)

³⁵ Yesuea Godeie mosöa säla olelesa nea sähalea, Ado säla negei dawadigi nefolalebe amolia, Afädë Memelei moholömelëla säi amo e Debidüi malöla sälo amoda abeahäla sälodu. ³⁶ Eleloi Gesamia Debidima helësëlasisebegi, Debidia sähalea,

Dafidilo Geloia nie Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli die emoea emesala namiäia, dida nie naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säimelë.

Gë Udälo 110.1

³⁷ Amase, Debidia hi ema Dafidilo Geloila säi amoda, Dafidilo Geloï e Debidüi malöda abeahäladula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea säse amogi obeägila nabi.

Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helësëla idihë namialola säi

(Madiu 23.1-36, Ulugu 20.45-47)

³⁸ Yesuea ilima ado mala olelesalea sähalea, Dilia Ado säla negei olelelo nefolalebe amoli hedabola idihë namialo. Iliä fagulo sedademu salugala magaiä gaamugi awälahilä, udia dolöea ili beala gugusäla gausiamäiala helësëlo nea. ³⁹ Amase, gedolo mosöage iliada dolö dafidilo filo dibeä amimu fimolöila helësëloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebeä ami molö giallo eedo amobalä dafila salea, ua gagaula hamomolöila helësëlo nea. ⁴⁰ Iliä udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea.

Ilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie ili së edefade muäia baala imolö dialeala säi.

*Udia didalo afädëa muni negei
(Ulugu 21.1-4)*

⁴¹ Godeie muni negelo dibeami Yesu e ga madela salea, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo siila sulo. Nelegei yafie negelo dafidilo udia dolö yafie amoliada muni yafie negei. ⁴² Udia didalo busadäoi afädë maalahlilä muni giwi äudä, doea afädë gadoi, negei. ⁴³ Amala negesebegi, Yesuea ie bégëla aulo amoli misiëlahilä ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia didalo busadäoi gowea negei amea udia dolö sulubadela Godeie muni negelo amogi muni negei amo baagila asimelë. ⁴⁴ Ili muni yafie negei dilo amogi odoa mogela hilile negesalea mogela negei gaso, udia goweadä afädë gaula made, ea molö nimolö gaui amo sulubadela negesa maademelëlä säi.

13

*Yesuea Godeie mosö mugulula digamolömelëlä säi
(Madiu 24.1-2, Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e Godeie mosö amila doadigila awäha nebegi, ie bégëla aulo afädëa ema sähalea, Säla Olelelo-o, igi boboga hedabi hido elöia mosö hedabi hido elöi olola fedai neebe gowe bimola säi. ² Amala säsebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Dia mosö hedabi beahago gasoda, igi dadagulula olola fedai neebe goda igi afädë daia negela made, Goda sulubadela mugulula digaha maademolömelëlä säi.

*Yöi elö elöla bimolömelëlä säi
(Madiu 24.3-14, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibe bi daia fedalahilä Godeie mosö sida idogola sebegi, Fida Yamese Yone Ädululali hilidomu nea ema nabahalea, ⁴ Dia nilima säla imo. Segeyo abodo gala dia säi amo besela galamolö. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilia amo bealahilä dia säi amo besela galamolö amoda ga made gabula helësëmolömelëlä nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁶ Dolö yafie maalahlilä nie ei säla sähalea, Neda dolö amo misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁷ Ga made nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabalage, dilia bedäla fudugimabio. Nelebo amala hamose ameadä, aligila wagamolöie amamolö mademelë. ⁸ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sege föi odoagi fogolige maala, sidë ige moholömelë. Nelebo amoli hamomolö amoda, udiäa malö ägümolö salea mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Dilia hedabola idihë namialo. Ili dili nafodola gaula galisölö neebea sigi moholömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala ialalemolömelë. Nie ei gaula mogoi ameadä gamane dolöie siigige, gini dolöie siigige gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamoseda nie Ado Mala Hedabi nabuäia säla iaha namialo. ¹⁰ Amo hamola made neebewegi wäla, fifii asi sefolalebe amoli sulubadela nie Ado Mala Hedabi nabaha maademäia dafidi säla imalo. ¹¹ Ili dili nafodolahilä gudimolöie sigi gaula awäsedä, ado abodo sämolödula asigia säosäola helësëmabio. Gudisolo amo gala Godea ado säla iasebe amo säla imalo. Ado säla imolö amoda dihili sämolö mademelë. Eleloi Gesamia sämolömelë. ¹² Dolöea ie edoo nufudala baagomäia gaula imolömelë. Malö eedoea hile malöge amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie

eedo emelebalä habobalahilä nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. ¹³ Nïe ëigi nefolalebego beala, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, hamola wagamäialahilä gelola aligise amo eda damula moholömelëla säi.

*Nelebo yöi hehealei bimolömelëla säi
(Madiu 24.15-28, Ulugu 21.20-24)*

¹⁴ Yesuea ilima sähalea, Hehealela bedälasimolö maala negemolöi made dibeä ami maala negei dië bimolömelëla säla ï. (Ado gowe nidese ameadä hedabola helësëmalo.) Yesuea amala sälahilä sähalea, Amo siia beaseda, Yudia segea sefolalebe amolida segebi dibeä ami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁵ Amo gala, afädë mosö figidaia sulo amea digalahilä, ïe nelegei nea mumusogi digamabio. ¹⁶ Dolö sagaia nelo amea hï mosöa fagulo nea obëgëmbio. ¹⁷ Segeyo amo gala udia fagulo hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo ïaha sefolalebe amolige, edefademalä asigiimolö dialea. ¹⁸ Amo hamomolö amoda, i bäu gisalea gögï mulo amo gadola muloea, Godema adosa namialo. ¹⁹ Mida, segeyo amo gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea nelebo mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²⁰ Amaimo, Dafidilo Geloia segeyo amo neala obobagilasimolö made helësëi galebeda, udia dolö sulubadela namolö amo fu made bealabio. Udia dolö hï memelei amoli helësëlahilä, segeyo amo neala obobagilasimolö helësëi. ²¹ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë Memelei amo misi neebe gowe bimola säsege, e neebe gagowe bimola säsege, dofä gabula helësëmabio. ²² Dolö odoaea wäfalï säsäla sähalea, Afädë Memelei amo ne misi neawela sämolö moholömelë. Odoaea wäfalï säsäla sähalea, Neda Godeie bea sälo misi neawela sämolö moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomolöi walebelela bimolöie, dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamosa namolömelë. ²³ Dili idihë namialo. Nelebo amoli hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi säla ïahagomelëla säla ï.

*Hobeala Dolöie Malö bu obëgëmolö
(Madiu 24.29-31, Ulugu 21.25-28)*

²⁴ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua eso usilahilä, aube made neëla, ²⁵ gasumilï mudaiala besela didigafula, mudaia geloi hïdo elöi amo neala fogolasimolömelë. *Aisaea 13.10, 34.4* ²⁶ Amala hamose amo gaalu, Dolöie Malö amoda geloile, yo digalo hïdo elöiebalä mu baidilidaia maala neë udia dolöea bimolömelë. ²⁷ Bease amo gaalu, ea ïe selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hï memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, sege afädëgi neala gedolasimolö mosalola sämolömelëla säi.

*I bäu bobagiloie ado säi
(Madiu 24.32-35, Ulugu 21.29-33)*

²⁸ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Diliada äfäeoie mala amogi helësëmäia sähago. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë. ²⁹ Amo gadola wäla, dilia nelebo säi amo gadoi hamose beaseda, Dolöie Malö amo hä moholö suägisa gabula helësëmalo. ³⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebego made baagola nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³¹ Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso, nïe ado mala dofä made hogosa helemolömelëla säi.

*Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaea dawa madela Yesuea säi
(Madiu 24.36-44)*

³² Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa mademelë. Naadoea hido dawadigi neamelë. ³³ Nelebo amoli hamomolö amoda gowe gala hamomolö gabula dilia dawa made ameadä, dilia hedabola idihë namialo. ³⁴ Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädëa, ie mosö digila, sege wagadi made aulo amo gadola awähalea, ie hamoi hamolasiloma, ie hamoi beaha namialola säla, hido hidolama hamoi sogolahilä, idiliba beaha aligilo amoma sähalea, Hedabola beaha namialola säsilä aulomelë. ³⁵⁻³⁶ Mosö eedo amoda së gäse gaalu obëgemolöledu ma, gasi mogogi obëgemolöledu ma, haea gäse gaalu obëgemolöledu ma, yose obëgemolöledula dilia dawa made neebe ameadä, dili oböla adi elaboi diëgi fodolofalä muloea, idihë namialo. ³⁷ Na dilima ado säla iasewe gadola udia dolö sulubadelamage, dili idihë namialola säla iahadiola säi.

14

*Busa dolö ilia Yesu nifulöie didiäha dilo
(Madiu 26.1-5, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)*

¹ Segeyo äudä nelolahilä, osodagi Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amoda, Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amoie molö gabula helësëi. Amala helësëlahilä gobela ilo busa nefolalo amolaliage, mala dawadigi nefolalo amolaliage didiähalea, Yesuma wäfalä abeahäla sälahilä, e gaula nifulödula säla didiäha difolalo. ² Iliä sähalea. Segeyo Edefadegi gedola molö nasolo amo galada, amala made hamodelä, udia dolöea nilibalä nuduloeala säi.

*Udia afädëa Yesuie busagia susu gadoi weli söga negei
(Madiu 26.6-15, Yone 12.1-8)*

³ Yesu eda sege Bedani ami Saimonoea mosöa molö naha sulo. Saimono eda dafidi gudubu hamoi nelo. Ea mosöa ami sebegi, udia afädëa weli hedabi gafisigäi hido elöi, amoie ëida nada. Weli amoda muni edefadea nelo ödä i igia hamoigi osala negei dilo. Amo gaula maala dusulahilä, Yesuie busagia söga negei. ⁴ Amala hamosebegi, udia dolö odoä sefolalo amolia habobalahilä, hilidomu sähalea. Weli gafisigäi we memalä edoie waeasesadu. ⁵ Weli gafisigäi egoweda gina hädali ohodoa (300) nimolöi. Amala nii galebeda dolö busadäoi nefolalebe amoligali neala ialabio gabula säla, ilia udia amoma habobala baagido säha dilo. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Beasimo. Edoie ema habobala baagido säha. Udia gowea nema hamoi amoda, hedabi hido elöi hamoimelë. ⁷ Udia dolö busadäoi nefolalebe amolida dilibalä namolöi namolömelë. Dilia ili abodo gala ugila negemolöila helësësedä, amoda dilia ugila negemolö dofea. Gaso, neda dihilibalä namolöi namolö mademelë. ⁸ Udia gowea hamomolöi beala hamoimelë. Ea nie domalogi nada hëi amoda, hobeä nie domalo baumolö amoie, dafidi daiäla hëimelë. ⁹ Na dilima dofä gelola sähago. Ado Mala Hedabi sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëla, ea walio nema hamoi amo säla imolömelëla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolö asi
(Madiu 26.14-16, Ulugu 22.3-6)*

¹⁰ Amalahilä bëgëla aulo giwilasi amoligi Yudasa Isagaliadaea gobela ilo busa neebea ami awälahilä, ilia Yesu nufuäia hololömolö asi. ¹¹ Ea säi amo nabala ilia obeägilahilä, egali muni imolömelëla säla i. Amalebe ea Yesu hololöla gaula imolöie fu hogosa nelo.

*Yesula ie bëgëla aulolali Baagila Asi Segeyo amoie molö mai
(Madiu 26.17-25, Ulugu 22.7-14,21,23, Yone 13.21-30)*

¹² Segeyo agegi Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amo besela galaseda, Isilale iliada Baagila Asi Segeyo amoie sugua sibi malö nufidelo. Segeyo amo gala, ie bögëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Baagila Asi Segeyoie molö molö amoie nilia abidi daiamäia hamesebela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ea ie bögëla aulo äudä mosalalahilä, elema sähalea. Ali awäla gaamugi besela galahamelë, dolö afädëa ödä iigi usi gaui maaha neëgi, gausiamolömelë. Alige dolö amo bögëla mosalo. ¹⁴ Alia beahamelële, dolö amo mosöa nogila digaseda, alia mosö eedo amoma gomalä sämalö. Säla Olelelo neebe amea dima nabahalea, nie bögëla aulola nili Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie nie mosö hogoli abidi dialeala nabimelëla sämalö. ¹⁵ Amala säsedä, ea filo aulige molö negelo aulige daiala negesa maadei hogoli edefade daia dilo amo olemolömelë. Ami nili molö molö daiamalola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä, ie bögëla aulo äudä amole awäla, Yalusaleme besela galalahilä beahamelebe, ea säi amo gadola sulubadela gausiala digaha maadesebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoie molö molö daiai.

¹⁷ Deadi Yesula ie bögëla aulo giwilasi amolibalä misi. ¹⁸ Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololömolömelë. Dolö amoda nebalä molö naha saleala säi. ¹⁹ Amala säsebegi, ilia asigia yölahilä, ema hido hüdolaea dafidi hobeala säla didigahalea, Nale ma, nalela säla didigai. ²⁰ Amala säla didigasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Dili giwilasi sebegogi afädëa nebalä falo afädëdaia beledi ua negela naha sebe ameamelë. ²¹ Dolöie Malö amoda bebägi ie dödëla negei dibe amo gadola baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaië naabogi gausise dolö amo, asigiisebemelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi.

*Yesuea beledile wani ödäle ie bögëla aulo amoligali i
(Madiu 26.26-30, Ulugu 22.14-20, Age Golidi 11.23-25)*

²² Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë neala gaula nea, Godema nesegehlahlilä, beledi amo dagabodasila ie bögëla aulo amoligali ia gogosalea sähalea, Nimo. Nie domalo gomelëla säla i. ²³ Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegehlahlilä iligali iasebegi, ili sulubadela nea mai. ²⁴ Ea ilima sähalea, Goda nie healemelë. Asialo made ado säla negei amoie mida nie heale gogi dialeamelë. Amoda udia dolö sulubadelagali besigahawe. ²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu gähe elö molömelëla säi. ²⁶ Amala sälahilä, ilia gë afädë udalahilä, ili Olibe bi daia fedafiai.

*Fida, dia ne dawa madela sämolömelëla säi
(Madiu 26.31-35, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

²⁷ Yesuea ilima sähalea, Dili sulubadela ne digila fisäla awäha maademolömelë. Bebägi ado säla dödëla negei dibe amea sähaleada, Na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufulömelë. Amaseda sugua sibi nefolalebe amoli fisäla dusudasila afufumolömelëla säla dödëla negei dialea. *Segelaea 13.7*

²⁸ Amaimo, Godea ne nowelasisegida, dili baagila nedale dafidi Galili moholömelëla säi. ²⁹ Amala säsebegi, Fidaea säla obögësalea, Ili sulubadela fisäla awäseda, neda made fisäla moholömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dima na dofä gelola sähago. Walio gasigi haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säla i. ³¹ Amala säsebegi, ea gelolafali säla obögësalea, Neda dibalä

baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ili sulubadelaea amo gadolamu säi.

*Yesu e Gesemani awälähilä Godebalä adosa sulo
(Madiu 26.36-46, Ulugu 22.39-46)*

³² Yesula, ie bëgëla aulolali sege ëi Gesemani dibeami afialahilä, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Ne Godema adomolö awäsewe gaalu, dili wi sefolamialola säi. ³³ Amala sälahilä, ea Fida Yamese Yonela ilimu sigi awälähilä, ie asigigi fudugila yöla säosäomolö mi gäwila besela galai. ³⁴ Ea ilima sähalea, Nie iso asigigi edefademalä yösalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui salea idihë namialola säi. ³⁵ Amala sälahilä e holöbö aliga gala nagadaia gumusula dia idogolahilä sähalea, Asiamolö fu galëda, nema walio hamomolö amo asiamalola säi. ³⁶ Ea sähalea, Aba, Naado, dia nelebo sulubadela hamosa maademolöi nebege. Nema ödä iigi usi dibe amo dia nea nimalo. Amai gaso, na helësësewe gadola made, dia helësëse amo gadola hamomalola säi. ³⁷ Amala sälahilä obëgësamelebe, ili süwia adidi dibe amo bealahilä ea Fidama sähalea, Saimono, adi dialeale. Dia damo afädë idihë namolö ulisebele. ³⁸ Nafadea dili digalasiloa, idihë nea Godema adosa namialo. Asigia hamomolö helësësa neago gaso, domalo wäbëai nebegola säi. ³⁹ Amala sähalea e bu awälähilä, dafidi säi amo gadola säha sulo. ⁴⁰ Amala sälahilä e bu obëgësamelebe, ili adidimu dibe meli. Mida, süwiaea si gafodo gadugisalea amai. Ili ema edo säla obëgëmolödu asusugai. ⁴¹ E bu osoda obëgëlahilä ilima sähalea, Dili hele salea adidi dialealedu. Amo dofea. Fu hä besela galai gabu. Bimo. Dolöie Malö amoda nafade hamolo amolima gaula iäsebege. ⁴² Nowemo. Nilia gausiala afiadi. Ne gaumäia hololölo amoda ga made misi nebege bimola säi.

Yesu gau
(Madiu 26.47-56, Ulugu 22.47-53)

⁴³ Yesuea ado aso säha nebegi, ie bëgëla aulo giwilasi amoligi Yudasa e dolö maleibalä fodolofali misi. Ili helebe baialage gagaula ebalä misi. Gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, dolö dafidilo amoliage ili mosalola fisiga wesebegi misi. ⁴⁴ Yesu gaumäia hololölo amea ilima dafidi daiala sähalea, Na gomalä hamoseda, amo gabula helësëmalö. Dolö na mimila nödüsedä, amo gaula hedabola sigi mosalola säla i. ⁴⁵ E besela galala, Yesu nebea fodolofali maala aligilahilä sähalea, Säla Olelelola sälahilä, Yesu mimila nödüi. ⁴⁶ Mimila nödüsebegi, ilia hä e fëdöla gau. ⁴⁷ Amala hamosebe amo gaalu, dolö afädë ami nelo amea helebe besela nealahilä, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo nebe amoie gëhe dagala salisi. ⁴⁸ Yesuea ilima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, helebe baialage gagaulahilä ne gaumolö misile. ⁴⁹ Segeyo yafiegi ne dilibalä nea Godeie mosöa ado mala olelesa nelo amogi ne dilia made gau amoda. Amai gaso, bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁵⁰ Amasebegi, ie bëgëla amoli sulubadela e digila fisäla awäha maadei.

Malö malisä afädë fisäla asi

⁵¹ Malö malisä afädë fagulo bulula gäi Yesu bëgëla awäha nebegi, dolö amolia e gau. ⁵² Gaso, fagulo bulula gäi amo ilima gila amilahilä e dudugimu fisäla asimelë.

*Yesu e galisölö dolö amolibalä gudimolöie sigi asi
(Madiu 26.57-68, Ulugu 22.54-55,63, Yone 18.13-14,19-24)*

⁵³ Ili Yesu e sigi gaula gobela ilo Busa Edefade sebea ami asi. Gobela ilo busa amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gedola ami sulo.

⁵⁴ Fida e Yesu bēbēgēla asi. Gaso, eda holōbō hobeala awāha nelolahilā, gobela ilo Busa Edefade amoie mosō yala isogi nogila digalahilā, idihē aligilo amolibalā nulo gobeia ami hēgi hausa sulo. ⁵⁵ Gobela ilo busa amoliage, Galisolō dolō amoli sulubadelaage, dolō odoaea Yesuea asiala hamose melēlo amoli misialolahilā, ilia fādāla sāmālai. Iliā e nufuāia ea asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afādē made meli. ⁵⁶ Ilima dolō yafiea ea made hamoi amo babala sāi gaso, ado afādēdi made meli. ⁵⁷ Odoaea nowela nea ea made hamoi amo babala sähalea, ⁵⁸ Niliāda ea gomālā sāse nabimelē. Godeie mosō dolōie naaboea hamoi amo, ea haila digila, segeyo ohodoagi ea bu ulimolō amoda, dolōie naaboea olelo amo gadola made, ulimolōmelēla sāimelēla sāi. ⁵⁹ Iliā ado amala sāi amoge aso afādēdi made meli. ⁶⁰ Amala sāsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea dolō sefolalebe amoie mogogi nowela aligilahilā Yesuma nabahalea, Dia ado afādē made sāla obēgēmolōle. Iliā dia asiala hamoila sāi amo edo hamoila nabi. ⁶¹ Yesuea nafi daga made sāla obēgēsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema bu elō nabahalea, Dida Afādē Memelei Gode hedabi hido elōi neeḅe amoie malōda dilela nabi. ⁶² Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Ā, neda amomelē. Dolōie Malō e Geloi Edefade Neebe amoie naabo dafādīmadi fila, mu baidilidaia maala neēda, dilile siia bimolōmelēla sāi. ⁶³ Amala sāsebe amo nabala gobela ilo Busa Edefade amea mihalāla hile fagulo nulilahilā sähalea, Ea hamoi amo sāmāia odoa misialola nali made sāmalo. ⁶⁴ Ea Gode gagadese nabi amo. Dilia abilia helēsēsebelā nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaēa sähalea, Ea asiala hamoi amoieda e baagomāia nufulō dialeala sāla didigai. ⁶⁵ Amala sālāhilā odoaea e gofedela galala, iē si usulala naabo gafea nufudalahilā sähalea, di dolō gowea nufila olemola sāi. Amase, idihē aligilo amoliage elea nufudala fisiga gala eleāha nelo.

Fidaea, na Yesu dawa madela sāi

(Madiu 26.69-75, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Fida e yala isogi nogila digala sebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo dolisā afādē maalahilā ⁶⁷ beahamelebe, Fida e hēgi hausa sebe amo fādāla bealahilā sähalea, Dige Nasalese dolō Yesubalā nawesa aligilo amo gabula sāi. ⁶⁸ Amala sāsebegi, Fidaea ne mademelēla sālāhilā sähalea, dia ado sāsebegoda, na dofā dawa mademelēla sāi. Amala sālāhilā e mosō amoie idi galo baagido awāha nebegi haea Gagaluḡoea gāi. ⁶⁹ Hamoi hamolo dolisā amea e bealahilā, dolō nefolalo amolima bu sähalea, Dolō goda amoligimelēla sāi. ⁷⁰ Amala sāsebegi, ea bu elō sähalea, ne mademelēla sāi. Holōfalī nelolahilā dolō nefolalo amolia Fidama bu elō sähalea, Dofā. Dida amoligi. Dige Galili dolōmelēla sāi. ⁷¹ Amala sāsebegi, Fidaea gelolafalī sāla gabulo amo gadola migalīa diigila sähalea, na we wāfalī sāseḡa, Godea ne dofā sē imāiamelēla sālāhilā, Dilia dolō ēi sāse goda na dofā dawa mademelēla sāi. ⁷² Ea amala sāia gai amole haea gagalugo gawalia nafi bu āudā gāi. Fidaea amo nabalāhilā dafidi Yesuea, haea gagalugo gawalia nafi bu āudā made gāla neēgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sāmōlōmelēla sāi amo helēsēla obēgēi. Amo helēsēlahilā diisa nelo.

15

Yesu Bailadi neeḅea sigi asi

(Madiu 27.1-2,11-14, Ulugu 23.1-5, Yone 18.28-38)

¹ Yosefalī gobela ilo busa amolige, dolō dafidilo amolige, mala dawadigi amolige, Galisolō dolō amoli sulubadelage geḡedolahilā ilia hamomolō amoie ado didiāha dilo. Didiāha dilolahilā ilia Yesu e igi ēfēa nafodolahilā Bailadi

neebea sigi gaula asi. ² Sigi gaula maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöie beaha aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Dia säse gomelëla säi. ³ Gobela ilo busa amolia sähalea, Eada nafade yafie hamoimelëla säi. ⁴ Iliä Amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea, Dia ado afädë made säla obögëmolöle. Iliä dia nafade yafie hamoila säi amo nabilela nabi. ⁵ Amala nabi amogi Yesuea ado elö made säla obögësebegi Bailadi e fudugisa nelo.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-26, Ulugu 23.13-25, Yone 18.39-19.16)

⁶ Gäheo i sulubadelagi Segeyo Ede amoie molö nase segeyo amo galada, udia dolöea galabaia negei amoligi ei säla gowe fisigämola säsegi Bailadia fisigähamu aligilo. ⁷ Segeyo amo gaaluda, dolö odoaea gamanebalä nudusalea dolö odoa nufudasebegi, ilia ili galabaia negei. Amogi dolö afädë galabaia negei nelo amoie ëida, Balabasa. ⁸ Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebee maalahlä, ema sähalea. Dia nilima gäheo i sulubadelagi hamolo amo gadola walio hamomäiamelëla säi. ⁹ Ea ilima säla obögësalea, Na Yu udia dolöie beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala helësësebelela nabi. ¹⁰ Amala säi amoie mida, gobela ilo busa amolia Yesuma mudiala mihalälahlä e sigi gaula misi gabula helësëla, Bailadia amala säi. ¹¹ Gaso, gobela ilo busa ilia, udia dolö gegedoi amolia Bailadima, Balabasa hilima fisigämäiala gelola sämäiala si nigilasi. ¹² Bailadia ilima bu elö nabahalea, Dilia Yu udia dolöie ginila sälo neebe gowema na abilia hamomäia helësësebelä nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ilia bu uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mi edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amala nabasebegi, ilia gelolafalä sähalea, I fügäigi baala negemalola säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägimäia, Balabasa hilima fisigälahlä, ea ami dolö ilia Yesu fëgämalolahilä, ilia i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö ilia Yesu gadiaboi
(Madiu 27.27-31, Yone 19.2-3)

¹⁶ Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane sigi aligiloie mosö yala isogi nogila digai. (Mosö amoie ëida Beledoliama.) Iliä ami dolö odoage misialosebegi gegedoi. ¹⁷ Gedolahilä ilia fagulo sedade bëi gadoi Yesuma salugasilahilä, ëfë äyo gägäi amalela nasigila giniie habuga gadoi hamolahilä ie busagia salugasi. ¹⁸ Amalahilä ilia naabo sögödigila sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini, namolöi namiäiamelëla säi. ¹⁹ Amala sälahilä, ilia ie busagia buudi damuia nufudalahilä, gopedela gagalai. Amalahilä ilia ie ei gauia adogose gadoi hamola emo gumu sasagala dia digafui. ²⁰ Iliä ema gagadela hamomolö amo gadoi hamosa maadelahlä, fagulo bëi sedade gäsi amo gilahlä hile fagulo amo salugasi. Salugasilahilä ilia e i fügäigi baala negemolöie segea sigi asi.

Yesu i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)

²¹ Ili idiafa afiaha dibegi Sailini fii dolö afädë ie ëida Saimono. Alegisäda Ulufasalele eedo amo, sagaiäla maaha nebegi gausiala digalahilä, ami dolö amolia ema Yesuie i fügäi gaumalala eegei. ²² Iliä Yesu sigi gaula sege ei Gologoda asi. (Gologoda nilile ado adolada Busa Giwi Sege.) ²³ Iliä wani ödäge i afädëie ödä muwege gegoalahilä egali muäia i gaso, ea made mai. ²⁴ Amalahilä, ilia e i fügäigi baala negei. Iliä ie fagulo amo nowëa nimabelela, ilia sadu dahilahilä, ie fagulo amo amala mogei. ²⁵ Yose eso

neëla udigisa nebegi, e i fügäigi baala negei. ²⁶ Ea nafade hamoila sälo amolia dëdësaleda, Yu udia dolöie beaha aligilo ginila säla dëdëi. ²⁷⁻²⁸ Amase, Yesu baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila, i fügäigi baala negei. ²⁹ Udia dolö e dibeadi baagila afu mafusaleda, Yesu gagadiabola busa dugagila sähalea, Èhehe, Godeie mosö haila digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, ³⁰ dihimu damula awäla i fügäia adogoila digamola säla baagila nelo. ³¹ Amo gadola wäla gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage Yesu gagadiabola säla didigahalea, Eada udia dolö odoa ugila negela wahilo amo gadola, e himu ugila negemolöi made gabugi dialealedu. ³² Nilia ema asigi afädë negedeläie Afädë Memelei, Isilale udia dolöie gini ameada, e i fügäia adogolahilä digamäia. Nilia amo bealahilä, asigi afädë negedeläla säi. E i fügäigi baala negei gaalu, i fügäigi baala negei äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi

(Madiu 27.45-56, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

³³ Eso mogogila eso bégise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ³⁴ Eso bégise gaalu, Yesuea gelolafali säia adahalea, Elöi, Elöi, lama sabagadanila säi. Nilile ado adolada, Nie Gode, nie Gode, abisigi ne digila asila säi. ³⁵ Amala säi amo nabalahlilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia sähalea, Nabuö. Ea Elaia wesebegola säi. ³⁶ Afädë baluluia awälahlilä, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeami gelahlilä, i bidigi yaala, egali muäia ialahlilä sähalea, Aso. Elaiaea e i fügäigi dibeami adogoi fisigämolö maasebelela beaha aligidila säi. ³⁷ Yesuea gelola uualahlilä hame doala asi. ³⁸ Amasebegi, gobela ilo mosöa fagulo edefade negei dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. ³⁹ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo dolö amea sida adogola beahamelebe, Yesu amala hame doala asi amo bealahilä sähalea, Dolö goda dofä Godeie malö gabula säi. ⁴⁰ Amo gaalu, udiafali holöbö wagadi madela nea, sida gala nefolalo amoligi Magadala udia Melige, Yosese ie ëo Yameselele eme Melige, Salomege nelo. ⁴¹ Dafidi Yesu e Galili neëgida, ilia e awäse amo gadola awälahlilä, e ugila negesa filo. Udia odoa yafie ebalä Yalusaleme misi amolige nefolalo.

Yesu baui

(Madiu 27.57-61, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

⁴² Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Deadise gaalu, segeyo Sabada aiyo namolö gabula helësëlahilä, ⁴³ Alimadia dolö Yosebe Bailadi neebea awälahlilä, bedälo made mumulasi amea, Yesuie domalo nimolö audulela nabi. Dolö amoda Galisolö amoligi asigi hedabi negei nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo beaha nelo. ⁴⁴ Amala nabasebegi, Bailadia e aabela baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädali afädë beaha aligilo amo welahlilä e hä baagoilela nabi. ⁴⁵ Amala nabasebegi, Bailadima ami beaha aligilo amea e hä baagoimelëla säi amo nabalahlilä, Yosebema ie domalo nimolö dofeala säi. ⁴⁶ Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi afädë nealahilä, ie domalo i fügäidaia dibe amo neala gaula digalahilä, fagulo amea usulala gaulahlilä, igi äbä dafidi hamola negei diloa ami baumolö gaula asi. Bausilahilä, igi edefademalä afädë bebugula gaula maalahilä amea idi gasi. ⁴⁷ Amala bausi dibe amo Magadala udia Meli Yoseseie eme Melilea meli.

16

Yesu nowela asi

(Madiu 28.1-8, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-10)

¹ Segeyo Sabada gafe maadeibua, Magadala udia Melige Yameseie eme Melige Salomege ilia Yesue domalogi hëla moholöie, weli gafisigai hido elöi amo bidia nii. ² Segeyo gifalädalügi yosefali ili äbägi bauia ami afiai. ³ Hilido afiaha dialea sähalea, Bausalea igi edefadea gai amo nowëa ugila negela dogane gesimolödula säsäla afiai. ⁴ Afiaha dialea igi edefadea gai dilo amo sida gala beahamelebe, igi edefade amo bebugula fisiga galahilä doganegei dibe meli. ⁵ Ili äbä isogi bauia ami nogila digalahilä beahamelebe, malö malibu afädë fagulo falei sedade gai ilile naabo dafädimadi sebe amo bealahilä, ili fudugi. ⁶ Malö malibu amea ilima sähalea, Dilia fudugimabu. Dilia Nasalese fii Yesu, ilia i fügäigi baala negei amo hogola misi goda, eda nowela asimelë. Eda wi maade. Ili e negei diloa amo bimo. ⁷ Hä dili afiala Fidamage ie bëgëla aulo odoa amolimage säla iahaleada, Ili e Galili bimolömelëla dafidi säla i amo gadola, eda edale Galili moholö awäha neamelëla säla imalola säla i. ⁸ Amala säi amo nabalahlä ili igi äbägi amila fodolofali doadigila awähalea emo gisigëla fudugila aligi afiai. Udia dolö odoabaläge made adoi. Mida, ili bedähalea.

*Magadala udia Melia Yesu meli
(Madiu 28.9-10, Yone 20.11-18)*

[⁹ Segeyo gifalädalügi yosefali Yesu e nowelahilä, Magadala udia Melia bimäia e sebedale Yesu e ulufala besela galai. Dafidi udia amoma mugabe gifalädalä fedai sebegi Yesuea nesila digi. ¹⁰ Besela galai amo bealahilä, Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia asigiila diisa dibeami säla imolö asi. ¹¹ Awalahilä Melia ilima sähalea, Yesu hi nowela asi amo na melimelëla säi. Ili nabi gasoda dofä gabula made helësei.]

*Bëgëla aulo äudëa Yesu meli
(Ulu 23.13-35)*

¹² Hobeala ie bëgëla aulo äudä ididila awäha nebegi, Yesu e domalo elölahilä elea e bimäia besela galai. ¹³ Amo bealahilä ele obëgëla awäla bëgëla aulo odoa amolima säi gaso, ilia dofä gabula made helësei.

*Yesuea ie bëgëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla imalola säi
(Madiu 28.16-20, Ulu 24.36-49, Yone 20.19-23, Abosolo 1.6-8)*

¹⁴ Amalahilä hobeafali gidälasi amoli molö naha dibeami Yesu e besela galai. Besela galalahilä ilia asigi afädë made negei amogige, iso asigi geloi neebe amogige, odoaea e hi nowela neebe melila säi amo nabalahlä dofä gabula made helësei amogige nemoi. ¹⁵ Amalahilä ea ilima sähalea, Dili sege föi sulubadelagi afufulahilä, udia dolö sulubadelama Ado Mala Hedabi säla imalo. ¹⁶ Afädëa asigi afädë negeseda, ödägi gelahlä damula aulo neala gaumolömelë. Be afädëa asigi afädë made negeseda amobalä gudimolömelë. ¹⁷ Asigi afädë negei neebe amoliada dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömelë. Nie ëigi nea mugabe fedai nesila digimolöge, udia dolö odoäie ado adomolöge, ¹⁸ baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made baagomolömelë. Oloi difolalebe amoli ilia naaboea diigiseda wahimolömelëla säi.

*Yesu selesai mosöa fedai
(Ulu 24.50-53, Abosolo 1.9-11)*

¹⁹ Dafidilo Gelo Yesuea ilima ado amo säla ialahlä, selesai mosöa fedalahilä Godeie naabo dafädimadi sulo. ²⁰ Amala asibua ili afufulahilä, sege sulubadelagi ado mala säla iaha nebegi, Dafidilo Geloia ilibalä hamoi hamola, ilia dofä säsebelä helësemäia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasi.]

Yone Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Yoneie bebagi dēdēi dibe amea sähaleada, Ado eda dolō domalola digala, nilibalā wi nelola sāla dēdēi. Yonea beba gowe dēdēi amoie mida, ea sähalea, beba gowegi dēdēla negei dibe amo nidesalea, Godeie malō Yesu Gelesoma asigi afādē negemāiage, Afādē Memelei amo dofā Yesu Geleso gabula helēsēmāiage dēdēla negesamelēla sāi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilīma, Ado eda mi gāwilafalī, Godebalā siiba nelomelēla sāla dēdēla negei. Amalahilā, Yesuea hamomolōi made gadoige, melēlo made gadoige hamosa nelo ameadā, Afādē Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeie malō gabula helēsēmāia ulufala dēdēla negei dialea. Amase, Yonea nilīma, Yesuea hamomolōi made gadoige, melēlo made gadoige hamoi amoie mi fādāla sāi. Amase, udia dolō odoaea ema asigi afādē negela e bēgēla asi amoge, odoaea ema asigi afādē made negela ebalā ado nii nelo amoge dēdēi bimolōmelē.

Hogoli 13-17gi dēdēi dibe ameadā, Yesuea ie bēgēla aulo amolibalā nea, e hā baagomolō ga made gabula helēsēlahilā, ilile asigia dofea, aso maadela gelola namiāia, galone yafie sāla iaha nelo.

Yonea wagala dēdēla negei dibe ameadā, Yesu e nafodola gaula awāla gudi amoge, e i fūgāigi baala negesebegi, hī hame doala mosaloi amoge, e nowela awāla ie bēgēla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dēdēla negei dialea.

Beba gowegi namolō gāheie mala dofā dibe amoli olelemolāhilā, segeyo sulubadelagi hamomolō amoie, galone helēsēmolōie dibe amolida gowe. Fōiela sālage, ōdāiela sālage, belediīela sālage, yo digaloīela sālage, i gāgā negelo gelebi ēfēiela sālage, sugua sibi sigi aligiloīela sālage, sāi amoli dēdēla negei dialea.

Yone Ado e dolō namolō digai. Eda udia dolōbalā namolō digai.

(Yone 1)

Ado eda namolōie mi, dolō namolō digai

¹ Ado eda mi gāwilafalī siiba nelo. Eda Godebalā nelo. Ado hī eda Gode nelo. ² Eda mi gāwilafalī, Godebalā siiba nelo. ³ Afādē idi elōmadila misida maade. Godea Adobalā nea nelebo sulubadela hamosa maadeimelē. ⁴ Emada namolō mi dilo. Namolō ameadā udia dolōie yo digalo nelo. ⁵ Yo digalo ameadā gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo digalo amo gesumolōi made dilo.

⁶ Godea dolō afādē nagadaia fisiga wei amoie ēida Yone e misi nelo. ⁷ E misi amoda yo digalo amoie sāla īmolōie misi. Amaimo, udia dolō sulubadelaēa ie ado nabalāhilā, asigi afādē negemāiaie misi. ⁸ Hī eda yo digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoie mu sāla īmolō misi. ⁹ Yo digalo amoda dofā yo digalofalī nelo. Udia dolō sulubadelagali yo digalo ilo. E nagadaiawi moholō nelo.

¹⁰ Ado eda nagadaiawi nelo. Ado ameamuda Godea sege fōi hamoi gaso, nagadaia udia dolōea e gowe gabula made helēsēi nelo. ¹¹ Eda hīle segea wi misi gaso, hīle sosogoea e made sāla olei. ¹² Gaso, odoaea e sāla olela ie ēigi asigi afādē negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeie malō namialola sāi. ¹³ Ili Godeie malō besela galai amoda, eedole emelele healemadila made,

amase, domaloie hameloea made, amase, dolöie hameloea made, Godeamu ie malö hamola besela galai.

¹⁴ Ado eda dolö domalola digala, nilibalä wi nelo. Nilibalä wi nebegida, ie yo digaloge ie geloige hido elöi amo nilia melimelë. Eedoie malö emu nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ie yo digaloge ie geloige hido elöi dilo amo nilia melimelë.

¹⁵ Yonea Adoie säla iaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säila säi. ¹⁶ Ema nobai amo adugasebegi, ea nili sulubadela ugila negelahilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo. ¹⁷ Godea Mosesemadila mala säla negei amo säla i gaso, ugila negelole ado dofäleda, Yesu Gelesomadila misimelë. ¹⁸ Afädëa Gode dofä made meli gaso, ie Malö afädëfali amea Gode e nilima ulufala olei. Malö amoda dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

Ödägi gelo Yonea säla iaha nelo

(Madiu 3.1-12, Maga 1.7-8, Ulugu 3.15-17)

¹⁹ Yu ilia gobela ilo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone neebee mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla i. ²⁰ Ea musüga negela made, hedabola ulufala säla iahalea, Afädë Memelei amoda ne mademelëla säla i.* ²¹ Amala säla iasebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida Elaialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda e mademelëla säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amolela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Neda amo mademelëla säi. ²² Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida dofä nowë. Dolö nili fisiga welo amolima eda gowe gabiola sämolöie, diada dihī dimada nowëla sähala nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola ilima säla obëgësalea, Neda afädëa sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeaa ami nea uuala sähalea,

Dafidilo Gelo misiäia idi mogola fodomalola säha neamelëla säla obëgei.

Aisaea 40.3

²⁴ Felesi ilia dolö fisiga gai ²⁵ amolia Yonema nabahalea, Dida Afädë Memelei amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo amo made galëda, amai mi edoie dia udia dolö ödägi gesa neala nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obëgësalea, Nada ili ödäeamu gesa neawe. Gaso, dolö afädë dilia made dawa dili mogogi nea. ²⁷ Dolö amoda ne baagia hobeala moholömelë. Nihineda ie emo usililo ëfë fisigämolöda dofea mademelëla säi.

²⁸ Yonema nabi amoge, amase, ea säla obëgei amoge ödä Yodona dëgëla alömodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi gesa nelo.

Yesuda Godeie Sugua Sibi Malö neala säi

²⁹ Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebee maasebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelë. Goeada udia dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa maademolömelë.

³⁰ Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia hobeala maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla i amoda egowemelë.

³¹ Nada e dawa made nelömelë. Amai gaso, e Isilale udia dolöma ulufala olemolöie, na udia dolö ödägi gemolö misimelëla säi. ³² Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami Hebenila haea maliabu gadoi digalahilä, edaia fise melimelë. ³³ Nada e dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia

* **1:20:** Afädë Memeleila säi amoda Godea afädë memelela ie udia dolö sigi obëgemolöla helësëla säi. Giligi adoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaealeda nilile ado sälada Afädë Memeleila sälo.

ne fisiga welo amea nema sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädëdaia fise beaseda, dolö ameadä udia dolö Eleloi Gesamia gemolömelëla säi. ³⁴ Eda Godeie malö neebe amo na melimelë. Amo na dilima säla imelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bögëla asi

³⁵ Amo aiyo amogi, Yonege ie bögëla aulo äudä amolege bu amimu nelo. ³⁶ Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, ie bögëla aulo äudä amolea ea säse amo nabalahilä, Yesu bögëla asi. ³⁸ Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bögëla maaha neebe meli. Ea elema nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi, elea ema nabahalea, Elabai-e, dida mosö abodogi saleala nabi. Elabai amo besulada säla olelelola sälo. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea elema säla obögësalea, Alia bea misiëla säi. Amala säsebegi, ele awälahilä e diasebe mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä asi amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.

⁴⁰ Bögëla aulo äudäea Yoneie ado nabala Yesu bögëla asi amolegi, afädëda Saimono Fidaie edoo Ädulu. ⁴¹ Eada Yesu hä amilahilä, fodolofali ie edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Saimonoma sähalea, Alia hä Mesaea melimelëla säi. Ei Mesaea amo besulada Gelesola sälo.* ⁴² Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebea asi. Maaha nebegi, Yesuea ema siila nea sähalea, Dida Saimono, Yoneie malö. Die ëida Sifasala sämolömelëla säi. Ei Sifasa amo besulada Fida.*

Yesuea Filibile Nadanalele wei

⁴³ Amo aiyo amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gausialahilä ema sähalea, Ne bögëla misiëla säi. ⁴⁴ Filibida gaamu Bedesaida ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidalele sege. ⁴⁵ Amasebegi, Filibia Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea Ado säla negei dibe amogi ie dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sälo amolia bebagi ie dëdëla negei amo gadolage, nilia hä e melimelë. Amoda Nasalese fii Yesu, Yosebeie malö amo gabiola säi. ⁴⁶ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Amai nelebo hedabi afädë Nasalesela moholöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiëla säi. ⁴⁷ Amala säsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neebe amo bealahilä, e helësëla sähalea, Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfalä sälo afädë egowemada mademelëla säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Filibia di, aso, made wela nebegi, di äfäeo i mia sulo amoda na melimelëla säla i. ⁴⁹ Amala säla iasebegi, Nadanalea säla obögësalea, Säla Olelelo-o, dida Godeie malö. Dida Isilaleie Ginimelëla säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Di äfäeo i mia sulo amo na melila säi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobealada go gadoi made, baagila asi elöi bimolömelëla säi. ⁵¹ Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni dogä negei bealahilä, dilia Godeie selesaia fii amoli Dolöie Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla säi.

**Yesuea ie ëi ilibia amoge, ie geloi amoge, nofe elöi
amo olemolöie melëlo made gadoige, hamomolöi
made gadoige, mi gäwila hamosa nelo***

* **1:41:** Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaeale Gelesole nilile ado sälada Afädë Memeleila sälo. * **1:42:** Ei Sifasada Alamege ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda

Alamege ado. Amase, ëi Fidada Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilile ado sälada igila sälo. * **2::** Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie gowe iligi dibe amo bimalo: 2.11, 2.18-19, 2.23, 3.2, 4.54, 6.2, 6.14, 6.26, 9.16, 11.47, 12.18, 12.37.

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

¹ Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galiliie Gaina segea ami, dolö afädëie udia ifosebea Yesuie emea amo bea asi. ² Iliä Yesuge ie bægëla aulo amolige misialola wesebegi, ili awälahilä, udia ifosebea ami nelo. ³ Wani ödä amo hä maadei gabugi, Yesuie emea ema sähalea, Iliä wani ödä amo hä, maadei gabuwela säi. ⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Neme, nie hamoi amogida, dia nema hamomola sämolöi mademelë. Nie segeyoda, asomelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ea dilima nelebo afädë hamomalola säседа, dilia amo nabala hamomalola säi. ⁶ Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu gafeia dilo. Yu iliada ilile aiyalo mala dibe amo gadola hësa aligilo dilo. I afädë afädëlagida bagedi i nabülasi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë, söga salasegi nobamolöi dilo. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola säi. Amala säsebegi, ilia ea säsebe amo gadola, osala nobaha maadei. ⁸ Amala hamosebegi, ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebea ami mosalola säi. Amala säsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi. ⁹ Gaula awälahilä, molö sigi aligilo amoma äasebegi, ea ödäfalä wani ödä hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö, ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahilä, ea udia goa amo welahilä, ¹⁰ ema sähalea, Udia dolö molö molö misialola säi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala ää awälahilä, udia dolö amoli edefade naala gagaosa neëgi, wani ödä fea amo odoa muäia ilo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.

¹¹ Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi amoda, Disiligi Galiliie gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi amoda, ie geloi hido elöi dilo amo olei. Amala hamosebegi, ie bægëla aulo amolia ema asigi afädë negei. ¹² Hobeala, Yesuge, ie emege, ie edoolalige, amase, ie bægëla aulo amolige, Gabaniama gaamugi awälahilä, segeyo ede made ami nelo.

Yesuea Godeie mosöa magaia negei hai

(Madiu 21.12-13, Maga 11.15-17, Ulugu 19.45-46)

¹³ Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi, Yesu e Yalusaleme moholö asi.* ¹⁴ Amalahilä, ea Godeie mosöa ami beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea maliabu gadoige, bidi neadigisa dibe meli. Amase, dolö odoa muni bedefaloge ami sefolalebe meli.* ¹⁵ Amo bealahilä, Yesuea ëfë gadoia fëgälo ëfë afädë hamoi. Amalahilä, ea dolö amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeie mosö yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni bedefa bedefalo sefolalo amolile muni aulidaia difolalo amola neala besigadasila sadia galahilä, auli amoge besusa maadei. ¹⁶ Amala besusa maadelahilä, haea magaia neaha difolalo amolima sähalea, Goda sulubadela segea gaula afiamo. Naadoie mosö ameadä, magaia nelo mosö gadoi hamomabiola säi. ¹⁷ Ea amala hamose amo bealahilä, ie bægëla aulo amolia ado afädë bebägi säla dëdëla negei dibe amo helësëla

* **2:13:** Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoie helësëla obëgëlo segeyola säi. * **2:14:** Dolö odoaea Godeie mosöie yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

obëgëi. Amoda gowe. Na dië mosö gelola hamese amea, ne sëlasimolömelëla säla dëdëla negei dibe amo helësëi. *Gë Udälo 69.9*

¹⁸ Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi amo gadola hamomolöie geloi galeamelëla säla, dolöea hamomolöi made gadoi abodo hamola nilima olemolö gabula nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia Godeie mosö neebe gowe hä, hailsa fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolömelëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Wae! Go hamosaleada, gäheo i nabülasi biyidiaie gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolölela nabi. ²¹ Gaso, Yesuea Godeie mosöla säi amoda, hile domalo amo helësëla amala säi. ²² Hobeala, e bauiala nowesebegi, ie bëgëla aulo amolia bu helësëla obëgësalea, ea ado dafidi säi amo helësëi. Amala helësëlahilä, Godeie ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula helësëi.

Yesuea udia dolö sulubadelaie asigi dawadigisa maadei nea

²³ Yesu e Yalusaleme ami nea, Baagila Asi Segeyo amoie helësëla molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafiea ie ëigi asigi afädë negei. ²⁴ Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadela dawadigi neebe amea, ilima asigi bogia gala made nelo. ²⁵ Udia dolöie iso asigi dawadigi neebe ameada, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe gadoimelëla säla imolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ado säi

¹ Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoie ëida Nigudimusi. ² E Yesu neebea gasigi maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia dida säla olelelo Godea fisiga weila helësësamelë. Mida, Gode e dolö afädëbalä made nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi mademelëla säi. ³ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüsedä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömelëla säi. ⁴ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela ägümolödu. Amai emeie isogi nogila digaseda, emea bu elö neegela ägümolöilela nabi. ⁵ Amalebe, Yesuea säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe ami dofä made nogila digamolömelë. ⁶ Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu neamelë. Amase, Gesamia neegela ägüse amoda, gesami neamelë. ⁷ Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümolö dialeala säla i amogi, dia fudugimabu. ⁸ Foda hi hamea aulomelë. Gobamu nabelo gaso, abododila maala abododi awähadu, amoda dia dawa mademelë. Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubadelada, amo gadoi neamelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia säsebegoda, abeahäladula nabi. ¹⁰ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebebo gaso, na säsebeweda made helësësebele. ¹¹ Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilia dawadigi amoge, amase, beaha maadei amoge, dilima säla iahawe gaso, ado nilia säla iasebe amoda, dilia dofä säsebelä helësëla made nebebo. ¹² Na dilima nelebo nagadaia dibe amogi neawela säla iaha gaso, asigi afädë made negese goeada, amai Hebeniie nelegei dibe amogi neawela säsedä, dilia abilia asigi afädë negemolödu. ¹³ Afädë nagadaiawila Hebeni fedaida maade. Hebenila Dolöie Malö nagadaiawi digai amomu Hebeni fedaimelë. ¹⁴ Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeami

nea, nuba iigi baala gauia adogoi amo gadola, Dolöie Malö amoge amo gadola wäla gauia adogomolö dialea.* ¹⁵ Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negese amoliada, namolöi namolö gaula namiäiaie.

¹⁶ Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamolahilä, ie malö afädëfali nelo amo i. Ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amoli, made baagola, namolöi namolö amo neala gaumäiaie imelë. ¹⁷ Godea ie malö amoda udia dolöbalä gudimolöie fisiga wei made. Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimelë. ¹⁸ Godea ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila säimelë. Mida, Godeie malö afädëfali amoie eigi asigi afädë made negei amea amaimelë. ¹⁹ Asiala hamoila säi amoda gomalä. Yo digalo nagadaiaawi digai nebegi gaso, udia dolöea mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomu boba hamosalea, yo digaloda boba hamoi made nelo. ²⁰ Udia dolö mala nafade hamolo amoli sulubadelaeada, ilile mala nafade hamoi amo ulufadigiloea, yo digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebee ami mulo mademelë. ²¹ Amai gaso, mala dofä hamolo neebee amolia hamosebe amoda, Godeie geloigila hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi maala aligilomelëla Yesuea säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

²² Hobeala, Yesula ie bögëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö afiai. Afiala ilibalä salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo. ²³ Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo ameage, amase, udia dolö yafie ödägi gemäia mafui ameage, Yonea ili ödägi gesa nelo. ²⁴ Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo gaalu, amala hamosa nelo.

²⁵ Amaha nea, Yoneie bögëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe amo helësëla, Yu dolö afädëbalä gëgësa dilo. ²⁶ Amala gëgësa dilolahilä, ili Yone neebee afialahilä ema sähalea, Säla Olelelo-o, dolö afädë dibalä Yodona dëgëla alömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela e neebeamu awäha neamelëla säla i. ²⁷ Amala säla iäsebegi, Yonea säla obëgësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema iäse amomu neala gaumolöimelë. ²⁸ Na dafidi dilima sähalea, Afädë Memelei amoda ne mademelë. E hobe misiaia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi amoda säla imolöi galeamelë. ²⁹ Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia amoda dolö amoie udia filo. Dolö esama ebalä ga madela nelo amea, udia goaea ado säsebe amo nabalalahilä, edefademalä obeägilo. Amo gadola obeägilo nema nobasebe ameada, na obeägisa neawe. ³⁰ Neda holöfaläla, eda ilibiala edemolö dialea.

³¹ Afädë gadogola digai neebee amoda, sulubadelaie edefade nea. Afädë nagadaiala misi neebee ameada, nagadaiala maala nagadaia mala amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebee amoda, sulubadelaie edefade neamelë. ³² Ea meli amoge, nabi amoge, udia dolöma säla iäha nea gaso, afädëa ea säsebe amo made nii neamelë. ³³ Ea säi amo nii neebee amea, Gode eada dofä sälo neamelëla ulufalomelë. ³⁴ Amoie mida, Godea gëla made, ie Gesami ilo amea, afädë ea fisiga idai ameada, Godeie ado amo sälo nea. ³⁵ Eedoea ie Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu sulubadela ie naabogi gausisa maadei. ³⁶ Malö amoma asigi afädë negei neebee ameada, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe amo made nabala, auaula fofolëlo neebee ameada, namolö amo made bimolöimelë. Amobaläda, Godeie habobalo amo diamolöi diamolöimelëla Yonea säi.

* **3:14:** Nidei 21.9 bimalo.

4

Yesuea Samelia udiabalä ado

¹ Yonea ie bægëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli holöfalilahilä, Yesuea yafie gesa neamelëla odoaea säi amo Felesi dolö amolia nabi.

² Yesueada afädë made gei. Gaso, ie bægëla aulo amoliamu amala gesa nelo.

³ Amo nabimelëla säi amo Yesuea nabalahlä, e Yudia digïla Galili obëgëi.

⁴ Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei. ⁵ Amalebe e awäla, Samelia ilile gaamu afädëgi besela galai. Gaamu amoie ëida Sigala sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ie malö Yosebegali sege ia ami ga madela dilo. ⁶ Segea amida siiba Yeigabaea ödä dögöi afädë dilo. Yesu e awäha nea emo hëhela, ödä dögöi amo ga madela ami hele sulo. Amoda eso mogogi amai.

⁷ Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala imola säi. ⁸ Amoda ie bægëla aulo amoli, gaamugi molö nea afiaibua amai. ⁹ Amala säsebegi, Samelia udia amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia ödä imo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi amoie mida, Yu iliada Samelia ilibalä gedola made aligilo. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeie galu amoge, amase, dolö dima ne ödä imo nahadula säsebegoge, dawa galebeda, dia ema namolöi namolö ödä imola säsegi, ea digali namolöi namolö ödä amo ialabiola säi. ¹¹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, dida ödä i maade goda, ödä dögöi goweda ga ga gidogofali dibe amo, dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö.

¹² Ödä dögöi oselo goweda, nilile mäu Yeigabaea niligali i. Amase, hi eege, ie malölalige, ie sugua gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögöi gowegimu naha nelo amo, amai diada Yeigaba baagilela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu halämolö. ¹⁴ Gaso, afädëa ödä na imolö amo nasebe amoda, bu elö made halämolö. Ödä na ema imolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda namolöi namolö gaula namolömelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Dafidilo-o, hobeana ne ödä made halämolöiege, ödä dögöi gowegi bu elö made osa moholöiege, dia ödä go negali imola säi.

¹⁶ Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia die dolödale dafidi bea awälahlä, haligila wi misialola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, udia amea säla obëgësalea, Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia di dolö maadela säi amoda mogola säimelë. ¹⁸ Dafidi die dolö bia sulo. Amase, dolö afädëbalä di walio sebegoda, dihile dolö made. Dolö maadela säsebegoda, dofä säimelëla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, na walio helësësa, dida bea sälo afädë gabumelë. ²⁰ Nilile mäu iliada segebi wedaia Godeie ëi gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada Yalusaleme amimu gauia adamolö dialeala sälomelëla säi.*

²¹ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Udia-o, na ado säsebewe dia nimalo. Segeyo afädë besela galasegi, dilia segebidaiawi neamuge, amase, Yalusaleme neamuge, Naadoie ëi made gauia adamolömelë. ²² Samelia diliada nelebo dawa made amoie ëi gauia adalo. Gaso, niliada nelebo dawa amoie ëi gauia adalömelë. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila mulömelë. ²³ Godeie ëi gauia adalöfalï amoliada ilile gesamia Naadoie ëi dofä gauia adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi hamomolö amo hä, besela galai

* **4:20:** Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeie ëi gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumilï dibe amo bimalo. * **4:23:** Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeie Gesamiala säla besui.

dialea. Naadoea ïe ïi gauia adaloda amoli gadoi hamesa neamelë. ²⁴ Gode hi eda gesami nea. ïe ïi gauia adalo amolia ilile gesamia Naadoïe ïi dofä gauia adamolö dialeamelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda na helësësamelë. Ema Gelesolage sälo amo. E maaseda, ea nelebo sulubadela awala säla ïmolöla säi. ²⁶ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Walio dibalä adosa neebeweda, neda amo neawemelëla säi.

²⁷ Amala säha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli obëgëla mofiahamelebe, Yesu e udiabalä adosa neebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, dia edo hogosalage, amase, edoïe udia gobalä adosa nelolage made säi. ²⁸ Amalebe, udia amea ödä i amo ami dïgïla, e bu gaamugi obëgëlahilä, udia dolö amolima sähalea, ²⁹ Dolö afädë neebe amea nelebo na hamoi amo sulubadela säla ïaha maadei amo, bea mofiamo. Eda Gelesoledula säi. ³⁰ Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebee afiai.

³¹ Udia amo asibua, ïe bëgëla aulo amolia Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, di hä molö muöla säi. ³² Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na molö molö galebe amoda, dilia dawa mademelëla säi. ³³ Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädëa egali molö gaula maala ïledula didiäi. ³⁴ Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nïe molöda ne misialala sälo amea hamesebe amo gadola bëgëla, ïe hamoi amo hamola wagamolö amomelë. ³⁵ Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä, molö nelo segeyo amo besela galamolö gabula sälo madele. Gaso, nabuö. Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola sidawewela bimo. Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwe. ³⁶ Walioda, failoea bidi neahawe. Walioda, ea namolöi namolöïe molö faisa nea. Mida, afädëa hawa fëfësa neebe amoge, elöea faisa neebe amoge, ele helegela gedola nea obeägimäiamelë. ³⁷ Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö amo faila nelomelë. ³⁸ Dilia dafidi sagaia made ami, na dilima molö nea mosalaimelë. Odoa ilia häuala sagai dibeami, dilia ilia hamoi amoïe molö niimelëla säi.

³⁹ Samelia udia amea säse amo nabalahlilä, gaamugi ami fii yafiea Yesuma asigi afädë negei. Amoïe mida, udia amea na nelebo hamoi amo sulubadela säla ïaha maadeimelëla säi amogi. ⁴⁰ Amalebe, Samelia ili Yesu neebee ami maalahlilä, e ilibalä neadula säi. Amasebegi, segea ami e segeyo äudä nelo. ⁴¹ Amalebe, udia dolö odoa yafieage ïe ado nabala asigi afädë negei. ⁴² Iliä udia amoma sähalea, Nilia dia säse nabi ameamu asigi afädë negesa mademelë. Nihilï ïe ado amo nabala helësësaleada, dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neebe amolile damula aulo gabula helësësa neamelëla säi.

Yesuea ginïie gusigusïie malö wahilasi

⁴³ Yesu e segeyo äudä Samelia ilibalä nelolahilä, sege amo dïgïla Disiligi Galili asi. ⁴⁴ Dafidi Yesu hi sähalea, Bea sälo neebe amoda hïle segeafalï ïi maade neala säi. ⁴⁵ E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia e säla olela gausiai. Mida, ilige dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade amoïe molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo hamose melï amogi.

⁴⁶ Yesu e Disiligi Galiliïe gaamu Gaina ami dafidi ödäfalï neala wani ödä hamoia ami bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, giniïe gusigusïie efege Gabaniama gaamugi ami oloi dilo. ⁴⁷ Dolö amea nabelebe, Yesu e Yudia dïgïla Galili misi neala säi amo nabi. Amalebe, ïe malö oloi amo baagomolöfalï dibe amea, e Yesu neebee awälahilä sähalea, Nïe malö wahimäia di Gabaniama awähadula säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamose amo made bealada, dofä dilia asigi afädë negelo

made gabumelëla säi. ⁴⁹ Amala säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidilo-o, nie malö baagoloea, awähadula säi. ⁵⁰ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Die malöda hä, wahi saleamelëla säi. Dolö amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula helësëla e hä, asi. ⁵¹ Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ie hamoi hamolasilo amolia maala, idiafa gausiala digalahilä sähalea, Die malöda hä wahi saleamelëla säi. ⁵² Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia säla obëgësalea, Aiyo eso si agegi olo amo hä, damuimelëla säi. ⁵³ Amalebe, eedoea helësësaleada, aiyo aoa amogimu Yesuea ema die malöda wahi saleamelëla säi amo gadola, wahi gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli sulubadelaeege, asigi afädë negei.

⁵⁴ Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi bu agedu hamoida amo.

Yesuea hi hamoi hamola digi, amase, Sabada segeyo edefade amo udia dolöma säla olelela digisa nelo*

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibeami Yesuea dolö afädë wahi

¹ Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola, Yalusaleme gedosebea ami Yesu eege asi. ² Yalusaleme amida yala edefade amoie idi afädëda Sugua Sibiië idila sälo dibe amo ga madela amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada Bedesedala sälo. Amo amalelada holöbö mosö gadoiie hadai bia dilo. ³⁻⁴ Amolidaiada, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo nafadeige, fii sige.* ⁵ Hadai amodaiada dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu gäheo i nabülasi ohodoaie odoai gödölasi asi dilo. ⁶ Yesuea dolö oloi dibe amo beahamelebe, e siibafali amo wälasi dilo gabula helësëlahilä, ema nabahalea, Di wahimäia hamesebelela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, oloi amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, ödä bebedägisebea ami ne ugila negela, ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihido geleä fililä awäha neëgi, odoa iliada ne baagila ilidale digafulomelëla säi. ⁸ Amala säi amo nabalahlä, Yesuea ema sähalea, Di nowelahilä, die fëogo gaula mosalola säi. ⁹ Amala säi amole, dolö oloi amo wahisebegi, ie fëo amo hi neala gaula asi. Dolö wahi amoda, segeyo Sabada gafegi wahi. ¹⁰ Amai gabugi, Yu ilia dolö wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego. Mala säla negei amea dia fëogo gaula mosabiola säi dialeala säi. ¹¹ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dolö ne wahilasilo amea die fëogo gaula mosalola säimelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa die fëogo gaula mosalasiola nabi. ¹³ Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made nelo. Amoie mida, udia dolö yafie gegedoi dibeami, Yesu e asi amea amai. ¹⁴ Hobeala, Yesuea Godeie mosöa ami beahamelebe, dolö amo neebe bealahilä ema sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia nafade bu elö made hamomalo. Oböla, yöi elö dia dafidi gausiai amo baagila awäla dima besela galaloeamelëla säi.

* 5:: Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 5.9, amase, 6.4, 7.2, amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësësalea, Yonea olesaleada, Yesu hi eda Sabada segeyo edefade amoie mifali neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 2.23, 11.55 amolige bimalo. * 5:3-4: Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gowelegida ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Iliada ödä amo bebedägimäia beaha fifigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägilasilo. Bebedägilasisa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gaidoia wahilasisa aligilo.]

¹⁵ Amalebe, dolö amo awälahilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea gabiola säi.

¹⁶ Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sälasisa nelo.

¹⁷ Amasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Nie Naadoea hamoi hahamolamu maaha nelo amo gadola, nage walio hamosa neamelëla säi. ¹⁸ Amala säi amo nabalahilä, Yu amolia Yesu e nifulö gelola helësëi. Amoïe mida, Yesuea segeyo Sabada gafeïe mala damulo amogimu made. Nie Naadoda Godela säi ameada, e hi Gode gadoi hamosebela helësëlahilä, ilia e nifulö helësësa nelo.

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neamelëla säi

¹⁹ Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Malöea hido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Eedoea hamose amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida, Eedoea nelebo sulubadela hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola wäla hamosamelë. ²⁰ Eedoea ie Malö boba hamolahilä, ea hamosebe amo sulubadela Malöma olesa. Dili sulubadela fudugimäia, hamoi geloi hido elöi walio hamosebe meli amo gadoi made, edefademalä hamomäia ea ie Malöma olemolömelë. ²¹ Eedoeada udia dolö baagoi amoli nowela ifosilahilä, namolö ilo amo gadola, Malöeage amo gadola wäla namolö imolö helësëse amogali imolömelë. ²² Amase, Eedo hida udia dolöea hamosebe amoïeda made mogemolömelë. Sulubadela ie Malöeamu mogemäia ifosimelë. ²³ Amala ifosi amoïe mida, udia dolö sulubadela Eedoïe ei gauia adalo amo gadola, ie Malöïe ëige gauia adamäia ifosi nea. Afädëa Malöïe ei made gauia adalo neebe ameada, Eedoea Malö misialala sälo amoïe ëige made gauia adalo nea. ²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala, ne misialala sälo amoma asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi amoïeda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömade nelo amo, walioda e namolöi namolömade dögëla aligi nea. ²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela galai dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagoi difolalebe amolia Godeïe Malöïe ado nabulömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë. ²⁶ Eedo hi ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamiäia ea geloi i. ²⁷ Amase, eda Dolöïe Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe amoïe mogemäiada, ema geloi i.

²⁸ Na ado säsebewegida, dilia fudugimabio. Segeyo afädë besela galamolö amo, besela galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli sulubadela Eedoïe ado nabala, ²⁹ bauia amila nowela galaha maademolömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa nefolalo amolida, namolöi namolöïe nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade hamosa nefolalo amolida, ilibalä gudilahilä ilima asiala hamoila sämolöïe nowela galamolömelëla säi.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala säla ulufai

³⁰ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelomelë. Na mogelo amoda mogola hamolomelë. Mida, na nihile hamelo amo fisila, ne misialala sälo amea hamelo amo gadola mogelomelë. ³¹ Na gomalä hamolomelëlage, amase, ne gowe gadoi neamelëlage säha galebeda, amoda dofä made säsebela sämolö dialea.* ³² Be, nelebo na hamosebe amo, afädëa gomalä hamosamelëla säla iaha nea. Na ea säsebe amoda dofä sähala helësësamelë.* ³³ Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga gasebegi, Yonea dolö amolima ado dofä amoïe ulufala säla i. ³⁴ Na helësësaleada, dolöfäea ado

* **5:31:** Mala Bu Egei 19.15 bimalo. * **5:32:** Yesuea afädëala säi amoda Gode e helësëla säi.

ulufala säla ïase amoda, na ado säsebeweïe gelolasimolöi madela helësësamelë. Gasoda, dili sigi obëgëmäia, na dilima amala sähawe. ³⁵ Yone eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha nelo. Dilia segeyo ede madegi ïe yo digalo neebe amo beahalea, obeägïsa nelomelë.

³⁶ Yoneada ne dilima holöfalï oleimelë. Nïe Naado hi gelolasisa neëgi, hamoi hamosa maademäia i amo hamosa neebe ameadada, edefadedada ne amea olesamelë. Amo bealahilä, nïe Naadoea ne misialala säsebegi misi gabula helësëmolö dialea.

³⁷ Naado ne misialala sälo amohïda dofä ne neebe amo gadoi ulufala sälo nea. Dilia ïe adoge dofä nabelo made, ïe odagige melëlo made, amase, ³⁸ ïe ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë made negei nefolalebe goea.* ³⁹ Dilia Godeïe bebegi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagolemölöila helësëlahilä, nidesamu aligilomelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe ameadada, ne dilima ulufala säla ïlo ⁴⁰ gaso, dihili namolöi namolö nimolöïe ne neebea moholö habosebego.

⁴¹ Nada dolöfäea nïe ëi gauia adamäiala helësëla säha made ⁴² gaso, dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeïe boba hamolo amo dilima maade gabula helësësa neamelë. ⁴³ Neda Naadoïe ëigi misi neebewegida, dilia ne säla olela made gausiimelë. Amai gaso, dolö elö hïle ëigi maaseda, dilia e säla olela gausiamolömelë. ⁴⁴ Gode afädëfalï neebe amea dilile ëi gauia adamäiala aligila madeda, dihilimu dihilile ëi gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë abeahäla negemolöi gabu.

⁴⁵ Na Naadoïe siigi nea, dilia hamosebegoïe asiala hamoila sämolö gabula helësëmabio. Dihili Mosese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä hamosa nelomelëla Naadoma säla ïmolömelë. ⁴⁶ Diliada Moseseïe ado nabala asigi afädë negei galebeda, amai nemage asigi afädë negelabio. Mida, ado ea dëdëi dibe amoda nïe säla dëdëi dialea. ⁴⁷ Ea säla dëdëla negei dibe amoda dofä gabula made helësëi nefolalebegoeadada, amai nïe ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helësëmolödula säi.

6

Yesuea udia dolö dausini biagali molö ï (Madiu 14.13-21, Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17)

¹ Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo amoïe ëi elöda Dabeliasa. ² Udia dolö yafie gegedola, e awäsebe amo gadola bëgëla afiaï. Mida, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola, udia dolö oloi difolalo amoli wahisebe meli amogi. ³ Yesula ïe bëgëla aulo amolali segebidaia ami fedafula sefolalo. ⁴ Segeyo amo galada, Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu ilile gedola molö nülo segeyo dilo.

⁵ Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägïa adogola beahaleamelebe, udia dolö yafie e sebea ami mofiassebe amo bealahilä, ea Filibima nabahalea, Mofiassebe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödula nabi. ⁶ Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaea holöfalï holöfalïla molöi made gabumelëla säi. ⁸ Yesu bëgëla aulo Saimono Fidaïe edoo Äduluea Yesuma sähalea, ⁹ Malö maalïbu neebe gowea eladi gadoi balia beledi hamoi biage, amase, seme äudäge ägüleä gaso, udia dolö yafie gegedoi welibalä dofea made gabula säi. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia dolö fïfigimalamalola säi. Sege amogida giisi

* **5:38:** Ea misialala säsebegi misila säi amoda Yesu hi e säi.

hedabi yafie dilo. Udia dolö amoli amodaia fifigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi sefolalo. ¹¹ Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema nesegelehilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helësëi amo gadola mai. ¹² Ili sulubadela dofea gaalula nasebegi, ea ië bëgëla aulo amolima sähalea, Fea digai amo sofäloea, sulubadela neala gegedola negemalola säi. ¹³ Ili neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu giwilasi salala nobai.

¹⁴ Udia dolö amolia Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiawi moholömelëla säha dilo amoda dofä go gabumelëla säi. ¹⁵ Yesuea ilia e gini namiäiaie e gaula fëdömolö gabula helësëlahilä, ea sege amo digila hïdofali segebidaia ami bu obëgëla asi.

*Yesu e ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33, Maga 6.45-52)*

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, ië bëgëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä, ¹⁷ ödä duugi fila Gabaniama moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea ami made maala nebegimu, hä, gasimi sagai. ¹⁸ Amase amo gaalu, fo gelola guula maalahilä, ödä aidagula fedai. ¹⁹ Ili ödä adelo amea ödä adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo gaalu, Yesu e ödädabodo maala ödä du amo ga madela maaha neebe meli. Amo bealahilä, ili edefademalä bedäi. ²⁰ Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea, Weda nemelë. Bedämabiola säi. ²¹ Amala säsebegi, ilia e dudaia ami misiäia nabeledelä hamose amo gaalu, du amoda hä, waliomu sege ili moholöia ami besela galai neebe meli.

Udia dolöea Yesu hogoi

²² Amo aiyo amogi, ödä dëgëla alömodi adidi amolia helësësalea, aiyo ödä du afädëmu dilo amogida ië bëgëla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda fila made awäla ili hilidomu fila afiaila helësësa dilo. ²³ Amala helësësa dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Geloia nesegelebegi, udia dolö molö maia ami ga madela maala negei. ²⁴ Udia dolö gegedoi amolia Yesuge ië bëgëla aulo amolige, ami maade, awäha maadei amo bealahilä, ödä du amoligi fifigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöie beledi neawela säi

²⁵ Udia dolö amoli afiala ödä dëgëla alömodi Yesu beagolelahilä, ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dida wi abola misila nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne hogola mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne hogola mofiai mademelë. Dilia beledi amo dofea naala gaalui amoïemu, ne hogola mofiai gabumelë. ²⁷ Sïgälo molö amo nimolöie hamoi hamosa namiabio. Diamolöi diamolö molö amoïe hamoi hamosa namialo. Molö amoda namolöi namolö ilo molö. Dolöie Malö amea diligali molö amo imolömelë. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelëla säi.

²⁸ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilia Godeie hamoi amo hamomolöie edo hamomolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godeie hamoi amoda gomalämelë. Ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë negemäiamelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose amo bealahilä, nilia dima asigi afädë negedeläie, dia edo hamomolö. Diada hamoi abodo gadoi hamomolö gabu. ³¹ Nilile mäula iliada sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeami nea, mena naha nelo. Amala hamoi amoïe ado säla dëdëla negei dibe amoda gomalä. Eada iligali muäia selesaijala beledi ila säla dëdëla negei dialeala säi. ³² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago.

Selesaiala beledi diligali i amoda, Mosesea i mademelë. Nie Naadoea selesaiala beledifali amo diligali ilo neamelë. ³³ Selesaiala digai neebe amea udia dolö nagadaiawi nefolalebewe iligali namolö amo iaha neebe amoda, Godeie beledifalida amomelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Dafidilo-o, dia beledigo niligali iahamu namialola säi. ³⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgesalea, Namolöie beledida nemelë. Ne neebea maaha neebe amolida sidëa dofä made baagomolö. Nema asigi afädë negesa neebe amolida, ödä bu elö dofä made halämölömelë.

³⁶ Amaimo, na dilima säi amo gadola, dilia hä, ne meli gaso, oböla nema asigi afädë made negela nebego. ³⁷ Nie Naadoea udia dolö sulubadela nema iase amolida nema moholömelë. Ne neebea mafuse amoligida, afädë na dofä made nesila digimölömelë. ³⁸ Mida, ne selesaiala misi amoda, nihï hamese amo gadola hamomolö misi made. Ne misialala sälo amea hamese amo gadola hamomolöie misimelë. ³⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa neebe amoda gowe. Nema i amoligi afädë fisila made, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, sulubadela nowelasisa maademäia hamesa neamelë. ⁴⁰ Nie Naadoea hamesa neebe amoda gowe. Udia dolö sulubadela Malö siia bealahilä, ema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö neala gausa maademäia hamesa nea. Aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, nada udia dolö amoli nowelasimölömelëla säi.

⁴¹ Yesuea säi amo nabalahlilä, Yu dolö ilia habobalahilä hilidomu didiäha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela säi amogi. ⁴² Iliä sähalea, Goweda Yosebeie malö Yesu madele. Ie eme eedolea nilia dawadigi amo. Oböla, ea sähalea, Selesaiala digaila säi amoda abeahäladula säla didiäha difolalo.

⁴³ Amala säla didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobalahilä, dihilido didiäha dibegoda gafisimo. ⁴⁴ Nie Naado ne misialala sälo amea, afädë nemadi sigi made maaseda, hidomuda ne neebea moholöi mademelë. Naadoea ne neebea sigi maase amoda, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimölömelë. ⁴⁵ Bea sälo amolile bebegi säla dëdëla negesalea, Godea ili sulubadelama säla olelemölömelëla säla dëdëla negei. Naadoea säla olelesebe amo nabalahlilä, e dawadigila helësesebe amolida, sulubadela hä ne neebea maahamelë. ⁴⁶ Afädëa Naado melimelëla säha made. Naado melida afädëfali e Gode neebeala digai neebe ameamu hido, Naado meli nea. ⁴⁷ Na dilima dofä gelola sähago. Nema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö gaula nea. ⁴⁸ Namolöie beledida nemelë. ⁴⁹ Dilile diadolalia sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida baagosa maadei. ⁵⁰ Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea. Beledi amo nase amolida made baagomölömelë. ⁵¹ Namolöie beledi selesaiala digai amoda nihinemelë. Beledi amo afädëa naseda, eda namolöi namolö. Beledi amoda nihile domalomelë. Sege föi sulubadelagi nefolalebe amolia namolö gausa maademäia, na nie domalo imölömelëla säi.

⁵² Amala säi amo nabalahlilä, Yu dolö amolia hilidomu gëgëla didiähalea, Dolö gowea ie domalo amo nilia muäia imölömelëla säha neebe goweda, abilia imolöiedula didiäha difolalo. ⁵³ Amala didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöie Malö amoie domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë. ⁵⁴ Nie domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea. Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na e nowelasimölömelë. ⁵⁵ Mida, nie domalo amoda molö dofäfalimelë. Amase, nie heale amoda ödä dofäfalimelë. ⁵⁶ Amase, nie domaloge healege naha neebe amoda nie isogi nea, amase,

nege ñe isogi nea. ⁵⁷ Naado namolöi neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe amea eege namolöi namolömelë. ⁵⁸ Goda beledi selesaijala digai. Dilile diadolalia mena naha difolalolahilä baagoi amo gadoi made, beledi gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelëla säi. ⁵⁹ Ea säi amoda, Gabaniama gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöie mi nea

⁶⁰ Amala säi amo nabalahlilä, e bögëla nawialo yafiea sähalea, Ado ea säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabalöidula säha difolalo. ⁶¹ E bögëla nawialo amolia ea säi amoie habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili neala habobalasisiole. ⁶² Dolöie Malö amo dafidi neloa ami fedase beaseda, abilia helësëmolö gabu. ⁶³ Godeie Gesamia udia dolögali namolö ilo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla ñase amoda gesamile, namolöi namolölemelë. ⁶⁴ Amai, dili odoaea asigi afädë made negela nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë made negesebe amolige, e hololömolö amoge, mi gäwilafali dawadigi nelo. Amala nea, ado amo amala säi. ⁶⁵ Amala sälahilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea, Nie Naadoea afädë ne nebea misiäjala made helësëlasiseda, eda moholöi mademelëla dafidi säla i amomelëla säi.

⁶⁶ Segeyo amila nofela, e bögëla nawialo yafiea e bögëla made awäla, bahila obögësa maadei. ⁶⁷ Amala hamosebegi, Yesuea giwilasi amolima nabahalea, Dilige bahila äuduläla helësësalela nabi. ⁶⁸ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obögësalea, Dafidilo-o, nili nowëma moholö. Namolöi namolö amoie adoda dima dialea. ⁶⁹ Dida mogoi hedabifali, Gode neebeala misi neebe amo helësëlahilä, nilia asigi afädë negei neawemelëla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Nada dili giwilasi memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla säi. ⁷¹ Eada Saimono Isagaliadaie malö Yudasa helësëla amala säi. Mida, Yudasa eda giwilasi amoligi nelo amea hobeala e hololölo amo.

7

Yesuie edoolalia asigi afädë made negei nelo

¹ Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudiamadi nawela made, Galilimadimu nawesa nelo. ² Yu ilile segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nulo amo ga made dibegi, ³ Yesuie edoolalia ema sähalea, Dia hamoi hamosa nebego, di bögëla maasebe amolia bimäia, segewe digila Yudia mosalo. * ⁴ Afädëa ea hamosebe amo sulubadelaea dawadigimäjala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefolalebe amolima olela hamomolö mosöla säi. ⁵ Ñe edoola iliage ema asigi afädë made negesalea, amala säha nelo. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nie segeyoda, aso, made besela galaimelë. ⁷ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliada, dilima bimolö habobamolöi mademelë. Be, na ilima nafade hamosa neebela säla ñahamu neebewegida, ili sulubadelaea nema bimolö habobaha nebegomelë. ⁸ Dilida segeyo edefade amoie molö molö

* **7:3:** Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülola säi amoda, Yu ilia gomälä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula geqedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nalahlilä aube gafeia baagilahiläda, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigi aligilo amoie mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisia made ami gäheo i yafiegi afaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ili segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoie ëida Idia Dilo Mosö Segeyola sälo. Gobela Ñlo 23.33-36ge, Mala Bu Egegi 16.13-16ge bimalo.

afiama. Nïe segeyoda, aso, made besela galai gabugi, neda saleamelëla säi.
⁹ Amala sälahilä, e made awäla, Galili ami nelo.

¹⁰ Yesuie edoolali segeyo edefade amoïe molö molö afiasebegi, Yesu eege, udia dolöea e melëloealahilä, musügä hobeala asi. ¹¹ Segeyo edefade gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi neadula naba hogosa nelo. ¹² Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sädäwala säla didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla säla digi, amase, odoaea sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha neala säla digisa dilo. ¹³ Ili sulubadelaead, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea gomalä hamolomelëla made sälo nelo.

¹⁴ Idia Dilo Mosö Segeyo amoïe segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi, Yesu e Godeïe mosöa ami awälahilä, säla olelesa nelo. ¹⁵ Amala olelesa neebe amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe sugulu made hamoi amea, dawa hïdo elöiweda abeahäla dawa niidula säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Mala säla olelesa neebeweda, nïe mademelë. Ne misialala sälo amomadila säla olelesa neawe. ¹⁷ Afädëa Godea hame-sebe amo gadola hamomolöila helësëседа, na säla olelesa neebewe, Godeïe helësëlogi nea olelesa nealedu, ma nihile helësëlogi nea olelesa nealedula amohï bimolömelë. ¹⁸ Afädëa hile helësëloeamu säla olelesa neebe amead, hile ëi gauia adala säla olelelo nea. Amai gaso, e misialala sälo amoïe ëi gauia adamäialahilä, eada ado dofä sälo nea. Emada wäfalï sälo afädë maade neamelë. ¹⁹ Siiba, Ado säla negei amoda Mosesea diligali i madele. Amai gaso, diligi afädëa gaula mogoloda maade gabu. Mi edoïe oböla ne nufulöïe hamosa dialeala nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia säla obëgësalea, Dida mugabe fedai nebego. Di nowëa nufulö hamosa neebela säi. ²¹ Amala sälebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi afädë hamoi amogi, dili fudugisa dialeamelë.* ²² Amaha gaso, gafodo damulo mala Mosesea hamomalaila helësëla, Sabada gafegi dilia dilile malölali gafodo damulomelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea negei made. Amoda mi gäwilafalï dilile mäulalia siibafalï mi gäwimelë. ²³ Mosese nebegi Ado säla negei amoda, dofä made damumolöla sälahilä, dilia Sabada gafegi dolö malësäïe gafodo damusa aligilo amo gadola, nage, dolö afädëïe domalo hulu wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.* ²⁴ Memalä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa nea, hedabola mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

²⁵ Amala säi amo nabalahlä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea, Ili nufidedelä hamosa neebe amoda, dolö go madele. ²⁶ Amai gaso, bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa neebe amogida, ilia ema ado afädë made säla neebe amoda, sigi aligilo amolia goweda dofä Afädë Memelei amola helësësa nealedu. ²⁷ Amalada abidi. Afädë Memelei misi amo galebada, e gowegila maasebela made helësëlabio gaso, dolö goda guwila misi neala nilia dawadigi nea madelela säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea Godeïe mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësësa neago gaso, nihile asigia misi mademelë. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea. Gasoda, dilia e dawa made nebego. ²⁹ Ne emadila misi

* **7:21:** Amala säi amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galasebea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge, Sigi Obëgëi 31.14-15ge bimalo. * **7:23:** Yu ilile Ado säla negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüsedä, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoïe gafodo damusa aligilo. Gobela İlo 12.3ge, Ulugu 1.59ge, 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelo amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela säla negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimu gabula helësëlahilä gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

neebe ameage, amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi. ³⁰ Amala säi amo nabalahilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ie segeyo amo gala made amea, afädëa ie naabogi made gau. ³¹ Amai gaso, udia dolö gegedoi amoligi yafiea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo maalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamomolö amoda, dolö gowea hamosa neebe amo gadola, baagila awäla hamomolölela säi.

Yesu nafodola mosalai

³² Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sädäwala säla didiäha dibe amo Felesi dolö amolia nabalahilä, iliage, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Godeie mosö idihë nefolalo amolima e nafodola mosalola säi. ³³ Amalebegi, Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelë nelolahilä, ne misialala sälo nebea ami obëgemolömelë. ³⁴ Obëgeseda, dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelë. Sege ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi. ³⁵ Amala säi amo nabalahilä, Yu nefolalo amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemolömelëla säha neebe goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilä sosogo odoa Giligi sege elö elöla dibeami afufui amoli nebea ami awälahilä, Giligi udia dolö amolima mala säla olelela moholö nea sähaledu. ³⁶ Ea sähalea, Dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelëla säi amoge, amase, ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula säi.

Yesuea namolö ödäie säi

³⁷ Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöie segeyo edefadegi Yesuea nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galëda, nema naa misialo. ³⁸ Nema asigi afädë negei neebe amolia bebegi säla dädëla negei dibe amo gadola hamomolömelë. Ado säla dädëla negei dibe amea sähalea, Ie isogila namolöie ödä amo bugagila awäha namolömelëla säla dädëla negei dialeala säi. ³⁹ Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo amolima hobeala Gesami imolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hido elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

⁴⁰ Ea ado säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumelëla säi. ⁴¹ Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emelëla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele. ⁴² Godeie bebegi gomälä säi dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidiie sosogogila moholömelë. Amase, gaamu Bedeleheme Debidi neloala moholömelëla säla dädëla negei dialea madelela säi. ⁴³ Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo. ⁴⁴ Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gau.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

⁴⁵ Amasebegi, Godeie mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ilo busage nefolalebea ami bu obëgei. Obëgesebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda edoëla nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, ilia säla obëgesalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda maademelëla säi. ⁴⁷ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ilima säla obëgesalea, Dilige ea neala golisebegi mofiaile. ⁴⁸ Nilä sigi aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei neebe dilia melile. ⁴⁹ Amai gaso, udia dolö amolia Mosese nebegi Ado säla negei amo hedabola helësëla made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së imolö dialeala säila säi. ⁵⁰ Amala

säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimusi, dafidi Yesu neebee mulo amea, e sosogo amolima sähalea, ⁵¹ Nilile Ado mala säla negei dibe ameadada, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomalä hamoila säse amo nabalahilä, gudi mogelo amo, ie ado made nabalada, gudi mogelolela nabi. ⁵² Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dige Galilila misi neale. Bebägi säla dëdëla negei dibe amo hedabola nidela beaseda, bea sälo afädë Galilila moholömelëla säla dëdëla negei diëda, made bimolömelëla säi.

⁵³*[Amala sälahilä, ili sulubadela dusula mosöa bahila awäha maadei.

8

¹ Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi, Yesu neebee sigi misi

² Yesu e hä, yosefali obëgëla awäla Godeie mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö sulubadela e neebee ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla olelesa sulo. ³ Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahlilä, udia amo gegedoi amoli mogogi ifosilahilä, ⁴ Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beagoleimelë. ⁵ Ado säla negei dibe amogi Mosesea sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia nufudala baagomalola säi dialea. Amai diada, abilia sämolö gabula nabi. ⁶ Iliä ea nafadela säimelëla sädeläie, ea nafadela sämabelela nufigila nabaha dilo. Amalebe, Yesu e dosogägila fia idogola salea, ie naabo sögöea nagagi dëdësa sulo. ⁷ Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola nea ilima sähalea, Diligi afädë nafade made hamolo neebee ameadale igia udia go nidimalola säi. ⁸ Amala sälahilä, e dosogägila fia idogola salea, naabo sögöea nagagi bu dëdësa sulo. ⁹ Ado amala säi amo nabalahilä, dolö asigi fädäi nefolalo amolidale geleä afädë afädëla doadigila awäha maadeibua, hobeala malisä nefolalo amolige geleä doadigila awäha maadei. Asibua, Yesu hido sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami nelo. ¹⁰ Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea, Udia-o, ilida hä, abilisio. Di së imolö dialeala säi amoligida afädë made gabulela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, udia amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, afädëge maade gabuwela säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nage di së imolö dialeala säha mademelë. Mosalo. Segeyo walio neebewea nofela, dia nafade bu elö made hamomalola säi.]*

Yesuea eda sege föi sulubadelaie yo digalo neawela säi

¹² Yesuea udia dolö amolima bu elö sähalea, Nihineda sege föi sulubadelaie yo digalo neawe. Afädëa ne bëgëla maasebe amoda, gasimi sagaido dofä made awäla, namolöie yo digalo gaula namolömelëla säi. ¹³ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia Yesuma sähalea, Dia hamosebego sulubadela dihimu säla ulufadigisa neebee goeada, dia säsebe amo udia dolöea dofä gabula nabolöi made gabumelëla säi.* ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi amo nihä säla ulufadigisa neëda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabolöimelë. Mida, neda guwila misi, hä, guwi moholö nealage, nihä dawadigi neamelë. Amai, ne misi amoge, ne obëgëmolö amoge, dilia dawa made nebego. ¹⁵ Diliada nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made mogelomelë. ¹⁶ Afädëa hamosebe amo na

* **7:53:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. * **8:11:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. * **8:13:** Mala Bu Egei 19.15 bimalo.

mogeseda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula helësëmolöimelë. Mida, ne nihidomu nea mademelë. Naado ne misialala sälo amo haligïla neamelë. ¹⁷ Dilile mala säla negei dibe amea sähaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö ameage, amo gadola wäla säседа, elea säse amoda dofä gabula helësëmolö dialeamelëla säla dëdëla negei dialea. ¹⁸ Nïe malage, na hamolo amoge, nihïmu neala säla ulufadigisa neebewe gadola, Naado ne misialala sälo ameage, nïe säla ulufadigisa neamelëla säi.

¹⁹ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amai dïe Diadoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebego. Ne dawa galebeda, Naadoge dilia dawadigilabiomelëla säi. ²⁰ Yesuea ado amo säha nelo amoda, Godeïe mosöamadi Godegali muni odala ïlo hogoli ga madela ami nea, amala säha nelo. Ìe segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e made gauï.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

²¹ Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogo-molömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelë. Sege ne moholö awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi amogi, e hïmu nufudala baagomolöledula säi. ²³ Amala säha dibegi, Yesuea ilima sähalea, Dilida gidogola. Neda gadogolamelë. Dilida nagadaïala. Neda nagadaïala mademelë. ²⁴ Amoïe mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neebe amo dofäla made helësësedä, dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.* ²⁵ Amala säi amo nabalahilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda gowe neamelëla dilima dafidi säla ï amomelë. ²⁶ Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla na säla ïmolöge mogemolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo amoda dofä neebe amea, sämola säse amo gadola nagadaïawi nefolalebe amolima säla ïaha neawemelëla säi. ²⁷ Amala säi amoda, ea ïe Eedoïe säla ïasebelada ilia made dawadigi nelo. ²⁸ Dawa made nebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Hobeala dilia Dolöïe Malö amo gauïa adasolo amo gala dilia helësësalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nïe asigïamu nelebo afädë made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado sälo gabulage dawadigimolömelë. ²⁹ Ne misialala sälo amo nebalä nea. Nada ea hamesebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne digïla aulo made neamelëla säi. ³⁰ Ea amala säi amo nabalahilä, udia dolö yafiea ema asigi afädë negei.

Ado dofä amea udia dolö fisigämolömelëla säi

³¹ Yesuea Yu dolöea ema asigi afädë negei nefolalo amolima sähalea, Dilia na ado säsebewe nabala, bëgëla hamosa aligiseda, dilida dofä nïe bëgëla aulo nea, ³² amase, dilia ado dofä amo dawadigisegi, ado dofä ameada dili fisigäha maademolömelëla säi. ³³ Amalebe, ilia ema säla obëgësalea, Nilida Abalahamaïe yualali aliligi misi amogi neebe amo. Nilïada afädëïe galabaïa hamoi gadoi made hamolasilo nelo ameada, dia dili fisigäha maademolömelëla säi amoda abeahäladula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö nafade hamolo neebe amoli sulubadelada, nafade hamoloïe galabaïa hamoi gadoi hamolasilo nea. ³⁵ Galabaïa hamoi gadoi hamolasilo neebe amoda, mosöa namolöi

* **8:24:** Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoïe mi fädäla made helësëi nelo. Yone 8.28ge, amase, 8.58ge, amase, 13.19ge bimalo.

namolö mademelë. Malöda namolöi namolömelë. ³⁶ Amai gabugi, Malöea dili fisigäседа, amoda dili dofä fisigäi namolömelë. ³⁷ Dilida Abalahamaie yaua aliligi misi neebe amoda na dawa. Gaso, nie adoda dilile isogi fu made iala neada, oböla ne nufidedelä hamosa nebege. ³⁸ Ne Naadobalä nea meli amoda säla ilo. Amase, diliada dilile diadoea säse nabi amo gadola hamosa nebegola säi. ³⁹ Amala säi amo nabalahlä, ilia ema säla obögësalea, Nilile naadoda Abalahamamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Dili Abalahamaie malö galebeda, Abalahamaea hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa aligilabiomelë. ⁴⁰ Godea nema ado säla iasebe amo gadola na dilima ado dofä na nabi amo säla iaha nebegida, oböla dilia ne walio nufidedelä hamosebege. Abalahamaeada amo gadola made hamoimelë. ⁴¹ Diliada dilile diadoea hamolo amo gadola hamosebegola säi. Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Nemelalia fofalösa malö sogobaida nili mademelë. Nilile Naado afädëfali neebe amoda Godemelëla säi. ⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilile diado dofä Gode e nea galebeda, dilia nebalä boba hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihi asigia misi made, ea ne misialala säimelë. ⁴³ Dilia na ado säsewe made helësëse goda, mi edoea. Amoda, na ado säse dilia nabulöi made neebe goemelë. ⁴⁴ Dilida dilile diado mugabe Saidaniie malö nea. Ea hamese amo gadola, diliage amo gadola hamela hamosa nebege. Siiba, mi gäwia amila ea dolö nufudadigilo nelo. Amase, ema dofä sälo maade ameada, eda dofä sälomadi aligilo made nelo. Ea wäfalä säседа, ea hile mala amo gadola wäla sälo. Eda wäfalä sälo nea, amase, wäfalä sälo neebe amoie eedoge e neamelë. ⁴⁵ Amalebe, na dilima ado dofä amo säla iaha nea gaso, dilia dofä gabula made helësësebege. ⁴⁶ Diligi nowëa na nafade hamoi amo säla ulufamolöi gabu. Be, na ado dofä säla iasewegi, dilia dofä gabula made asigi amoda mi edoea amai. ⁴⁷ Udia dolö Godeie nefolalebe amoliada, Godeie ado nabelo nea. Dilida Godeie made neebe ameada, dilia made nabasebegola säi.

Yesu e Abalahama maadeia nelo neamelëla säi

⁴⁸ Yu ilia Yesuma säla obögësalea, Nilia dida Samelia dolölage, amase, dima mugabe fedai nealage sälo amoda dofä sälo madelela säi. ⁴⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Neda mugabe fedai nea mademelë. Nada Naadoie ei gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebege. ⁵⁰ Na nihile ei gauia adamolöda made helësësamelë. Afädë neebe amea nie ei gauia adamolö helësëla, mogelo nea. ⁵¹ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala bögëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla säi. ⁵² Amo nabalahlä, Yu ilia ema sähalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilia hä, dawadigimelë. Abalahamage baagoi, amase, bea sälo amolige hä, baagosa maadei amo. Oböla, dia sähalea, Na ado säsebe amo nabala bögëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla säsio. ⁵³ Nilile mäu Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sälo nefolalo amolige baagosa maadei amo. Dia dihida di nowëla asigisebela nabi. ⁵⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Na nihile ei gauia adaha nea galebeda, nihimu nie ei gauia adai amo memalä gadoi hamolabio goda. Naadoma dilia dilile Godela sälo ameada nie ei gauia adaha nebege ⁵⁵ Gaso, eda dilia dawa mademelë. Nada e dawadigi nea. Na e dawa mademelëla säha galebeda, nege dili wäfalä sälo nebege gadoi aligilabio. Na e dawadigilahilä, ea hamomola säse amo gadola hamosa neawe. ⁵⁶ Dilile diado Abalahamaeada ne moholö segeyo amo bimolöila helësëlahilä, obeägila nelo. Amo besela galasebegi, obeägila melimelëla säi. ⁵⁷ Amala säi amo nabalahlä, Yu ilia ema sähalea, Dida gäheo i nabülasi bia made baagi nebege gabu. Amai

Abalahamada dia meli nealela nabi. ⁵⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemelëla säi.* ⁵⁹ Amala säi amo nalahilä, ilia igi neala e nifulö hamosebegi gaso, Godeie mosöamadila geleä musügä segea doadigila asi.

9

Dolö si golai afädë si fisigälasi

¹ Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe meli. Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla misi sulo amo neebe meli. ² Amo bealahilä, ie bögëla aulo amolia ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dolö gowe nowëa nafade hamoia emea neegela ägüsolo amo gala si golai amola wäla neegela ägüidu. Hi nafade hamoialedu ma, eedole emelea nafade hamoialedula nabi. ³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Eedo emeage nafade made hamoi, amase, dolö go hige nafade made hamoi. Goda Godeie geloi ulufala olemäia hamoimelëla säi. ⁴ Walio segeyo dibewegi, nilia ne misialala sälo amoie hamoi hamosa namolöla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe. Amo besela galaseda, afädëa hamoi hamomolöi mademelë. ⁵ Ne nagadaiawi neebewe gaaluda, sege föi sulubadelaie yo digalo ne neawemelëla säi. ⁶ Amala sälahilä, ea nagadaia gofedela sadia idogolahilä, naga amobalä dädalahilä, dolö si golai amoie sihidoa hei. ⁷ Amalahilä, Yesuea dolö amoma sähalea, Di awälahilä Sailoama nudugu dibeami hämolö mosalola säi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoie mida, Mosaloi. Amala säi amo nalahilä, dolö amo awäla, ödägi ami hei. Hëlahilä hä, nelebo sulubadela fädäla bebea obögëi. ⁸ Amalebe, ebalä gedola aligilo amoliage, amase, dafidi ea muni ëdögëse melëlo amoliage sähalea, Wae! Dolö goweda udia dolöma muni imola säha seë melëlo amo madelela säi. ⁹ Odoaea sähalea, Amo gabula säi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo gadoi elö gabula säha dibegi, dolö amo hi sähalea, Amoda nemelëla säi. ¹⁰ Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Die si goda abeahäla fisigäila nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Dolö ei Yesuea nagadaia gofedela sadia idogolahilä nagabalä dädäla, nie sihidoa hëlahilä sähalea, Sailoama nudugu dibeami awäla hämolö mosalola säsiö. Amala säsebegi, ne hä awäla hëlahilä, siia melimelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dolö amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Na dawa mademelëla säi.

¹³ Amalebe, dolö si golai nelo amo ilia Felesi dolö ili neebeami sigi asi. ¹⁴ Yesuea gofedela nagabalä dädäi amea, dolö amoie sihidoa hësebegi, si fisigäi amoda, segeyo Sabada gafegi amai. ¹⁵ Felesi dolö amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegoda abeahälala nabi. Amala nabasebegi, ea ilima säla obögësalea, Ea gofedela nagabalä dädäi amo nie sihidoa negesebegi, na ödägi hëlahilä, siia beahamelëla säi. ¹⁶ Amala säi amo nalahilä, Felesi dolö odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe dialeala made asigi goeada, dolö goda Godemadila misi made gabula säi. Amalebe, odoaea sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi amoli nafade hamoloea abeahäla hamomolöi gabula sälahilä, hilimu moge mogei nelo. ¹⁷ Amasebegi, ilia dolö si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea die si fisigäi goeada, dia ieda abilia sähala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Eda bea sälo afädë gabiola säi.

¹⁸ Amala säsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia beahamelëla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helësëlahilä, dolö si fisigäi amoie eedole emele misialola wei. ¹⁹ Maasebegi, ilia elema nabahalea, Alile malö si golai neegela ägüila säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia beahadula

* **8:58:** Yone 8.24 amogi gasumili dibe amo bimalo.

nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, eedole emelea säla obëgësalea, Goda alile malö amoge, amase, e si golai neegela ägüi amoge alia dawa. ²¹ Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alia dawa mademelë. Amase, nowëa ie si fisigälasidu. Amoge alia dawa mademelë. E malësä made ameadä, hima fädäla nabualo. Ea hi e hi fädäla sämolömelëla säi. ²² Elea Yu dolö amolibalä bedälo amea amala säi. Mida, ilia ado säla negesalea, afädëa Yesu eda Afädë Memelei amo gabiola säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelëla säla negei. ²³ Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä made. Hima nabualola säi.

²⁴ Yu dolö amolia dolö si golai nelö amo bu elö welahilä ema sähalea, Dia Godeie ei gauia adala, mogolafali sämalö. Niliada dolö goda nafade hamolo neala helësësamelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helësësebe amoda gowe. Ne si golai nelö amoda, na walio siia beahamelëla säi. ²⁶ Amala säsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio. Dë si amo abeahäla fisigälasisiola nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla i amo made nabile. Edoie nali nabahamu nea. Dilige ie bëgëla aulo namolöie sähalela säi. ²⁸ Amala säsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoie bëgëla auloda di nebego. Nilida Mosesie bëgëla aulo neamelë. ²⁹ Godea Mosesema ado säla i amoda nilia dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu, nilia dawa made neamelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, dolö amea ilima säla obëgësalea, Neme, ne bedäi! Dilia ado elöla säsegogi. Ea ne si golai fisigälasidi amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebego. ³¹ Nafade hamolöie adoda Godea nabelo made neebe amo nilia dawadigi nea. Gasoda, afädëa ie ei gauia adaha nea, Godea hamese amo gadola bëgëla hamosa neebe amoie adoda, ea nabelo nea. ³² Dafidi nelebo afädë maadeia amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüi amo dolö elöea egomalä si fisigälasimelëla säida, dofä made nabimelë. ³³ Dolö go Gode neebeala misi made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela ägüsebegi, nafadebalä ëdëla aligi nebego gabu. Di gadoiada nili olelemolö helësësebelela nabi. Amala nabalahlilä, ilia e gedolo mosöa amila segea beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

³⁵ Iliä e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahlilä, Yesuea dolö amo beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöie Malö amoma asigi afädë negeilela nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo-o, Dolöie Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi. ³⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Diada e melimelë. Amase, amohida walio dibalä adosa nebegomelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, ea sähalea, Dafidilo-o, na dima asigi afädë negesagola sälahilä, Yesuie emo mia gumusulahlilä, ie ei gauia adaha sulo.

³⁹ Yesuea sähalea, nada mogelasimolöie nagadaiawi misi neawemelë. Dolöea siia made beaha nefolalebe amolia bimäiäge, beaha nefolalebe amolida, oböla, si golamäiäge, ne misi neawemelëla säi. ⁴⁰ Amala säi amo, Felesi dolö odoä ebalä nefolalo amolia nabalahlilä, ema nabahalea, Nilige hä, si golai neebelela nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialealabio. Gaso, dilia sähalea, Nilia siia beahamelëla sälo ameadä, dilile nafadeda dialeamelëla säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolö afädëa sugua sibiië yala idi galogi dogala digala made, oböla yala dabilia fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge nea. ² Amalo gaso, yala idi galo dogala digalo neebe amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë. ³ Idi galo idihë aligilo neebe amea, sigi aligilo misiäia idi galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligiloie ado nabelo. Ea hile sugua sibi hido hídola ëi säla welahilä, hï sigi segea doadigila aulo. ⁴ Ea hile sugua sibi sulubadela segea sigi awälahilä, ilia e bëgëla misiäia, hï e dafidila aulomelë. Ìe sugua sibia ìe ado nabelo amea, e awäse amo gadola bëgëla aulo nea. ⁵ Sugua sibi amolia dolö dawa made amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöie ado made dawa amea, ili ebalä fisäla aulomelëla säi. ⁶ Yesuea ilima amala ado besula säsebegi gaso, ilia amoie mi dawadigi made nelo.

⁷ Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Nihineda sugua sibiië idi galo neawe. ⁸ Ne made maala dafidila misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made nabimelë. ⁹ Nihineda idi galo neawe. Ne mia maala nogila digase amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala digisa nea, molö hedabi dibe amo beagolemolömelë. ¹⁰ Fa neloeada fa nimolöge, nufudadigimolöge, neala nafademolöge, amoïemu mulomelë. Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobamäiage misi neawemelë. ¹¹ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Sugua sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hile namolö amo fisiga galomelë. ¹² Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi aligiloge, eedoge made nea. Ilua ügülo maase beaseda, ea sugua sibi digila fisäla asibua, ilua ügüloea sugua sibi nufudala balälelomele. ¹³ Dolö amo fisäla aulo amoie mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo amea. ¹⁴⁻¹⁵ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Naadoea ne dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihile nefolalebe amolida nihï dawadigi. Amase, sugua sibi nihile nefolalebe amoliage ne dawadigi nea. Amala hamola nea, na sugua sibi nefolalebe amoligali nie namolö fisiga gamolömelë. ¹⁶ Yala goweie isogi sugua sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage galeamelë. Amolige na sigi moholö dialea. Iliage nie ado nabala, sosogo afädëfali hamola, sigi aligiloge afädëfali namolömelë. ¹⁷ Naadoea ne edefade boba hamosa neebe amoie mida, na nie namolö fisiga galahilä, bu nea obëgemolö amogi. ¹⁸ Nie namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihï fisiga gamolö hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoie geloige, bu nea obëgemolö amoie geloige, nihï gaulea. Naadoea nema amala hamomalola säimelëla säi.

¹⁹ Ea amala säi amo nabalahilä, Yu ili bu äudäla mogela damula gogoi nelo. ²⁰ Ili dolö yafiea sähaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoie dilia nabasebegoda edoie nabahala säi. ²¹ Amala säsebegi gaso, odoaea sähalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedaia sälo amo gadola made gabu. Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigälasimolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

²² Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö i amo helësëla, amoie Yalusaleme gege-dolo segeyo dilo. Mugia i bäu gisalea gögï mulo segeyo amogi, ²³ Yesu eda Godeie mosöa Solomonoie hadaila sälo dibeadï amogi awäha nelo. ²⁴ Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä ema nabahalea, Neda gowe neamelëla abola sämolö gabu. Dida Geleso nea galëda, nilima ulufala mogola sämola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima säla i. Gaso, amo dilia dofä gabula helësëla made

nebege. Na Naadoïe ëigi nea hamoi hamosa neebeweada, ne dilima olesa. ²⁶ Gaso, dilida nïe sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë made negei nebege. ²⁷ Nïe sugua sibi nefolalebe amolia nïe ado nabelo. Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë. ²⁸ Na iligali namolöi namolö ïasegi, ili dofä made baagomolömelë. Ili nïe naaboea gaula neebe amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë. ²⁹ Naadoea amolida nema ï. Nelebo sulubadela holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë. Amaimo, Naadoïe naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made bimolömelë. ³⁰ Naado alida afädëfali neamelëla säi.

³¹ Amala säi amo nabalahlilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii. ³² Amala neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naadomadila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoïe oböla ne nufidedelä hamosala nabi. ³³ Amala nabasebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea oböla, di dihïmu Gode hamola, e gagadei amogi nilia di igia nufidedelä hamoimelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilile Ado mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësalea, Nada dili godemelëla säila säla dëdëla negei dialea madele. ³⁵ Siiba Godeïe adoda udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemelëla säi galëda, amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigimolöi made galëda, ³⁶ na ne Godeïe malö neawela säha neebe amea, dilia Naadoea afädë hïle nafolalahilä, nagadaiawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola sähale. ³⁷ Na Naadoïe hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësëmalo. ³⁸ Gaso, ïe hamoi na hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësësa galëda, na hamoi hamosewegi dofä gabula helësëmalo. Amala säsebe amoïe mida, ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia dofä helësëmäiamelëla säi. ³⁹ Amala säi amo nabalahlilä, ilia e bu gaudelä hamosebegi, e fisäla doadigila asi.

⁴⁰ Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla alömodi bu obëgëlahilä, sege dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa neloa ami awäla nelo. ⁴¹ E ami awäla nebegi, udia dolö yafie e nebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweïe säi amo sulubadelada dofä gabumelëla säi. ⁴² Hä, ami yafiea ema asigi afädë negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baagoi

¹ Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi oloi dilo. Gaamu amoda Melile ïe esama Madalele sege dilo. ² Meli ameada Dafidilo Geloïie emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hïle busa hilia hësa sulo, amoïe elefi Elasalusi oloi dilo. ³ Oloi dibegi, elefi äudä amolea Yesuma säsisalea, Dafidilo Geloïe, dolö dia boba hamolo amoda, hä, oloi dialeamelëla säsi. ⁴ Amala säsi amo nabalahlilä, Yesuea sähalea, Oloi goda, baagomolöïe oloi mademelë. Udia dolöea Godeïe geloi beala ïe ëi ilibia amo gauia adamäia oloi dialea. Ameada, Godeïe Malöïe ëige gauia adamäiamelëla säi. ⁵ Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo. ⁶ Elasalusi oloi dialeamelëla säsi amo nabalahlilä gaso, Yesu e segeyo äudä bu ya aligi. ⁷ Ya aligilahilä, oböla hobeala ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Nili Disiligi Yudiamadi obëgëdila säi. ⁸ Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia säla obëgësalea, Säla

Olelelo-o, Yu dolö ilia di hädamade igia nifulö hamoia ami bu äudulälela nabi. ⁹ Amalebe Yesuea ilima säla obögësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neebe amoïeda aoa giwilasi dialea madele. Amai dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiaweie yo digalo meli neebe ameada digalo mademelë. ¹⁰ Gaso, dolö amohima yo digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomelëla säi. ¹¹ Yesuea amala sälahilä ilima hobeala sähalea, Nilile damelë Elasalusi adi dialea. Ne awäla e didiigimolömelëla säi. ¹² Ea amala säi amo nabalahlilä, bögëla aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, e adi dialea galëda, e oloi amo wahimolömelëla säi. ¹³ Yesueada e baagoi dibe amoïe säi gasoda, iliada e dofä adi dialeala säha gabula helësëi. ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë. ¹⁵ Dili helësëla, ne amo gala ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeägisawe. Mida, dilia asigi afädë negemäiaie amai. Nili hä, e dibeami afiadila säi. ¹⁶ Yesuea amala säi amo nabalahlilä, Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amea, bögëla aulo odoa amolima sähalea, Nilige ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasiloie miige, namolöie miige ne neawela säi

¹⁷ Amala sälahilä awäla, besela galamolö suägila nea, Yesuea nabelebe, Elasalusi baula asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumelëla säse nabi. ¹⁸ Yalusalemela Bedanida holöbö ga madela, gilomida ohodoa gadoi dilo. ¹⁹ Yu udia dolö yafiea Melile Madalele elefi baagoi amogi asigiisa sebe amobalä aofila sigi samolö asi. ²⁰ Madaea Yesu maahamelëla säi amo nabalahlilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso, Melida mosöa sulo. ²¹ Madaea hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nie nalifi made baagolabio. ²² Gaso, walioge dia Godema afädë ëdëgëseda, ea imolöla helësësamelëla säi. ²³ Amalebe, Yesuea ema säla obögësalea, Die dialifi amoda hä, nowela galamolömelëla säla i. ²⁴ Amalebe, Madaea ema säla obögësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli nowela galasolo amo gala, eege nowela galamolöla helësësamelëla säi. ²⁵ Amalebe, Yesuea ema säla obögësalea, Nowelasimolöie miige, amase, namolöie miige ne neawe. Afädëa nema asigi afädë negei nea baagosedä, gamelä eda namolömelë. ²⁶ Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaea nema asigi afädë negei amolida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä säseabela helësësebelela nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Madaea ema säla obögësalea, Ä, Dafidilo Geloi-e. Dida Geleso, Godeie malö nagadaiawi digamolömelëla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dui

²⁸ Amala sälahilä, Mada e obögëla awäla esama Meli welahlilä, geleä musügä gëhegi sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimelëla säla i. ²⁹ Amala säi amo nabalahlilä, Meli e fodolofali nowela Yesu nebea ami asi. ³⁰ Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gausiaia amimu nelo. ³¹ Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigiisa sefolalo amolia Meli e fodolofali nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami dui awäseabela helësëlahilä, ilige e bögëla afiai. ³² Meli e Yesu nebea ami awäla besela galala e bealahilä, ie emo mia gumusula dia idogola ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nie nalifi made baagolabiola säi. ³³ Amala säsebegi, Meliige, Yu ebalä misi amoliage didigaosebe amo bealahilä, Yesuie isogi edefademalä sogofalala säosäosa nelo. ³⁴ Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi baui dialeala nabi. Amala nabelebe ilia ema säla obögësalea, Dafidilo, dia bimolö misiëla säi. ³⁵ Amalebe afialahlilä, Yesueage dui. ³⁶ Amala duiisebegi, Yu ilia sähalea, Ea Elasalusi edefade boba hamoi nelogo beasebelela

säi. ³⁷ Amase, odoaea sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made baagomäia, hamomolöi made beala amailedula säi.

Yesuea Elasalusi nowelasi

³⁸ Yesuie isogi bu elö edefademalä sogofalala säosäolahilä awäla, Elasalusi baui dibeami besela galai. Baui amoda igi äbägi bausilahilä, igi edefademalä afädëa dofogai dilo. ³⁹ Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala bebugula nigia gamola säi. Amala säsebegi, baagoi amoie elefi Madaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, e baui segeyo walio biyidu ameadada, sigä gäha moholömelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia asigi afädë negeseda, Godeie geloi edefade amo bimolömelëla na dima dafidi säla i madelela säi. ⁴¹ Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala bebugula negesisebegi, Yesuea sida adogola nea sähalea, Naado-o, na säi amo dia nabi amogi dima nesege-sawe. ⁴² Na ado säse amo dia nabahamu aligilola helësësa. Ado säi amoda udia dolö nefolalebe gowe ili helësëla säimelë. Ili nabalahlilä, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäia säimelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, ea gelolafalä sähalea, Elasalusi, di segea doadigila misiëla säi. ⁴⁴ Amala säsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ie naaboge emoge fagulo gadelaia neleegila, busage faguloea usulala bausi dilo amola wäla nowela doadigila fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, E mosäia bausi fagulo goli fisigälasimola säi.

Busa dolö amolia Yesu nufulö daiai

⁴⁵ Yu udia dolö yafie Meli sebea misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe amo bealahilä, ema asigi afädë negei. ⁴⁶ Iligi odoa Felesi dolö neebea afialahlilä, Yesuea hamoi amo säla i. ⁴⁷ Amalebe, Felesi dolöfulo gobela ilo busafulo amolia Galisölö dolö amoli mofiala gegedomalolahilä didiähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweie, nilia edo hamomolödu. ⁴⁸ Nilia ea amala hamomäia guilasiseda, udia dolö sulubadelaema ema asigi afädë negesa maademolö gabu. Amala hamoseda, Olomo dolö ili maala, udia dolö nufudaha maadelahlilä, nilile gobela ilo mosö amoge haila hësögudumolö gabumelëla säi. ⁴⁹ Amala sälahilä, iligi dolö afädë Gaiafasa gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade nelo amea sähalea, Dilida dofä asigi maade gabu. ⁵⁰ Asiala nili sosogo neebe amo sulubadela nufideloada, afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofeada amo gabu, dilia made helësësalela säi. ⁵¹ Ado amoda Gaiafasaie asigiamu made säi. Eda gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade neada, Yesuea Yu udia dolö sulubadelaie baagola bedefamolö amoie bea säi. ⁵² Yesuea Yu ililemu baagomolöie made. Godeie malölali sege sulubadelagi fifi asi sefolalebe amoli neala gegedolasila, afädëfalä hamolasimäiage baagola bedefamolö amoie bea säla, säla negei. ⁵³ Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nufulöie idi hogola didiäha dilo. ⁵⁴ Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi amila awäla sege udia dolö aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädë Efalaimula sälo dibeami, ie bögëla aulolali awäla nelo.

⁵⁵ Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dibegi, udia dolö sege elö elölägi nelo amoli sulubadela Yalusalemamu afiai. Godeie siigi nigime baai made namolöie hamolo mala dilo amo hamomolöie, Baagila Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai. ⁵⁶ Ili afialahlilä, Yesu e hogosamu nelo. Godeie mosöamadi ami nefolalea hilidomu naba hogosalea, Dilia edo helësësa. Eda molö nulo segeyo edefade gedosebeawi made moholöledula naba hogosa dilo. ⁵⁷ Dafidi gobela ilo busa nefolalo amoliage Felesi dolö nefolalo amoliage gelola sähalea, Afädëa Yesu neë beaseda, nihili nafodola moholöie säla ia misialola säla iaha maadei.

12

Melia Yesuie emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13, Maga 14.3-9)

¹ Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela galamolö dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi amoda, Bedani gaamugi ami nelo. ² Iliä ami Yesu e obeägilasimolöie molö daiaha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi, Elasalusi eda dolö Yesubalä molö naha sefolalo amolibalä sulo. ³ Amala sefolalebegi, Melia weli gafisigäi hido elöi muni edefadea nii ödä i hasegi usi dilo amo gaula maala, Yesuie emodaia söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo. Weli amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea mosö amo negegi dilo.* ⁴ Amala hamosebegi, Yesuie bögëla aulo afädë, ie ëida Yudasa Isagaliada, hobeala ea Yesu hololömolö amea sähalea, ⁵ Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi nealahilä, busadäoi nefolalebe amoligali iala made, abisigi waeasesadula säi.* ⁶ Eada busadäoi nefolalebe amoli helësëla säi made. Eda fa nelo nea amala säi. Ilile muni salelo adu amo ägüla nawesalea, ilia muni negesebe amogi ea odoa fa somodala nelo. ⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Yesuea sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasimalo. Goda ea ne baagosegi baumolö amoie hamosamelë. ⁸ Busadäoi nefolalebe amolida segeyo sulubadelagi dilibalä namolömelë. Be, neda segeyo sulubadelagi dilibalä namolö mademelëla säi.

Gobela ilo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöie didiäi

⁹ Yesu e Bedani neala helësëlahilä, Yu ili yafie e nebea ami afiai. Ili afiai amoda, Yesumu helësëla made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi amoge bimolö afiai. ¹⁰ Amase, gobela ilo busa nefolalo amolia didiähalea, Elasalusige nufidedelämelëla säla didiäi. ¹¹ Mida, Yesuea Elalusima hamoi amo helësëla, Yu ili yafiea gobela ilo busa amoli fisila awäla, oböla, Yesuma asigi afädë negei amogi.

Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40)

¹² Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö Yalusaleme mafula gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelëla säi amo nabalahlilä, ¹³ waibo bäu gadoi damula gagaula e idiafa gausiamolö afiai. Gausiala digalahilä obeägila uuala säsäla afiahalea, Agua. Nesege.

Afädë Dafidilo Geloie äigila maasebego, Isilaleie Gini go, neala hedabolasimäia.

Nilia ie ëi gauia adadi. Hosanala säsäla afiai.

Gë Udälo 118.25, 26

¹⁴ Yesu e sugua dögi üdili afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoie Godeie bebagi säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

¹⁵ Saionoie idiwi-e, dia bedämabu. Die gini hä, sugua dögi üdilidaia fila maasebego bimalola

säla dëdëla negei dialea.*

Aisaea 62.11, Segelaea 9.9

¹⁶ Segeyo amo gala, ie bögëla aulo amolia amo hamoi amoie mi fädäla helësëi made nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahilä, fedala ie yo digalomadi sebegi, Godeie bebagi hi ëie amala säla dëdëla negei dibe amoge,

* **12:3:** Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë ëi nadaie difia hamolo. * **12:5:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoëada denaliusala sälo. * **12:15:** Saionoie idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolö helësëla säi.

amase, ilia ema amo hamoi amoge, helësëla obëgëi. ¹⁷ Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahilä, e baagoiala nowelasise melëlo amolia säla daidosamu nelo. ¹⁸ Udia dolö gegedoi amolia ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelëla säi amo nabalahlä, e idiafa gausiamolö afiai. ¹⁹ Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilia hamomolöi madego beasebele. Hä, udia dolöda sulubadela e bëgëla awäha maadesebego bimola säla didiäha dilo.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

²⁰ Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeie ëi gauia adamolöie Yalusaleme gegedoi amoligi Giligi odoa ilige maala sulo. ²¹ Amo gala Giligi ili Filibi neebee ami misi. Filibi eda Galiliie gaamu Bedesaida ami fii dolö. Iliä ema sähalea, Dafidilo, nilia Yesu melëdeläla säi. ²² Amala säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla ialahlä, ele helegela awäla, Yesuma säla i. ²³ Amo säla iasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolöie Malö ëi sälo namolö amoda hä, besela galai gabuwe. ²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made baagosedä, gägä afädëfalimu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagosedä, amea gägä yafie negemolömelë. ²⁵ Amaimo, afädëa hile namolö amomu mi hamosa aligisedä, ië namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, afädëa nagadaiaawi nea, ië namolö amoma baagi iala fisisedä, namolö amo gaula nea namolöi namolömelë. ²⁶ Amaimo, afädëa nïe hamoi hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne neebee ami nïe hamoi hamolasiloge namolömelë. Nïe hamoi hamolasiloda, Naadoea e ëi sälo namialamolömelëla säi.

Iliä hä Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi

²⁷ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nïe iso asigigi yöia idogola säosäosebemelë. Amai na edo sämolödu. Na gomalä sädule. Naado-o, nelebo walio nema hamomolö amo dia neadigimalo. Ai, amala made gabu. Ne wi misi amoie mida, amo gausiala digamäia misi nea. ²⁸ Naado-o, dia dië ëi edelasimalola säi.

Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia idogosalea, Na nïe ëi edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasimolömelëla säi. ²⁹ Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia sähalea, Gomoda sege gudusebegola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebega säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameadä, ne ugila negemolöie säi mademelë. Amoda dili ugila negemolöie säσιο. ³¹ Waliöda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso, waliömu nagadaiaie busa neebe amoge haila digimolömelë.* ³² Iliä ne nagadaia nea gauia adogosedä, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi dusugamolömelëla säi.* ³³ Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela amala säi. ³⁴ Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obëgësalea, Nilia Godeie Ado säla negei dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolöimu namolömelëla säi nabi. Gaso, dia sähalea, Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöie Malöla säsebegoda nowëla nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Fu holöfalä dibewegida yo digalo e dilibalä namolömelë. Dili gasimi sagaloea dabeloeada, yo digalo neebewe gaalu nawesa namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameadä, idi gowegi awähala helësëla made

* **12:31:** Nagadaiaie busa neebela säi amoda Saidani helësëla säi. * **12:32:** Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügäigi baala negemolö amo helësëla amala säi. Areamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahilä ilibiafalä ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

nawelo nea. ³⁶ Yo digaloïe malö namolöïe, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë negemalola säi.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo säha maadelahilä, udia dolöea e melöloea musügä namolö asi. ³⁷ Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie hamosa nelo gaso, ilia ema asigi afädë made negei nelo. ³⁸ Aisaeaea bea säla negei amo gadola gausiala digamäiaïe amala hamoi. Aisaeaea bea säla negei amoda gowe.

Dafidilo Geloi-e, nilia ado säsebeweda nowëa dofä gabula helësëidu. Amase, Dafidilo Geloïie geloi amoda nowëma oleidula säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.1*

³⁹ Iliä Yesuma asigi afädë negemolö uli nelo. Amoïe mida, Aisaeaea ado elö säla negei dibe amoda gowe.

⁴⁰ Iliä siia beala, asigia helësëla besuseda, na ili wahilasiloëa, Godea ilile si dofogalasila asigi gala digimelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.10*

⁴¹ Aisaeaea amala säi amoïe mida, ea dafidi Gelesoïe yo digalo hïdo elöi amo bealahilä, Gelesoïe amala säimelë.

⁴² Amala säi gaso, busa dolö nefolalo amoli yafiea Yesuma asigi afädë negei. Gasoda, Felesi ilia ili gedolo mosöa amila segea beselala fisilöea, ilia Felesi amoli helësëlahilä, asigi afädë negei amo ulufala made säi. ⁴³ Mida, ilia dolöea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo ameada, Godea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo amoda baagi.

Yesuea ado säi amea udia dolö mogemolömelëla säi

⁴⁴ Yesuea gelola sähalea, Afädëa nema asigi afädë negei neebe ameada, nemamu made, ne misialala sälo neebe amomage asigi afädë negei nea.

⁴⁵ Amase, afädëa ne bease ameada, ne misialala sälo neebe amoge beaha nea.

⁴⁶ Afädëa nema asigi afädë negei neebe amo gasimi sagaia aligilöea, neda yo digalo nagadaïawi namolö misi. ⁴⁷ Afädëa na ado säsebewe nabalahlilä gaso, bëgëlo made neebe amoda, na e made mogemolömelë. Nada udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolö misi made. Nada ili sigi obëgëmolö misimelë. ⁴⁸ Be amai gaso, afädëa nema baagi iala, nïe ado made nabaseda, amoïe gudi mogelo afädë nea. Amoda segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na säla ïasebe wea wäla gudila mogemolömelë. ⁴⁹ Mida, na nihile asigiamu säha mademelë. Ne misialala sälo Naadoëa ado gowe sämalola säla ïmelë.

⁵⁰ Hamomalalo ameada namolöi namolö amo ulufadigilola helësësamelë. Amala helësëlahilä, na ado säsebeweda, Naadoëa nema sämalola säi amo gadolamu säha neawemelëla säi.

Yesuea ïe bëgëla aulo amolima, Dili digïla ne Naado neëbea obëgëmolö gabumelëla säi

13

(Yone 13-17)

Yesuea ïe bëgëla aulo amolile emo nigime hëi

¹ Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësësalea, segewe digïla ïe Eedo neëbea moholö amoda, ga madesebela helësësa nelo. Ea hïle udia dolö nagadaïa nefolalebe amoli boba hamosa nelolahilä, e baagosaleage boba hamoi amo wälasimu nea baagoi.

² Hä deadifali, ili molö naha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoïe malö Yudasa Isagaliadaïe asigigi Yesu hololömolö amo hä, helësëlasï. ³ Yesuea

helësésalea, Eedoea nelebo sulubadela ie naabogimu gausisebegi, Gode nee-beala misi amo, bu Gode nee-bea ami obëgëmolö gabula helësësa nelo. ⁴ Amala helësëlahilä, Yesu e molö negela nulo auli mia ami nowela nea, ie fagulo daia gai amo gilahlä, dawila neala bului. ⁵ Amalahilä, ea falodaia ödä söga negelahilä, ie bëgëla aulo amolile emo nigime hëla didigila awäla, dawila hi bului amoie bidia dogadigila digisa nelo. ⁶ Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maasebegi, ea sähalea, Dafidilo Geloie, dia nie emo nigime hësalela säi. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na walio hamosebeweëda, dia made helësësebegi. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Dia nie emo nigime dofä made hëmolömelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na di made hëseda, dida nebalä made dila namolögodala säi. ⁹ Amala säsebegi, Saimono Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloie, nie emomu made. Nie naabo busala hëmalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dolö afädë nigime hësa maadei neebe amoda, emomu hëmolö dialea. Ie domalo sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä, nigime made baai neamelë. Amai gaso, na dili sulubadela sähalea säha mademelëla säi. ¹¹ Ea ili sulubadela nigime baai made nealada made säi amoie mida, eda dolö gowea hololömolö neala hi dawadigi nelo.

¹² Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahlilä, ie fagulo gii amo bu salugala, hi suloa ami bu fila obëgëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio dilima hamosebeweëda, dilia helësësebele. ¹³ Dilia nema sähalea, Säla Olelelolage, Dafidilo Geloilage, säsebe amoda dofä sähamelë. Amai, neda dofä amo neamelë. ¹⁴ Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile emo nigime hëlasisewe gadola, diliage dihilimu amala hamosa namolö dialea. ¹⁵ Na dilima hamola olelesewe gadola, hobeala diliage amo gadola hamomäia olelesamelë. ¹⁶ Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ie busa neebe amo made baagilo. Amase, ado gaula aulo neebe ameada, e mosalalo amo made baagilomelë. ¹⁷ Hä, walio na olelei amo gadola helësëla hamoseda, dili obeägisa namolömelë.

¹⁸ Na dili sulubadelama sähalea säha made. Dolö na memelei amolida nihi dawadigimelë. Gaso, Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda gowe. Dolö nie molö naha filo amea, ne emesala eegeimelëla säla dëdëla negei dialea. ¹⁹ Walio na dilima säla iasebeweda, made hamola neebe amo gaalu säla iahago. Hobeala na ado säsebewe gadola hamola besela galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela dawadigila, dilia nema asigi afädë negesa maademäia, säla iahagomelë.* ²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Afädë na mosalosegi awäse amo neawela sigi aligise ameada, nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise ameada, ne misialala sälo amoge neawela sigi aligisagomelëla säi.

*Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi
(Madiu 26.20-25, Maga 14.17-21, Ulugu 22.21-23)*

²¹ Yesuea amala sälahilä, ie iso asigigi edefademalä yoi nea säla ulufadigisalea, Na dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne hololömolömelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahlilä, ie bëgëla aulo amolia gowema säila dawa made ameada, elöea elöma beala, elöea elöma bealai. ²³ Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu hi e miafali ami sulo. ²⁴ Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea, Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla säi.

* **13:19:** Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

²⁵ Amalebe, bēgēla aulo amea, Yesuie bidagia golōgīa alogolahilā nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowēa amamolō gabula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Na wahalo dagaboi amo neala hēhei gobei ödāgi geagilahilā, afādēgali iāseda, amea amamolōmelēla sāi. Amala sālāhilā, ea wahalo dagaboi amo geagilahilā, Saimono Isagaliadaie malō Yudasagali i. ²⁷ Yudasaea wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea ema sähalea, Dia afādē hamomolō neebe amo hä, aabela hamomalola sāi. ²⁸ Ami sefolalo amolia, Yesuea sāse amo nabi gasoda, mi goweie sāsebela helēsēi made sefolalo. ²⁹ Odoaea helēsēsaleada, Yudasaea muni adu āgūlo ameadā, molō nūlo segeyo edefade gedosebe amoie nelebo odoa bidia nea mosalahaledu, ma busadāoi nefolalebe amoligali, gui nelebo afādē ia mosalahaledula helēsēi. ³⁰ Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo nealahilā, fodolofali doadigila asi. Amo gaalu hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gāhe sāla negei

³¹ Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolōie Malō amoie ēi ilibia amo olesebemelē. Amase, ea hamosebe amea Godeie ēi ilibia amoge olesagomelē. ³² Amaimo, Malōea hamosebe amea Godeie ēi ilibia amo oleseda, Gode hi Dolōie Malō amoie ēi ilibia amoge walio wegi wāla olemolōmelē.

³³ Nīe malōla dili-e, neda dilibalā holōbö ede made namolōmelē. Ne awāseda, dilia ne hogomolōmelē. Na Yu udia dolō nefolalebe amolima sāla i amo gadola wāla, walioge na dilima sāla iahago. Ne awāse amogida, dili moholōi mademelē. ³⁴ Dilia hamomāia na dilima mala gāhe sāla negesebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialo. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo. ³⁵ Dilia dihilimu boba hamose ameadā, udia dolō sulubadelaea dilida nīe bēgēla aulo neala helēsēmōmelēla sāi.

Yesuea Fida dia ne dawa madela sāmōlōmelēla sāi (Madiu 26.31-35, Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34)

³⁶ Amala sāsebegi, Saimono Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi-e, dida abidi moholō nea sähala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema sāla obēgēsalea, Sege ne moholō amogida walio dia bēgēla moholōi mademelē. Hobeada dia bēgēla moholōmelēla sāi. ³⁷ Amala sāsebegi, Fidaea ema sāla obēgēsalea, Dafidilo Geloi-e, edoea na walio di bēgēla moholōi madedu. Nīe namolō amo digali fisiga gamolōi neamelēla sāi. ³⁸ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Dīe namolō amo dofā negali fisiga gamolōle. Na dima dofā gelola sähago. Haea gagalugo gawalia gāla made neēgi, nafi bu ohodoala dia ne dawa madela sāmōlōmelēla sāi.

14

Yesuea Naado nebea moholō idi, ne neawela sāi

¹ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sähalea, Dilia yōia idogola sāosāola nami-abio. Godema asigi afādē negemalo. Amase, nemage asigi afādē negemalo. ² Nīe Naadoie mosōa hogoli yafie dialea. Amoli maade galebeda, na dilima made sālābio. Dili namolō sege amo daiamolōie, ne ami moholōmelē. ³ Awāla dili namolō sege amo daiala negesilahilā, sege ne namolōia ami dilige nebalā nihiligila namolōie, na dili bu bea obēgēmōmelē. ⁴ Ne moholō idi amoda dilia dawadigi nebegomelēla sāi. ⁵ Amala sāsebegi, Domasaea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, sege di moholō amoda nilia dawa made. Hä, di idi gowegi moholō neala nilia abilia helēsēmōlōi gabula nabi. ⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ema sāla obēgēsalea, Idige, ado dofāge, amase, namolōge, nihine

neawe. Afädë Naado neebee moholö, ne neebee made maaseda, moholöi mademelë. ⁷ Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gäwila, e bealahilä dawadigisagomelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, Filibia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Diado nilima olemo. Oleseda, nilia dofeala helësëmolömelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Filibi, segeyo sedade ne dilibalä nelo amo, dia aso, ne dawa made neale. Afädëa ne meli neebe ameada Naadoge meli nea. Amala hamolo dibe amo, dia diado nilima olemola säi amoda, abeahäladu. ¹⁰ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neebewegi, dia dofä gabula made helësësale. Na dilima ado säla iaha neebeweda, nie asigiamu säla iaha made. Naado e nema neebe amea ie hamoi amo hamosamelë. ¹¹ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahlilä, dofä gabula helësëmalo. Dofä gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa neebewe beala dofä gabula helësëmalo.

¹² Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nema asigi afädë negei neebe amea na hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömelë. Ne Naado neebee awäse ameada, nema asigi afädë negei neebe amea na hamosa nelo amo baagila awäla, hamoi edefade hamomolömelë. ¹³ Malöea hamosebe amea Eedoie ëi gauia adamäia, dilia nie ëigi nea nelebo afädë ëdëgëseda, na hamomolömelë. ¹⁴ Dilia nie ëigi nea nelebo sulubadela ëdëgëseda, na hamomolömelëla säi.

Yesuea Eleloi Gesami moholömelëla säi

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia ne boba hamoi nea galëda, na hamomalola säsebewe gadola bëgëla hamosa namolömelë. ¹⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabolömelë. Eada diligali imolömelë. E maalahilä, dilibalä namolöi namolömelë. ¹⁷ Ugila Negela Gelolasilo amoda dofä sälo Gesamimelë. Nagadaia udia dolöea e made melëlo, dawa made amea, e nimolöi mademelë. Gasoda, e dilibalä neebe ameage, amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e dawadigimelë.

¹⁸ Na dili guluba gadoi namiäia digila moholö mademelë. Neda dili neebee obëgëmolömelë. ¹⁹ Holöfali nelolahilä, nagadaia udia dolöea ne made bimolö. Gaso, diliamu bimolömelë. Ne neebe ameada, dilige namolömelë. ²⁰ Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge, amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa maademolömelë. ²¹ Afädëa na hamomalola säsebe amo nealahilä, bëgëla hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömelë. Amase, nage e boba hamolahilä, nihine ema ulufala olemolömelëla säi.

²² Amala säi amo nabalahlilä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nilimada di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelëla säi amoda, mi edoïela nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Afädëa ne boba hamoi neebe ameada, nie ado bëgëla hamosa namolömelë. Naadoea e boba hamoi nea, e neebee ami Naado ali haligila maalahilä, ebalä aligimolömelë. ²⁴ Afädëa ne boba made hamoi neebe ameada, nie ado bëgëla made hamomolömelë. Dilia ado nabaha nebegoda, nie ado made. Naado ne digamalala sälo amoie adomelë.

²⁵ Ne made awäla, dilibalä neda, ado amo na dilima säla iaha nelo amomelë. ²⁶ Gasoda, dili Ugila Negela Gelolasilo, Eleloi Gesami Naadoea nie ëigila fisiga wemolö amo maalahilä, ea dilima nelebo sulubadela olesalea maademolömelë. Na dilima säla iaha nelo amo sulubadela, ea dilima helësëlasimolömelë.

²⁷ Na dalulasilo dilibalä diamiäia dilima iahagomelë. Nie dalulasilo amo diligali iahago. Na iase amoda, nagadaia udia dolöea ilo amo gadoi iaha mademelë.

Hä, dilia yöia idogola säosäolage, bedälage namiabio. ²⁸ Na dilima sähalea, Ne awälahilä, dili neebee bu obëgëmolömelëla säi amoda dilia nabi amomelë. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne Naado neebee awäsewegi dilia obeägilabio. Mida, Naado eda ne baagila, edefademalä nea. ²⁹ Nelebo amo made besela galala neebee amo gaalu, na dilima säla ïaha nelo amomelë. Säla ï amo gadola hamose beaseda, dilia asigi afädë negemäiaïemelë.

³⁰ Na dilibalä ado sedade säha namolö made gabumelë. Mida, nagadaiaïe busa neebee amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädë hamomolö made bimolömelë. ³¹ Gasoda, nagadaia udia dolöea na nie Naadoma boba hamoi neebee amo helësëmäia, na Naadoea hamomalola säse amo gadolamu hamolomelë.

Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihine neamelëla säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihine neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamelë. ² Nema adomo dila neebee amogi, afädë gägä made negelo neebee amoda, Naadoea damula fisilomelë. Adomo elö gägä negelo neebee amoda, gägä yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea. ³ Na dilima ado säla ï ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomelë. ⁴ Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömelë. Adomo afädëa i gelebi ëfë mima dila made hido nea, gägä negelo made amo gadola, dilia nema dila made aligiseda, gägä negemolöi mademelë. ⁵ I gägä negelo gelebi ëfëda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebego. Afädëa nema dila, amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie negemolömelë. Dilia ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädë hamomolöi made nebego. ⁶ Afädëa nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisegi bausolo amo gadoi nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea ami sadia idogola gobemolömelë.

⁷ Dilia nema dila, amase, nie adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebee amo gadoi ëdëgëседа, ëdëgëse amo gadoi diligali ïmolömelë. ⁸ Dilida ne bëgëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoie ëi gauia adogomolömelë.

⁹ Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla dili boba hamosa nelomelë. Nie boba hamolo amogida dili namialo. ¹⁰ Na nie Naadoea hamomalola säse amo bëgëla hamosa nea, ie boba hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bëgëla hamosa aligiseda, nie boba hamolo amogi dilige namolömelë. ¹¹ Na helësësaleada, nie obeägilo dilima negemäiage, amase, dilile obeägilo dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla ïaha neawemelë. ¹² Na dilia hamomäia säsebe amoda gowemelë. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hamosa namialo. ¹³ Afädëa ïe damelëgali ïe namolö amo fisiga gaseda, ea ïe damelë boba hamose ameada, boba hamolo sulubadela baagila aulomelë. ¹⁴ Na dilima hamomalola säse amo gadola hamoseda, dilida ne damelëmelë. ¹⁵ Na walio dili hamoi hamolasilo neala sähalea säha made. Hamoi hamolasilo neebee ameada, ie busa neebee amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso, na dilima damelëla säha. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na dilia helësëmäia säla ïaha maadei amomelë. ¹⁶ Dilia ne memelei made. Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memelelasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamäia hamogilasimelë. Amala hamoi nea, dilia nie ëigi Naadoma nelebo afädë ëdëgëседа, ea ïaha maademolömelë.

¹⁷ Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ie bégëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

¹⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dilima bimolö habobaseda, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo helësëmalo. ¹⁹ Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibalä boba hamolo amo gadola, dilibaläge boba hamola aligilabiomelë. Amai gaso, dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelasi. Ameada, dili nagadaiaie made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, dilima bimolö habobasebemelë. ²⁰ Na dilima ado säla i amo helësëla obëgëmalo. Hamoi hamolasilo neebe ameada ie busa neebe amo made baagilo. Ili ne neala sëlasi ameada, dilige neala sëlasimolömelë. Ili nie ado bégëla hamoseda, amase, dilile adoge bégëla hamomolömelë. ²¹ Amolia dilima hamomolömelëla säi amo sulubadelada, dili nie ëigi neebe ameage, amase, ne misialala sälo neebe amo dawa made nefolalebe ameage, amala hamomolömelëla säla i amomelë. ²² Na ilima ado mala säla imolö made misi galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Gaso, walio ilia, nilia dawa made nea hamoimelëla sämolö uli bimolömelë. ²³ Nema bimolö habobaha neebe ameada, Naadomage bimolö habobaha nea. ²⁴ Amaimo, ne ili adebawi nea, afädëa siiba hamolo made gadoi hamosa nelo amo ilia bimäia, made hamosa nelo galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Be, na hamoi amo ilia bealahilä gaso, nemage Naadomage bimolö habobaha neagomelë. ²⁵ Ili amala hamoi amoie, ilile Ado säla negei dibe amogi, säla dëdëla negei dibe amoda gowe. Habobamolö mi madegi, memalä ilia nema bimolö habobaimelëla, säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amai.

²⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobalä neebe amoda, na e dilima fisiga idamolömelë. Eda dofä sälo Gesami, Naado neebeala moholömelë. E maalahiläda, ne ulufala säla iaha namolömelë. ²⁷ Amase, mi gäwiafalä amila dili nebalämu nelo ameada, diliage ne ulufala säla imolö galeamelëla Yesuea säi.

16

¹ Dilia asigi afädë negei nebego dīgila made mosäia, na dilima ado we säla iahawemelë. ² Ili dili gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelë. Amase, segeyo afädë besela galamolö amogi, afädëa dili nufudahalea, eada Godeie hamoi hamolasisala helësëla, dili nufulömelë. ³ Ili Naadoge nege dawa made amea, amala hamomolömelë. ⁴ Amala hamomolömelëla säsebewe hamoseda, säi amo gadola hamosa gabula helësëmäia säla iahagomelëla säla i.

Yesuea Eleloi Gesamia hamoi hamomolö amoie säi

Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nelebo amala hamomolömelëla, na dafidi mi gäwia amila made säla iäla nelo amoda, ne dilibalä nelo amea, made säla iäla nelomelë. ⁵ Amai gaso, walioda, ne misialala sälo amo nebea moholö neamelë. Amai, nema diligi afädëa di abododi moholö neala made nabasebego. ⁶ Amala säsewegida, oböla dilile asigigi edefademalä bobailösebego. ⁷ Bobailösa gaso, na dilima dofä säla iahago. Ne moholö ameada, dili ugila negesalea ne moholö neamelë. Na dili dīgila moholö made galebeda, Ugila Negela Gelolasilo amo dilibalä namolö made maalabiomelë. Ne awäseda, e dili nebea digamalamolömelë. ⁸ E maalahilä, nagadaia udia dolöma nafadeda gowe gadoimelëlage, mala mogoida gowe gadoimelëlage,

amase, Godea gomalä mogemolömelëlage ea fädäla säla ïmolömelë. ⁹ Iliä nema asigi afädë made negei neebe ameadä, nafadedä gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë. ¹⁰ Ne Naado neebea awäsedä, dilia ne bu elö made bimolö ameadä, mala mogoidä gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë.* ¹¹ Sege sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea gudila mogei neebe ameadä, Godea gomalä mogemolömelëla fädäla säla ïmolömelë.*

¹² Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gaumolöi made gabu. ¹³ Amäi gasoda, dofä sälo Gesami e maasedä, ea dilile asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helësëlasisa maademolömelë. Ea hile asigia säla ïmolö mademelë. Ea säse nabase amomu säla ïmolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoie fädäla säla ïmolömelë. ¹⁴ Ea nie ado gaula maala, dilima säla ïmolömelë. Amala hamose ameadä, nie ëige, nie geloige gauia adogomolömelë. ¹⁵ Nelebo hulu sulubadela Naadoie dibe amoda, nie dialea. Amala dibe amea na sähaleada, Nie dibe amo Gesamia gaula maalahlä, dilima säla ïmolömelëla säla ï amomelëla säi.

Yöi dibeä amila hobeala obeägïmolöla säi

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo ede made nelolahilä, dilia ne made bimolömelë. Oböla, segeyo ede made nelolahilä, hobeala bu bimolömelëla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahlä, ie bëgëla aulo odoaea hilidomu didiähalea, Ea nilima säsebe amoda edodu. Ea ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amoge, ede made nelolahilä, dilia hobeala bu bimolömelëla säi amoge, amase, ne Naado neebea moholö ameala säi amoge, ea edo helësëla säidu. ¹⁸ Aso, sähalea, Ea ede made nelolahiläla säi amoda, edo helësëla säidu. Amoie mida, nilia made helësësebeä säla didiäha dilo. ¹⁹ Iliä Yesu ema naba obëgëdeläla helësësebe amo hï dawadigilahilä, ea ilima sähalea, Dihilimu ado na säi amoie mi hogola didiäha dibegoda, na sähalea, Ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amogige, amase, ede made nelolahilä hobeala ne bu bimolömelëla säi amogige mi hogola didiäha dialeale. ²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Dilida didigaola diisa neëgi, udia dolö nagadaia mala hamolo amolida obeägïsa namolömelë. Dilida yöi edefade namolömelë. Oböla hobealada, dili yöi nelo amo bu obeägïlo bedefamolömelë. ²¹ Udiaea malö ägïmolö salea sëmolö fu besela galase gaaluda, asigi säosäosa filo. Gaso, ea hä malö ägïla maala saleada, dafidi sëi amo elabolahlä, ea hä, nagadaiaawi malö ägïi amogi obeägïlo. ²² Amo gadola wäla, walioda hä dili yösa nefolalea. Hobeala na dili bu beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeägïmolömelë. Dilia obeägïmolö amoda afädëä neala hogosa helemolöi made bimolömelë. ²³ Segeyo amogida, dilia nema afädë made nabolömelë. Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nie ëigila Naadoma nelebo afädë ëdëgëseda, ea nabala ïmolömelë. ²⁴ Dafidi dilia nie ëigila nelebo afädë ëdëgëla made nelo gasoda, ëdëgëmalö. Obeägïlo dilima nobamäiaie, nelebo afädë ëdëgëseda, dilia gaula namolömelëla säi.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahilä, baagila asi neawemelëla säi

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima säla ïaha nelo amoda, ado besulamu säla ïaha nelomelë. Hobeala segeyo afädë besela galasegida,

* **16:10:** Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameadä, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e ebalä samolö fedai. Ameadä, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimelëla ulufala olei dialea.

* **16:11:** Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helësëi. Gaso, Godeie siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameadä, Godea mugabe Saidanibalä gudilahilä, ie geloi amo haila fisi.

na dilima ado besula made, Naado gowe gadoi neamelëla säla ulufadigimolömelë. ²⁶ Segeyo amo gala neada, dilia nie ëigila Naadoma ëdëgëmolömelë. Na Naadoma dilile säsimolömelëla säha mademelë. ²⁷ Naadoea dili boba hamosa neamelë. Mida, dilia ne boba hamola, ne dofä Gode neebeala misi gabula helësëi neebe gogi. ²⁸ Naado neebeala maala nagadaiawi digala neawe. Oböla walioda, sege we digila Naado neebea bu obëgësamelëla säi.

²⁹ Amala säi amo nabalahlä, ie bëgëla aulo amolia sähalea, Agua, dia besula made säla, dofä ulufadigila säsebego. ³⁰ Nilia walio helësësalea, diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameada, afädëa dima nabulöi madela helësësawemelë. Ameada, nilia dida dofä Gode neebeala misi gabula helësësa neamelëla säi.

³¹ Yesuea ilima säla obëgësalea, Walioda dilia asigi afädë negei neago gaso, ³² nabuö. Segeyo afädë besela galamolö amoda, hä, besela galahagomelë. Amo gala dili sulubadela dusudasila sege dihili neloa ami afufula, ne nihïdofali digila fisäla dusudasila afiaha maademolömelë. Amamolö gaso, ne nihïdo made, Naado haligila neamelë. ³³ Na dilima ado amo säla iaha nelo amoda, dilia nema dilahlä dalulo gaula namiäiaie, säla iaha neawemelë. Nagadaiawi neada, dili yöi bimolömelë. Gaso, asigi gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi neawemelëla säi.

17

Yesuea ie bëgëla aulo amoli helësëla Eedoma adolasi

¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima ado amoli säla iaha maadelahlä, selesai mosöa sida adogola nea sähalea, Naado-o, segeyo amoda hä, besela galai gabuwe. Die malöea die ëi ilibia amo olemäiaie, dia malöie ëi ilibia amo olemalo. ² Mida, dia udia dolö ema i amoligali, ea namolöi namolö imäiaie, ea udia dolö sulubadelaie busa namiäia, dia egali geloi i gabumelë. ³ Namolöi namolö amoda gowe gadoi. Gode dofäa dimu neebela helësëlo, amase, Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helësëlo amomelë.

⁴ Hamoi dia hamomalola säla i amoda na hä, hamosa maadeimelë. Amala hamosa nelo ameada, ne nagadaiawi nea, die ëi ilibia amo ilima oleimelë. ⁵ Naado-o, siiba naga föi we made hamola ne dibalä nea, nie ëi ilibia nelo amo gadola, die siigi ëi ilibia nelo amo bu imalo.

⁶ Nagadaiawi nelo dolö odoa, dia nema i amolima die ëi olesa nelomelë. Die nelo amoli dia nema iasio. Iliä die ado nabala dia säi amo bëgëla hamoimelë. ⁷ Nelebo sulubadela dia nema i amoda, dimadila misi gabula ilia hä, helësësa maadei neamelë. ⁸ Mida, dia nema ado säla i amolida, na ilima säla iaha maadesebegi, ilia hä, niimelë. Nealahilä, ne dofä di neebeala misi gabula helësësa maadei nea. Amase, dia ne dofä fisiga wei gabula helësësa maadei neamelë.

⁹ Na ili helësëla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolö sulubadela helësëla adolasisa mademelë. Na adolasiseweda dia negali i amolimu helësëla adolasisamelë. Amoie mida, ilida die neebe amoie. ¹⁰ Udia dolö nie neebe amoli sulubadelada die neamelë. Amase, die neebe amoli sulubadelada nie nea. Iliä mala hamosebe amea, nie ëi ilibia amo olesebemelë.

¹¹ Hä, walioda ne di neebea moholö neawe. Neda nagadaiawi made namolö. Ilimu wi namolömelë. Naado Hedabi Eleloifali-e, alï afädëdi neebewe gadola, ilige afädëdi namiäia, dia die ëi nema i amoie geloia ili sigi namialo. ¹² Ne ilibalä nelo amogida, die ëi nema i amoie geloia ili sigi nelomelë. Na ili sigi nebegida, afädë dabadigi mademelë. Be, dolö afädë dabadigimolö nelo amomuda hä, dabadigimelë. Amala hamoi amoda ado Godeie bebagi dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäia. ¹³ Walioda

hä, ne di neebee maahago. Gaso, nïe obeägïlo ilile isogi nobamäia, ne nagadaiawi nea dima adolasisamelë.

¹⁴ Na ilima die ado säla iaha nebegi, nagadaia malamu hamolo neebe amolia ilima bimolö habobaha nelomelë. Mida, ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made neebe amea. ¹⁵ Na dima adosebe amoda, nagadaiawila dia ili sigi mosäia made adosamelë. Nafade hamolo busaea ili neala nafadelasiloea, dia sigi namiäiaie adosamelë. ¹⁶ Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made nea. ¹⁷ Die adoda dofä sälo dialea. Ili nafolala dihïle namiäia, dofä sälo ado amea, dia ilile isogi hamoi hamolasimalola sähago. ¹⁸ Dia nema nagadaiawi udia dolö nefolalebe welibalä namiäia fisiga wei amo gadola, nage ili udia dolö nefolalebea ami afufumalaimelë. ¹⁹ Na ili helësëla, ili dihïlefali dofä nafolala namiäiaie, nege dima odala iala neawe.

²⁰ Dima dolö amolimu helësëla adolasisa mademelë. Ili ado säla iase amo nabala, nema asigi afädë negemolö amolilege gedola adolasisagomelë. ²¹ Nada ili afädëdi namiäiala helësëla adolasisago. Naado-o, di nema neebe amo gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida alïma namiäiala hamesa. Nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäiaie amala adolasisago. ²² Ali afädëdi neebe amo gadola, ilige afädëdi namiäia, dia nema geloile, ëi ilibiale i amo, na iligali imelë. ²³ Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe ameage, ili dofä afädëdi namiäiaie. Amoie mida, nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia dia ne fisiga wei gabula helësëmäiaie, amase, dia ne boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula helësëmäiaiemelë.

²⁴ Naado-o, dia udia dolö nema i amoli ne namolöia ami ili nihïlgïla namiäiage, amase, nïe ëi ilibiale, yo digalole dia nema i amo bimäiage hamesamelë. Naga fïi made hamola nea, dia ne edefademalä boba hamosa nelo amea, ëi ilibia amoge, yo digalo amoge imelë. ²⁵ Mogoi neebe Naado-o, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made gaso, nada di dawadigimelë. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne fisiga wei gabula dawadigisa maadeimelë. ²⁶ Na ilima die ëi ulufalasi. Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo ilima diamäiage, amase, nihïne ilima namiäiage, die ëi, hä, ulufalasisa namolömelëla adola wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi

(Madiu 26.47-56, Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53)

¹ Yesuea Godema adosa maadelahilä, ie bëgëla aulo amolalibalä segea doadigila awäla ödä Gidolono dëgëla alömodi asi. Sagai afädë dibeami ie bëgëla aulo amolali awäla besela galai. ² Sagaia amida dafidi Yesuea ie bëgëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo. Amala gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo. ³ Amai ameada, Olomo ami dolö odoage, Godeie mosö idihë aligilo odoage, Felesi dolö odoaeage gobela ilo busa amoliage mosalosebegi, ilia gele gamalige gaula, amase, nufidelo neleboge gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi asi. ⁴ Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadela hi dawadigilahilä, doadigila awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Niliada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. Amalebe, Yesuea ilima säla obëgësalea, Amoda nemelëla säi. E hololölo Yudasa amoge ilibalä

misi nelo. ⁶ Yesuea, amoda nemelëla säi amo nabalahlilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia fila didigafui. ⁷ Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. Amalebe ilia sähalea, Niliada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. ⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla i amo, amoda nemelë. Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe ili mosäia fu imola säi. ⁹ Dafidi hi sähalea, Naado-o, dia dolö negali i gowe ili afädë made dabadigila säi amo gadola gausiala digamäia amala säi. ¹⁰ Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala neawelahlilä, gobela ilo Busa Edefadeie hamoi hamolasilo amo nufi. Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo dagala salisi. Hamoi hamolasilo amoie ëida Malagusi. ¹¹ Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia helebego dihï salelo amogi sala obëgëmo. Dia helësësaleada, Naadoea ödä iigi usi i gowe na made molö gabula helësësalela säi.

Ilia Yesu Anasa neebee sigi asi

¹² Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage, amase, Yu ilile idihë aligilo amolaliage, Yesu gaulahlilä ëfëa nafodoi. ¹³ Amalahilä, ilia e Anasa neebedale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaie esöa nelo. Gäheo i amogida, Gaiafasa eda gobela ilo Busa Edefade nelo. ¹⁴ Dolö ameadä Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofea gabumelëla säi.

*Fidaea Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.69-70, Maga 14.66-68, Ulugu 22.55-57)*

¹⁵ Saimono Fidage bëgëla aulo elöge Yesu awäse amo gadola bëgëla hobeala asi. Bëgëla aulo elö amoda gobela ilo Busa Edefade amea dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela ilo Busa Edefade amoie yala isogi nogila digai ¹⁶ gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala nebegi, bëgëla aulo elö, gobela ilo Busa Edefadea dawadigi amea udia dolisä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida yala isogi sigi digai. ¹⁷ Sigi digasebegi, udia dolisä idi galo beaha aligilo amea Fidama nabahalea, Dige dolö goweie bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ne mademelëla säi. ¹⁸ Gögisebegi, hamoi hamolasilofulo, idihë aligilofulo amolia nulo gobelahilä, gögï hausa nefolalebea ami, Fida eege ilibalä ami gögï hausa nelo.

*Gobela ilo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi
(Madiu 26.59-66, Maga 14.55-64, Ulugu 22.66-71)*

¹⁹ Amo gala, gobela ilo Busa Edefade amea Yesuma ie bëgëla aulo amolilege, ea ado säla olelei amoiege nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nada udia dolö nefolalebe amoli sulubadelama ulufala säla olelesa nelo. Segeyo sulubadelagi gedolo mosöage, Godeie mosöage, sege Yu ili gedosia ami olelesaleada, afädë musügä negela made olelesa nelomelë. ²¹ Edoie dia nema nabaha. Na mala säla iase nabelo amolima nabualo. Na säi amo ilia dawadigi neagomelëla säi. ²² Yesuea amala säsebegi, idihë aligilo dolö afädë ga made nelo amea nabalahlilä, Yesu e naabo gafea nufudalahilä nabahalea, Dia gobela ilo Busa Edefade egowe gadoima egomalä säla obëgëmolöi gabulela nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala säimelëla nefolalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämalö. Be, na mogola säi amogi galëda, dia ne edogi nufudahala nabi. ²⁴ Amalebe, Anasaea Yesu e gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebee sigi mosalola säsebegi, Yesu e ëfëa nafodoi amola wäla sigi asi.

*Fidaea Bu elö Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.71-75, Maga 14.69-72, Ulugu 22.58-62)*

²⁵ Saimono Fida e nulo gobeia ami gögi hausa nebegi, ilia ema nabahalea, Dige ie bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Ne mademelëla säi. ²⁶ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo afädë ami nelo amoda, dafidi Fidaea gëhe dagala sali amoie sosogo nelo, amea Fidama sähalea, Sagaia ami ebalä neebe na meli amoda di madelela nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Fidaea bu elö sähalea, Ai. Ne mademelëla säi. Amala säia gai amole, haea galalugo gawalia gai.

Ilia Yesu e Bailadi neebee sigi asi

(Madiu 27.1-2, 27.11-14, Maga 15.1-5, Ulugu 23.1-5)

²⁸ Amala hamolahilä, ilia Yesu e Gaiafasa neebee amila Beledoliama mosöa ami sigi asi. Yosefali sigi asi amoda, Yu dolö ilida Godeie siigi nigime baai made aligilo amo damumolöi made gabugi, ili mosöa ami nogila digala made, segea nelo. Mida, ilia Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie amai.* ²⁹ Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä ilima nabahalea, Dolö goweada edo nafade hamosebegi gudimolöie sigi misila nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea nafade made hamoi galebeda, nilia e sigi made maalabiomelëla säi. ³¹ Amalebe, Bailadia säla obëgësalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöie, dihili e sigi obëgemalola säi. Amala säsebegi ilia ema sähalea, Nilia gudilahiläda, dolö afädë nufulöi mademelëla säla negei dialeamelëla säi.* ³² Amala säi amoda, dafidi Yesuea sähalea, Nema gomälä hamosegi baagomolö gabula ulufala olei amo gadola gausiala digamäiaie säi. ³³ Amala säsebegi, Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä ema nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia dihili asigia helësëla nabahale, ma, odoaea niëie säi nabala nabahalela nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Bailadia säla obëgësalea, Neda Yu dolö gabule. Dihile fiifali amoliage, gobela ilo busa amoliage di nie naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea amahala nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda nagadaiaie mademelë. Be, nagadaiaie galebeda, Yu dolö ilia ne gauloea, nie hamoi hamolo amolia nudulabiogoda. Na beaha maadela sigi neebe amoda, hä, nagadaiaie mademelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, Bailadia ema sähalea, Hä, di dofä beaha aligilo gini madelela säi. Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dihili ne beaha aligilo gini neala säsebegomelë. Ado dofä amo säla iaha maademäia nagadaiawi digasebegi, ne nemea neegela ägüi amo neawe. Udia dolö dofä sälo sosogo nefolalebe amoli sulubadelaeadä, nie ado nabelo neamelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, Bailadia ema nabahalea, Ado dofä amoda edodula nabi.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi

(Madiu 27.15-31, Maga 15.6-20, Ulugu 23.13-25)

Bailadia ado säha maadela, segea bu doadigila fedala Yu dolö amoli neebee awälahilä, ilima sähalea, Ema nafade afädë made beagoleimelë. ³⁹ Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela galaseda, galabaia

* **18:28:** Beledoliama mosöda Gabenaie mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, amase, ie sosogo amolige Olomo dolö ameadä, Yu ilia Godeie siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bëgëla hamolo made nelo. Amala hamolo ameadä, Yu ilia asigisaleada, ilia fi odoä ilile mosöa nogila digaseda, Godeie siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Udia dolö Godeie siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoie molö nulo made. * **18:31:** Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoä gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola säsegi, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afädë nufudala baagomalolada sälo made dilo. Mida, Olomo ilia sähaleada, Yu ilia dolö nufuabiola säla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo.

dolö afädë dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu udia dolöie beaha aligilo gini gowe dihilima fisigädulela nabi. ⁴⁰ Amala nabasebegi, ilia gelola uuala säla didigahalea, E mademelë. Balabasa fisigämalola säi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

¹ Amala säi amo nabalahlä, Bailadia Yesu sigi awäla e fëgämalo. Fëgälahlä, ² ami dolö amolia ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigila amalela ie busagia salugasilahlä, fagulo bëi didiga salugalo afädëge salugasi. ³ Salugasi nebegi, ili e mia ga madela mafulahilä sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola sälahilä, naabo gafea fadaha nelo.*

⁴ Bailadi e bu elö doadigila fedalahilä, ilima sähalea, Dolö gowema nafade afädë made beagolei gabula helësëmäia, na dili neebee gui sigi segea doadigila fedahagola säi. ⁵ Yesu e ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi amalela salugasi amola, fagulo bëi didiga salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola säi.

⁶ E bealahilä, gobela ilo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala säla didigahalea, Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla didigasebegi, Bailadia ilima säla obëgësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë made beagoleimelëla säi. ⁷ Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obëgësalea, Nilia ado afädë säla negei galea. Ea e Godeie malöla sälo ameada, ado säla negei dibe amo bëgëla, e nufulö dialeala säi.

⁸ Ado amo nabala Bailadi e edefademalä bedalahilä, ⁹ Beledoliama mosö amoie mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obëgëi. ¹⁰ Made säla obëgësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obëgësale. Di fisigämola sämolöie geloige, i fügäigi baala negemola sämolöie geloige na gaulube amo, dia made helësësalela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema hamomäia geloi made i galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio. Be, dolö die naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo baagila, nafade edefademalä hamoimelëla säi. ¹² Bailadia amala säi amo nabalahlä, Yesu fisigämolöie idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala didigala sähalea, Dia dolö go fisigäla fisiga gaseda, dida Sisaie damelë mademelë. Dolö afädëa hi e ginila säsebe amoda Sisabalä ado niimelëla säla didigai. ¹³ Amala säi amo nabala Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä, sege ëi Igi Bealë Baledi difolalebea ami gudi mogesalea filo amodaia sulo. Sege amoie ëi Hibulu adoeada, Gabadala sälo. ¹⁴ Baagila Asi Segeyo amoie helësëla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi, Bailadia Yu udia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë. Bimola säi. ¹⁵ Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufualo! Nufualo! Eda i fügäigi baala negemalola uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi baala negemäialela nabi. Amala nabasebegi, gobela ilo busa amolia säla obëgësalea, Nilile gini elöda maade. Sisa afädëmu neamelëla säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

*Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44, Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43)*

* **18:40:** Dawadigi dolö ili yafea helësësaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, hailsa digimolöie nudulo amoligi afädëda e nelola helësëi. * **19:3:** Madiu 27.29gi dibe amo bimalo.

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi. ¹⁷ Ea hile i fügäi amo hï gaulahilä, gaamu amo digila sege ei Busa Giwi Segela sälo dibeami asi. Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälo. ¹⁸ Segea ami ilia e i fügäigi baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda mogogi, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila baala negei. ¹⁹ Bailadia i gäi baledidaia ado gowe dödëla negemalosebegi, ilia amodaia dödësalea, Nasalese fii Yesu, Yu udia dolöie beaha aligilo ginimelëla dödëlahilä, i fügäi amoie bidigi baasi. ²⁰ Yesu e gaamu ga madela baala negei ameada, Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi adoeage säla dödëla negei dibe amo, Yu udia dolö yafiea nidesamu nelo. ²¹ Amala dödëla negei dibe amo bealahilä, Yu ilile gobela ilo busa amolia Bailadima sähalea, Dia Yu ilile beaha aligilo ginila sälada dödëmabu. Ea himu sähalea, Neda Yu udia dolöie beaha aligilo gini neamelëla sälola säla dödëmola säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia säla obëgesalea, Na dödëi gomu diamiäia. Gameläla säi.

²³ Ami dolö amolia Yesu hä, i fügäigi baala negesilahilä, ie fagulo gii amo biyidiala mogei. Mogelahilä, ilia afädë afädëla nea gagai. Nea gagalahilä, ie fagulo elö daia salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo amo asogemolöi made, didigala afädëfalï asi gabugi, ²⁴ ami dolö amolia hilidomu sähalea, Fagulo go made gadelala, nowëa neasebelela melëdelä sadu hamodila säi. Ado säla negei amea sähalea, Ila nie fagulo mogelahilä, nie daia salugalo gii amoie sadu hamoimelëla säla dödëla negei dibe amo gausiala digamäiaie, amala hamoi.

²⁵ Yesuie emege, emeie esamage, Golobasaie udia Melige, amase, gaamu Magadala udia Melige, ili Yesu i fügäigi baala negei amo ga madela ami nefolalo. ²⁶ Yesuea, ie emele, ie bëgëla aulo amoligi ea boba hamolo amole ga madefalï neebe amo bealahilä, emema sähalea, Neme-e, die malöda egowemelëla säi. ²⁷ Amase, bëgëla aulo amomage sähalea, Die diemeda egowemelëla säi. Amalebe, bëgëla aulo amea amo gala säia amila e sigi awäla ea mosöa sigi nelo.

*Yesu hï hame hä, mosaloi
(Madiu 27.45-56, Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49)*

²⁸ Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hä, walio hamosa maadei gabula helësëlahilä, Ne ödä molö gabula säi. Ado säla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amala säi. ²⁹ Amala säsebegi, ödä i afädëgi wani ödä gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi i afädëie ei hisoboie adomogi yaala, wani ödä gamogai amogi gelahilä, Yesuie nafia diisi. ³⁰ Amala hamosebegi, Yesuea wani ödä amo nahilä sähalea, Hä, hamosa maadei amola säla, ie busa fuäia idogola ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.

Ami dolö afädëa Yesuie afawa gögë gäwi

³¹ Sabada segeyo edefade amoie molö daialo segeyo gabugi, ilia Sabada segeyo amogi domalo i fügäidaia ami made diamiäiala helësëla, Yu ilia Bailadima sähalea, Ilile emo giwi dagabolahilä, domalo neala gaula mosäia, dia emo giwi dagabomalola sämäia helësëi dialeamelëla säi. ³² Amala säsebegi, ami dolö amoli awälahilä, Yesubalä baala negei dilo amogi afädëie emo giwi dagabolahilä, elö amoie emo giwige dagaboi. ³³ Amalahilä, ilia Yesu dibe maala beahamelebe, eda hä, hame doala asi dibe amo bealahilä, ie emo giwi made dagabola, ³⁴ afädëa Yesuie afawa gögë gäwi amole healele ödäle besigai. ³⁵ Amo hamose melëlo dolö amea, nelebo ea meli amo säla ulufai. Ea säla ulufai amoda dofämelë. Amase, säla ulufasebe amoda dofäla hï dawadigi.

Ameada, diliage asigi afädë negemäiaie, ea säla ulufasebemelë.* ³⁶ Godeie ado säla negesalea, ie giwi afädë made dagabomolömelëla säla negei amo gadola gausiala digamäiaie amala hamoi. *Gë Udälo 34.20*

³⁷ Amase, ado elö säla negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia bimolömelëla säla negei amo gausiala digamäiaie amai. *Segelaea 12.10*

*Ilia Yesuie domalo igi äbä gähe duwia ami baui
(Madiu 27.57-61, Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56)*

³⁸ Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesuie domalo amo nedulela nabi. Yosebe eda Yesuie bögëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä bedähalea, ie asigi afädë negei amo musügä negela nelo. Bailadia, ä nimalola säsebegi, ea awäla Yesuie domalo amo nii. ³⁹ Nigudimusi e, dafidi Yesu neebee gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia i afädëie heale muwege, i ei elö aloie healele gegoai dilo amea, Yesuie domalobalä negemolöie gaula asi. I heale gegoai dilo amoie yoi dofeda, gilo nabülasi ohodoa gadoi dilo. ⁴⁰ Elea Yesuie domalo amo nealahilä, Yu dolöea bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesuie domalobalä baagoi usililo fagulo hedabia balagula usili. ⁴¹ Ilia Yesu i fügäigi baala negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumolöie igi äbä afädë doalahilä, dolö afädë made baui, gähe dilo. ⁴² Elea Yu ilile Sabada segeyoie daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumolö äbä duwi ga made dilo ameada, elea Yesuie domalo amogi bausi.

20

*Yesu nowei
(Madiu 28.1-8, Maga 16.1-8, Ulugu 24.1-12)*

¹ Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e bauia ami awälahilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doge negei dibe meli.* ² Amo beala, e baluluia awälahilä, Saimono Fidale bögëla aulo elö Yesu hi boba hamolo amole neebee besela galala, elema sähalea, Ilia Dafidilo Geloi bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla negeidu, nilia dawa madela säi. ³ Amo nabalähilä, Fidale bögëla aulo elöle amila doadigila bauia ami moholö asi. ⁴ Helegela gaalu baluluia asi gaso, bögëla aulo elö amea Fida digila, edale bauia ami awäla besela galai. ⁵ Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägila fia idogola salea, aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe meli. ⁶ Saimono Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo hedabi amoge, ⁷ fagulo Yesuie busa neegisila bausi amoge, gedola negela made, fagulo busa neegisi amo hido galila negei dibe meli. ⁸ Amalebe, bögëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei. ⁹ Yesu bauiala nowemolö dialeamelëla, ado säla negei dilo amoda, amo gala ilia hedabola helësëi made nelo. ¹⁰ Amo bealahilä, hele mosöa obögëi.

*Magadala udia Melia Yesu meli
(Madiu 28.9-10, Maga 16.9-11)*

¹¹ Segea baui baagido nea, Melia diisa nelo. Diisa nea wäla, dosogägila fia idogolahilä, baui isogi beahamelebe, ¹² selesaia fii fagulo falei salugai äudä, Yesuie domalo baui diloa ami, elöda busa diloamadi, elöda emo diloamadila sebe meli. ¹³ Elea Melima nabahalea, Udia-o, dia goda edogi diisa neala

* **19:35:** Beahaleada, healele ödäle besigase melëlo amoda, bögëla aulo Yesu hi boba hamolo dolö amomelë. Mida, Yone 19.26-27gi sähalea, Bögëla aulo amoda Yesu i fügäigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo säi. * **20:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

nabi. Amalebe, ea elema säla obëgësalea, Iliä nïe Dafidilo Geloi gaula awäla, abododi negeidula dawa made amea diisamelëla säi. ¹⁴ Amala sälahilä, e besuia imogola beahamelebe, Yesu neebe meli. Ea meli gasoda, Yesu gabula made helësëi. ¹⁵ Amasebegi, Yesuea ema nabahalea, Udia-o, dia goda edogi diisa nea. Dia nowë hogosala nabi. Melia dolö amoda sagai beaha aligilo amo gabula helësëlahilä, ema sähalea, Dolö edefade-e, dia e gaula asi galëda, nihï nea äudulä, guwi gaula awäla negei dialeala sämolä säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ema, Meli-ela säi. Amala säi amo nabalahlilä, ea besuia imogolahilä, Hibulu adoea ema Elabonai-ela säi. Nilile ado sälada Säla Olelelo-o. ¹⁷ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Naado neebea gadogo aso, fedaia mateda, dia nema diigimabu. Dia nedoolali neebea awälahlilä, gomalä sämalö. Neda aso, nïe Naadoge dilile Eedoge, amase, nïe Godege dilile Godege neebea fedamolö neebeola sämalola säi. ¹⁸ Amala säsebegi, Magadala udia Meli e awälahlilä, bëgëla aulo amolima sähalea, Na Dafidilo Geloi e melimelëla sälahilä, ema säla i amo ilima säla iaha maadei.

Bëgëla aulo amolia Yesu meli

(Madiu 28.16-20, Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49)

¹⁹ Segeyo amo galamu, salele mi gäwi segeyogi, eso digase gaalu, ie bëgëla aulo amoli Yu ilibalä bedähalea, ili sefolalo mosö amo idi fëdöla galahlilä sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi. ²⁰ Amala sälahilä, naaboge afoge ilima olei. Iliä hä, Dafidilo Geloi bealahilä, edefademalä obeägi. ²¹ Yesuea ilima bu elö sähalea, Dalulo dilibalä namiäia. Naadoea ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomelëla säi. ²² Amala sälahilä, ea ilimadi hame hëia fedala nafi fo diigilahilä sähalea, Eleloi Gesami nimo. ²³ Odoaea nafade hamoi amo dilia hëla fisiseda, hëla fisimelë. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hëla fisiseda, nafade amolida diamolömelëla säi.

Domasaea Yesu meli

²⁴ Yesu besela galasolo amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amo, sebegi made besela galai.* ²⁵ Hobeala, bëgëla aulo odoa amolia ema sähalea, Nilia Dafidilo Geloi melimelëla säla i. Amala säla iasebegi, Domasaea ilima sähalea, Ie naabogi mili gäwi amo made bealage, nïe naabo sögöea ie mili gäwi bu amogi made digalage, amase, ie afawa gäwi bu amogi nïe naaboea made digalage, nada dofä gabula made helësëmolömelëla säi. ²⁶ Amala säi salele afädë baagilahilä, ie bëgëla aulo amoli bu mosöa gegedola sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi sulubadela fëdöla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi. ²⁷ Amala sälahilä, ea Domasama sähalea, Nïe naabogi die naabo sögöea digala bimo. Amalahilä, die naabo mogodigila nïe afawa digala bimo. Hä, bealahilä, asigi äudä negela made, afädëfali negemalola säi. ²⁸ Amala säsebegi, Domasaea ema säla obëgësalea, Nïe Dafidilo Geloi, nïe Godela säi. ²⁹ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia ne beala asigi afädë negesale. Ne made beala asigi afädë negese amoliada, edefademalä obeägisa neamelëla säi.

Beba dëdëi goweie mi

³⁰ Yesu e bëgëla aulo amolibalä nelo amo gaalu, ilile siigi dolöea hamomolöi made gadoi odoa yafie hamoi dibede amoda, beba gowegi hulu made dëdëi. ³¹ Gaso, beba gowegi dëdësebeweda, Afädë Memelei amoge, Godeie malö amoge Yesu gabula helësëla, ema asigi afädë negemäiage, amase, dilia

* **20:19:** Yone 20.1ie gasumili amo bimalo. * **20:24:** Ëi Didimusila säi amoie mida gomalä. Emea äudä busa dila ägüi amogi elöla säi.

ema asigi afädë negesa nea, ie ëigi namolöi namolö gaula namiäiage, dödëla negesawe.

Yesu e ie bögëla aulo neebee bu besela galai

21

(Yone 21)

Bögëla aulo gifalädaliäea Yesu meli

¹ Hobeala, bögëla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu elö ilima ulufadigila besela galai amoda gomalä hamoi.* ² Saimono Fidage, Domasa ie ëi elö Didimusige, Galili segeie gaamu Gaina ami fii Nadanalege, Sebediie malö äudä amolege, ie bögëla aulo äudä elölege, ili ami gedola nefolalo. ³ Ami nefolalea, Saimono Fidaea ilima sähalea, Neda seme digila awähadiola säsebegi, ilia nilige hä, dibalä maahagola säi. Amala sälahilä, ili duugi fifigila awäla, gasigi seme digisa nea, seme isoie afädëge made neala nelo.

⁴ Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ie bögëla aulo amolia e Yesu neala made helësëi nelo. ⁵ Amala nebegi, Yesuea ilima nabahalea, Malisä-o, dilia seme afädë made niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Ä, made niimelëla säi. ⁶ Amalebe, ea ilima sähalea, Selëgëgo dilile du dafädimadi digiseda, seme odoa digamolömelëla säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë dusugamolö uli. ⁷ Amala hamosebe amo bealahilä, bögëla aulo afädë Yesu hi boba hamolo amea, Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo Geloï gabula säi. Dafidilo Geloï gabula säi amo nabalahlä, Fidaea fagulo daia salugalo dafidi gila negei dilo amo salugalahlä, ödägi nila digai. ⁸ Amase, bögëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selëgëgi seme digaide amo dusugala gaula agesua moholö asi. Ili nelo amila ödä agesuada, mia made made, mida hädali afädë gadoi dilo.

⁹ Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elëlëgi amodaia seme gobei afädë, beledige dibe meli. ¹⁰ Yesuea ilima sähalea, Dilia walio seme nii gogi odoa gaula misiëla säi. ¹¹ Amala säsebegi, Saimono Fida e awäla dudaia nea, seme selëgë amo agesua dusugala gaula misi. Seme bobogamu selëgëgi digai amo gedolada hädali afädëie nabülasi biaie odoai ohodoa (153). Seme malei digai amea, selëgë nulimolöi gaso, made nuli.

¹² Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mofiamola säi. Amalebe, bögëla aulo amoli bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada Dafidilo Geloï gabulamu helësëi. ¹³ Yesu e maala nea, beledi gobei amo neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo gadola wäla hamoi.

¹⁴ Yesu e bauiala nowela awäla nea, bögëla aulo amoli neebee bu osoda ulufala besela galaida amo.

Yesuea Fidama nie sugua sibi amoli sigi namialola säi

¹⁵ Ili molö naha maadelahlä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, odoa gowe ilia ne boba hamose amo gadola made, dia baagila awäla, ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema säla obögësalea, Ü, Dafidilo Geloï, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi malö amoli molö iaha namialola säi. ¹⁶ Yesuea ema bu agedu nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, dia ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo Geloï, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Nie sugua

* **21:1:** Oeabo Dabeliasa amoie ëi elöda Galili.

sibi amoli sigi namialola säi. ¹⁷ Yesuea aso, bu osoda ema nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, dia ne boba hamosalela nabi. Yesuea bu ohodoala dia ne boba hamosalela nabi amogi, Fida e asigia yöia idogolahilä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi, nelebo sulubadela dia dawadigisa maadei neebe amo, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi amoli molö iaha namialo. ¹⁸ Na dima dofä gelola sähago. Di malisä nelö amogida, die malibu negelahilä, dihï moholö helësëse amo gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda, die naabo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia moholö helësëi madeido amogi sigi moholömelëla säi. ¹⁹ Yesuea ado amala säi amoda, Fida e abeahämola hamola baagola, Godeie ei ilibia amo gauia adamolö amoie helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea Fidama sähalea, Di ne bögëla misiëla säi.

Bögëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

²⁰ Fidaea besula beahamelebe, bögëla aulo Yesu hï boba hamolo amo, ele bögëla maaha neebe meli. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo amo gala, Yesuie bidagia golögia alogola nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa di hololömolö gabula sälo amo maaha neebe meli. ²¹ Beahamelebe e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi, dolö gowedala nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ne obögësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda diele. Dida ne bögëla misiëla säi. ²³ Amalebe, odoa ilia sähalea, Bögëla aulo go made baagomolöla säimelëla edoolalima säla daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolömelëlada made säi. Ea sähaleada, Ne obögësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dielela amomu amala säi.

²⁴ Bögëla aulo amea nelebo ea meli amo hï säla ulufadigisa nea, amala hamoi amo hï bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Nilia ea säla ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.

²⁵ Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hïdo hïdola hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadelagi beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.

Hä amo.

Abosolo Neala olelo oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dëdëi amo dëdësa maadelahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dëdëi. Yesuie Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia säla olelemäia Godeie Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Eleloi Gesami e dili neebee gui maala ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëla säi. (Abosolo 1.8)

Yesuea amala säi amo gadola ie bëgëla aulo amolia Ado Mala Hedabi säla daidola nawesa nelo. Amala säla iasebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuie bëgëla aulo sebea Eleloi Gesami digai amoge, amase, hobeala Eleloi Gesamia iilasila geloi iasebegi, hamoi hamosa nelo amoge dëdëi dialea. Yesu selesaia mosöa awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi säla daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöie sege sulubadelamadige Sameliamadige säla daidosa maadei. Aso, iliamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige säla iia nawesa maadei amoie ado säla dëdëla negei dialea.

Yesuea Eleloi Gesami imolömelëla säla negei

¹⁻² Diofilasa-o, dafidi na bebägi dëdëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dëdëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Eleloi Gesamiie geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomalä hamomalo, gomalä sämalola säla iaha maadei. ³ Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësëmäia e ulufadigila segeyo nabülasi biyidia ilibalä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ilima säla iaha nelo. ⁴ E, aso, ilibalä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme digila mosabio. Naadoea imolömelëla säla negeila na dafidi dilima säla i amo imäia, gui beaha namialo. ⁵ Yoneada ödäea gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Eleloi Gesamia gemolömelëla säi.

⁶ Amo gala, ili gege dolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilia nihili beaha namolö, nihilima ia obëgëmolö walio gogilela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Naadoea hi asigia segeyo daijala negei amoie dawada, dilile made. Segeyo amo daijaloda Naado hidomumelë.

⁸ Amai gaso, Eleloi Gesami e dili neebee gui maala, ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

⁹ Ea ado amo säha maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagui amea, bu elö bimolöi made meli.

¹⁰ E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äudä fodolofali maala ilibalä neebe meli. ¹¹ Amolea ilima nabahalea, Galili dolöla dili-e, mi edoie muugi sisilamu dialeala nabi. Amala nabalahlä elea sähalea, Yesu goda walio dili digila, e neala gauia adogola selesaia mosöa

fedasebe amoda obëgëmolö. E selesaia mosöa awäsebe dilia meli amo gadoi wäla obëgëmolömelëla säi.

Ilia Yudasa bedefala dolö afädë memelei

¹² Amala säsebegi, ili segebi ëi Olibebidaia amila Yalusaleme obëgëi. Segebia amila Yalusaleme ga madefali, Yu udia dolöea segeyo Sabada gafegi nawelo amo gadoi. ¹³ Ili Yalusaleme besela galalahilä, mosö iso daia hogoli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yamesege, Äduluge, Filibige, Domasage, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasaie malö Yamesege, Selodo sosogo Saimonoge, Yameseie malö Yudasage. ¹⁴ Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage, Yesuie eme Melige, ie edoolalige ilibalä amala gegedolo.

¹⁵ Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëie nabülasi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea, ¹⁶ Nedoola dili-e, Godeie ado siiba säla dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömelë. Yudasaea dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoie Eleloi Gesamia Debidima aligilahilä bea säla negei amo gadola dofä gausiala digaimelë. ¹⁷ Yudasada nili sosogo nelo. Nihiligila hamoi gegedola hamomolöie e memeleimelëla säi. ¹⁸ (Yudasa hi nafade hamola muni nii amea sege afädë nofela nii. Amala hamola sege niia ami baagola digala bole dusula gahidado besela galai. ¹⁹ Amo hamoi amo hobeala Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoie ëi ilile ado sälada *Ageledama* negei. Nilile ado sälada heale sege.) ²⁰ Fidaea sähalea, Gë Udälo bebagi ado afädë säla negei amo gowe.

Ëe mosö nalämäia. Mosö amogi afädë made midiäiala

säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 69.25

Amase, ado elö säla negei dibe amo gowe.

Hamoi ea hamolo negei amo elöea hamola bedefamäiala

säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 109.8

²¹ Amai gabugida nilia dolö elö gowe gadoi memeledelä. Amoda Dafidilo Geloï Yesu afu mafusa nelo amo gala nilibalä nawelo. ²² Yonea ödägi gese melëlo, Yesu neala gauia adala fedai melëlo nilibalä nawelo. Amea nilia e dofä baagola nowëila dawadigi amo nilibalä sämolöie memeledelä. ²³ Amala säsebegi, ilia dolö äudä ëi säla negei. Dolö elö amoie ëida Yosebe, odoaea ie ëi Basabasala sälo, odoaea Yasadusila sälo nelo amo. Amase, elö amoie ëi Madiasile säla negei. ²⁴⁻²⁵ Amala sälahilä, ilia Godema adosalea, Dafidilo Geloï, dia sulubadelaie iso beaha maadei. Dolö äudä memelei amolegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila bedefamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hi segea awähalea abosolo hamoi digila asi gabiola säi. ²⁶ Amala Godema adolahilä, elele ëi dëdëla salalahilä fofogolebe Madiasiie ëidale besela galasebegi, abosolo gidälasia amolibalä giwi e baala namiäia memelela ifosi.

2

Godeie Gesami digai

¹ Yu udia dolöie molö nulo segeyo ëi Bëdigosi besela galasebegi, ili sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo.* ² Amala gegedola sefolalebegi, fo geloie goba gadoi aabela guula maalahilä, mosö ili fifigi sebea ami digala nobai. ³ Amala digala nobalahilä, nulo söale elile gadoi moge mogela ili sulubadela hido hidolama aliligisebe meli. ⁴ Amalahilä Eleloi Gesamia udia dolö

* **2:1:** Segeyo edefade Bëdigosi amoie ëi elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nalahlä segeyo nabülasi bia baagilahiläda Bëdigosi Segeyo besela galalo.

amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoäie ado säla besela gagalamäia Eleloi Gesamia sälasisi.

⁵ Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeie mala nabelo sege föi sulubadelagi nefolalo amoli bobala asi ami sulo. ⁶ Udia dolö amolia goba amo nabalahlä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hido hidolaea nabelebe, ilile ado sälo amo gadola säsebe amo nabalahlä, ili sulubadela fudugi. ⁷ Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae! Nilile ado säla säha dibego ilida Galili dolö madefa. ⁸ Iliä nilile ado elö elöi amo säsebe nihili nabasebeweda, abeahäladu. ⁹ Nili Badialage, Midialage, Elamalage, nili Mesobodemia dolöge, Yudialage, Gabadosialage, Bödasalage, Esialage, ¹⁰ Filigialage, Bäfilialage, Isibilage, Libiaie sege Sailinimadilage, Olomola söfë misi amolige, ¹¹ Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuie mala gaula mogolo amolige, Gilidilage, Alebialage, nili sulubadela nefolalebewema, ilia nihilile ado adola, Godea hamoi edefade hamoi amoie säla äasebegola säi. ¹² Ili fudugila asigi säosölahilä sähalea, Goda edodula säla didigai. ¹³ Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola negei amo edefadela naala gagaosebegola säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi säla i

¹⁴ Amala säi amo nabalahlä, Fida e abosolo gidälasä amolibalä nowela nea ea ilima ado gelolafali sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefolalebe dilimage, amo hamoi amo säla idulä. Nie ado hedabola nabualo. ¹⁵ Dilia dolö gowe ili gagaosebela helësei amoda amai mademelë. Segeyo walioda, aso, yosemelë.* ¹⁶ Go hamose goda dafidi bea sälo Yoalea säla negei amo gausiahamelë. Eada gomalä säla negei.

¹⁷ Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nie Gesami udia dolö sulubadelama söga salimölömelë.

Dilile didiwi diefegelialia nie mala olelesa namölömelë. Amase, dilile malö malisä amoliage sosoäla awäla elö elöla bimölömelë. Amase, dolö asigi fädäi neebe amolia simasimölömelë.

¹⁸ Segeyo amogimu nie hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nie Gesami söga salimölömelë. Iliä nie mala olelesa namölömelë.

¹⁹ Na muugi adogo hido elöi hamolasila naga föidaiage dolöea hamomölöi made gadoi hamolasimölömelë. Healege nulo söage höba buguge hamomölömelë.

²⁰ Amase, Dafidilo Geloie Segeyo Edefademalä besela galamolö amo, aso, made besela galala neëgi, esoge usila aubege bëlahilä heale uii besela galamolömelë.

²¹ Amala hamosegi Dafidilo Geloima damula mosöla säsebe amolida damula aulo gaula namölömelëla Godea säila

Yoalea säla negei amo Fidaea säi.

Yoale 2.28-32

²² Fidaea sähalea, Isilale dolöla dili-e, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii Yesuea geloi melëlo made gadoi hamolage, hido elöi hamolage, dolöea hamomölöi made gadoi hamolage, Godea Yesuma aligila dilibalä nea amala hamoi. Amala hamoi ameada e Godea odala äala hamoi amo hamomölö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebego. ²³ Dolö amoda gaula imölömelëla Godea dafidi daiala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo amolia e i fügäigi baala negemäia hamolasi.

²⁴ Baagoia e nafodomölö uli amea Godea baago amoie säa e fisigisimäia e nowela ifosi. ²⁵ Debidiaie ie helësäla säi amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloi e nebalä ga madefali namölöi namölö misi neebe meli. Nafadea ne neala fologolasiloea, ne gelolasimölöie e nie

* **2:15:** Yosemelëla säi amoie mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nulo.

naabo dafädimadi ga made misi nea. ²⁶ Amalebe nie isogi edefade obeägilo nobalahilä na obeägi ado säi. Amase, nie domalogi hamomolö amo hamomäia na beaha namolö. ²⁷ Dia nie gesami baagoi uguli mosöa ami digila made moholö. Die hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sigämolömelë. ²⁸ Dia ne namolöie idi oleimelë. Dia nebalä namolöi nebegoeada ne obeägilo nobalahilä obeägisa namolöla Debidia säimelëla säi. *Gë Udälo 16.8-11*

²⁹ Fidaea amala sälahilä sähalea, Nedoola dili-e, nilile mäu Debidie, na dilima fädäla sähago. E baagoige bauige. E bauri amo nili mia wi walio dialea. ³⁰ Dafidi eda bea sälo nebegi, Godea ema ado dofä gelola säla negesalea sähalea, Hobeafali die mäu afädëa beaha aligilo gini filodaia samialamolömelëla säla negei amo Debidia hi dawadigi nelo. ³¹ Godea Afädë Memelei amo baagolahilä nowela ifosimolö amoie Debidia bea sähalea, Ie gesami uguli mosöa digila made moholö, ie domalo bauia ami sigämolö madela bea säla negei. ³² Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo nilia beaha maadei amo säla iahamelë. ³³ Godea Yesu neala gauia adala fedalasila ie naabo dafädimadi ifosilahilä, Eleloi Gesami i. Edoea Gesami imolömelëla dafidi säla negei amo i. Ea amo walio söga sali amo dilia siia beala gëhea nabi amomelë. ³⁴⁻³⁵ Debidia eda selesai mosöa fedai made gaso, ea säla negesalea sähalea, Dafidilo Geloia nie Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli die emoea emesala namiäia, dida nie naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säimelëla

säi. *Gë Udälo 110.1*
³⁶ Fidaea amala sälahilä sähalea, Isilale udia dolö nefolalebe dili sulubadela hedabola helësëmalö. Yesu e dofä dilia i fügäigi baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloia namiäiage Afädë Memelei namiäiage ifosi amo hedabola helësëmalola Fidaea säi.

Udia dolö yafte asigi besula ödägi gei

³⁷ Ado säi amo nabalahilä, ilile isogi awäla gäwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dili-e, nilia abilia hamomolödula nabi. ³⁸ Amala nabelebe Fidaea säla obëgësalea, Dili asigi besula hido hídola Yesu Gelesoie äigi ödägi gemalo. Amala hamosegida, dilia nafade hamoi amo hëla digila diligali Eleloi Gesami imolömelë. ³⁹ Godea imolömelëla säla negei amo gadola dilimage, dilile malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage imolömelëla säla negei. Dafidilo Geloia Godea e neebea misiäia wemolö amoli sulubadelama imolömelëla säla negeila Fidaea säi.

⁴⁰ Fidaea ado geloi odoage häila nabulöi hamoi odoage ilima gelola säla ialahilä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo walio nefolalebe welia së molö amogi dilila nüloea fisäla awäla asigi besumalola säi. ⁴¹ Ea amala säi amo hedabola häila nabi amoli ödägi gei. Segeyo amo gala udia dolö dausini ohodoa baai. ⁴² Abosolo dolö amolia mala olelei amo bëgëla hamola digi, Geleso sosogo odoabalä dila nea, molö gedola nadigi, Godema adola digi, amo sulubadela ilia gelola hamosamu nelo.

Geleso sosogo nea mala hedabi hamoi

⁴³ Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima aligila hido elöi hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei amogi. ⁴⁴ Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hido hídolaie nelegei dilo amoda, ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ⁴⁵ Segege, nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ilo. ⁴⁶ Amase, segeyo sulubadelagi ilida Godeie mosöamu gegedolahilä, hilile mosöa afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägila molö gegedola naala, ⁴⁷ Godeie ei gauia adaha

neebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea obeägïla melëlo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloia odoa asigi afädë negei amolida neala baalasi.

3

Dolö emo nafadei afädë wahilasi

¹ Segeyo afädëgi eso digase gaalu, Fida Yonele Godeie mosöamadi asi. Deadi amo gadola ilia Godema adosa aligilo negei. ² Amaimo, dolö afädë, ie emea neegela ägüsolo amo gala emo nafadei amo gadoi neegela ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla Godeie mosö idi nogila digalo Aye Negei dibeami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea Godeie mosöa digasebe amolima muni imola sämäia ifosilo. ³ Fida Yonele Godeie mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne muni imola säi. ⁴ Amala sälebegi Fida Yonelea ema siila nea Fidaea sähalea, Alima bimola säi. ⁵ Amala sälebegi e imolö gabula helësëla ea elema si. ⁶ Amala sisebegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gaui mademelë. Amai gaso, afädë gaui amo digali iahago. Nasalese fii Yesu Gelesoie ägi säha, di nowela nawemola säi. ⁷ Amala sälahilä ie naabo dafädi amo nabelela gauia adalasisibegi, ie emo fodolofali neala gelolasi. ⁸ Nowela nila sadia adodogola asi. Amala awäla elebalä Godeie mosöa nogila digala, Godeie ei gauia adala emo gumu sesegegila nawesa nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea e Godeie ei gauia adala awäse amo bealahilä ¹⁰ ilia helësësalea, Godeie mosöa nogila digalo Aye Negei dibeami salea muni imola säha filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä ili hame galaläia fedala fudugi.

Fidaea Godeie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

¹¹ Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebegi, udia dolö nefolalo amoli fudugilahilä, Godeie mosö hadai dibeami baluluia mafui. Hadai amoda Solomonoie hadaila sälo. ¹² Fidaea udia dolö mafui amo bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dili-e, amo hamoi amogi dili fudugilahilä alima sisila dibegoda edoie. Amai dilia helësësaleada, alile geloiage Godeie mala mogola gaula neebeweage alia dolö gowe nowela ifosila helësësale. ¹³ Abalahamage Aisagage Yeigabage, nilile mäuge ilile Godea ie hamoi hamolasilo Yesuie ei ilibiamäia neala gauia adalasi. Dolö amo dilia dilile sigi aligilo neebeam sigi gaula asimelë. Bailadi neebeam sigi awäsebegi, Bailadia e fisigäla fisiga gamolö hamosebegi, diliada ema baagi iala golala melimelë. ¹⁴ Dilia dolö hedabi mogoifali hido elöi amoma baagi iala golala bealahilä, dolö nufidelo amo fisigämola säla didigai. ¹⁵ Udia dolögali Namolö Gaumäia İlo amoda baagomäia nufimelë. Amo baagolahilä Godea bauia amila neala nowela ifosi neebeam amo alia siia melimelë. ¹⁶ Yesuie ägi asigi afädë negei amea Yesuie eia dolö dilia beala dawadigi amoma geloi i. Yesu hï alile asigi afädë negei neala nowelasimelë. Asigi afädë negei amea dili sulubadelaie siigi e wahilasimolöi wahilasimelë.

¹⁷ Amai gabugi, nie nedoola dili-e, dilia Yesuma hamoi amo fädäla helësëla made nea hamoila helësësa. Dilile sigi aligilo amoliage amala hamoila helësësamelë. ¹⁸ Amo gadola siibafali Gode e bea sälo sulubadela nefolalo amolima aligilahilä nea, ea Afädë Memelei amo së molömelëla bea säla negei amo gadola amala gausiala digai. ¹⁹ Amala hamoi gabugi asigi besula dilile nafade hamoi amo hëmäia Godemadi namialo. ²⁰ Dilia amala hamoseda, dilile gesami gelolasimolöie Dafidilo Geloia e neebeam fu imolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dilile namiäia dafidi odalasi Yesu amo dili neebeam fisiga wemolömelë. ²¹ Siibafali Godea bea sälo hile nafolai amolima aligila bea säla

negei amo gadola, Godea sulubadela bu elö gähe namolö segeyo daijala negei amo gadola gausiala digamäia Yesu e selesaia mosöa beaha nea. ²² Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloj Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ie ado nabala bëgëla awäla hamomalo. ²³ Ie ado nabalahlä made hamose dolö amolida Isilale udia dolö amolibalä made namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea säi. ²⁴ Amo gadola bea sälo sulubadela, Samuale neloa amila, bea säla negesalea segeyo waliowegi hamosebeweie bea säla negei. ²⁵ Dilida bea sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla negei amoie malöge nebego. Godea Abalahamama sähalea, Die mäuma aligila udia dolö fifii asi dibe amoli sulubadela neala obeägilasimolömelëla säi. ²⁶ Amaimo, Godea Yesu e ie hamoi hamolasilo namiäia diligalidale fisiga wei. Fisiga wei amoie mida gowe. Dilia nafade hamosa nebea amila ea sigi gaula obëgëlahilä obeägilasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla wagai.

4

Ilia Fida Yonele nafodoi

¹ Elea udia dolöma säla iaha nebegi, gobela ilo dolö nefolalo amolige, Godeie mosö idihë aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefolalo amolige ele nebea misi. ² Elea udia dolöma Yesu baagola nowei amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla olelesebegi, ili mihaläla misi. ³ Ili maalahilä ilia ele gaula nafodolahilä amo gala gasisebegi, aiyo gudimolölahilä galabaia mosöa negei. ⁴ Amaimo, elea säla i amo yafia nabalahlä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei amoli gedolada dausini bia.

⁵ Segeyo elö aligisebegi, ilile sigi aligilo amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige ili Yalusaleme gegedoi. ⁶ Gobela ilo Busa Edefade Anasage, Gaiafasage Yonege Alegsädage, gobela ilo Busa Edefadeie sosogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi. ⁷ Ili gegedoi sebea ami ele ifosilahilä el-ema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia, nowëie ëgila hamoila nabi. ⁸ Amala nabasebegi, Fidama Eleloi Gesami nobai nea ea ilima säla obëgësalea, Udia dolöie sigi aligiloge dafidilola dili-e, ⁹ amai dilia walio alima mi nabi amoda alia dolö emo nafadei afädë ugila negei amoie nabi galëda, amai dilia helësësaleada, dolö emo nafadei amoda abeahäla hedabomolöi gabu. ¹⁰ Amai galëda, dili sulubadelaage, amase, Isilale fii sulubadelaage, mi fädäla helësëmolö dialea. Nasalese fii Yesu Gelesoie ëia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi wahilasi amo dihili beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügäigi baala negei amo Godea bauia amila nowelasi amoda amo.

¹¹ Igi amoda mosö olelo dilia hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi amo geloi dafidilo dibeda amomelë.

Gë Udälo 118.22

¹² Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neebe amola nili damula moholö udia dolögali ei elö made imelëla Fidaea säi.

¹³ Ili beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo beala ele sugulu made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi dolö nelö amo helësëlahilä ili fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea, ele Yesubalä neë melëlo amo helësëi. ¹⁴ Amala helësëlahilä ilia beahamelebe emo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neebe amo bealahilä, elema ado säla obëgëmolöi made meli. ¹⁵ Amalebe ilia ele Galisolö mosöa amila segea oodola doadigila mosalai. Ele asibua hilido didiäla ¹⁶ sähalea, Nilia malö äudä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi made gadoi afädë gelola hamoi amoda

udia dolö Yalusaleme nefolalebe amolia dawadigisa maadei. Elea amala made hamoila sämolö uli gabu. ¹⁷ Amaimo, säla daidoloea, nilia ele nufulöie sähaleada, elema ei go säla udia dolö odoama bu säla imabiola gelola sädila säi. ¹⁸ Amala sälahilä ele welahilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesuie ei säla udia dolö odoama amala olelemabiola säla i. ¹⁹ Amala säsebegi, Fida Yonelea säla obögësalea, Godeie siigi, alia dilia säse go gadola nabala hamomolö amo dofeale ma, Godea säsebe amo gadola nabala hamomolö amo dofeale. Dilia mememo. ²⁰ Amai gaso, alia meli amoge nabi amoge sämolö amo, made sämolö ulimeläla säi. ²¹ Amala sälahilä ilia elema säi amo gadola bu elö ele nufulöie ado gelolafali säla ialahilä ele nufulö fu made beasebegi fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoie mida, udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaia Godea hamoi amoie ie ei gauia adaha neebe amo helësälähilä amai. ²² Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda gäheo i nabülasi biyidia baagi nelo.

Ilia Godema adosalea ie ado mala olelemolöie geloi imalola säi

²³ Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neebee obögëlahilä, gobela ilo busa amoliage dafidilo amoliage elema ado säi amo elea ilima säla iaaha maadei. ²⁴ Säla i amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaia hame afädë negela Godema adosalea, Dafidilo Geloie-e, muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge dia hamosa maadei. ²⁵ Siiba nilile mäu Debidi, die hamoi hamolasilo amoma aligila Eleloi Gesamia ado säi amo gowe.

Edoie udia dolö fii odoa ilia edefademalä mihalähamu nea.

Edoie udia dolö amolia nalä ado afädë negesamu nea.

²⁶ Sege sulubadelaie beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöie daijala nefolalo.

Sigi aligilo amolia gegedolahilä Dafidilo Geloie amoge ie Afädë Memelei amoge daia sasagala neala golila

säi.

Gë Udälo 2.1,2

²⁷ Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii odoaeage Yu udia dolöeage dofä gaamu gowegi die hamoi hamolasilo hedabifali Yesu, dia memelei amo, daia sasagala neala golimolöie gegedoi. ²⁸ Ilia amala hamoi amoda dafidi die geloiage asigiage daijala negei amo gadola gausiala digai. ²⁹ Amaimo, Dafidilo Geloie-e, ilia nili nufulöie ado gelola säha nelo amo dia walio asigimalo. Die hamoi hamolasilo nilia bedäla made gelola nea die ado mala säla olelemolöie geloi imalo. ³⁰ Amo gala oloi dibe amo wahilasimolöiege, die hamoi hamolasilo hedabifali Yesuie eia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöiege hido elöi hamolasimolöiege, die naabo mogodigimalola säla adoi. ³¹ Godema adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Eleloi Gesamia ilima nobasebegi, ilia Godeie ado mala bedäla made gelola säla iaaha nelo.

Udia dolö sulubadelaia odoa ugila negei

³² Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaia hame afädë negela asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa ie nelegei dibe amo bealahilä goweda niemeläla sälo made, hido hidolaie nelegei dilo amoda ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ³³ Abosolo dolö amolia gelola nea Dafidilo Geloie Yesu baagolahilä nowela neala gelola säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägilasilähilä hedabola ugila negesa nelo. ³⁴ Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë ufoida made. Ilile sosogo odoaea segege mosöge munia bidi nealahilä ³⁵ abosolo dolö amoligali ilo. Amala

ialahilä abosolo dolö amoliada udia dolö odoa ufola adi nefolalebe amoligali mogela ilomelë.

³⁶ Amo gadola dolö afädë nelo amoie ëida Yosebe. Ìe ëi elö abosolo dolö amolia negeida Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso asigi neala gelolasilo dolöla säla ëi negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo. Eda ödä södülogi Saibulusi fii. ³⁷ Amea ìe sege afädë dolö elöma muni nii amoda gaula maala abosolo dolö amoligali ì.

5

Ananiasa Safailalea hamoi

¹ Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananiasa ìe udia Safailalea elele sege dilo amogi dolö afädëma bidi nii. ² Muni bidi nii amo Ananiasaea mogela odoa hìle negesi. Ìe udiage amo dawadigi sulo. Amalahilä Ananiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö amolima ì. ³ Ìasebegi Fidaea Ananiasama sähalea, Dia Eleloi Gesamima wäfalì sämolöie mugabe Saidani die isogi nobamäia fu ìgo edoie. Dia die segeie bidi nii muni amogi odoa dihile negei gabu. ⁴ Sege bidi made nealada dihile dilo madele. Bidi nealahiläda bidi nii amoge dihile madele. Die isogi amala hamomolö helësëi amoda edoie. Dia wäfalì säi amoda dolöma made, Godema säimelëla säi. ⁵ Fidaea säi amo nabala Ananiasa ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelëla säi amo nabelo amoli sulubadelaeda edefademalä bedäi. ⁶ Amala hamosebegi, malisäea baagoi amo faguloea usulala gaula awäla bausi.

⁷ Aoa ohodoa baagibua egoama hamoi amo helësëla made idia amo misi.* ⁸ Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sämo. Alia sege muni nii amoda hä amo wäla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgesalea, Ä. Alia muni nii amoda hä go wälamelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligilaea Dafidilo Geloie Gesamia abilia hamosebelela bimolöie fedogola melì amoda edoie. Digua baulo amolia dige gaula molöie mumusogi digamolöie mosö idiliba maaha neamelëla säi. ¹⁰ Amala säi amole fodolofalì Fidaie emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole malisä amolia maala e baagoi dibe amo bealahilä ilia ìe domalo segea gaula awälahilä egoa bauia amimu bausi. ¹¹ Udia dolö Geleso sosogo nefolalo amolia edefademalä bedäla didigai. Amala hamoimelëla säi amo nabelo sulubadelaage amai.

Dolöea hamomolöi made gadoi hamoi

¹² Udia dolöbalä nea abosolo amolia dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige yafie hamosa nelo. Amoli sulubadelaeda hame afädë negela Solomonoie hadai dibe amimu gegedosa aligilo. ¹³ Ili gegedosebea amida udia dolö odoa nefolalo amolida ilibalä bedälo. Amala bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile ëi gauia adaha aligilo nelo. ¹⁴ Amalo gaso, udia dolö yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädë negesa maadelahilä Geleso sosogo nefolalo amolibalä baai. ¹⁵ Amalebe oloi difolalo amoli gaula mafula idiafa Fida awäsido fëo fösisila nidila negela digi, dafudaia gaula maala nidila negela digi. Amoie mida, ilia helësësaleda, Fida e maasegi, ìe ausuluboea oloi difolalebe amoli dabemäia amai. ¹⁶ Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolö yafiea oloi difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegedosebegi, sulubadela neala hedabola wahila digisa maadei.

* **5:7:** Molö giai deala molöi gadoi baagibua.

Selesaia fia abosolo dolö fisigäi

¹⁷ Amala hamosebegi, gobela ilo Busa Edefade nelo ameage, amase, ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi. ¹⁸ Amala helësëlahilä ilia abosolo dolö amoli neala nafodolahilä gaula awäla galabaia mosöa negesi. ¹⁹ Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloïe selesaia fii afädëa galabaia mosö idi gai amo doga negesilahilä, ili sigi gaula segea doadigila fedalahilä ²⁰ ilima sähalea, Dili afialahilä Godeïe mosöa nea namolö gähe goweïe mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla i. ²¹ Amala säi amo nabala abosolo dolö amoli yosefali Godeïe mosöa ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige maalahlilä ilia ado sämolö Yu udia dolöïe dafidilo asigi gäwi nefolalo Galisolö amoli gege-domalai. Gegedolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa amila dolö amoli sigi misiäiala säla imolö mosalola säi. ²² Amala säsebegi, idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli maade beala Galisolö dolö amolima säla imolö obëgëi. ²³ Obëgëlahilä ilima sähalea, Nilia galabaia mosö idi fëdöla gai amoge idihë aligilo idi gasia nefolalebe amolige melimelë. Bealahilä nilia idi gai amo dogala beahamelebe ami dolö afädë sebege made melimelëla säla i. ²⁴ Amala säla iasebe amo nabalahlilä, Godeïe mosö idihë aligiloïe beaha aligilo ameage gobela ilo busa amoliage goea edo besela galamolödula helësëla asigia säosäosa dilo. ²⁵ Iliä amala asigi säosäosa dibegi dolö afädë maalahlilä ilima sähalea, Nabuö. Dolö dilia galabaia mosöa negei amoliada Godeïe mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla i. ²⁶ Amala säla i amo nabalahlilä, idihë aligiloïe beaha aligilo amola, idihë aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufideloëa bedälahilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

²⁷ Ili sigi obëgëlahilä Galisolö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ilo Busa Edefade amea ilima sähalea, ²⁸ Nilia dofä dolö amoïe ëi säla olelemabiola gelola säla i. Amai gaso, nabuö. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla iasebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilia nufila sämolöï nebegola säi. ²⁹ Amala säsebegi, Fidala abosolo odoë amola ilia säla obëgësalea, Nilia dolöea säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöï galea. ³⁰ Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilile mäuïe Gode neebe amea e nowela ifosimelë. ³¹ Eda Dafidiloge Damula Auloge namiäia Godea e gauia adala ie naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoïe mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla fisimäiage fu imolöïe amala hamoi. ³² Niliage Eleloi Gesami Godea ie mala hamolo nefolalebe amolima ilo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nili nefolalebewemelëla säla i.

Gamelielea Galisolöma ado säi

³³ Galisolö dolö amolia ilia säi amo nabalahlilä edefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi. ³⁴ Amala helësësa dibegi, Galisolö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada mala säla negei amo olelelo. Ie ëi Gameliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaëada ëi sälo neala sälo nelo. Amea sähalea, Dolö go ili oodola segea namolö mosalamola säi. ³⁵ Amala sälahilä Galisolö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dili-e, dilia dolö go ilima nelebo afädë hamomolö helësësa galëda, dafididale fädäla helësëmalo. ³⁶ Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahlilä ea sähalea, Neda dolö ëi sälomelëla säsebegi, udia dolö hädali biyidia gadoia e bëgëla afiai. Amai

gaso, e baagomäia nufudasebegi e bægëla aulo amoli dusudasisalea mala olelei amo hogosa helei. ³⁷ Amase, hobeala gamanea udia dolöie ëi dëdëselo amo gala, Galili fii afädë, ie ëida Yudasa, misi. Maalahilä ie adoea udia dolö yafie neaha maadesebegi, eege baagomäia nufudasebegi, e bægëla aulo amoli sulubadela dusudasisa maadei. ³⁸ Amaimo, walio na dilima säha, dolö go ilima afädë hamola made hä guilasimalo. Iliä daiäi amoge hamoi amoge hili döfelëla hamosa galëda, amoda hogosa helemolömelë. ³⁹ Ma, Godea hamomäia daiäi hamosa galëda, dilia haimolö ulimelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galisolö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.

⁴⁰ Amala helësëlahilä, ilia abosolo amoli welahilä mofiasëbegi, ili fëgämalai. Fëgälahilä Yesuie ëi säla bu elöda olelemabiola sälahilä ili fisigäi. ⁴¹ Amalebe ili Galisolö neebee amila obeägila segea doadigila asi. Obeägila asi amoie mida gowe, Yesuie ëigi hewai amo Godea dofeala helësëi amogi. ⁴² Amalahilä segeyo sulubadelagi Godeie mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla ïahamu nelo.

6

Abosolo ili ugila negemäia ilia dolö gifalädalä memelei

¹ Segeyo amo gaaluda, Yesu bægëla aulo malei maala baahamu nelo. Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibalä gëgësalea sähalea, Dilia segeyo sulubadelagi mogela ilo amogida nilile udia didalo sebe amoligali made ilomelëla säla gëgëi. ² Amala gëgësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu bægëla aulo odoa amoli sulubadela gegedomalolahilä ilima sähalea, Nilia Godeie ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofea made gabumelë. ³ Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädalä mogoi neala sälo, Godeie Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu memelemalo. Memelelahilä, hamoi amo ilia sigi namiäia ifosidelä. ⁴ Amalahiläda, niliamu Godema adosa namolö amoge udia dolöma Godeie ado mala säla ïmolö amoge hamosamu namolölamelëla säi. ⁵ Amolia säi amo udia dolöea nabalahlilä sulubadelaëa dofea gabula säi. Amalahilä, ilia Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelahilä gelola nea Eleloi Gesamige ema nobai nelo. Amase, Filibige, Bologolusage, Niganologe, Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolasa eda Ädiago fii. Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöie mala neala gaulahlilä ilibalä dila nelo. ⁶ Dolö memelei amoli abosolo ili neebee sigi maala ifosisebegi, Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.

⁷ Amala hamolahilä Godeie ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu bægëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ilo dolö yafieage Yesuie mala gaula mogola asigi afädë negei.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

⁸ Godeie ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasisëbegi, e udia dolöbalä nea hido elöige dolöea hamomolöi made gadoige gelola hamosa nelo. ⁹ Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gëgësa nelo. Yu udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoie ëida Fisigäi Amoli Dilo Mosöla sälo amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegisädalialage misi. Ilibalä odoage Silisiala Esialage misi amoli sulubadelaëa Sidibenibalä gëgësa nelo. ¹⁰ Gëgësalea Eleloi Gesamia Sidibeni hedabola dawadigilasi amea ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo. ¹¹ Ilile adoea aulo dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahlilä dolö odoama sähalea, Sidibenia Mosesele Godele gagadela säse nabimelëla sämalola säi. ¹² Amala säi amogi udia dolö nefolalo

amoliage, dolö dafidilo nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage habobala mihalalahilä, ilia Sidibeni sigi gaula Galisolö dolö neebee ami asi. ¹³ Amalahilä, ema ilia wäfalä babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahilä amolia sähalea, Dolö neebe egoweada sege Godea hile nafolai goge, Ado säla negei dibe amoge gagadesamu nelomelë.* ¹⁴ Eada gomalä säimelë. Nasalese fii Yesuea mosö go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilia nabaha neebewege neala bedefamolömelëla säi amo nilia nabimelëla säi. ¹⁵ Amo säi amo nalahilä, Galisolö dolö sefolalo amolia Sidibeniie odagi siila beahamelebe, selesaia fiie odagi gadoi neebe meli.

7

Sidibenia Galisolö dolö amolima ado säi

¹ Amaimo, gobela ilo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea, Iliä ado säsebege dofä säsebelela nabi. ² Amala nabelebe Sidibenia säla obögësalea, Naado nedoola dili-e, ado sähago. Nabualo. Nilile naua mäu Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode yo digalo hido elöi amo Abalahama neebee maala besela galai. ³ Maalahilä ea ema sähalea, Die segege sosogoge digila sege na olese amogi mosalola säi. ⁴ Amala säi amo nalahilä, e Galadia sege digila Halana namolö asi. Ie eedo baagolahilä, sege walio dili neebee ami namiäia e Godea namolö mosalola säi. ⁵ Amo gala ema sege fufu afädë nofela made i. Sege afädë emo afädëa emesamolöige dofä made i. Amai gaso, Godea sege amogi dige die diaua mäu ilige dili namiäia imolömelëla Godea Abalahama e malö maade nebegi säla negei. ⁶ Godea gomalä säi. Die diaua mäu amoli elöie segea namolömelë. Ami gäheo i hädali biyidia galabaia hamoi gadoi hamolasisa neebe amo gaaluda, dolö elöea ili neala sälasimolömelë. ⁷ Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia hamolasilo fii amolibalä na gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo digila awälahilä, sege wegi nea nie ei gauia adamolömelëla Godea säi. ⁸ Amase, Godea asialo made ado elöi säla negei amoie ea nofe negela Abalahamama gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga emea e ägülebeda segeyo gödögi Abalahamaea Aisagaie gafodo damulasi. Hobeala Aisagaie malö Yeigabamage amai. Amalahilä Yeigabaie malö nilile mäu giwilasi amolimage amai.

⁹ Nilile mäu gidälasä amolia giwi afädë Yosebema naabo gëlahilä, eda Isibi segea galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni imolahilä muni nii. Isibi segea sigi asi gasoda, Godea e sigi nea ¹⁰ yöi elö elöla sulubadela dibeä amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha aligilo Gini Felauie siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasilogge mala hedabi hamolasimäiage i. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase, ie mosö sulubadelage sigi namiäia Yosebe memelela ifosi.

¹¹ Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige sidë i maasebegi, udia dolö edefade yösa nefolalo, nilile mäu ilia molö abidi galea walebelela hogoi gaso, afädë made beagolei. ¹² Aso, molö made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nalahilä, Yeigabaea nilile mäu nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälahilä ili fisiga gai. ¹³ Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea ie edoolalima, neda Yosebemelëla ulufadigila säla i. Amala sälahilä nebegi, Felauia Yosebe sosogo amoge dawadigi. ¹⁴ Amalahilä, Yosebea ie eedo Yeigabala e sosogola Isibi misialola säsi. E sosogo gegeadolada

* **6:13:** Sege Godea hile nafolaila säi amoda Godeie mosö amoie sähalea säi.

nabūlasi gifalādaliäie odoai bia. ¹⁵ Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e baagoi. Amalahilä nilile mäu amolalige baagosebegi, ¹⁶ ilile domalo amo Segeme segea gaula obëgëlahilä, sege dafidi Abalahamaea Segeme ami Hamolöie malöma baulo sege bidia niia ami baui.

¹⁷ Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga madesalea, Isilale udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula besela galai. ¹⁸ Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea Yosebe made dawa nea, Isibi udia dolö sigi nelo. ¹⁹ Gini amea nili sosogo amoli dahila nealahilä, nilile mäu sëlasila, ilile malö dubo baagomäia segea sadia gamalai. ²⁰ Amo gaalu, Moseseie emea e ägüla misi, malö amoda Godeie siigi hedabifali. Aube ohodoa eedo hi mosöa ami sigi nelo. ²¹ Amalahilä e segea negei dibegi, Felauie idiwia neala gaula awälahilä, hile malö folo wäla fosa nelo. ²² Amala fosololahilä ilia Isibiie dawadigilo amo sulubadela Mosesema olelei. Amasebegi ea ado adomolö amoge mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

²³ Mosese e gäheo i nabūlasi biyidia baagilahilä ie edoo Isilaleie malö amoli neebee söfë moholö dialeala helësëi. ²⁴ Awälahilä ea beahamelebe Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neebe meli. Amalebe Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hi asiala hamoi amoie hi e bidigi nufudala baagoi. ²⁵ Mosesea helësësaleada, ie edoo amolia Godea Moseseie naaboea ili fisigamolö gabula helësësa dialeala helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo. ²⁶ Amo aiyo amogi Mosese besela galala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neebe bealahilä, ele neala aealasilälälahilä elema sähalea, Malö äudä-o, didoo madele. Halimu edogi nudusala nabi. ²⁷ Amala sälebe, mi hamola nudulo amea Mosese bobala sadia galahilä ema nabahalea, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesio. ²⁸ Aiyo dia Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidelä misi nealela nabi. ²⁹ Amala säi amo nabalalahilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo. Ami nea ie dolö malö äudä sogobai.

³⁰ Ami gäheo i nabūlasi biyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade udia dolö aligilo made sege Sainai bi ga made neebee ami nebegi, i holöfali afädëgi nulo söagila selesaia fii afädë Mosesea bimäia ulufadigila nelo. ³¹ Amala hamosebe amo beala Mosese e fudugilahilä ga madela hedabola fädäla bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloie ado nabi. ³² Dafidilo Geloia sähalea, Neda die diado amolile Gode neawe, Abalahamaiege, Aisagaiege, Yeigabaiege ilile Gode neawemelëla säi. Amala säsebegi, Mosese e edefademalä fudugila emo gigisëlahilä bimolö bedäla nelo. ³³ Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda na nihile nafolai sege amea dia emo usililo salugai go gimo. ³⁴ Nie udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sëlasisebe amo siia melimelë. Ili dudumigila diisa dibe amo nabalalahilä, na ili damula awäla sigi obëgëmolöie digai neawe. Amai gabugi, hä misië, na di Isibi mosalahagomelëla säi.

³⁵ Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema säla obëgësaleada, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesiola säi amoda Mosese amoma säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfaligila ulufadigi amoie naaboea dolö amea ili sigi namiäiage damula mosäiage Godea e fisiga galasimelë. ³⁶ Dolö amea Isibi segea neage, ödä duhulu ëida Heale Uii dibeami neage, gäheo i nabūlasi biyidia sege nafadeia ami neage, hido elöige dolöea hamomolöi made gadoige hamola ili sigi asi. ³⁷ Mosese amea Isilaleie malöma sähaleada, Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelëla säi. ³⁸ Mosese amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado säla iasolo amo gala sege nafadegi gegedolo amolibalä nelo.

Nilile naado amolibaläge nelo. Ado diamolöi diamolö amo nilima säla imäia ema i.

³⁹ Amaimo, nilile naado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö habobalahilä, e bobala sadia gala ilile asigida Isibi obögësa nelo. ⁴⁰ Amala asigila nea ilia Alonoma sähalea, Niligali gode odoa naaboea hamomalo, iliadale nili sigi mosäia. Mosese amea nili Isibilahilä segea moholöie sigi nelo amoma edo gadoi besela galaidu nilia dawa madela säi. ⁴¹ Amala säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamolahilä wäfalä gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela i. Nilia naaboea hedabi hamoi gabula helësëlahilä ilia edefademalä obeägësa nelo. ⁴² Amala hamolebe Godea ili baagi iala ilia mu ilibia gasumilima göa nelegemäia fisigisi. Amo gadola bea säloie bebagi dädëla negei amo gowe.

Isilale fii dili-e, gäheo i nabülasi biyidiagi sege nafadegei nea sugua gadoi nufudala göa negela negali iledu.

⁴³ Amaimo, Molegeie balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaie gasumilä gadoige, dilia göa nelegemolöie naaboea hamoi amo dilia gaula asi. Dilia amala hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala mosäia fisiga gamolömelëla

dädëla negei dialea.

Amosi 5.25-27

⁴⁴ Gode ilibalä neebe amoie helësëla balai mosö amo nilile naadolalibalä sege nafadeia ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola säla olei amo gadola ilia hamoi. ⁴⁵ Hobealada nilile naado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesila digila sege amo iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä balai mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi besela galai. ⁴⁶ Godea ema obeägësebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile ulimolöda dofealela nabi.* ⁴⁷ Amala nabi gaso, Solomonoea Godeie mosö uli.

⁴⁸ Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameada mosö naaboea uligida aligilo made nea. Bea säloea säi amo gadola,

⁴⁹ Dafidilo Geloia sähalea, Muda nie beaha aligimolöie filo dialeamelë. Amase, naga föida nie emoea emesaia idala filo dialeamelë. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi olasimolö. Amase, ne hele fimolöie fuda abidi dialea.

⁵⁰ Nelebo dibe goda sulubadela nie naaboea hamoi madelela säila säla dädëla negei dialeala säi.

Aisaea 66.1,2

⁵¹ Aso, Sidibenia ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifalä nebego, bobaeage gëheage asigi afädë made negei amo wälasi nebego. Eleloi Gesamima habobahamu nebego. Dilida dilile diado amoli nelo amo gadoimu nebego. ⁵² Bea sälo nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made säsa neloda nowë. Siiba dolö mogoifalä moholömelëla säla digi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo. Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelë. ⁵³ Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela i amo dilia gaula nea, amo made hamolo nebego dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagoi

⁵⁴ Sidibenia ado säi amo nabalahlä, ilia edefade mihaläla ema bese ali nalëgëi. ⁵⁵ Amasebegi, Sidibeni ema Eleloi Gesami nobala nea, ea selesaia mosöa sida adogola nea beahamelebe, Godeie yo digalo hido elöi amoge,

* **7:46:** Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala iala ie ëi gauia adamolöie gobela ilo mosö.

Yesu e Godeie naabo dafädimadi neebe amoge meli. ⁵⁶ Siila nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö doga negei dibe amoge Dolöie Malö amo Godeie naabo dafädimadi neebe amoge beahamelëla säi. ⁵⁷ Amala säi amo nabala, ilia gelola hoala digila naaboea ilile gëhe galahilä, e neebee gaalu fodolofali nawela awäla ⁵⁸ e gaula gaamu yala baagia sadia galahilä, e baagomäia igia nufudaha nelö. Dolö dafidi ema babala sälo amolia ilile fagulo sedade daia salugai amo gilahlä, malisä afädëie emo mia nidila negei. Malisä amoie ëida Solo. ⁵⁹ Iliä Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea Godema adosalea, Dafidilo Geloï Yesu-o, dia nie gesami nea nimola säi. ⁶⁰ Amala sälahilä, emo gumu sasagala salea, gelolafali sähalea, Dafidilo Geloï-e, ilia nafade hamosebe goweïeda ili së imabiola sälahilä, Sidibeni e süwia dilo wäla adi.

8

¹ Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ie siigi dofea hamoila helësei.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelö

Segeyo amo gaalu, Sidibeni nufudalahilä, Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa nelö. Amalebe ili sulubadela fisäla awäla Yudia segeamadige Samelia segeamadige dusudasila afiaha maadei. Abosolo ilmu Yalusaleme ami nelö. ² Dolö odoa Godeie mala nabelo nefolalo amolia edefademalä didigaola Sidibenüie domalo bausi. ³ Amalahilä Soloea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli nufudala ialalesa nelö. Amala hamosa nea mosö neebe amo sulubadelagi awälahlilä, udiage dolöge gaula dusugaia awäla galabaia negesa nelö.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla i

⁴ Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaido amo sulubadelagi Ado Mala Hedabi säla iia afiai. ⁵ Amala afialahlilä, Filibi Sameliaie gaamu afädë dibeami awälahlilä, ea ilima sähalea, Godea Afädë Memelei amo hä misi neamelëla säla iaha nelö. ⁶ Filibia ado säla i amo udia dolö gegedoi amolia hedabola nabalahlilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola digisebe amo beala ili sulubadelaëa ea ado säsebe amo nabaha nelö. ⁷ Amaha nea, udia dolö yafiema mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisebegi üalala gäwila doadigila awäla digi, amase, dolö emo nafadeige, dolö fii siige yafie wahila digisa maadei. ⁸ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägisa nelö.

⁹ Gaamugi ami dolö afädë ie ëi Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa nelö. Samelia fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelö. Ea himu sähaleada, Neda ëi sälo edefademelëla sälo. ¹⁰ Amase, dolö odoa ëi säloge, memasage sulubadelaëa Saimonoie ado nabaha aligilo. Amoli sulubadelaëa sähaleada, Godeie geloi amo ilia Edefadela sälo amoda amola sälo. ¹¹ Saimonoëa segeyo yafiegi golë hamosa nelö amogi ili neala fudugilasilo amea ilia ea säsebe amo nabaha nelö. ¹² Amai gaso, Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege Yesu Gelesoie ëige Ado Mala Hedabi säla iasebegi, udiäeage dolöeage, asigi afädë negesebegi, ödägi gei. ¹³ Amase, Saimono eëge asigi afädë negesebegi ödägi gei. Amalahilä e Filibibalä nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige, geloi melëlo made gadoige hamosebe amo bealahilä Saimono e fudugi.

¹⁴ Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeie ado mala neala gausaleala säi amo nabalahlilä ilia Fidale Yonele ili neebee fisiga gai. ¹⁵ Amala säsebegi, ele awäla besela galalahilä, elea Samelia udia dolö amolia Eleloi Gesami nimäia Godema adolasi. ¹⁶ Mida, Eleloi Gesami ilibalä digala made nelö. Yesuie ëigimu ödägi gesa nelö. ¹⁷ Godema adolasilahilä, elea ilima

naabo negesisebegi ilia Eleloi Gesami nii. ¹⁸ Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami iasebe amo Saimonoea bealahilä, ea muni iahagolahilä ¹⁹ sähalea, Na afädëma nie naabo negesisegi Eleloi Gesami nimolö amoie geloi amo nema imäiamelëla säi. ²⁰ Amala sälebe Fidaea ema säla obëgësalea, Godea memalä imolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige die munige haligila heli segea mosäiamelë. ²¹ Die iso asigi Godeie siigi mogoi made nebego. Ameada alia hamoi hamosebewegida dofä dia hamomolöi mademelë. ²² Dia nafade hamomolö helësëi amoie asigi besumalo. Amalahilä, die isogi nafade asiala helësëi amo hëmäia Dafidilo Geloima adomalo. ²³ Na säi amoie mida, gesami aulo gamogai amo die isogi nobalahilä, nafade hamomolö amea di gide begei dibe go beahamelëla Fidaea säi. ²⁴ Amala säsebegi, Saimonoea säla obëgësalea, Alia säi amo gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloima nie adolasimola säi. ²⁵ Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo säla i. Amase, Dafidilo Geloie ado malage säla ialahilä Yalusaleme obëgëi. Obëgësalea Samelia segeie gaamu holöfali dibeadi amogi Ado Mala Hedabi säla olelela aliligi obëgëi.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi säla i

²⁶ Amalahilä Dafidilo Geloie selesaia fii afädëa Filibima sähalea, Yalusalemela Gasa segea aulo idi gumadi mosalo. Idi sege nafadeido aulo amogi mosalola säi. ²⁷ Amala säi amo nabalahlilä Filibi e nowela asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö amoda dafidi iso neadigi nelö. Dolö ameadä Idiobia udia dolöie beaha aligilo gini udia ei Gädasi sulo amoie muni nelegeige beaha aligilo nelö. Dolö amoda Yalusaleme ami Godeie ei gauia adala Godema adomolö asi ²⁸ obëgësalea, galo sugua hosima begela dusugala aulo amogi filahlilä, bea sälo Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidela aligi awäha nelö. ²⁹ Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäla galo mia ga madela, galo awäse amo gadola mosalola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Filibi e baluluia galo awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahlilä Filibia ema nabahalea, Ado nidese goieda helësësebelela nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Afädëa goie mida gowemelëla nema made säla iaseda, na abeahäla helësëmolödule säi. Amala sälahilä ea Filibima sähalea, Galodaia haligila fidelä fedala fimola säi. ³² Bebagi ado säla dëdëla negei nidei amoda gowe.

Sugua sibi baagomäia nufulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hili damusegi nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made dagai.

³³ E neala hewalasilahlilä ie gudi mogola made säsi. E nagadaia namolöda aligila wagai amoie yaua mäuie ado nowëa säsimolöla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.7-8*

³⁴ Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälo amea, amo säi amo nowëie helësëla säi gabu, hi e helësëla säi gabule ma, elöie helësëla säi gabulela nema säla imola nabi. ³⁵ Amalebe Filibia dafidi ado dëdëla negei nideia amila mi gäwila Yesuie Ado Mala Hedabi dolö amoma säla olelesa nelö. ³⁶⁻³⁷ Ele idiafa awähalea ödä afädë dibeami besela galala Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.* ³⁸ Amalahilä ea galo gaulo amoma beaha namiëlahilä, eege Filibige helegela ödägi digala aligilahilä Filibia e ödägi gelasi. ³⁹ Ele ödägilä

* **8:36-37:** Uluguea beba gowe dëdëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dëdëi. [37 Amala sälebe Filibia säla obëgësalea, Die bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeamelëla säi. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso e Godeie Efege neala helësëlahilä gaula mogosamelëla säi.]

fedalahilä, Dafidilo Geloïie Gesamia Filibi fodolofalï sogobala gaula asibua Idiobia dolö amea e bu elö made meli. Amalahilä ea obeägila nelea hi aulo idi amogi asi. ⁴⁰ Filibi e hä Asodasa gaamua neebe meli. Amalahilä e segea amila doadigila awäla gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelela aliligi awäla Sisalia gaamugi besela galai.

9

Solo e asigi besui

¹ Amo gala Soloea Dafidilo Geloïie bægëla aulo nefolalo amolima sëlasila nufudadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ilo Busa Edefade neebea ami awälahilä sähalea, ² Gedolo mosö amoli beaha aligilo Damasaga nefolalebe amolima idulä, beba afädë dëdëla imo. Yesuïe Idigi aulo nefolalebe, udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä Yalusaleme sigi obëgëdeläla säi. ³ Amalahilä, Solo e Damasaga suägila nebegi, mudaiala yo digalo maala fodolofalï ema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁴ Amea e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasisala säse nabi. ⁵ Amo nabalahlilä ea säla obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë. ⁶ Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia hamomolö amo ami säla imolömelëla säi. ⁷ Dolö odoa Solobalä asi amolia adola made aumala nelo. Ado säse amo nabi gaso, dolö hodo made meli. ⁸ Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla meli gaso, nelebo bimolö uli meli. Uli galebeda ilia e nabelela gaulahlilä sigi awäla Damasaga besela galai. ⁹ Besela galalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö uli nea, molö ödäge made naala nelo.

¹⁰ Damasaga ami bægëla aulo afädë nelo. Amoïe ëida Ananaiasa. Ea sosoäla awäla beahaleamelebe Dafidilo Geloïa wela sähalea, Ananaiasa-ola säi. Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo Geloï-e, ne neawela säi. ¹¹ Amasebegi Dafidilo Geloïa ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi mosalo. Idi amoïe ëida Mogoi Idi. Amogi awälahlilä Yudasaïe mosöa besela galamolöïe nowela mosalo. Yudasaïe mosöa besela galalahilä dia Dasasa fii dolö afädë ëi Soloda salealela nabualo. Mosalola säi amoïe mida, ea Godema adosa neebe amoïe. ¹² Ea sosoäla awäla beahaleamelebe ie si hedabomäia dolö afädë ëida Ananaiasa maalahilä ie naabo negesi melila säi. ¹³ Amala sälebe Ananiasaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloï-e, dolö goeada udia dolö dihile nafolai Yalusaleme nefolalo amolima nafade edefade hamoïmelëla udia dolö yafia säi amo na nabimelë. ¹⁴ Nili neebea wige udia dolö die ëi gauia adalo amoli sulubadela nafodomolöïe gobela ilo busa nefolalo amolia ema geloi imelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Dafidilo Geloïa ema säla obëgësalea, Mosalo. Dolö amoda nïe hamoi hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia dolö fii odoa amolige, beaha aligilo gini nefolalebe amolige, Isilale udia dolö nefolalebe amolige, nïe ëi ilile siigi sämäia memeleimelë. ¹⁶ Ea nïe ëigi së elö elöla molö amo na ema olemolömelëla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Ananaiasa awäla besela galalahilä mosö amogi nogila digai. Digalahilä ea ema naabo negesila sähalea, Nedoo Solo-o, Dafidilo Geloïa ne wi misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia meli amea. Die si bu bimäiage Eleloi Gesami dima nobamäiage ne misialaila säi. ¹⁸ Amala sälebe fodolofalï seme bebe gadoi Soloïe siigila digalahilä ea bu bimolöï meli. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei. ¹⁹ Ödägi gelahlilä, molö naala gelola obëgei.

Solo Damasaga nea Yesuïe mala säla iaha nelo

Damasaga nea Solo e bægëla aulo amolibalä segeyo odoa nelo. ²⁰ Beaha aligila made fodolofalï gedolo mosöa awäla nea, ea Yesuda Godeïe Efege

neamelëla säla ïaha nelo. ²¹ Amalebe ea ado säi amo nabelo amoli sulubadelaea fudugilahilä sähalea, Udia dolö ëi go gauia adalo amoli Yalusaleme nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawege amala hamomolöie ili nafodolahilä gobela ïlo busa nefolalebea ami sigi gaula moholöie misi madelela säla didigai. ²² Amalo gaso, Soloea edefademalä gelolasila ado mala säla ïaha nelo. Säla ïahalea Afädë Memelei amoda dofä Yesu e neamelëla säi amo Yu udia dolö Damasaga nefolalo amolia nabala fudugila, dofä säsebelä helësëlahilä, säla obëgëmolö asusugai nelo.

²³ Segeyo yafie baagilahilä, Yu ili gegedola Solo baagomäia nufidedelämelëla säla didiäha dilo. ²⁴ Amala didiäi amo Soloea nabi. Iliä segeyo sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalala amalela digi amoie idi nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomäia nufülöie idia negesamu nelo. ²⁵ Amala hamosa nebegi gasi afädëgi Soloie bëgëla aulo nefolalo amolia Solo adu gadoigi salalahilä yala baagido ëfëa begela fisiga idai.

Solo e Yalusaleme nelo

²⁶ Solo e Yalusaleme awäla, Yesu bëgëla aulo amolibalä gedola namolö helësëi. Amala helësëla nebegi, eda Yesu bëgëla aulo made neala helësëla sulubadelaea bedäha nefolalo. ²⁷ Amalo gaso, Banabasaea e sigi awäla abosolo amoli neebea ami asi. Sigi awälahilä ea abosolo amolima Solo e idiafa awäha nebegi Dafidilo Geloï meli amoge, ea Soloma ado säi amoge, ilima awala säla ï. Amala säla ïalahilä Damasaga awäla Soloea Yesuie ëigi ïe ado mala gelola säla ï amoge ilima awala säla ï. ²⁸ Amala sälahilä Solo e ilibalä gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awäha nea, Dafidilo Geloïie ëigi gelola säla ïaha nawesa nelo. ²⁹ Amala säla ïaha nea, ea Yu dolö Giligi ado adolo nefolalebe amolibalä ado adosa nea gëgësa nelo. Gëgësebegi ilia e baagomäia nufülöie idi hogosa nelo. ³⁰ Amala hamosa neamelëla säi amo nabalalahilä edoolalia Solo Sisalia sigi awälahilä e Dasasa mosäia ifola asi.

³¹ Amala hamolahilä, Yudiage Galilige Sameliage udia dolö Godea wela ifosi nefolaloa ami aeaala nelo. Amala nea ili neala gelolasisebegi, Dafidilo Geloibalä bedäla nagadaiala nelo. Eleloi Gesamia ilile asigi falagaselasisebegi, udia dolö odoaea asigi afädë negela ilima disa maadei.

Fidaea Eniasa wahilasi

³² Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolö Godea hile nafolai Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelo. ³³ Digala nea segea ami dolö afädë fii si dibe meli. Dolö amoie ëida Eniasa, e imididaia diasidibegimu gäheo i gödölasi baagi. ³⁴ Fidaea ema sähalea, Eniasa-o, Yesu Gelesoea di wahilasisebego. Nowelahilä die fëo galimola säi. Amala säi amole e fodolofali nowei. ³⁵ Udia dolö sulubadela Lidalage sege Salonolage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloïma asigi besui.

³⁶ Yesu bëgëla aulo udia afädë ëi Dabida, Giligi ado adola ëi elöda Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo. ³⁷ Amala hamosa sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ïe domalo nigime hëla hogoli ilibia afädëgi nea negesi. ³⁸ Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela negei. Bëgëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo nabalalahilä, ilia dolö äudäma e neebea bea mosalai. Awälahilä elea ema sähalea, Saula made, nili nefolalebea fodolo misialola säla ï. ³⁹ Amala säla ïasebegi, Fida e nowelahilä hiligila obëgëi. Besela galalahilä hogoli ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälahilä udia didalo nefolalo amoli e neebe gaalu ga madela nefolalea didigaola fagulo sedadege fagulo odoage Dogasaea hi e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei. ⁴⁰ Fidaea ili sulubadela afiaha maademolahilä, emo

gumu sasagala salea Godema adoi. Amala adolahilä Fidaea ïe domalomadi besuia galahilä sähalea, Dabida, nowemola säi. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama bealahilä e nowela fii. ⁴¹ Amala hamolebeda Fidaea udia amoïe naabogi nabelela nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hïle nafolai nefolai amolimage, udia didalo amolimage mofiamolahilä, ea udia wahi neebe amo ilima olei. ⁴² Amala hamoi amo Yoba udia dolöea dawadigisa maadelahilä yafiea Dafidilo Geloima asigi afädë negei. ⁴³ Fida e segeyo yafie Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädë ïi Saimonobalä nelo. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha aligilo.

10

Selesaia fii afädë maalahilä Goniliasama ado säla ï

¹ Sisalia gaamugi ami dolö afädë nelo. ïe ïida Goniliasa. Eada ami dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Hädali afädë amoda hädali gafeia amoligi, hädali gafeia amolile ïida Idali Ami Dolöla sälo. ² Goniliasa eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo. ïe mosöa nefolalo amoli sulubadelaage amalo. Eada busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegeige ïaha aligilo nea, segeyo sulubadelagi Godema adolasisa aligilo nelo. ³ Amala hamosa nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Goniliasaea sosoäla awäla beahaleamelebe, Godeïe selesaia fii afädëa e neebea maalahilä ema Goniliasa-ola säsebegi ea fädäla meli. ⁴ Amala säsebegi, ea bedälahilä, selesaia fii amoma siila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala nabasebegi, ea ema säla obëgësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge, nelegei muni busadäoi amoligali ïaha aligilo amoge Godea bealahilä di helësësa neamelë. ⁵ Amaimo, dolö afädë Saimono, ïe ïi elöda Fida, amoda di neebea gui misiäia dolö odoaea Yoba bea mosalamalo. ⁶ Dolö amoda edaio Saimonoïe mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha aligilo. ïe mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. ⁷ Selesaia fii amea ema säla ïala asibua Goniliasaea ïe hamoi hamolasilo äudä nelo amolege, amase, ami dolö afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämu aligilo amoge, ohodoa amoli misialolahilä, ⁸ nelebo e neebea maala hamoi amo sulubadela ilima fädäla säla ïaha maadelahilä ea ili Yoba mosaloi.

Fidaea sosoäla awäla meli

⁹ Amo aiyo amogi ili awäla idiafa eso mogogi suägïla gaamu ga madela awäha neebe amo gaalu, Fidaea Godema adomolö mosö figi baledeidaia fedai. ¹⁰ Fedalahilä adosa salea, Fida e sidëa baagosebegi molö molö helësëi. Odoaea molö giala daiasebe amo gaalu, Fida e olobola salea sosoäla awäla meli. ¹¹ Beahaleamelebe mu dogä negelahilä nelebo afädë fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä nagadaia fisiga idogosebe meli. ¹² Amodaia ami hogoi elö elöige, nagadaia hagomoea aulo elö elöige, hagila aulo haea elö elöige sefolalebe meli. ¹³ Amo beaha nebegi, ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ¹⁴ Amala säi amo nabalalahilä Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilia made mualaiige, nelebo die siigi dofea madege, na afädë dofä made maimelëla säi. ¹⁵ Amala sälebe, ado amea bu elö ema sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ïe siigi dofea madela sämabiola säse nabi. ¹⁶ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofali nelebo fagulo gadoi amo mudaia dusugala neasebe meli.

¹⁷ Sosoäla awäla meli amo Fidaea mi edoïedula asigi säosöla hehelësësa sebegi, dolö ohodoa Goniliasaïe mosöala misi amoli maalahilä, Saimonoïe mosö

abidi neala nalaba awäla beagolelahilä, idi galo mia ami segeamadi nelo. ¹⁸ Idi galo baagido segea nea wala nabahalea, Dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, mosöa gui sebelela nabi. ¹⁹ Sosoäla awäla meli amo Fidaea edodula hehelësésamu sebegi Gesamia sähalea, Nabuö, dolö ohodoaea di hogosa nea. ²⁰ Di hä nowela digamo. Ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabu. Na ili fisiga weila säi. ²¹ Amala säsebegi, Fida e digalahilä dolö amolima nabahalea, Dolö dilia hogose amoda nemelë. Edoie misila nabi. ²² Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Godeie selesaia fii afädëa ami dolö hädali afädë sigi aligilo Goniliasama sähalea, Fida di nebea misialamalo. Ea säse amo dia nabualola säimelë. Goniliasada dolö asigi mogoi, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo neamelë. Yu udia dolö amoliage e asigi mogoi neala sälomelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Fidaea ili mosöa digafiamola sälahilä, ili ami adi.

Fida e Goniliasäie mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo amolige hiligila afiai. ²⁴ Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi besela galai. Gaamugi ami Goniliasaea ili beaha nelo. E sosogo amolige e damelëfalï amolige misialolahilä, ili gegecola beaha nefolalo. ²⁵ Fida e digala besela galasebegi Goniliasa maalahilä, ie emo mia gumusula dia idogoi. ²⁶ Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo. Nege dolöfämelëla säi. ²⁷ Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe udia dolö yafie gegecoloi dibe meli. ²⁸ Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo madege, amase, söfëge aulo madela säla negei amoda dilia dawadigi nebego. Amala hamolo gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeie siigi dofea madela made sämäia Godea nema oleimelë. ²⁹ Amalebe misialoi amogi na säla obëgëla made, ne misimelë. Amaimo, mi edoie ne misialaila nabahala nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, Goniliasaea sähalea, Gomoie gahada deadi walio neebe we gadola eso bëgisebe amo gaalu, nihï mosöa Godema adosa sebegi, dolö afädë fagulo hedabi eleloi salugai nie odagia maala nelo gabio. ³¹ Amala maala nea ea sähalea, Goniliasa-o, dia Godema adoi amo ea nabi. Amase, dia nelegei munige busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea made elaboi nea. ³² Dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda edaio Saimonoie mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo. Ie mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. ³³ Amala sälebe na fodolofalï di bea mosalola säi. Nabalahilä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo, Dafidilo Geloia sulubadela dima sämalola säi amo gadola säsebe amo nabulö nili sulubadela Godeie sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Goniliasäie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

³⁴⁻³⁵ Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memelela made, fii sulubadela ebalä bedäla nagadaialahilä, mala mogoi hamosa nefolalebe amoli Godea hulu helësëla obeägilo neebe amoda, dofä na walio beagolei neawe. ³⁶ Godea neala dalulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia nea säla, Isilale udia dolöma säla i amo dilia dawadigi nebego. Yesu Geleso amoda udia dolö sulubadelaie Dafidilo Geloia nea. ³⁷ Yonea ödägi gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahilä, Yudia sege sulubadelamadi hamoi amo dilia dawadigi nebego. ³⁸ Ami hamoi amoda gowe. Godea Nasalese fii Yesu memelela Eleloi Gesamige, geloige, ema söga negesebegi, Gode ebalä nelo amea Yesuea fufuia nawesa nea, udia dolöma hedabi hamola digi, udia dolö mugabe busaie geloi hawa nefolalebe amoli sulubadela wahila digi amo dilia dawadigi. ³⁹ Ea Yalusaleme neage, Yu udia dolöie sege sulubadelagi neage hamoi amo nilia beaha maadei. Ila e baagomäia iigi

baala negeimelë. ⁴⁰ Amaimo, segeyo äudä nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöea e bimäia olei. ⁴¹ Amala olei amoda, udia dolö sulubadelama made, Godea e bimäia memeleiamu meli. E baagola nowe-sebegi ebalä molö ödäge naha aligilo neebe nilimamu oleimelë. ⁴² Ea nilima sähalea, Udia dolöma ado mala säla iahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe welilege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila säla imalola säi. ⁴³ Dafidi bea sälo nefolalo amoli sulubadelaea ie helësëla bea säla sähalea, Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ie ëia hëla digimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Eleloi Gesami i

⁴⁴ Fidaea ado amo, aso, säha nebegimu, Eleloi Gesami udia dolö ea säi amo nabaha sefolalo amoli sulubadelama digai. ⁴⁵ Asigi afädë negei gafodo damulo Fidabalä misi amolia Eleloi Gesami memalä udu ilo amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo. ⁴⁶ Fudugi amoie mida gowe. Udia dolö amolia ado elö säla, Gode eda edefade neala säse nabi amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea, ⁴⁷ Nilia Eleloi Gesami nii amo gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämolöi nealela nabi. ⁴⁸ Amala nabasebegi, ea Yesu Gelesoie ëigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema segeyo odoa ilibalä namolömelëla säla gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme awälahilä nelebo hamoi säla i

¹ Abosolo iliage edoolali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage nabahalea, udia dolö fii odoa amoliage Godeie ado mala neala gaui neala säi amo nabi. ² Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida Yalusaleme awäla besela galasebegi, ilia ema nemoi. ³ Nemola sähalea, Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibalä molö gedola naha sulo gabiola säi.

⁴ Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea, ⁵ Ne Yoba gaamugi Godema adosa sebegi, olobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala nelebo fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogosoio. ⁶ Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na siila fädäla beahamelebe, sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagogoea aulo gadoige, hagila aulo haeage sefolalebe meli. ⁷ Beaha nebegi nema ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ⁸ Amo nabalahilä na säla obëgësalea, Dafidilo Geloie. Ai, made molö. Nilia made mualaiage, nelebo die siigi dofea madege, afädë nie nafia made maimelëla säi. ⁹ Amala sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ie siigi dofea madela sämabiola säse nabi. ¹⁰ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe meli.

¹¹ Amo gala dolö ohodoa Sisialia fisiga gai amoli mosö ne neebea ami maala besela galasio. ¹² Besela galasebegi Gesamia nema ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabula säi. Amala säsebegi, nedoo gafeia amolalige nebalä awälahilä, nihiligila dolö amoie mosöa nogila digai. ¹³ Digalahilä ea nilima säla iahalea sähalea, Selesaia fii afädë nie mosöa maase meli. Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awäla dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e misiäia bea mosaloi. ¹⁴ Ea ado mala säla iasebe amea dige die mosöa neebe amolige dili sulubadela damula moholömelëla säila säi. ¹⁵ Amaimo, na ado säha nebegi, Eleloi Gesami dafidi mi gäwila nilima digai amo gadola ilimage digasio. ¹⁶ Amala hamolebe na helësëla obëgësalea, dafidi Dafidilo Geloia ado säi amo gadola, Yoneada ödäea gesa nelo, dili

Eleloi Gesamia gemolömelëla säi amo helësëla obëgëimelë. ¹⁷ Dafidilo Geloï Yesu Gelesoma asigi afädë negesebegi, Godea niligali i amo gadola, iligalige iasebegi, na Godema iligali amala imabula sämolöi nelolela Fidaea säla wagai.

¹⁸ Amala säi amo nabalahlilä, ilia bu säla obëgëla made, Godeie ëi gauia adala sähalea, Godea udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala gaumäia iligali fu i gabula säi.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

¹⁹ Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sëlasisa nebegi, udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonisiage, Saibulusige, Ädiagoge awäla ado mala säla iia Yu udia dolömmamu olelela aliligi asi. ²⁰ Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömmage Dafidilo Geloï Yesuie Ado Mala Hedabi olelesa nelo. ²¹ Dafidilo Geloia ie geloi ilima olesebegi udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahlilä Godemadi namolö obëgëi. ²² Amala hamoila säi amo Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amolia nabalahlilä, ilia Banabasama Ädiago segea bea mosalai. ²³ E awäla besela galalahilä beahamelebe, Godea ili hedabola ugila negei amo bealahilä ea obeägï. Obeägïlahilä ea ilile iso asigi gelolasila udia dolö sulubadelama sähalea, Fisila made, Dafidilo Geloibalä dila nebegoda go wälasimu namialola säi. ²⁴ Banabasa e dolö hedabi, Eleloi Gesami ema nobai nea, asigi afädë negei geloi nelo amea amala säi. Amaimo, udia dolö yafiege Dafidilo Geloïma asigi afädë negela baai.

²⁵ Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöie Dasasa asi. ²⁶ Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obëgëi. Ädiago ami gäheo i afädë ele udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolibalä gechedola nea, udia dolö yafiema mala säla olelesa nelo.

Yesu bëgëla aulo Ädiago ami mi gäwila Geleso sosogola ëi negei.

²⁷ Segeyo amo gaalu, bea sälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai. ²⁸ Iligi afädëie ëi Agabasa e nowelahilä, Gesamiie geloia bea säla negesalea sähalea, Sege föi sulubadelagi sidë i edefademalä gelola moholömelëla säla negei. Amala säi amo gadola beaha aligilo Gini Sisa Golodiasa nebegi gausiala digai. ²⁹ Ado säi amo nabalahlilä, bëgëla aulo nefolalo amolia ado afädë negela, edoolali Yudia nefolalebe amoligali ugila negela imolöie, muni dibe amo gadola idulämelëla säi. ³⁰ Iliä amala säi amo gadola hamolahilä, ilia Banabasale Sololele naabogi gausilahilä, dolö dafidilo nefolalebe amolima imolöie gaula mosaloi.

12

Yamese baagomäia nufudalahilä, Fida nafodoi

¹ Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sëlasimolöie gaula nafodosa nelo. ² Ea Yoneie edoo Yamese baagomäia nudulo helebea nufi. ³ Heledoea beahamelebe, Yu ilia ea nelebo hamosebe amogi haeafula obeägisebegi, Fidage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö fu amo gala amala hamoi. ⁴ Fida gaula galabaia mosöa negesilahilä, ami dolö nudulu gäwi biyidia amolia Fida e idihë namialai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö biyidia biyidiala ifosisi. Amala ifosisilahilä, Heledoea Baagila Asi Segeyo amo baagibua ebalä gudimolöie udia dolö neebea e sigi moholöla helësëi. ⁵ Amaimo, Fida e galabaia mosöamu nebegi, udia dolö Godea wela ifosi amolia ie Godema gelola adosa nelo.

Selesaia fia Fida fisigäi

⁶ Heledoea aiyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fida e ami dolö äudä amole mogogi ami adi dilo. Iliä e igi ëfë äudäea begela negesilahilä, ami dolö odoaea galabaia mosö amoie idi galo baagido idihë nefolalo. ⁷ Amala dibegi, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë fodolofali maala aligisilahilä, galabaia mosö hogolia ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaie afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofali nowemola säi. Amala säi amole igi ëfë äudä amo Fidaie naabogi amila fisigäla digai. ⁸ Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Die malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Die daia salugalo fagulo amoge salugalahlilä, ne bëgëla misiëla säi. ⁹ Amala säsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fii e dofä sigi awäsebelä made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi. ¹⁰ Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami besela galai. Besela galalebe idi gai amo hi asigia dogä negesebegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofali digäla asi.

¹¹ Selesaia fii amea digäla asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoie naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloia ne damula awäla ie selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi. ¹² Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneie eme Meliie mosöa asi. Yoneie ei elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo. ¹³ Fida e maalahilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi hamolasilo dolisä ei Olodaea idi gai dugimolö misi. ¹⁴ E maalahilä säse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä obeägisalea, idi gai amo made dogala baluluia digalahilä sähalea, Wae, dilie! Fida idiliba misi neamelëla säi. ¹⁵ Amala sälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala säsebegi, ea ado gelolafali sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ie selesaia fii gabula säi. ¹⁶ Iliä amala säha dibegimu, Fida ea, aso, idi galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi gai dogalahilä beahamelebe Fida neebe beala ili edefademalä fudugi. ¹⁷ Amalebe udia dolö amolia made adomäia ea naabo usigililahilä, Dafidilo Geloia e galabaia mosöa amila doadigila segea sigi misi amo ilima awala iaha maadei. Awala iaha maadelphilä sähalea, Amala hamoimelëla Yamesemage, edoolalimage säla imalola säla ialahlilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.

¹⁸ Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi asidula didiäla edefademalä asigi säosäosa dilo. ¹⁹ Amala hamoi gabugi, Heledoea e hogoi amo made beagolesebegi, idihë aligilo nelo amolibalä gudilahilä ili baagomäia nufualai.

Amalahilä Heledo e Yudia sege digäla Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

²⁰ Udia dolö Daiamadi nefolalebe amolimage, Saidonomadi nefolalebe amolimage, Heledoea edefademalä mihaläha nelo. Amala nebegi, hili asigi afädë negelahilä Heledo nebea asi. Iliä bea moholö nea, gini dilo mosö beaha aligilo dolö ei Balasadusabalä ado afädë negelahilä, hobeala neala dalumolöie ado sämolö ili Heledo nebea asi. Amala sämolö asi amoie mida, ilia Heledoie segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai. ²¹ Segeyo daiala negei amo gala Heledo e beaha aligilo giniie fagulo sedade salugalahlilä, beaha aligilo filodaia salea, ea udia dolöma ado edefade säla i. ²² Amo nabalahlilä udia dolö amolia, Ado säsebe goda dolöea säse amo gadola made gabu, gode afädë elöea säse amo gadola säsebelä gelola sähamu nelo. ²³ Ado

amo Heledoea nabalahlilä, Godeie ei gauia adamolö made helësei amea, Dafidilo Geloie selesaia fii afädëa e fodolofali nufi. Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.

²⁴ Amaibua Godeie ado mala säla daidola bäui.

²⁵ Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo hamosa maadelahlilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obëgei.

13

Banabasale Solole Godeie hamoi hamomolö mosaloi

¹ Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo nea, odoaea säla olelelo nelo. Ilile ëida gowe, Banabasage Simeono, ie ei elö Nigeluge, gaamu Sailini ami fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobalä esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo. ² Segeyo afädëgi udia dolö Godea wela ifosi amolia Dafidilo Gelo helësëla molö aiyala made mai. Made naala nea, Dafidilo Geloie ei gauia adala Godema adosebegi, Eleloi Gesamia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na helësëla daiai dibe amo gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi. ³ Amalebe ilia molö made naala aiyala, Godema adola elema naabo negesilahilä mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeie ado mala olelei

⁴ Eleloi Gesamia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selusia amila ele du edefadegi fila awäla Saibulusi södülo dibeami asi. ⁵ Ele awäla gaamu Salamisi besela galalahilä, elea Yu udia dolöie gedolo mosö nefolalebea ami Godeie ado mala säla iaha nelo. Ele ugila negemolöie Yonege elebalä asi. ⁶ Ele ödä södülo amoie sege sulubadelamadi nawesa nelolahilä awäla gaamu Bafosi besela galai. Segea ami Yu dolö afädë sebe meli. Dolö ameadä golë elö elöla hamosa aligilo nea, wäfalä bea sälo nelo. Amoie ëida Ba-Yesu. ⁷ Eda gamane beaha aligilo dolö Segiasa Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda asigi gäwi nulügai nelo. E Godeie ado mala nabedelä Banabasale Solole misialola wei. ⁸ Amai gaso, golë hamolo, amoie ei elöda Elimasi, ea Banabasale Sololele ado bafuäha nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neebe amea Yesuma asigi afädë made negemäia helësëla amai. ⁹ Amala hamosebegi, Solo, ie ei elö Folola sälo nelo amoma Eleloi Gesami nobalahilä ema siila dialea sähalea, ¹⁰ Wäfalä säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela gadiabolo sulubadelage dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaie malö neebe, mogoi hamomolö dibe amo sulubadelabaläda dia ado neala aligilo. Diada Dafidilo Geloie mala mogoi hamolo dibe amo halowemolö helësësa aligilo amo, made fisimolöle. ¹¹ Amai galëda, nabualo. Dafidilo Geloie naaboea di nufudasebego. Hä die si dofogalahilä, eso nee made beala, holöbö segeyo sedade namolömelëla säi. Amala säi amole fodolofali gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ie si gesusebegi, nagubila nawesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo. ¹² Amala hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloie ado mala säi amo nabala fudugilahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeie gaamu Ädiago ado mala säla olelei

¹³ Bafosi amila Fologe ebalä asi amolige du edefadegi fila awäla Bäfilia segeie Bega gaamugi besela galai. Gaamugi amila ili dügila Yone e Yalusaleme obëgei. ¹⁴ Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla, Bisidia segeie Ädiago gaamu dibeami besela galai. Besela galalahilä, segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöa ami awäla sulo. ¹⁵ Gedolo mosöa ami sebegi, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo nefolalo amolia säla negei amoge nidelahilä, gedolo mosö beaha aligilo amolia dolö afädëma ilima sämäia säsi.

Säsisalea, Nedoola dili-e, dilia udia dolö asigi gelolasimolöie ado afädë gaulea galëda, säla imäiamelëla säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä, Foloea nowela aligila naabo usigililahilä sähalea, Isilale dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebe diliage, nabualo. ¹⁷ Isilale udia dolö go ilile Gode neebe amea dafidi nilile naado nefolalo amoli memelei. Amalahilä ili Isibi awäla nebegi, sosogo malei besela galamäia neala edelasilahilä, hobeala ie geloiamu Isibila sigi doadigila asi. ¹⁸ Sigi awäla sege nafade udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülasi biyidiagi ea yöi gaula hii guila auaula nelo. ¹⁹ Amalahilä Gainana ami fii gifalädaliä sulo amoli nufudaha maadelahlilä, ilile sege Isilale udia dolö samiäia hilima imelë. ²⁰ Amala hahamola maaha nea gäheo i hädali biyidiäie nabülasi bia gadoi nelo. Sege amo nealahilä, Godea ei sälo odoaea beaha aligimäia iligali äala beaha aliligi awälahlilä, bea sälo Samuale nelo ami awäla besela galai. ²¹ Samuale nebegi, ilia beaha aligilo gini imäia edëgësebegi, Godea Bëyamini sosogomadila Gisiië malö Solo i. Amala äasebegi Solo eda gäheo i nabülasi biyidiagi beaha aligilo nelo. ²² Godea Solo beselalahilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi. Debidi helësëla ado gomalä säi, Yesiië malö Debidida nie naabo dafädi, hame salifali neebe melimelë. Eada na helësëi dibe amo gadoi hamosa maademolömelëla Godea säi. ²³ Dolö amoie yaua mäumadila afädëa Isilale udia dolöie damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadola Yesu e misimelë. ²⁴ Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola säla äaha nelo. ²⁵ Yonea ie hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi, ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësësebe. Neda amo mademelë. Amai gaso, nabualo. Hobeala ne baagia e moholömelë. Na ie emo usililo ëfë fisigamolö dofea made neawela Yonea säimelë. ²⁶ Nedoola dili, Abalahamaie malöge, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoie ado gowe nilima fisiga wei. ²⁷ Udia dolö Yalusaleme nefolalo amola, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelo. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai. ²⁸ Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufualola säi. ²⁹ Ie helësëla dädëla negei dibe amo sulubadela gausiaha maadesebegi, ilia idaijala gaula digalahilä igi äbägi bausi. ³⁰ Amai gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi. ³¹ Nowelasisebegi, dafidi ebalä Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi meli. Meli amolia udia dolöma e olelo nea. ³² Amaimo, nilia dilima Ado Mala Hedabi säla äaha neawe. Dafidi nilile naadolalima hamomolömelëla säla negei amo gadola ³³ Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilima gausiala digaimelë. Gë Udälo agedugi dädëla negei amoda gowe.

Dida nie malö nebege, walio neda die Diado aligisawela säla dädëla negei dialea.

Gë Udälo 2.7

³⁴ Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömelëla gomalä säla dädëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägilasimolö dafidi Debidima imolömelëla säla i amo gadola dilima imolömelëla säla dädëla negei dialea.

Aisaea 55.3

³⁵ Amo gadoi ado elö säla dädëla negeida gowe.

Die hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sigämolömelëla säla dädëla negei dialea.

Gë Udälo 16.10

³⁶ Debidi nelo amo gaalu, Godeie hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maadelahilä e baagoi. Baagosebegi ie eedolali bauia ami eege amimu baula sigäi. ³⁷ Amaimo, Godea afädë neala nowelasi amoda sigäi made melimelë. ³⁸ Amai gabugi, nedoola dili-e, Yesuie aulodaia nea nafade hamoi amo hëmolöie mala dilima säla iaha neebewe helësëmalo. ³⁹ Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädë negesebegi, nafade hamoi amo Mosese nebegi Ado säla negei ameada hëmolö uli amo sulubadela ea hëla digisa maadela nea. ⁴⁰ Amaimo, bea sälo nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloea, hedabola idihë namialo. Bea säla negei amoda gowe.

⁴¹ Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neebe amo gaalu, na hamomolö amo afädëa dilima amala hamoila säседа, dilia dofä gabula made helësëmolömelëla

säla dëdëla negeila Foloea säla wagai.

Habagaga 1.5

⁴² Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi, udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla imolö obëgemalola säi. ⁴³ Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii odoa Yuie mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea ilima säla iahalea, Godea ugila negelo dibeami fodola namialola gelola säla i.

⁴⁴ Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeie ado nabolö gaamu sulubadela gegedoi gaso, odoa holöbö made gedoi. ⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo. ⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla imolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoada alia dili digila fii odoamadi moholömelë. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomalai amoda gowe. Dida fii odoa udia dolöie yo digalo nebege. Damula aulo amo sege föi dibe sulubadelamadi gaula mosäiala

säi.

Aisaea 49.6

⁴⁸ Elea amala säi amo nabalahlilä, udia dolö fii odoaea obeägila, Dafidilo Geloie ado mala gauia adalahilä, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia memelei amoli sulubadela asigi afädë negei. ⁴⁹ Amalahilä Dafidilo Geloie ado mala neala gaulahlilä sege amogi säla daidoi.

⁵⁰ Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoie udia dafidila fii Gode helësëlo sefolalo amoliage, dolö ei sälo nefolalo amoliage mihalämäiala, Folole Banabasale neala sälasimäialahlilä, sege amomadi made namiäia nesila digi.

⁵¹ Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helësëmäia elea dao elele emogi baai amo fëfëla salalahilä, Aigoniama asi. ⁵² Yesu bëgëla aulo nefolalo amolima obeägiloge Eleloi Gesamige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniama nea ado mala säla olelei

¹ Aigoniama ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola Yuie gedolo mosöa ami asi. Ami awälahlilä ado mala hedabolafali olelesa nelo amea, udia dolö yafie, Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei. ² Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia udia dolö fii odoa amolia edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi. ³ Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloie ado mala gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloie ugila negelasilo mala säla i amo dofä

gabula helësëmäia, Dafidilo Geloia ele neala gelolasilahilä, dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamomäia elema geloi i. ⁴ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö nefolalo amoli mogelahilä, odoa damula Yumadi, odoa damula abosolomadila mogela nelo. ⁵ Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa amolige, ilile sigi aligilo amolibalä nea, Folole Banabasale së muäia igia nufulö dialeala helësëi. ⁶ Amala helësësaleala säi amo nabalahlilä, Folole Banabasale fisäla awäla Ligonía segeie gaamu Ilisidalage Debige sege amoie ga made ga madela dibeadi amogige asi. ⁷ Amige elea Ado Mala Hedabi säla iia asi.

Folole Banabasale Ilisidala nea hamoi

⁸ Ilisidala gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo nafadei amo gadoi neegela ägüla misi salea, holöfalí emesala nawelo made sulo. ⁹ Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha sebegi, Foloea ema sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo bealahilä ¹⁰ gelola sähalea, Dihile emoea nowela namiëla säi. Amala sälebe, dolö amo nila fedala aligisilahilä nawesa nelo.

¹¹ Foloea amo hamose amo bealahilä, Ligonía udia dolö yafie gegedoi amolia hilile ado adola gelolafalí sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihili neebee digai gabuwela säi. ¹² Amala sälahilä, Banabasaie ëi Susa negei. Amase, Folo eda ado adolo neala helësëlahilä, ië ëi Hemisi negei.* ¹³ Ilisidala gaamu amoie yala baagido ami ilile gode Susaie odala ilo mosö olasi nelo. Amoie gobela ilo dolö nelo amea mama bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali amoge idiliba ami sigi misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa nelegela nufudala imolö helësëla sigi misi.

¹⁴ Amala hamomolöie hamosa neala säi amo nabalahlilä abosolo äudä Banabasale Fololea helele fagulo amo nulilahilä, udia dolö gegedoi mogogi ami baluluia awälahilä, ado gelola silälasila ¹⁵ sähalea, Dolö dili-e, dilia goda edo hamomolöie hamosa. Alige dolöfä dili nebege gadoi neamelë. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila Gode namolöi neebe amoma besumäia alia Ado Mala Hedabi säla imolö misimelë. Gode namolöi neebe ameada muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge ea hamosa maadei. ¹⁶ Dafidi ea udia dolö fii odoa siiba fii amoli sulubadela hili helësëse amo gadola mosäia fisigisi. ¹⁷ Amai gaso, ea hamoi amo sulubadela e dofä neala helësëmäia, musügä negela made, hi e olei. Ea hedabi hamosebe amoda gowe. Sege mudaiala fisiga idalage, amase, molö baulasiloge amole diligali ilomelë. Diligali molö iase amea bolelasilogge obeägilo dilile isogi nobalasiloge neamelëla säi. ¹⁸ Elea ado amala sälahilä, udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua gao made nufudala imäialahlilä, baagi sëi hamoi hamosa nelo. Amalebeda ilia made amai.

¹⁹ Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigioniamalage mofiai. Mofiai amolia helësëse amo gadola gegedoi amolia amala helësëmäialahlilä, ilia ado afädë negei. Ado afädë negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo baagoi gabula helësëlahilä, dusugala gaula awäla gaamu baagido negesi. ²⁰ Amala hamosebegi, Yesu bögëla aulo nefolalo amolia Folo e amalela digila nebegi, e nowelahilä gaamu amogi bu obögëla digai. Diala aiyo amogi Banabasale helegela Debi asi.

Banabasale Fololea Yesu bögëla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

²¹ Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi säla iaha nelo. Säla i amea Yesu bögëla aulo yafie besela galai. Amalahilä ele Ilisidalage Aigioniamage Ädiagoge obëbögëla awähalea, ²² elea bögëla aulo nefolalo amoli neala

* **14:12:** Iliä hilile gode ëi sälo dibe amo gadola ëi negei.

gelolasila sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda go wälasimu namialola säsisila aliligi obëgëi. Elea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöie, nilia yöi yafie bimolömelëla säla i. ²³ Asi amo obëgësalea, elea Godea wela ifosi sege hido hidolagi dolö odoa dafidilo nefolalebe amolia sigi aligimäia memelela ifosisi. Ifosisilahilä, molö made naala aiyala nea, udia dolö Dafidilo Geloima asigi afädë negei nefolalo amoli Godema adola ema gausisila aliligi asi.

Ele Sisalia segeie gaamu Ädiago obëgëi

²⁴ Amalahilä Bisidia sege baagila awäla Bäfilia segea besela galai. ²⁵ Besela galalahilä elea Bega gaamugi ami Godeie ado mala säla ialahilä, Adalia digai. ²⁶ Adaliala ödä du edefadegi fila Ädiago obëgëi. Dafidi Ädiago ami elea hamoi hamola wagai amo hamomäia Godea udia dolö wela ifosi Ädiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemäia ele Godema adolasila gausia ami obëgëi. ²⁷ Ami besela galalahilä, elea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli gegedomalolahilä, Godea elemadi aligila hamoi amo ilima awala säla iaha maadei. Elea sähalea, Udia dolö fii odoa amoli Yesuma asigi afädë negemäia ea idi doge negei gabiola säla i. ²⁸ Eleda segeyo yafie Yesu bëgëla aulo amolibalä ami nelo.

15

Mala hamogimolöie Yalusaleme gegedoi

¹ Dolö odoa Yudiala digalahilä ilia edoolalima säla olelesalea sähalea, Mosese nebegi säla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe amo made hamoseda, Godea dili made damula moholömelëla säla i. ² Amala säla i amo nabalahlilä, Folole Banabasalea dolö amolibalä didiähalea holöfali made gëgëi. Amalebe ilia Folole Banabasalea dolö odoa nefolalo amolibalä mala amo hamogimolöie abosolo amolimage dolö dafidilo nefolalo amolimage nabuäia Yalusaleme fedamalai. ³ Amala säi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolö nefolalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afädë negeimelëla säla iia fedafiai. Ado amala säi amo nabalahlilä, edoolalia edefademalä obeägisa nefolalo. ⁴ Ili fedafiala Yalusaleme besela galasebegi, udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoliage, abosolo amoliage, dolö dafidilo nefolalo amolalia dili mofiaha golela säla olei. Amasebegi Folole Banabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima säla iaha maadei. ⁵ Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afädë negei nefolalo amolia nowela aligilahilä sähalea, Fii odoa amoliage gafodo damumolö dialea. Amase, Mosese nebegi Ado säla negei amoge ilia hamomäia säla imolö dialeala säi.

⁶ Ado amo hamogimolöie abosologe, dolö dafidilo nefolalo amolalige gegedoi. ⁷ Gegedolahilä ado säsäla awäla gidogo gadogosebegi, Fida e nowela aligilahilä ilima sähalea, Nedoola dili-e, fii odoa nefolalebe amolia Ado Mala Hedabi nïe nafia nabalahlilä asigi afädë negemäia Godea dafidifali diligi ne memelei amo dilia dawadigi. ⁸ Sulubadelaie iso asigi dawadigi neebe Godea amea udia dolö fii odoa nefolalebe ilige dofea nebela ulufadigila olesalea ie Eleloi Gesami niligali i amo gadola iligalige imelë. ⁹ Eada ilige nilige mogogi nofeida maade. Ila Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë. ¹⁰ Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade niliage nilile naado amoliage ägümolöi made amo bëgëla aulo nefolalebe amolia ägümäia neala ägüsi amo mi edoie. ¹¹ Amala hamomolöi mademelë. Nilia helësäsaleada, Dafidilo Geloï Yesuie ugila negeloea ili damula asi amo

gadola nilige damula asila helësësamelëla Fidaea säi. ¹² Amala säsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige hamoi amo sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea säla i. Säla iaha nebegi, ilia ado adola made, nalabola sefolalo. ¹³ Elea ado säha maadesebegi Yamesea sähalea, Nedoola dili-e, na säsebewe nabuö. ¹⁴ Godea udia dolö fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi olela odoa iligi ie namiäia memelei amo Saimonoea nilima awala säla imelë. ¹⁵ Säla i amo gadola bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomalä dëdëla negei dialea.

¹⁶ Dafidilo Geloia sähalea, Hobeä ne obëgëlahilä na Debidüe mosö dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogilahilä gelolasimolömelë. ¹⁷ Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo Geloï hogomäia amamolömelë. Fii odoa nïe ëi gaula neebe amoli sulubadelaä ne hogomäia amamolömelëla säi. Gowe sulubadela hamolo Dafidilo Geloia amala säila säla dëdëla negei dialea.

Amosi 9.11-12

¹⁸ Amoda siibafali nilia dawadigi. ¹⁹ Na sämolö helësësebe amoda gowe. Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilia neala yölasimolö amo dofea made. ²⁰ Iliä yöi made gaumäia nilia ilima beba gomalä dëdëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nulo dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela i muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio. Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea, muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, heale hi eege muabio. Amoli dëdëla fisiga gadelä. ²¹ Mida, siibafali Mosese nebegi mala säla negei dibe amoda gaamu sulubadelagi dolö odoaea säla iahamu aligilo. Ie ado mala amoda gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilömelëla Yamesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla i

²² Amala säsebegi, abosolo amoliage dolö dafidilo nefolalo amoliage, amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaäage ado afädë negelahilä sähalea, Nilï neebewegi dolö odoa Folole Banabasalebalä Ädiago mosäia memeledelämelëla säi. Amala sälahilä ilia Yudasale, ie ëi elöda Basabasa, Sailasale memelei. Eleda edoolali amoligi dafidilo nelo. ²³ Beba ilia gaula mosäia gomalä säla dëdëla i.

Abosolo niliäage, dolö dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe nilia nilile nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefolalebe dilima dili go gabiola säla beba gowe dëdëla iasisago.

²⁴ Nilï neebewegi odoaea dilima ado säla i amea dili fudugila asigi säosäola nefolaleai amo nilia nabi. Iliä amo amala sämalöla nilia made säimelë. ²⁵ Amoie nilia ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilile damelë aeaifali Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla helësëi.

²⁶ Dolö äudä amoleada nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoie ëigi hamoi hamosalea baagomolö ga made dibeä amimu ga madela aligilömelë. ²⁷ Nilia amala helësëi amo gadola Yudasale Sailasalea bebagi ado dëdëi amo gadola adoea säla imäia dili neebea mosalahagomelë. ²⁸ Eleloi Gesamiage niliäage yöi afädë dilima neala baalasiloea nilia ado geloï biyidiamu dilia hamomäia säla imolöla helësëi. Amoda gowe ili.

²⁹ Age gowe, molö nulo dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela i muabio. Agedu gowe, heale hi e muabio.

Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio.

Biyidu gowe, udia dolö fa nimabio.

Amo hamomabiola säi amo hamola made sisigaha aligiseda, hedabola namolömelë.

Hä amomelë. Hawiola

säla dëdëla i. ³⁰ Hä mofiamalolahilä ili Ädiago digai. Digala besela galalahilä ilia Geleso sosogo nefolalo amoli gegeomalolahilä beba dëdëi amo ilima i. ³¹ Amala iäsebegi udia dolö amolia dëdëi amo nidei. Ado hedabi dëdëi amo nidei amea ilile asigi neala gelolasisebe amogi obeägi. ³² Yudasale Sailasaleage bea sälo nea, edoolali bologodei namiäia neala asigi gelolasila ilima ado yafie säla iahamu nelo. ³³⁻³⁴ Ele Ädiago ami segeyo holöbö ede nelolahilä, ilia dafidi ele mosalola sälo nefolalebea ami obëgëmäia edoolalia aealo alima diamiäialahilä, Hawio obëgëmalola säi.* ³⁵ Folole Banabasale Ädiago ami nea, eleage dolö odoa yafieage amolalia Dafidilo Geloïie ado mala säla iadigi säla olela digisa nelo.

Folole Banabasale gëgëlahilä hido hidoi

³⁶ Segeyo odoa nelolahilä Foloea Banabasama sähalea, Gaamu sulubadelagi Dafidilo Geloïie ado mala säla ia ami edoolali hedabola neebelela fädäla bebea obëgëdila säi. ³⁷ Amala säsebegi, Banabasaea Yone Maga helësëlahilä, nihiligila afiahala säi. ³⁸ Amai gaso, Foloea e sigi moholö amo dofea madela helësëi. Mida, dafidi ea elebalä hamoi hamomolö made awäla ele digila Bäfiliala bahila obëgëi amogi. ³⁹ Amala helësësebegi Folole Banabasale helemu edefade gëgëlahilä mogela, Banabasaea Maga sigi gaula ele Saibulusi moholöie ödä duugi fila asi. ⁴⁰ Amase, Foloea Sailasa memesebegi edoolalia sähalea, Godeïe ugila negelo alibalä namialola säsebegi, ele asi. ⁴¹ Ele awäla Folo e Siliamadige Silisiamadige nawesa nea, udia dolö Godea wela ifosisi sege amoligi nefolalo amoli neala gelolasisila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailasalebalä asi

¹ Folo e awähamu nelolahilä, Debige Ilisidalage awäla besela galai. Ami bëgëla aulo afädë ëi Dimodi nelo. Ìe emeda Yu fii udia gaso, ìe eedoda Giligi dolö nelo. Emeda asigi afädë negei sulo. ² Edoolali Ilisidala ami fiiage Aigoniamama fiiage Dimodi eda asigi mogoi neala sälo nelo. ³ Foloea Dimodi ebalä moholöla helësëlahilä, ea Dimodiïe gafodo damulasi. Amala hamoi amoïe mida, segea ami Yu udia dolö neebe amoli sulubadelaeada Dimodiïe eedoda Giligi dolö neala dawadigi neebe amo helësëlahilä amala hamoi. ⁴ Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea ilia abosologe dolö dafidiloge Yalusaleme ami nefolalo amolia mala säla negei amo gadola ilia bëgëla hamomäia ilima säla ìia awäha nelo.

⁵ Amalebe udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi afädë negemolömade neala gelolasilahilä, segeyo sulubadelagi odoaea asigi afädë negelahilä ilima maala baala bäusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoäla awäla meli

⁶ Eleloi Gesamia ilia Esiamadi ado mala säla ìmolö mosabiola idi gasebegi, ili Filigiamadile Galesiamadilemu nawesa namolö asi. ⁷ Misia sege nofea ami awäla besela galalahilä, ili Bidiniamadi awäla besela galamolö helësësebegi, Yesuïe Gesamia mosabiola idi gai. ⁸ Amala idi gasebegi, ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awäla besela galai. ⁹ Awäla besela galasolo amo gala, gasigi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Masedonia fii dolö afädëa ema

* **15:33-34:** Dawadigi odoa ilia helësësaleada, ado odoa säi damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Amai gaso, Sailasa eda Ädiago ami namolöila helësëi.]

sähalea, Dia nili Masedonia ugila negemolö duhulu dëgëla misialola säha neebe meli. ¹⁰ Foloea amala sosoäla awäla beasebegi, hä, nili fodolofali Masedonia moholöie fu hogosa neada, Godea nilia ilima Ado Mala Hedabi säla imäia neala olei gabula helësëi.

Ilidiaea asigi afädë negei

¹¹ Amalahilä nilia Doloasa digila ödä duugi fila mogolafali awäla Samodese besela galai. Amo aiyo amogi oböla awäla Neabolisi besela galai. ¹² Neabolisi amila nagadabodo awäla Filibai besela galai. Gaamu amoda Masedonia segeie afädë dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nili ami segeyo odoa nelo. ¹³ Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoie yala idi galo baagido doadigila awäla, ödä afädëie agesua Godema adolo sege dialealedula helësëlahilä, nili ödägi ami afiai. Ami awäla udiafali odoa gegedola sefolalebe amolibalä ffigilahilä adosa sefolalo. ¹⁴ Daiadaila udia afädë ëi Ilidia sulo. Ado säi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fagulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeie ëi gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala säla iaha nebegi, Ilidiaea mala amo hedabola nabala gaula mogomäia Dafidilo Geloia ie iso asigi doge negelasi. ¹⁵ Amala hamosebegi, Ilidiage ie mosöa ami aligilo amolige ödägi gei. Ödägi gesebegi Ilidiaea nilima sähalea, Dafidilo Geloima na dofä asigi afädë negei gabula helësësa galëda, na mosöa namolö mofiamalola säi. Ea ähadulamu eegesebegi nili ea mosöa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

¹⁶ Nili Godema adolo segea ami awäha nebegi, dolisä afädë galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mugabe fedalahilä meualasilo sulo amo, nilia gausiala digai. Dolisä amea meuasebe amoie, udia dolö nefolalo amolia ie beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ilo nelo. ¹⁷ Folola nihiligila awäha nebegi, dolisä amea bëgëla maalahilä üala sähalea, Dolö golida Gode ilibia edefade neebe amoie hamoi hamolasilo neamelë. Dili damula aulo neala gaumäia, ilia säla ilo neala säi. ¹⁸ Dolisä amea segeyo yafegi ado amala sähamu aligisebegi, Foloea habobalahilä besuia imogola mugabe fedai amoma sähalea, Yesu Gelesoie ëigila sähago. Dolisä go digila, segea mosöla säi. Amala säi amole, mugabe amo doadigila asi.

¹⁹ Amala hamosebegi, dolisä amoie beaha aligilo amolia hobeala muni bu elö made nimolö gabula helësëlahilä, ilia Folole Sailasale gaulahilä, magai gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi. ²⁰ Iliä Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli neebea ami sigi awälahilä sähalea, Yu dolö äudä gowelea nilile gaamugi wi maalahilä, udia dolö neala nafadela-sisebemelë. ²¹ Nilia hamomolö madela säla negei dibe amoda, elea hamomalola säla olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe niliada amo nabala hamomolöi mademelëla säi. ²² Amala säi amo nabalalahilä, udia dolö gegedoi amoliage ele nifulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fagulo gila digilahilä, ele buudi damuia nufualai. ²³ Iliä gelola nufudala ialalelahilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola säla i. ²⁴ Amala säla iasebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi.

²⁵ Gasi mogogi Folole Sailasale Godema adola digi, ie ëi gauia adala gë udäla digisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi. ²⁶ Amala säha sebegi, fogoli edefademalä fodolo maalahilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amoie idi galo doge negesa maadelahilä, igi ëfëa ili sulubadela nafodoi amoge, holola fisigäla digaha maadei.

²⁷ Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo amo adi elaboi amo nowelahilä beahamelebe, idi galo sulubadela dogä negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha maadei gabula helësëi. Amala helësëlahilä, ea hile nudulo helebe besela neala, hi e nufudala baagodelä hamosebegi, ²⁸ Foloea ado gelolafalä sähalea, A, di dihimu nufuabio. Niläda fisäla made asimelë. Sulubadela sefolaleawela säi. ²⁹ Amala säi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea gele gaula mofiamola sälahilä, Folole Sailasale sebea baluluia awäla, e emo giginä elele emo mia fila digai. ³⁰ Amala hamolahilä, ea ele segea sigi fedalahilä elema sähalea, Dafidilo äudä ali-e, Godea ne damula mosäia na abilia hamomolödula nabi. ³¹ Amala nabasebegi, elea säla obëgesalea, Dafidilo Geloï Yesuma asigi afädë negeseda, dihidige, dië mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelëla säla i. ³² Amala sälahilä, elea emage, ië mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloïie ado mala säla iaha nelo. ³³ Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea ele sigi awälahilä, elele domalogi buudi damuia nufi amo nigime hëlasä. Amala hamosebegi, eege ea mosöa aligilo amolige ödägi gelasä. ³⁴ Ödägi gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi awälahilä, ele molö muäia i. Eage, ea mosöa aligilo amoliage, ilia Godema asigi afädë negei amogi edefade obeägisa nelo.

³⁵ Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gauï nefolalo amolima ado säsisalea sähalea, Dolö äudä amole fisigämäia säla imalola säsi. ³⁶ Amala säsi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea Foloma säla iahalea, Na ali fisigämalola gudi mogelo amolia säsi gabumelë. Iliä amala säsi gabugi ali doadigila awähalea dalulo go gaula geleä mosalola säi. ³⁷ Amala säsebegi, gaso, Foloea dadi gauï mofiai amolima sähalea, Aläda Olomo dolö amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolö si mogogi buudi damuia ali nufi. Nufudalahilä galabaia mosöa gaula dusugaia awäla ifosisio. Amaimo, iliada walio ali geleä musügä fisigäla mosalasiole. Ai, amala mademelë. Hili ili maalahilä ali fisigämäiamelëla säi. ³⁸ Foloea säi amo gadola dadi gauï amolia gudi mogelo amolima säla iasebegi, ele Olomo dolö amogi gabiola säi amo nabalahilä ili bedäi. ³⁹ Amalahilä ilia ele neebea awäla elema aeala sähalea, Asiala hamoimelëla sälahilä, amila sigi segea doadigila awäla gaamu we digäla mosäiamelëla geleä säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, ele galabaia mosö digäla awäla Ildiaea mosöa asi. Mosöa amida edoolali sefolalebe amoli bealahilä, elea ili neala gelolasilahilä asi.

17

Folole Sailasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

¹ Ili asi amo awäla Äfibolisige Aboloniage besela galala digila awäla giso Desalonaiga besela galai. Gaamugi amida Yu udia dolöie gedolo mosö afädë nelo. ² Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosöa aulo amo gadola e awäla gedolo mosöa ami digai. Gedolo mosöa ami Foloea segeyo Sabada gafe ohodoagi gegebola mofiai amolibalä ado bebagi säla dëdëla negei amo ilima säla iaha nelo. ³ Amala säla iaha nea ea ilima Godeie ado mi ulufadigila awala säla iaha nelo. Ea ilima sähalea, Afädë Memeleia së naala baagola nowemolöla bea sälo amolia dofä amala säla dëdëla negei dialea. Yesuda na walio dilima säla iahago. Amoda Afädë Memelei amomelëla Foloea säi. ⁴ Amala säla iasebegi, odoa ami nefolalo amolia ea dofä säsebela helësëlahilä Folole Sailasalebalä dii. Giligi udia dolö Godeie ei gauïa adalo yafieage udia dafidila fii odoaeage amai.

⁵ Amai gaso, Yu dolö nefolalo amolia naabo gëlahilä, dolö nafade hamolo memalä magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli hobe nii. Hobe

nealahilä udia dolö yafie gegeedolasila, ado gelolafali säi amea ili sulubadelaea gaamugi ami nududulä hamoi. Amala hamola ilia Folole Sailasale udia dolö neebee sigi moholöie ele hogosalea dolö afädë ei Yeisonoie mosöa ami fudulasia awäla hogola digai. ⁶ Awäla hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoge edoo odoa amolali gaula dusugaia awäla galisolö dolö amoli neebee awälahilä gelolafali sähalea, Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia hä nilile segea besela galai gabumelë. ⁷ Besela galasebegi Yeisonoea ie mosöa fimäia fu i gabio. Ili sulubadelaea beaha aligilo gini elö Yesu neebee amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebee amea hamolo mala säla negei dibe amoda damusa neamelëla säi. ⁸ Udia dolö sulubadela nefolalo amolige galisolö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahlilä, fudugila bedäi. ⁹ Fudugila bedäsebegi galisolö dolö amolia Yeisonoeage dolö odoa ebalä gauia amoliage ili fisigämolöie muni imalasebegi, imalasebe amo gadola iasebegi ili fisigäi.

Folole Sailasalea Belia nea hamoi

¹⁰ Segeyo amoie gasigi edoolalia Folole Sailasale Belia moholö mosalola säi. Amala säsebegi, ele awäla Belia besela galalahilä, Yu udia dolöie gedolo mosöa ami asi. ¹¹ Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi fisigäi ameadä Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ili Godeie ado mala nabulö edefademalä obeägila nabahamu nelo. Nabalahlilä, ilia Foloea ado mala säla i amo dofä walebelela bimolöie segeyo sulubadelagi bebagi ado dädëla negei amo nidela fädäla beaha aligilo. ¹² Amala hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo amoliage, amase, Giligi dolö yafieage asigi afädë negei.

¹³ Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeie ado mala säla iaha neala säi amo nabalahlilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia ami mafulahilä, udia dolö amoli fudugila bedämäia ili neala fologolasi. ¹⁴ Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi amodi mosäia fodolofali fisiga gai. Sailasale Dimodile made awäla Belia ami nelo. ¹⁵ Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila obögësebegi, Foloea ilima ado säsisalea, Sailasale Dimodile ne neebee fodolofali misiäia säla imalola säsissebegi ili obögëi.

Folole Sailasalea Adenesi nea hamoi

¹⁶ Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi ami nelebo yafie wäfali godegali göa nelegela sämolöie naaboea hamoi difolalebe amo bealahilä, ie asigigi edefademalä yösa nelo. ¹⁷ Amogi yöla ea gedolo mosöa ami awälahlilä, Yu udia dolö nefolalo amolibaläge odoa Godeie ei gauia adalo nefolalo amolibaläge didiäha nelo. Magaia gaamu dibe amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibalä ea didiäha nelo. ¹⁸ Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folobalä säla obögë obögësa nelo. Ili odoaea sähaleada, E dawadigi gadoi hamola säha neebee goda edo säsebelä säi. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolile godeie mala säla iahaledula säi. Ili amala säi amoie mida gowe. Foloea Yesuie malage baagoi amoli nowemolö malage säla i amogi amai. ¹⁹ Amala sälahilä ilia Folo e sigi awäla Aliobagusa Galisolö dolö amoli gegeedola adolo segea ami awälahlilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe säla olelelo amo nilia nabulö hamesamelë. ²⁰ Ado odoa säi amo hido elöi gabugi, amoie mi helësëdeläla säi. ²¹ (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi iliada mala gähe elöi elö elöla sämolöge nabulöge amomu hamosamu aligilo.)

²² Amasebegi Foloea Aliobagusa Galisolö dolö amoli mogogi nowela nea sähalea, Adenesi fii dili-e, dilia nelebo afädë hamosebegi na beahaleada, dilia

göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula helësésamelë. ²³ Na nawe-salea beahamelebe, dilile göa nelegela sälo mosö yafie meli. Beahamelebe göa nelegela nufudala ilo auli afädë aulula negei dibeami gomalä dëdëla negei dibeo. Gode nilia dawa madegalila dëdëla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helësëlo. Amo hile ado malafali amo na walio dilima säla iahagomelë. ²⁴ Godeada sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe nebe sebe amoge hamosa maadei. Gode eda mudaiaiege nagadaiaiege Dafidilo Geloi nea. Gode amoda gobela ilo mosö naaboea hamoi amoligi aligilo made nea. ²⁵ Eda nelebo afädë ufolala adida made nebe amo dolöfäea e ugila negela nelebo afädë imolöi mademelë. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo sulubadelage udia dolö sulubadelagali imolöda hi e nea. ²⁶ Eada mi gawila dolö afädë hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hamamola sege sulubadelagi awäha namialai. Aso, amala made hamola nebegi, dafidifali ea daiaha maadelaahilä, udia dolö ili amo gala gowegi namiäiala helësëlahilä, ilile sege nofela daijala negei. ²⁷ Ea ili hamoi amoie mida gowe. Ili e hogomäiage nagubaia nawela e beagolemäiage ea ili hamoi. Gode eda nili hido hidola nebea wagadi made made nea. ²⁸ Mi ema aligilahilä, ie geloigi nili segegi fila digi fologola digisa sebewemelë. Amo gadola diligi ado dëdëlo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilige ie malölali neamelëla sälo. ²⁹ Hä nilida Godeie malö nebe amea, nilia e goloeage silibaeage igiage, nelebo afädë dolöea ie asigia naaboea hamola negei difolalebe amoma Godeada amo gadoi neala helësëmolöi mademelë. ³⁰ Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helësëlo made nelo. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi nebe amo sulubadela asigi besumalola gelola säha nea. ³¹ Ea dolö afädë memelei amoie aulodaijala udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolibalä mogolafali memelela mogemolöie segeyo afädë daija amo dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömelëla dofä gelola säla negei amo oleimelëla Foloea säi.

³² Baagoi amoli nowemolöla säi amo nabalahlilä, dolö odoa nefolalo amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio säla i amo hobeala bu elö nabolö helësésamelëla säla i. ³³ Amala säsebegi, Foloea ili amilahilä digila asi. ³⁴ Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia ebalä dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoligi dolö afädëie ëida Daionisiasa, eda Aliobagusa Galisolö dolö nelo. Eage, amase, udia afädë ëi Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

18

Foloea Golidi nea hamoi

¹ Amala hamosebegi, Folo e Adenesi digila Golidi asi. ² Golidi ami Yu dolö afädë ëi Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiaha maademaalola säsebegi, Aguila ie udia Bilisilale Idali sege digila hädamade misi nelo. Folo e ele sebea asi. ³ Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa nelo. Ili bidi nimolöie ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo. ⁴ Amo hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa ami awälahilä, gegedoi amolibalä didiäha nelo. Yu udia dolö odoaeage Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebelä helësëi.

⁵ Sailasale Dimodile Masedoniala digasebegi, Foloea segeyo sulubadelagi Godeie ado mala säla iahamu nelo. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima Afädë Memele amoda Yesu neamelëla gelola säla iaha nelo. ⁶ Amala säla iaha nebegi

gaso, ilia made nabalahlilä e baagido säla digi gagadela digisa nelö. Amala hamosebegi, Foloea ie fagulo fëfëla digilahilä, ea ilima sähalea, Dili nafadegi awäseda, dihili asiala hamoi ameamelë. Asialada nema mademelë. Walio neebe wegida ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea moholömelëla säi. ⁷ Amala sälahilä, amila ili digila Folo e dolö afädë ei Didiasa Yasadusi amea mosöa asi. Ie mosöda gedolo mosö gägägëlafali nelö. Dolö ameada Godeie ei gauia adalo nelö. ⁸ Gedolo mosö beaha aligilo ei Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo Geloima asigi afädë negela nelö. Amase, Golidi udia dolö yafie nefolalo amoliage nabalahlilä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.

⁹ Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia ema sähalea, Bedäla nafi yömabio. Mala säla iahamu namialo. ¹⁰ Mida, ne dibalä neamelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nie neebe amea afädëa di nufudala sëlasiölö mademelëla säla i. ¹¹ Amala säla iasebegi, Foloea udia dolö nefolalo amolima Godeie ado mala säla iaha nea gäheo i afädëie, elö amoie aube gafeia ami nelö.

¹² Agaia sege Galioea beaha aligilo nelö amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli ado afädë negela ilia Folobalä ado neala e gaulahlilä gudilo mosöa sigi asi. ¹³ Sigi awälahlilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeie ei gauia adamäia dolö gowea mala säla negei dibe amo gadola made, mala elöi säla, säla olelesa neamelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Foloea ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu dolöla dili-e, mala dabiala nafade hamoiie sämolö mofiai galebeda, amoda na habobala made hedabola nabalabio. ¹⁵ Gasoda, adoge eige dihilile mala säla negeige amolilemu galëda, amoda dihili hamogimalo. Goieda na made mogemolömelëla säi. ¹⁶ Amala sälahilä ea ili gudilo mosöa amilahilä nesila digi. ¹⁷ Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö beaha aligilo ie ei Sosodenisi nelö amo gaulahlilä gudilo mosö baagido segeamadi ami nea nufudaha nelö. Amala nufudasebegi Galioeada hilile hamoi hamosebegola helësëlahilä ea adola made nelö.

Folo Silia segeie Ädiago obëgi

¹⁸ Amala hamosebegi, Folo e Golidi ami segeyo odoa nelolahilä ea edoolalima dili samialola säla, ödä duugi fila Silia segea moholö asi. Bilisilale Aguilalege hiligila asi. Awäla Sëgilia gaamua ami nea Foloea Godema afädë hamomolömelëla säla negei amea ie busa hili damusa maadei. ¹⁹ Amalahilä awäla Ebesa besela galai. Besela galalahilä Foloea ele ami digilahilä, hido awäla gedolo mosö neebea ami besela galai. Besela galalahilä Yu dolö nefolalo amolibalä ado didiäha dilo. ²⁰ Amala didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilibalä holöbö sedade namiäiamelëla säi. Ili Amala säsebegi, Foloea ilima üla made säi. ²¹ E moholö nea ea ilima sähalea, Ne dili neebea obëgëmäiala Godea hameseda, amoda ne obëgëmolömelëla säi. Amala sälahilä ea ili hawiola sälahilä e Ebesa digila ödä duugi fila asi. ²² Awäla ödä agesua besela galalahilä Sisalia gaamugi besela galai. Besela galalahilä awäla e fedalahilä udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolima dili go gabiola säla olelahilä awäla Ädiago digai. ²³ Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä, e awäla Galesiamadige Filigiamadige holöbö aligila baagila digila awähalea, Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli sulubadela neala gelolasisila aliligi awäha nelö.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelö

²⁴ Amo gaalu, Yu dolö afädë ei Abolosi eda Alegisädalia fii nelö amo Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bebagi ado dëdëla negei dibe amo hedabola dawadigi nelö. ²⁵ Dafidi Dafidilo Geloie idigi aulo mala ema

olelei. Ìe iso asigigi sãmo sãmosa nebegi, ea Yesuie mala amo udia dolõma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea õdãgi gelo mala olelei amomu dawadigi nelo. ²⁶ Abolosia gedolo mosõa ami nea gelola sãla ìaha nelo. Amala sãla ìasebe amo nabalahilã, Bilisilale Aguilalea Abolosi sigi aliga galahilã, elea Abolosi ea Godeie idigi aulo mala hedabola helèsèmãia mogolafalì sãla ìaha nelo.

²⁷ Hobeia Abolosi e Agaia segea moholõ helèsèsebegi, edoolalia e gelolasila hã mosalola sãlahilã, Yesu bøgèla aulo amolima beba dèdèla ìasisalea Abolosima obeãgìlahilã gauia idogomaloì. Abolosi e ami besela galasebegi, udia dolõ Godeie ugila negeloea ìli ugila negesebegi asigi afãdè negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo. ²⁸ Mida, udia dolõ yafie gegedoi nebegi, ea bebagi ado dèdèla negei dibe amogila sãhalea, Afãdè Memelei amoda Yesu e neamelèla ulufadigila sãi. Ea ado amo gelolafalì sãsebegi, Yu udia dolõ hewalahilã ìlia adola made sau sagai.

19

Foloea Ebesa nea mala sãla ìaha nelo

¹ Abolosi e Golidi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digala digila awãla Ebesa besela galai. Besela galala Ebesa ami bøgèla aulo odoa gausiai.

² Gausialahilã ea ìlima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afãdè negeselo amo gala Eleloi Gesami niilela nabi. Amala nabasebegi, ìlia sãla obøgèsalea, Eleloi Gesami neala sãi goda nilia nabi mademelèla sãi. ³ Amala sãsebegi, Foloea sãla obøgèsalea, Amai galèda, edoea õdãgi geila nabi. Amala nabasebegi, ìlia sãla obøgèsalea, Yonea õdãgi gelo amo gadola geimelèla sãi. ⁴ Amala sãsebegi, Foloea sãla obøgèsalea, Yonea ìlia nafade hamoi amoie asigi besula õdãgi gelo. Ea udia dolõma sãhalea, Ne dafidi misi neamelè. Hobeala afãdè moholõ amoma dilia asigi afãdè negemolõ dialeala sãi. Hobeala moholõla sãi amoda Yesu hì e helèsèla sãila Foloea sãi. ⁵ Foloea amala sãi amo nabalahilã, ìli Dafidilo Geloì Yesuie èigi õdãgi gei. ⁶ Amasebegi Foloea ìlima naabo negesisebegi Eleloi Gesami ìlima digala ìlia ado elõ sãla bea sãha nelo. ⁷ Dolõ amolida giwilasi gadoi nelo.

⁸ Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosõa ami digai. Aube ohodoagi amala digahamu nea ea ado mala gelola sãla ìahalea, udia dolõ nefolalo amolibalã didiãhalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala sãla ìaha nelo amoda dofã sãi gabula helèsèmãia sãla ìahamu nelo. ⁹ Amala sãla ìahamu nebegi dolõ odoa nefolalo amolia ìlile asigi geloì neada asigi afãdè made negei. Udia dolõ nefolalo amolia nabuãia ìlia Idigi aulo mala amo gagadesa nelo. ìlia amala hamosebegi, Foloea ìli amilahilã Yesu bøgèla aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilã segeyo sulubadelagi ado mala sãla didiãlo mosõ afãdè Dilanasaie nebea ami awãlahilã, Foloea Yesu mala sãla didiãha nelo. ¹⁰ Ea gãheo ì äudãgi amala hamosamu nelo. Amala hamoi amea Esia segea nefolalebe ìli sulubadela, Yu udia dolõeage, Giligi udia dolõeage, Dafidilo Geloie ado mala nabi.

Segebaie efegelialia hamoi

¹¹ Godea Foloie naaboea geloì melèlo made hido elõi hamosa nelo. ¹² Ìe filimo dogelo faguloge bululo faguloge hile domalogi diigilo amo gaula oloi difolalebea ami awãsebegi, oloi damula digi, mugabe doadigila awãla digisa nelo.

¹³ Amala hamosebegi, Yu dolõ nawesalea mugabe fedai nesila digisa aligilo nefolalo amoligi odoaea oodo beala Dafidilo Geloì Yesuie èi sãla mugabe fedai nefolalo amolima sãhalea, Foloea ìe mala sãla ìlo Yesu amoie èigi dili

nesila digisagola sälo. ¹⁴ Yu udia dolöie gobela ilo busa afädëie ëi Segebaie efegelali gifalädalä amolia amala hamosebegi, ¹⁵ mugabe fedai amea ilima säla obëgësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësësa. Gasoda, dilida nowëla nabi. ¹⁶ Amala nabalahlilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea ilima nila sadia al-ogola ie geloia ili baagila awäla, ili nufudala ialalesebegi ili mosöa amila sësëla dudugïmu fisäla asi. ¹⁷ Amala hamoimelëla säi amo nabalahlilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge Giligi udia dolöge edefademalä bedälahlilä, Dafidilo Geloï Yesuie ëi gauia adaha nelo. ¹⁸ Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahilä, ulufadigila, nilia nafade amo hamoimelëla säla sisiaha maadei. ¹⁹ Golë hamolo yafie nefolalo amolia ilile golëie beba difolalo amo gaula mafulahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaëa bimäia gobesa maadei. Beba gobei amoli muni dafidi nii amoda näba gegeadolada siliba giwi dausini nabülasi bia gadoia nii.

²⁰ Amo gadola Dafidilo Geloïie ado mala daidolahilä, edefademalä gelola bäui.

Ebesa ami nebegi, habobahalea üalala säi

²¹ Amala hamosebegi, Folo ema Gesamia helësëlasisebegi daiala negesalea, dafidi Masedoniage Agaiage awälahlilä, hobeala Yalusaleme moholöi moholöla helësëi. Amala helësëlahilä sähalea, Ami awäha maadelahliläda, Olo-moge söfë moholö dialeala säi. ²² Amala sälahilä ea ie ugila negelo Dimodile Elasadale Masedonia mosaloi. Ele amala mosalolahilä, e holöbö Esia segea beaha nelo.

²³ Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yömolö holöfalï made, edefade besela galai. ²⁴ Dolö afädë nelo amoie ëi Demediliasa, ea nelebo elö elöla silibaea hamolo nelo. Ademisiie odala ilo mosö gadoi holöfalï afädë afädëla Demediliasaea silibaea hamolo nelo.* Ea amo hamolo ameada hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha aligilo. ²⁵ Ea ie hamoi hamolasilo amolige, dolö odoëa hamoi amo gadoi hamolo nefolalo amolige neala gegeдолasilahlilä sähalea, Dolöla dili-e, nilia hamoi amo hamolo amea muni edefade nelo amoda dilia dawa. ²⁶ Ebesa wimu made, Esiamadi sege holöbö sulubadelamadida, dolö Folo amea udia dolö yafie dusugala nidilahlilä, ilile asigi neala gagaolasila sähalea, Nelebo dolö naaboea hamola nowei amolida, gode madela sälo nea. Amo dilia beadigi nabadigi amomelë. ²⁷ Ea amala hamosa neebe ameada, udia dolö amolia nabalahlilä, nilia bidi nimolöie hamoi hamolo amoda nafadela säloëa. Amomu made, nilile gode edefade udia Ademisiie odala ilo mosöge udia dolöie siigi memalä gabula säloëa. Amase, Esiamadi udia dolö nefolalebe amoliage, udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliage dafidi ie ëi gauia adalo gaso, ie ëi edefade amo neala nagadaialoeala säi.

²⁸ Ado säi amo nabalahlilä, ilia edefademalä mihaläla gelola üalalahilä sähalea, Ebesaie Ademisisida edefademalä neala gelola sähamu nelo. ²⁹ Amaimo, gaamugi nefolalo amoli sulubadelaëa üalala dodogösa difolalo. Amala üalala dodogösa difolalea, Masedonia fii dolö äudä Gaiusale Alisadagusale Folobalä nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu edefade dibeä ami fodolofalï sigi gaula asi. ³⁰ Foloea udia dolö yafie gegedoi dibeä ami hi äudulä hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia made mosalola säi. ³¹ Esia sege amoie gamane sigi aligilo odoëa Folobalä damelë hamola aligilo nelo amolia Foloma ado säsisalea sähalea, Di gedolo gaamu dibeä ami dofä mosabiola säsi.

* **19:24:** Ademisisida gowe gadoi. Eda wäfalï gode udia gadoi. Udia dolöëa nelebo elö elöla göa nelegela, wäfalï gode amogali ilo.

³² Iliä amala säsisesebe amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala dodogöla säha difolalo amea, ili asusugahalea odoaea ado elö säsebegida, odoeada, oböla, ado elö säla aulo dabela digisa dilo. Ili yafieada, mi goweie gedoi gabula made helësëi nefolalo. ³³ Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala aligisia ami namiäia nabelela gaula fedala ifosisebe amo bealahilä, udia dolö odoaea helësësaleada, mi e gabula helësëi. Amala helësësebegi Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea, gegedoi amolima ne mademelëla sädelä hamoi. ³⁴ Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea, Ebesaie Ademisida, edefademalä neamelëla säha nebegimu, aoa äudä gadoi asi.*

³⁵ Gaamu amoie gusigusi nelo amea udia dolö sulubadela nefolalo amolima sau sagamolahlilä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dili-e, Ademisi edefade neebe amoie odala ilo mosö neebe amoiege, amase, nelebo afädë mudaijala beselala digai dibe amoiege sigi aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda dolö afädëa dawa mateda nowë. ³⁶ Hä, na säi amo gadola afädëa wäfalä säila sämolö uli ameada, dilia nelebo afädë asigi made gäwila hamolo amo gadola, made hamola, sau sagamo. ³⁷ Dilia dolö äudä sigi misi goweieada odala ilo mosöa negei amogi afädë made fa nii, dilile gode udia amoge made gagadeimelë. ³⁸ Amaimo, Demediliasaeage ebalä hamoi hamolo neebe amoliage, ilia afädëbalä gudimolö helësësa nea galëda, gamane gudilo dolö neebe amea amoie gudimolö segeyo odoa daijala negei dialea. Iliä amogi gudimolöi galea. ³⁹ Amomu made ado odoage sämolö helësësa nea galëda, amoda gamane dolö amolia ado giwi sämolö gegedomalola säsegi sämolöi galea. ⁴⁰ Nilia walio hamoi amea Olomo gamane neebe ameada, nilima dilia üalala dodogöla gëgëimelëla sälahilä, nilibalä gudimolöi gabumelë. Iliä amala hamoseda, nilia walio gegedola üalala säi amoie mi goweie säimelëla sämolöi mademelëla gusigusi amea säla wagai. ⁴¹ Amala säla wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima afiaha maademaläi.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

¹ Ado gelola üalala dodogöla säha dilo amo sau sagaha maadeibua, Foloea Yesu bëgëla aulo amoli mofiamalolahilä, asigi gelolo mala ilima säla ialahilä, ne awähamelë, dili hawio, namialola sälahilä, e Masedonia moholö asi. ² Sege amoligi nawesa nea, Foloea ilima asigi gelolo ado yafie säla iia awälahlilä, hobeala Giligi segea besela galai. ³ E ami aube ohodoa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamosebegi, Yu fii nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia obëgëmolöla helësëi. ⁴ Dolö ebalä asi amolida gowe ili. Gaamu Belialada Bilusaie malö Sobadage, Desalonaigala Alisadagusa Següdasalage, Debila Gausage, amase, Dimodige, Esia segeala Digigusi Dolofimasalage, amoli ebalä asi. ⁵ Dolö amolida ilidale dafidi awäla nili misiäia Doloasa ami beaha nelo. ⁶ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amo baagilahilä, nili Filibai digila ödä duugi fila afiai. Amala afiala ödä duugi fila segeyo bia awälahlilä, afiala ili neebea Doloasa besela galai. Besela galalahilä segeyo gifalädaläi ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

⁷ Segeyo gifalädalügi nili molö molö gedolahilä Foloea ilibalä didiäha nelo.* E aiyu amogi moholö gabula helësëlahilä, ea säla iaha nebegimu gasi mogoi.

* **19:34:** Aoa äudäda molö giai deala molöi gadoi. * **20:7:** Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, molö mai amoda Yesuie molö maila helësëi.

⁸ Mosö ilibia hogoli nili gedoi amogida gamali wala negei malei dilo. ⁹ Ami malisä afädë amoie ëi Yudigasa e mosö amoie wido holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoui. Foloea sähamu nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboi amo hogogolula fedai osodadaia amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä, baagoi meli. ¹⁰ Folo e digalahilä malisä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welahilä sähalea, Hame gudusebemelë. Didi-gaomabula säi. ¹¹ Amala sälahilä Folo e bu fedala beledi dagabodasila nalahilä, ado sedadela säha nebegimu segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi. ¹² Malö amo made baagoi sebegi, ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägi.

Folo e Doloasala Miledusa asi

¹³ Nili nilidale ödä duugi filahilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo gausialahilä, ödä duugi fimolö helësëi. Folo e nagadabodo moholöie ea amala daiai. ¹⁴ Afialahilä Asoso ami ea nili gausialahilä, eege ödä duugi fedala filahilä nihiligila Midilini afiai. ¹⁵ Amo aiyo amogi amilahilä, ödä duugi fila awäla Giosi sida gagala awäla, aiyo amogi Samoso awäla besela galai. Amilahilä amo aiyo amogi Miledusa awäla besela galai. ¹⁶ Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebesa baagila moholöla helësëi. Yu udia dolöie molö nulo segeyo ëi Bëdigosi made besela galai amo gaalu, fodolofali Yalusaleme awäla besela galamolöi galëda, amoda moholöla helësëi.*

Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola säi

¹⁷ Miledusa ami nea, Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo amolile dolö dafidilo nefolalo amoli e neebee misiäia misialola säsi.* ¹⁸ Ili e neebee maala besela galasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi degabo mi gäwila maala neloa amila dilibalä nea hamosa nelo amoda dilia dawadigi. ¹⁹ Yu dolö nefolalo amolia ne nifulö daiaha nelo amea ne fedogola beasebegi, na nihi nagadaiala siaholö digaha nea, Dafidilo Geloie hamoi hamolasisa nelomelë. ²⁰ Dili ugila negemolö amogi afädë musügä negela made, na dilima säla iadigi, udia dolö gegedoi dibeaa amige, dilile mosöa amige, säla olelela digi amoda, dilia dawadigi amomelë. ²¹ Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä, Godemadi nea, nilile Dafidilo Gelo Yesuma asigi afädë negemalola gelola säla i amomelë.

²² Amala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamomolödu, na dawa mademelë. ²³ Dawa made gaso, na afädë dawadigida gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebegi, Eleloi Gesamia nema säla iahalea, Galabaia negemolöge së molöge bimolömelëla gelola säla iahamu nelomelë. ²⁴ Amaimo, ne namolö amoda, nema memalä gadoi gabula helësësamelë. Godeie ugila negelasilo Ado Mala Hedabi säla imolöie hamoi Dafidilo Gelo Yesuea nema i amo hamola wagamolö amoda, geloi gabula gelola helësësa neawe. ²⁵ Hä, nabuö. Ne dafidi dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala säla iaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nie mi bu elö made bimolöla helësësamelë. ²⁶ Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla säla iahago. Afädë nafadegi awäsedä, asialada nema mademelë. ²⁷ Mida gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela na dilima säla iaha maadei amea. ²⁸ Geleso sosogo sugua sibi gadoi nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Eleloi Gesamia dili ifosi amo ilile asigige dihilile

* **20:16:** Baagila Asi Segeyo molö nalahilä segeyo nabülasi bia baagilahiläda, Bëdigosi Segeyo besela galalo. * **20:17:** Miledusala Ebesa moholöda mia made, gilomida nabülasi bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli ie namiäia hile healea nii amoli dilia sugua sibi sigi aligilo amo gadola, ili sigi namialo. ²⁹ Ne asibua ilua ügülo geloi gadoi dili nefolalebea gui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli bobasëla made, nufudala hësömolöla helësësamelë. ³⁰ Dihili diligi dolö odoaea nowelahilä, ado halowela säla, Yesu bëgëla aulo nefolalebe amoli dusugala ili bëgëla misiäia moholömelë. ³¹ Hä, idihë namialo. Na gäheo i ohodoagi esoage gasigige siaholö digaha nea, dili hido hidolama säla olelesamu nelo amo helësëmalo.

³² Amai gabugi Godemage, ie ugila negelo ado mala amomage dili gausisagomelë. Mala amea dili neala gelolasimolöige, Godeie udia dolögali hedabi imolö dibe amo gadola dilima imolöige nea. ³³ Na afädëie munige faguloge gesami awäla made nelomelë. ³⁴ Nihile naaboea nihï hamoi hamola, nihinege, nebalä aligilo amolige, nili molöge neleboge dofea negei dilo amoda, dihili dawadigi amomelë. ³⁵ Na sulubadela hamosa nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo oleimelë. Amase, Dafidilo Geloi Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë iäседа, dia holöfalï obeägimolö. Gasoda, dia afädë elögali iäседа, dia edefademalä obeägimolömelëla säi amo helësëmolöi dibe amoge oleimelëla Foloea säla wagai. ³⁶ Ea ado amo säha maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusula Godema adoi. ³⁷ Godema adola wagasebegi, ili sulubadelaedefademalä dïila Folo gaula mimi. ³⁸ Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoie mi edefadeda gowe. Ea nie mi bu elö made bimolömelëla säi amogi. Hä, amalahilä ilia e du dibeami ifola asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

¹ Nilia ilima, nili hä afiahamelë, dili hawiola sälahilä, ödä duugi fila mogolafalï awäla Gosi besela galai. Amo aiyo amogi Olodesi besela galai. Amilahilä Badala besela galai. ² Badala amila ödä du elö Fonisia moholö dibe amo bealahilä, nili amogi fila afiai. ³ Afiahalea nilia Saibulusi södölo dibe amo bealahilä naabo fefeädimadi dibe amo amilahilä nili baagila awäla Siliamadi awähamu nelo. Awähamu nea Daia awäla besela galai, du amogi nelegei gaui amo ami negemolöie. ⁴ Daia ami besela galala bëgëla aulo nefolalo amoli beagolelahilä, nili ilibalä segeyo gifalädalïa ami nelo. Gesamia ilima aligilahilä helësëlasisebegi, ilia Foloma Yalusaleme mosabiola säi. ⁵ Amala säsebegi gaso, nili moholö fu besela galasebegi, hä doadigila afiai. Afiasibegii ili sulubadela udia malöla gaamugi amila nilibalä duhulu agesua afiai. Afialahilä nili sulubadelaeduhulu bosea ami emo gumu sasagalahilä Godema adoi. ⁶ Godema adolahilä, nili hä afiahamelë, ilima dili hawiola säi. Amase, iliage nilima amala hawiolahilä hili mosöa obëgësebegi nili duugi fimolöie afiai.

Sisalia ami bea sälo Agabasaea Foloma ado säla i

⁷ Ödä duugi filahilä Daia digila awähamu nea, Dolemesi besela galai. Besela galalahilä nedoo nefolalo amoli säla olela gausialahilä ilibalä segeyo afädë adi. ⁸ Diala aiyo amogi awäla Sisalia besela galai. Besela galalahilä Ado Mala Hedabi säla ilo afädë nelo amoie ei Filibi amoie mosöa digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädalïa amoligi nelo.* ⁹ Ie idiwilali biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeie bea sälo sulo.

* **21:8:** Filibida dolö gifalädalïa abosolo ugila negelo namiäia dafidi memelei amoligi nelo. Abosolo 6.1-6 bimalo.

¹⁰ Nili ami segeyo nahui nebegi Godeie bea sälo afädë amoie ëida Agabasa eda Yudiala misi. ¹¹ E nili neebee ami maala, ea Foloie malibu gi amo nealahilä hile emole naabile neegilahilä, ea sähalea, Eleloi Gesamia sähalea, Malibu goweie eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama imolömelëla säsebemelëla säi. ¹² Amala säi amo nabalahlilä niliäge, amase, udia dolö ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gameläla sähamu nea häuai. ¹³ Amala sähamu nefolalebegi ea säla obögësalea, Dilia diisamu dibegoea ne neala yölasisebe goda edoie. Ne Yalusaleme ami nea nie emo naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloï Yesuie ëigi baagomolö diëge amoda dofeala helësësamelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, ea helësëi neebe amo hailsa fisimolöi made beala nilia fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloia hamesebe amo gadola hamomäiamelëla säi.

Folo e Yalusaleme asi

¹⁵ Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme fedai. ¹⁶ Bëgëla aulo odoa Sisialia nilibalä gegebola afiai. Afiai amoda Saibulusi fii afädë bëgëla aulo siiba nelo amoie ëida Nesono ie mosöa awäla nefolamolöie ilia nili sigi asi.

¹⁷ Nili Yalusaleme besela galasebegi ami nedoolali amolia obeägila gauia idai. ¹⁸ Amo aiyo amogi Folola nihiligila Yamese neebee afiai. Afiaha dibegi, dolö dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegeboloi. ¹⁹ Foloea ilima dili go gabiola sälahilä, udia dolö fii odoa nefolalebee ami Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla iaha maadei. ²⁰ Foloea awai amo ilia nabalahlilä Godeie ëi gauia adai. Amalahilä ilia Foloma sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei. Udia dolö amoli sulubadelaeada Ado säla negei amo gelola bëgëla awäha neamelë. ²¹ Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe amoli sulubadelama ado gowe gadoi säla olelelo. Mosesea Ado säla negei dilo amo fisimola säla, dilile malöie gafodo damumabio, siiba mala hamolo amoda made hamomalola säla iaha neamelëla odoaea säla i gabio. ²² Odoaea di yawe misi neala säseada, ilia dofä nabolö gabumelë. Hä nilia abilia hamomolödu. ²³ Amaimo, niliada dia mala afädë bëgëla hamomäiaie säla iaha. Nilibaläda Godema afädë hamomolömelëla säla negei dolö biyidia nea. ²⁴ Diada ili sigi awäla, ilia Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamomalo, amase, ili busa gesemolöie ilile bidige dia negelasimalo.* Amala hamoseda, odoaea ado die säi amo nabelo amoliada, nilima wäfali säla i gabula helësëlahilä, Ado säla negei dibe amo dia bëgëla hamolo gabula helësëmolömelë. ²⁵ Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima, ado sämolö helësëi dilo amo nilia beba dëdëla i. Nilia ilima sähalea, ili idihë nea, molö nulo dibe amogi wäfali godegali göa nelegela i muabio. Amase, heale hi e muabio. Hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla ila säi.

²⁶ Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e Godeie mosöa awäla gobela iloma nigime baai made neebe amo oleloie segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädëlaea amo galada odala imolö gabula säla i.

Yu dolö amolia Folo gaui

²⁷ Mala amoie segeyo gifalädalä dilo awäha maademolö ga made dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo Godeie mosöa neebe amo meli.

* **21:24:** Abosolo 18.18 amoge bimalo.

Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea Foloma habobamäia neala habobalasilahilä Folo gaui. ²⁸ Gaulahilä ilia gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dili-e, nili ugila negemolö mofiamo. Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase, sege gowege, amolida memalämelëla säla olelelomele. Amomu made, ea Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi Godeie mosöa sigi maalahilä mosö Godea hile nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola säi. ²⁹ Amala säi amoda dafidi ilia Ebesa fii ëi Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo bealahilä, Foloea e Godeie mosöa sigi nogila digai gabula helësëlahilä amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

³⁰ Amala säsebegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela fudugilahilä, udia dolö baluluia mafula gegedola ilia Folo gaulahilä, Godeie mosöa amila dusugala gaula awähalea Godeie mosö idi galo sulubadela fodolofali gaha maadei. ³¹ Amala hamolahilä Folo baagomäia nifulö hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia dolö sulubadelaea edefademalä fudugila nudusaleamelëla säi amo nabi. ³² Amo nabalahlä ea ami dolö sigi aligilo odoa nefolalo amolige ami dolö odoa nefolalo amolige sigi awälahlä, udia dolö gegedoi neebea ami ili fodolofali baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi. ³³ Ami dolö beaha aligilo busa amea Folo neebea awälahlä e gaula nea, ea ami dolö amolima sähalea, Igi ëfë äudäea e nafodomola säi. Amala sälahilä ea nabahalea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia säla obëgësalea, ado elö elöla gelola säla didigai. Amala gelola säla didigai amea ami dolö beaha aligilo busa amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami mosöa sigi mosalola säi. ³⁵ Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai. ³⁶ Mida, udia dolö amolia, nufuö, baagomäia nufuöla gelola säla didigala ili bëgëla maasebegi amai.

Folo e asigi afädë negei amoie mi Yu ilima fädäla säla ü

³⁷ Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamolö hamosebegi, Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë nabeledela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adolole. ³⁸ Isibi dolö afädë dafidi gamanabalä nudulahilä ie nudulo dolö dausini biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awäha nelo amoda di madelela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö neawe. Silisia segeie gaamu Dasasa dibe amoda nie segemelë. Nie gaamuda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädelä dima nabahala säi.

⁴⁰ Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofea sämosebegi, Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

¹ Naado nedoola dili-e, dilia na asiala hamoila säsebegeie, asiala made hamoila dilima fädäla säla iahago, nabualola säi.

² Amala sälahilä Hibulu adoea säha neebe amo nabalahlä, dolö nefolalo amolia dofä adola made sau sagala nefolalo.

Sau sagala nefolalebegi Foloea sähalea, ³ Ne fiida Yumelë. Silisia segeie gaamu Dasasa amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda, neda gaamu wegi nea wi fädäla aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema nilile

naua mäuie mala säla negei dibe amo sulubadela hedabola säla olelei. Na Godea hamomola säsegi gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa neebe go gadola. ⁴ Idi gowegi bögëla aulo nefolalo amoli na neala sälasisa nelo, ili baagomäia. Udiage dolöge nafodolahilä, ili galabaia mosöa negesa aligilomelë. ⁵ Gobela ilo Busa Edefade neebe ameage galisolö dolö nefolalebe sulubadelaage, ilia na dofä säsebewe dilima säla ilo amo. Ili ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba dëdëla, na gaula mosäia iasisio. Iäsisibegi Idi bögëla aulo ami nefolalo amoli gaulahilä së imäia Yalusaleme sigi obögëmolöie nea asimelë. ⁶ Ne Damasaga suägila eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade fodolofali maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁷ Amaimo, ne nagadaia digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sälasisala säse nabi. ⁸ Amo nabalahlilä na, Dafidilo, dida nowëla säla obögëi. Amala säla obögëlebeda ea nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala sälasilo amomelëla säσιο. ⁹ Dolö nebalä afiai amoliada yo digai amo meli gaso, afädëa nema ado säi amoie adoda ilia made nabi. ¹⁰ Amala hamosebegi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolödula nabi. Amala nabasebegi, Dafidilo Geloia nema sähalea, Di nowela Damasaga mosö. Ami dia hamomolö Godea daiia amoda afädë ami neebe amea dima säla iaha maademolömelëla säσιο. ¹¹ Yo edefade digai amea na bimolö ulisebegi, dolö nebalä afiai amolia ne nabelela gaula awäla Damasaga besela galai.

¹² Dolö afädë ei Ananiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado säla negei dibe amo gadola hamolo nebegi, Yu udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaage, eda dolö hedabi mogoi neala sälo nelo. ¹³ E maala ne neebea ga madefali nea, ea nema sähalea, Nedoo Solo-o, die si hedabi bu bimalola säσιο. Amala säi amole nie si bu hedabolahlilä bimolöi gabugi e meli. ¹⁴ Amasebegi ea sähalea, Nilile mäuie Gode neebe amea ea hamesebe amo dia helësëmäiage, ie hamoi hamolasilo asigi mogoifali neebe amo dia siia bimäiage, hi ado säsebe amo nabuäiage di memeleimelë. ¹⁵ Dia meli amoge nabi amoge udia dolö sulubadelama säla imolöie e neala olelo di namolömelë. ¹⁶ Di memalä beaha samolöda edoie. Hä nowelahilä ödägi gela, Dafidilo Geloima adola, dia nafade hamoi amo hëla fisimalola säsiola Foloea säi.

Foloea fii elöma ado mala sämäia Godea fisiga gai

¹⁷ Foloea säla ihamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obögëlahilä Godeie mosöa Godema adosa salea sosoäla awäla ¹⁸ beahamelebe, Dafidilo Geloie e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nie säsisë amoda Yalusaleme nefolalebe amolia made nabolö ameada, hä fodolofali, Yalusaleme digila di aabela mosalola säσιο. ¹⁹ Amala säsebegi, na säla obögësalea, Dafidilo Geloie, na gedolo mosö difolalebea ami awäla udia dolö dima asigi afädë negei nefolalo amoli nufudala ialalela, galabaia negelo amoge hili dawadigimelë. ²⁰ Die olelo Sidibeniie heale digasolo amo gala nege ilibalä nelomelë. E baagomolöge dofeala helësëlahilä e baagomäia nufidelo amolile fagulo daia salugalo gi amoda na beaha nelomelëla säi. ²¹ Amala sälebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia dolö fii elö sefolalebea ami fisiga gamolömelëla säi.

Foloea ami dolö amolima neda Olomo dolömelëla säi

²² Ea ado säha nelo amo udia dolö nefolalo amolia hedabola nabaha nea gaso, ea udia dolö fii elöma moholömelëla säse amo nabalahlilä, ilia gelola üalala sähalea, Dolö goweda baagomäia nufuö. Go gadoida wi namolöi made gabula säla didigai. ²³ Ili üalala didigala sähamu nea hilile fagulo daia salugai gila sadia gala digi, gulu dao gasala sadia adala digisa nebegi, ²⁴ ami dolö beaha aligilo busa amea sähalea, Ili ema ado gelola säse goie mi säla imäia ami mosö mumusogi digala e fëgämalola säi. ²⁵ Amasebegi ilia Folo

fëgämolöie e nafodoi. Nafodoi amola wäla nea, Foloea ami sigi aligilo ga madela neebe amoma nabahalea, Olomo dolöma gudi made nabala, Olomoie mala säla negei ameadä dolö amo fëgämolöda mogolalela nabi. ²⁶ Amala säi amo nabalahilä sigi aligilo amea ami dolö beaha aligilo busa neebea awäla ema säla ialahilä nabahalea, Dia abilia hamomolö gabu. Dolö goweda Olomo dolöla säi. ²⁷ Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awäla ema nabahalea, Nema sämo. Dida Olomo dolölela nabi. Amalebe ea säla obëgësalea, Äla säi. ²⁸ Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihine muni edefadea ne Olomo dolö hamomolöie niimelëla säi. Amalebegi Foloea sähalea, Nemea ne neegela ägüsolo amo gala ne amala nelola säi. ²⁹ Amalebe e fëgämolö nefolalo amoli fodolofali badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha aligilo busa amea helësësaleda, na Olomo dolö nafodoila helësëlahilä, e bedäha nelo.

Foloea Yuie Galisolöma ado säi

³⁰ Amo aiyo amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöie, e fisigälahilä gobela ilo busa amolige, Galisolö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

¹ Foloea Galisolö dolö amolima siila nea sähalea, Nedoola dili-e, ne Godeie siigi nawesa neada nie iso asigia dofealahilä hahamola misi amo, aso, hamosa neawe. ² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade Ananiasaea dolö odoa Folo ga made nefolalo amolima sähalea, Ie nafigi nufuöla säi. ³ Amala säsebegi, Foloea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi amo gadoi nebegi, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo gadola dia nema gudi nabolö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo damula ne nufuöla sähalela nabi. ⁴ Ea Amala nabasebegi, dolö e ga madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeie gobela ilo Busa Edefade neebe goma nafadela sähalela nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Foloea säla obëgësalea, Nie nedoola dili-e, e gobela ilo Busa Edefade neala na made helësëi. Udia dolö dili nefolalebe amoie beaha aligilo neebe amo dilia e gagademabiola bebagi dëdëla negei dialeala säi. ⁶ Amalahilä Foloea dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa Felesi sosogo nefolalebe amo helësëlahilä, Galisolö gegedoi nefolalo amolima ado gelola sähalea, Nedoola dili-e, neda Felesi sosogo neawe. Nie naadoge Felesi sosogo nelomelë. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweieda gudisagomelëla säi. ⁷ Ea amala sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gëgëlahilä gegedoi amo hilimu moge mogela nelo. ⁸ Sadiusi sosogo iliada udia dolö baagoi amoli made nowelolage selesaia fiige gesamige madela sälo nea, Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofä gabula helësësa neamelë. ⁹ Amalahilä dolö amolia gëgësalea ado gelola sähamu nebegi, mala dawadigi odoa Felesi sosogo amoligi nefolalo ilia nowela aligilahilä ado gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilia made meli neawe. Amai gesamiale ma, selesaia fia ema ado säla ilëdula säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ilia gëgëlahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea damula galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili mogogila neala ami mosö mumusogi sigi obëgëmalola säi.

* **23:3:** Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoie mida gomälä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahilä beni faleia hëlo amo gadoila helësëi.

¹¹ Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Geloi Folo neebee maalahilä sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nie neala olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelëla säi.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiiai

¹² Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiiaha dilo. Iliä migalä diigila ado gelola säla negesaleada, ilia molö ödäge made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negei. ¹³ Nufulöla daiialo amolida nabülasi biyidia baagi. ¹⁴ Ili gobela ilo busa amolige dolö dafidilo amolige neebee awälahilä ilia sähalea, Nilia migalä diigila ado gelola säla negesaleada, nilia molö made naala, Folo nufudala baagolahilä molö molömelëla säla negeimelë. ¹⁵ Amala hamoi gabugi, Galisolöla diliada ami dolö beaha aligilo busa amo sebee ado fisiga gahaleada, Folo dili neebee sigi digamalamäia, ema säi amoie mi fädäla hogomolöie sämalö. Amala hamoseda, e dili mia, aso, made besela galala neegi, nilia e nufulöie daiiai neamelëla säla i. ¹⁶ Amala säsebegi, gaso, Foloie elefiie malöea ilia säi amo nabalahilä, e ami dolöie mosöa awäla mumusogi digala Foloma säla i. ¹⁷ Amo nabala Foloea sigi aligilo dolö afädë welahilä sähalea, Diada malö malisä gowe beaha aligilo busa sebee sigi mosalo. Eada ado afädë ema sämolö gauleamelëla säi. ¹⁸ Amalebe ea malö malisä amo beaha aligilo busa sebee sigi awälahilä sähalea, Galabaia negei Foloea ne wesaleada, malö malisä goweada ado afädë dima sämolö galea, di sebee sigi mosöla säla imelëla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, ami dolö beaha aligilo busa amea malö malisä amoie naabogi gaula agesuadi heledo nea nabahalea, Diada nema edo sädeläla nabi. ²⁰ Amalebe ea sähalea, Yu ilia ado afädë negesalea gomälä negesio. Ema säi amoie mi fädäla nabulöie, dia Folo e Galisolö neebee aiyo sigi digamalamäiala sämolöla säsio. ²¹ Amaseda, diada ilima ümabio. Mida, dolö amolida nabülasi biyidia baagi, ilia e nufulö musügä beaha nea. Iliä migalä diigila ado gelola säla negesaleada, molö ödäge made naala, e nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negesio. Hä dia ümäia ili walio daiiala beaha neamelëla säla i. ²² Amala säla ibe beaha aligilo busa amea malö malisä amoma gelola sähalea, Dia nema säla i amo afädëma säla imabio, mosalola säi.

Gamane sigi aligilo Feligisi neebee, Folo e sigi asi

²³ Amala sälahilä ea ami sigi aligilo äudä misiëla welahilä elema sähalea, Sisalia moholöie ami dolö hädali äudäge, sugua hosidaia fila aulo dolö nabülasi gifalädaliage, amase, gögë gaulo dolö hädali äudäge, süwia midilö neë gaalu, moholöie walio daiiamalo. ²⁴ Amase, Foloie sugua hosige dilia daiialahilä e hedabola sigi awäla gamane busa Feligisi neebee sigi mosalola säi. ²⁵ Amala sälahilä ea beba afädë dädëla iahalea gomälä säla dädëla i.

²⁶ Neda Golodiasa Ilisiasa, na gamane sigi aligilo Feligisi dolö edefade dima, Di go gabiola säla, beba gowe dädëla iasisago.

²⁷ Yu iliada dolö go gaula nufudadigimolöie hamosebegi, na eda Olomo dolömelëla säsebe amo nabalahilä, ami dolö amola e neebee maala na e damula awäla sigi obögëimelë. ²⁸ Iliä ema gudimolö ado säsebe amoie mi nabulöilahilä, na ilile Galisolö neebee e sigi asimelë. ²⁹ Sigi awälahilä beahamelebe, ilia ema gudimolö ado säi amoie mida ilile mala säla negei amoïemu meli. Amai ameada, e baagomäia nufulöge, galabaia negemolöige, afädë made meli. ³⁰ Dolö go baagomäia nufulö daiiahamelela afädëa nema säla iasebegida, di neebee e fodolo fisiga idogosagomelë. Ea nafade hamoila sälo amoliage mi goweïemelëla dima säla imolö mosalahagomelëla

säla dödëla i. ³¹ Amaimo, ami dolö amolia ea säi amo gadola, gasigi Folo e sigi awäla Ädibadalisi gaamugi besela galai. ³² Amo aiyo amogi ami dolö sugua hosidaia fila aulo amoliamu e sigi awähamu nebegi, ami dolö odoa amolida hilile mosöa obögëi. ³³ Ami dolö sugua hosidaia fila afiai amoli awäla Sisalia besela galalahilä, gamane sigi aligilo amoma beba dödëi amo neala äla, amase, Fologe sigi maala e mia ifosi. ³⁴ Amalebe beba amo nidelahilä Foloma nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda Silisiala helësëlahilä ³⁵ ea sähalea, Dia nafade hamoila sälo amoli mofiala neëgi, na die gudi nabolömelë. Amala sälahilä ea Heledoea mosöa e idihë namialai.

24

Yu dolöea Foloea nafade hamoila säi

¹ Segeyo bia nelolahilä gobela ilo Busa Edefade Ananiasage, dolö dafidilo nefolalo amolige, Olomoie mala negei amo gadola sälasilo ëi Dedulusi nelo amea ilile säsimäia eege hiligila digai. Digalahilä, ilia gamane sigi aligilo amea nabuäia Foloeada nafade gomu hamoimelëla säla i. ² Amalahilä sigi aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulusia ea asiala hamoi amoie ado säla ähalea, Dia nili sigi namolöi nelo amea nili nebea dalulo amoda negesimu dialeamelë. Dia nili hedabola sigi nelo amea sege edefade gowegi nefolalebewe hedabi namolöie, neala mogolasisa nelo. ³ Dolö edefade Feligisi-e, nilia amo bealahilä segeyo sulubadelagige sege dibe sulubadelagige dima obeägila edefademalä nesegea aligilomelë. ⁴ Amai gaso, na asiala dima dofoloalea, dia nili bobasëla nilia ado oboba säsewe nabuäia. ⁵ Nafade hamoloda dolö gowemadila misi gabula beagolesamelë. Eada Yu dolö sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli neala habobalasilahilä nudulasiloge, amase, Nasalese sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelë. ⁶⁻⁷ Amase, ea Godeie mosö Godeie siigi nigime baalasilage hamoi. Amalebegida nilia gauimelë.* ⁸ Amaimo, dihï mi fädäla hogomolöie dolö goma nabaseda, nilia nafade gowe hamoila säseweda dofä säsebelä helësëmolömelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Yu iliage Dedulusiie ado ugila negela ado säi amoda dofämelëla säla i.

Foloea Feligisima ado säi

¹⁰ Gamane sigi aligilo amea Foloea ado sämäia ië naaboeamu oodo bibila säsebegi, ea obögëla sähalea, Dida gäheo i yafiegi sege edefade goweie gudi mogelo nelo amo helësëlahilä, nie asigiada ilia ado säi amoie dima obögëla sämolöda hedabi galea. ¹¹ Amaimo, na Godeie ëi gauia adala Godema adomolö Yalusaleme fedäia amila segeyo walioda giwimelë. Amoda dihï dawadigimolöi. ¹² Amaimo, ilia na Godeie mosöa nea afädëbalä didiäha neebe made meli. Amase, gedolo mosöage, sege gaamu dibeage udia dolö gegedoi amoli fudugilasila hamoseda made melimelë. ¹³ Amaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofä amala hamoi amoda dima säla ulufadigimolö amo ulisio. ¹⁴ Ado dofä dima säla ähawe, amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe bögësaleda, nilile mäuie Gode ëi gauia adalomelë. Amase, nada Ado säla negei dibe amo sulubadelage, Godeie bea sälo amolia ado säla dödëla negei amoge dofä gabula helësësamelë. ¹⁵ Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha neebe amo gadola, amase, dolö gowe iliage amala beaha neamelë. Godea amala hamomäia na asigia sisiläfüsa nea.

* **24:6-7:** Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, ado odoage damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Nilia nilile Ado säla negei amoie ema gudideläi 7 gaso, ami dolö beaha aligilo busa Ilisiasa maala, nili bobala didigilahilä, ea nilia gaula nelo amo sigi awäsio. 8 Sigi awäla ea nafade hamoila sälo amoli di nebea misialola säi.]

¹⁶ Amalebe segeyo sulubadelagi Godeie siigige udia dolöie siigige nie iso asigia mogola namiäiala helësësa aligilo. ¹⁷ Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihile segea obëgësalea, udia dolö nelebo maade amoligali muni imolöiege, amase, Godegali odala imolöiege obëgëi. ¹⁸ Dafidida Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamolahilä, Godeie mosöa odala imolöie awäla nebegi, ilia ne meli. Nebalä udia dolö gegedoi made, gëgëla nudusage made nudui. ¹⁹ Amalebe, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema dia nafade hamoila säha nea galëda, di neebea hili ado amo sämolö yawe moholöi galea. ²⁰ Maade galëda, dolö nefolalebe gowe ilia ne Galisolö dolö neebea nowela ifosisolo amo gala, ilia na dofä nafade hamoila meli amo säla imäia. ²¹ Ne ilibalä nea na ado afädë säi amomuda gowe. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweëda, dilia walio gudisagomelëla säimelëla Foloea säi.

²² Amala säsebegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo ameadä gudi nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa Ilisiasa e maasegi, dilile gudi säla mogemolöla säi. ²³ Amala sälahilä, ami sigi aligilo amoma sähalea, Folo e idihë nea gaso, hi helësëse amo gadola hamomäiage, amase, e damelë neebe amolia e ugila negemolö misiäiage fu imalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äudä galabaia negei

²⁴ Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hile udia Dulusilabalä misi. Dulusila eda Yu udia. Feligisia Folo bea mosalolahilä sigi maasebegi, Foloea Geleso Yesuma asigi afädë negemolö mala säla iasebegi, Feligisia nabaha nelo. ²⁵ Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, mogemolöie segeyo daiala negei amo maasebe amoiege säla iaha nelo. Säla iaha nebegi, Feligisi e bedälahilä sähalea, Di mosalo. Hobeala fu beaseda, na di misialamolömelëla säi. ²⁶ Amala helësëselo amo gala Feligisia Folobalä ado didiamolöie wesamu nelo amoda muni imäiala helësëlahilä amai. ²⁷ Gäheo i äudä nelolahilä Feligisi gadoi Bosiusi Fesidusi e gamane sigi aligilo bedefala nelo. Feligisiada Yu dolö nefolalo amoli obeägimäia Folo e galabaia mosöa ifosisamu nelo.

25

Foloea sähalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebea gudimolö moholömelëla säi

¹ Bolobinisigi ami gamane sigi aligilo Fesidusi besela galala segeyo ohodoa nelolahilä, e Sisalia digila Yalusaleme fedai. ² Yalusaleme fedala nebegi gobela ilo busa nefolalo amolige, Yu udia dolö ëi sälo nefolalo amolige e neebea awälahilä, Foloea nafade gomalä hamoimelëla säla i. Säla ialahilä ilia ema gelolafalä sähalea, ³ Dia dofä nili ugila negela Folo eda Yalusaleme misialamäiala säi. Dafidi ilia didiähalea, Folo e, aso, idiafa maaha neëgi, e nifulöie idia negemolömelëla didiäi amo helësëla amala säi. ⁴ Amalebe Fesidusia säla obëgësalea, Folo eda Sisalia galabaia nea. Neda holöfalä nelolahilä ami obëgemolömelë. ⁵ Dolö goea nafade afädë hamoi galëda, dilile ëi sälo odoa nefolalebe amolia ebalä gudimolöie nebalä digamalamalola säi.

⁶ Amida Fesidusi e ilibalä segeyo gödölasi gadoiledu ma, nabülasi gadoiledu, nelolahilä Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gudisalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai. ⁷ E maasebegi Yu dolö Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogöla amalela digila nea, ea nafade yafie edefade hamoimelëla säi. Amala säi gaso, ea dofä amala hamoi amoda säla ulufadigimolö amoda uli meli. ⁸ Amaimo, Foloea sähalea, Yu udia dolöie mala säla negei dibe amoge, Godeie mosöge, amase, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebe amomage na nafade afädë made hamoi neawela säi.

⁹ Amala säsebegi, Fesidusia Yu udia dolö obeägimäiala helësëlahilä, Foloma säla obëgëla nabahalea, Iliä säi amoïe na gudi mogemolöïe Yalusaleme fedamolö helësësebelela nabi. ¹⁰ Amasebegi Foleoa säla obëgësalea, Mosöa walio ne neebeweda Sisaïe gudilo mosö. Nebalä gudimolö amoda mosö wegimelë. Dihï dawadigi, nada Yu ilimada asiala hamoi afädëda made. ¹¹ Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolö galebeda, ne baagomolö amoda dofealabio. Amai walio dolö gowe ilia na nafade hamoila säsebego, amo dofä made galëda, afädëa ne neala ilile naabogi gausimolöda made bimolömelë. Amaimo, neda Sisaëamu nie gudi nabuäiala helësësamelëla säi. ¹² Amala säsebegi, Fesidusia dolö e ugila negela sälasilo amolibalä didiälähilä, ea Foloma säla obëgësalea, Dia Sisaëa nabuäiala säi ameada dida Sisama moholömelëla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloïe nabi

¹³ Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.* ¹⁴ Eleda Sisalia segeyo holöbö nahui nelo. Segeyo amo gala Fesidusia Foloïe ado amoïe ginima säla i. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligisia galabaia negei nelo amo, wimu neamelë. ¹⁵ Ne Yalusaleme nelo amogida, Yu ilile gobela ilo busa amoliage dolö dafidilo amoliage dolö amoïe sähalea, Ea nafade gomalä hamoimelëla säla ialahilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säsio. ¹⁶ Amasebegi na ilima säla obëgësalea, Olomo nilile malada dolö memalä neala elöïe naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda dafidi gudimolö dolö amo mimiagila mia sida alogola aligilo. Amase, nilia ema fu iahalea ilia ema säse amoïe säla obëgëmäia fu ilomelëla säi. ¹⁷ Amalebe ilia wi maala gegeedosebegi, segeyo baagila made, amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi misialola säi. ¹⁸ Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda, ilia ea nafadefali hamoi gabula sämabelela helësëi gaso, maade gabu. ¹⁹ Iliä ado gëgëla säha nelo amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu baagola Foleoa e noweimelëla sälo amolegi gëgëi. ²⁰ Na ado goïe mi fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goïe gudi mogemolöïe Yalusaleme moholö helësësebelela nabi. ²¹ Amalebe Foleoa, beaha aligilo giniamu nie gudi mogemäia galabaia namolöla säsebegi, na e beaha aligilo Gini Sisa nebea fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia namialaimelëla Fesidusia säi. ²² Amala säsebegi, Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goea ado säse amo nihï nabalöila helësësebemelëla säi. Amala sälebe, ea säla obëgësalea, aiyo dia ie ado nabalömelëla säi.

²³ Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahilä maala ami beaha aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoïe dolö dafidilo nefolalo amolali gamane gegeedolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi misialasebegi ilia e sigi misi. ²⁴ Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini Agiliba-o, dolö gegedoi sulubadela dili-e, dolö dilia beasebe egoeda Yu udia dolö sulubadelaëa, Yalusaleme amige, amase wige, nema nabahamu nea sähalea, E namolöi madela üalala säha aligilomelë. ²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoïe e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ie gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada, e fisiga gamolöla säi. ²⁶ Ea hamoi amoïe dafidiloma beba dëdëmolöïe afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agiliba-o, dïe siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilia ema säi amoïe mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoïe mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo helësëlahilä, dëdëmolömelë. ²⁷ Afädë

* **25:13:** Gini Agilibada Heledo, Yamese nufidelo amoïe malö. Abosolo 12.1 bimalö. Benisida Agilibaïe elefi.

galabaia neebe amea nafade gomalä hamoila made dödela fisiga gamolöda dofea madela helësésamelëla Fesidusia säi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

¹ Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämolö amo sämalola säi. Amala säsebegi, Foloea naabo gauia adogola nea sähalea, ² Gini Agiliba-o, Yu dolöea nema dia nafade hamoila säi amo sulubadelaïeda walio na dima säla obëgëmolö amogida obeägïsamelë. ³ Obeägïsamelëla säi amoda, diada Yu udia dolö neebe amoïe mala sulubadelage, amase, nilia elö elöla helësëla gëgëlo amoge dawadigisa maadei nebego. Ameada na walio ado säsebewe sedade säsebela helësëla made, hame negela nabuäiala helësësa.

⁴ Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaëa dawadigisa maadei nea. Mi gäwia amila nihï segea neage Yalusaleme neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea. ⁵ Ili ne malësägila dawadigi ameadä ilia sämolö helësësa, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo dima sämolöi gabu. Nilile Gode bëgëlo mala amoïe sosogo odoä dialea gaso, Felesi sosogoïe mala elö elöla yafie hamolo ameadä sosogo odoä sulubadela baagila asimelë. ⁶ Amaimo, dafidi Godea nilile mäuma ado afädë säla negei amo hamomäia na asigia sisiläfüsa neebeweïe ne nebegi walio gudisagomelë. ⁷ Ado säla negei amo bimolöïe nili fii giwilasi nefolalo amolia asigia sisiläfülahilä, esoage gasigige Godeïe ëi gauia adala ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo gini-e, na asigia sisiläfüsa neebeweïeda Yu dolö ilia dia nafade hamoila säha neamelë. ⁸ Godea udia dolö baagoi amoli nowelasilo neebe amo dilia e amala hamolo ulila helësësa nefolalebegoda edoïe.

⁹ Nasalese fii Yesuïe ëi neala nafademolöïe, na hamoi edefade hamomolöila helësësa nelomelë. ¹⁰ Amala helësëlahilä, na Yalusaleme nea amala hamosa nelo. Gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi ïasebegi, udia dolö yafie Godea hile nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä, ilia udia dolö amoli baagomäia nufualola säsegige na ülomelë. ¹¹ Segeyo yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälahilä, ilia Gode gagademäiaïe na ili neala sëlasisa nelo. Na ilima edefademalä mihaläla fii elö elölaïe gaamu dibeä amige awälahilä, ili neala sëlasisa nelomelë.

¹² Na amo gadola hamomäia gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi ïala, bebage dödela ïasebegi Damasaga gaamugi asi. ¹³ Beaha aligilo gini-e, ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege nebalä afiai amola nili neebea ami eso si gadoi made, yo edefade hïdo elöi mudaiala säsälosebe meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, nili sulubadela digafui difolalebegi, afädëa nema Hibulu adoea sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada di dihïmu yölasisebegola säsio. ¹⁵ Amala sälebe na naba obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloia säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë. ¹⁶ Di nowela emoea emesala namië. Di hamoi hamolasilo namiäïage, dia walio ne neebe meli amoge, hobeä ne bimolö amoge udia dolöma säla ïmäia na di memelela ifosimolöïe ulufadigila misi neawe. ¹⁷ Hobeä ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadigiloea na damula moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë. ¹⁸ Ilile si fisigälasimolöïe, gasimi sagaia amila yo digalo dibeä amige, amase, Saidaniïe geloi hawa amila Godea sigi neebea ami ili besulasimolöïe, na di fisiga gahagomelë. Ili amala hamoseda, ilile nafade hamoi amo hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hile nafolaimadi namiäia fu ïmolömelëla säsio.

¹⁹ Amalebe, Gini Agiliba-o, selesaia mosöala olesalea ado säi amoda na fisila made nelo. ²⁰ Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage, Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela dibe nefolalebe amolimage säla ïahalea, Dili asigi besulahilä Godemadi nea, dili dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola säla ïalahilä, hobealada fii odoa ilimage amala säla ïaha aligilomelë. ²¹ Amala säla ïaha aligilo amoïe, Yu dolö nefolalo amolia ne Godeïe mosöa nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë. ²² Amaimo, Godea ne ugila negesebegida, na memasamage, ëi sälomage ado säsäla misi amo, aso, walio säha neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömelëla ado säla negei amomu sähamelë. ²³ Iliä gomalä säla negei. Afädë Memelei amoda së molö dialea. Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifalä hi nowese amea ea Godeïe yo digalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoa amolimage säla ïmolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiaie säi

²⁴ Foloea amala säha nebegi Fesidusia gelola uuala sähalea, Folo, dida gagaosebego. Die dawadigilo edefade goeada dihidi gagaosebegola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Foloea sähalea, Dolö edefade Fesidusi-e, ne gagaosa maademelë. Nada dofä säha. Asigi gäwi nea gowe sähala sähamelë. ²⁶ Gini Agilibaeada na ado säi amoïe dawadigisa neamelë. Nada musügä negela made säla ïaha maademolöi neawe. Na helësésaleada, ea dawa made made, amoli sulubadela ea dofä dawadigisa maadei nebegola helësésamelë. Mida, amo hamoi amoda musügä nea hamoi made ameada amala helësësa. ²⁷ Gini Agiliba-o, diada bea säloïe ado amoda dofäla helësésale. Na helësésaleada, diada dofäla helësésala helësésamelëla säi. ²⁸ Amasebegi Agilibaea Foloma säla obëgësalea, Ne Geleso sosogo namolöïe fu oboba gogi aligilasimäia helësësebelä säi. ²⁹ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Fu obobagi galëge ma, sedadegi galëge amoïe na dimu made, udia dolö na walio ado säsebe nabaha nefolalebe amoli sulubadelage nihine gadoi namiäiaie Godema adosamelë. Nihine gadoi gaso, dili igi ëfëa galabaia negelo amo gadola made negela namiäiala helësésamelëla säi.

³⁰ Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane sigi aligiloge, Benisige, ilibalä sulo amolige hä nowei. ³¹ Nowelahilä ili segea doadigila awäla hilidomu sähalea, Dolö goweda ea hamoi amoïe nufulöge, galabaia negemolöge maade gabula säi. ³² Amasebegi Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goeada Sisaea ïe gudi nabuäiala made säi galebeda, dia fisiga gamalalabiola säi.

27

Iliä Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

¹ Iliä nili ödä du edefadegi Olomo moholö dialeala ado afädë negesebegi, ilia Fologe dolö galabaia negei odoage ami sigi aligilo afädëïe naabogi gausi. Sigi aligilo amoïe ëida Yuliasa. Eada ami dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Eada beaha aligilo Gini Sisaïe Ami Dolö amoligi nelo. ² Nili ödä du edefade Adalamidiamala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amoda Esia segeïe gaamu agesumadi besela galala digila moholö dilo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë ëi Alisadagusage nilibalä afiai. ³ Afiala amo aiyo amogi Saidono besela galai. Besela galalahilä Yuliasaea Foloma hedabola helësëlasila sähalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe amo gadoi imäia, ili nebea moholöi galeala säla ï. ⁴ Amalahilä sege amo digila ödä duugi afiaha dibegi, fo eso digasebeamadila maasebeamadi amogi moholö iliwasebegi, fo

hagula Saibulusimadi dewagila afiai. ⁵ Afialahilä ödä duhulu dögëla awäla Silisiale Bäfiliale agesuamadi awälahilä Ilisiaie gaamu Maila besela galai. ⁶ Besela galahamelebe, ami dolö sigi aligilo amea ödä du elö Alegisädaliala misi Idalimadi moholö dilo amogi nili sigi awäla ifosi. ⁷ Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida gagala afiai. Fo amea nili moholö helësëido amogi moholöi made gabugida oböla fo hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai. ⁸ Nili baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi besela galai. Sege amoda Ödä Du Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.

⁹ Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nülo Segeyo* amoge baagila asi amogige segeyo amo gaaluda, baagolea ödä duugi aulo made negei. Amo helësëla Folea ilima sähalea, ¹⁰ Dolö dili-e, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melimelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nili odoage baagomolö gabumelëla säi. ¹¹ Amala säi gaso, ami sigi aligilo amea ödä du gaulolea ödä du eedolea helësëse amo gadola hamodeläla helësëla Folea säsebe amo gadola made hamodeläla helësëi. ¹² I bäu gise gaalu, gögi mulo segeyo besela galasebegi sege amogida ödä du negesilamu diamolö amo dofea made gabula helësëlahilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoie ado afädë negei. Iliä nili Finigisi besela galamolö walebelela bimolö moholöila helësëi. Gögi mulo segeyo besela galasebegi ami negesimu diamolöla helësëi. Finigisi amoda Gilidi södöloie ödä agesua. Du negelo segea ami diëda eso digasido amoie fefeädimadilage dafädimadilage melëlo.

Du ödägi awäha nebegi fo edefade misi

¹³ Fo eso digasido amoie fefeädimadila holöbö geleäla maasebegi, dolö amolia hili helësëi amo gadola ga moholö dialeala helësëi. Amala helësëlahilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia adalahilä, Gilidi segeie ödä agesuamadi afiai.* ¹⁴ Aso, afiaha dibegi heleia made fo geloi edefademaläde Gilidi södölomadila misi. Fo amoie ëida Ulagulo fo.* ¹⁵ Amalahilä du amo foea gaula näiadodimu bolosebegi iliada du obëgëdelä hamoi gasoda, obëgëmolöi made meli. Amasebegi hä foea du gaula mosäia fisigisi. ¹⁶ Fisigisila awäla södölo holöfalä, ëida Gaudaea fo holöfalä hagusebegi, niliada häualafalä du edefade mia du holöfalä begela negei amo dusugala gaula misi. ¹⁷ Dusugala gaula maala du holöfalä amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du edefade hawa ëfë fisiga idogolahilä amo bäimäia fëdöla begela negei. Ilida du amo ödämu dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ëi Sidisi amogi aligisiloea bedähalea ie balai amo haila negesebegi foeamu gaula asi. ¹⁸ Fole ödä bubolele dagabola maase amolea nilida edefade besu besui. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudaia negei amo duhulugi hadia idodogosa nelo. ¹⁹ Amalahilä awäla segeyo naabo osodagi, ödä duugi negelo nelegei odo, ëfëge balaige ige amo gadoi difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi. ²⁰ Segeyo yafiegi niliada eso, gasumilile made beala, fo edefademalä maahalea nili neala besu besusamu nelo. Amasebegi nilia helësësalea, nilida samolö made gabu, baagomolö gabula helësëi.

* **27:9:** Molö Made Nülo Segeyola säi amoda nafade hëmolöie odala ilo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helësëi. * **27:13:** Nelebo yöi igi aeanea hamoila säi amoda gomalä. Nelebo yöi igi aeanea hamolahilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * **27:14:** Ulagulo foda eso fedasido amoie fefeädimadila mulo, muqi fo gadoi.

²¹ Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea sähalea, Dolö dili-e, dilia nie ado nabala Gilidi made baagi galebeda, nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisilabio. ²² Amaimo, walio na dilima gomalä sähawe. Dili bedäla made, obeägimalo. Mida, niligi afädë made baagomolö. Du wemu nafademolömelë. ²³ Gode neebe amoie ne neawe. Nada ie ei gauia adaha aligilo. Gode amoie selesaia fii afädëa walio gasigi ne sebea maala nea ²⁴ sähalea, Folo, bedämabu. Dida awäla Sisaie siigi namolö galea. Amase, nabuö. Dolö dibalä ödä duugi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö Godea die naabogi gausila imelëla säσιο. ²⁵ Ameada, dolö dili-e, bedäla made, obeägimalo. Mida, na helësésalea, Godea ado nema säi amo gadola gausiala digamolöla helësésamelë. ²⁶ Gaso, foea nili gaula awäla södülo afädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea säi.

²⁷ Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nili ödä duhulu ei Ödä Adiliagi foea gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä du gaulo dolö amolia ödä agesu holöbö ga madei gabula helësei. ²⁸ Amala helësëlahilä ilia ödä amo dofe bimolöie ëfë sedade amoie bidigi yoi afädë begelahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe ödä dögöla digai dofei amo mida nabülasi biyidia gadoi meli.* Amala bealahilä holöfalä aliga galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe ödä dofei amo mida nabülasi ohodoa gadoi meli.* ²⁹ Amalahilä nili awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yoi igi aeanea hamoi biyidia amoli du amoie gobegi begela sadia idogoi.* Amalahilä ilia sege yola eso neëmäia Godema adosa nelo. ³⁰ Amaimo, ödä du gaulo amolia du digila äudulälahilä du holöfalä fisiga idogola wäfalä sähaleada, Nelebo yoi igi aeanea hamoi odoa duie busamadila fisiga idogosamelëla säi. ³¹ Amalebe Foloea ami sigi aligilo amomage ami dolö amolimage sähalea, Ili du gowegi made aligiseda, dili baagomolömelëla säi. ³² Amala sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfalä begei amo damula sali. ³³ Haea gämölö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala ilima sähalea, Segeyo silasigi dili molö fodögila made naala memalä nelo. ³⁴ Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöie molö molö dialea. Dilile busa hili afädë made besela digimolömelëla säi. ³⁵ Amala sälahilä Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema nesegelahilä dagabola naha nelo. ³⁶ Amala hamosebegi, sulubadela asigi gadaealahilä ilige molö mai. ³⁷ Ödä du amogi dolö sefolalo amoli gedolada hädali äudäie nabülasi gifalädaliäie odoi gafeia sulo. ³⁸ Molö mai agulahilä, ilia ödä du amo hageamäia eladi gadoi ei widi dilo amo ödägi sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

³⁹ Segeyo hosogasebe amo gaalu, ilia duhulu agesua besela galäia amo bealahilä, sege abididula asusugai. Asusugalahilä beahaleamelebe duhulu hedogola bosa fula asi dibe amo bealahilä, ami awäla ödä du negemolöi galëda, negemolöla helësei. ⁴⁰ Amala helësëlahilä ilia nelebo yoi igi aeanea hamoi amoli ödägi ëfë amo damula sasali. Amala hamolahilä ödä du mogola mosäia adelo i ëfëa begela negei dilo amo fisigäi. Fisigälahilä foea ödä du gaula mosäia ilia duie busamadi balai afädë dilo amo gauia adogola neegilahilä, ili ödä agesu dibeami besela galamolöie awäha nelo. ⁴¹ Awäha nea ödä du amo ödä isogi bosa giäbigila fedai dilo amogi udigi. Busa amo udigila aligisilahilä fogomolö uli dilo. Amala aligisi dibegi ödä bubolela edefade maasebe amea du gobe aba fedafusalea dagabodasila nafadei. ⁴² Amala hamosebegi, dolö

* **27:28:** Mida nabülasi biyidia amoda hësä gidälasi gadoi. * **27:28:** Mida nabülasi ohodoa amoda hësä gödülasasi gadoi. * **27:29:** Abosolo 27.13 amogi gasumili nufi amo bimalo.

galabaia negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla afialoea, ami dolö amolia ili sulubadela nufudadigimolöla helësëi. ⁴³ Iliä amala helësësebegi ami sigi aligilo amea Folo e made nufuäiala helësëla ilima säla iahalea, Dilia helësëi amo gadola hamomabiola säi. Amala sälahilä ea sulubadelama sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula agesua mosalo. ⁴⁴ Odoa dilida i gäi amogi gaula, amase, odoa du nuli amogi gaula biila mola afufula mosalola säla i. Amala säi amo gadola hamolahilä niligi afädë made baagola hulu agesua dea negesa maadeimelë.

28

Folo e Malada södülogi nelö

¹ Nili agesua hedabola besela galalahilä, ami fii amolia sege ödä södülo amoie ei Maladamelëla säla i. ² Udia dolö sege amogi fii amolia nili hedabola helësëla hido elöla ugila negei. Sege digahalea gögisebegi, ilia nulo gobelahilä nili sulubadelama hëgi haumolö mofiamalola säi. ³ Folea nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesebegi, nulo amogi baagolo nuba afädë nulo gaamuea hëgisebegi doadigila fedala, Foloie naabogi mihila begedigila gosai dilo. ⁴ Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloie naabogi nubaea mihila begedigila gosai dibe amo bealahilä hilidomu sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda duhulugi baagomolö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obëgëla ilo amea e made namiäia amasebela säi. ⁵ Amasebegi Folea nuba amo folalela nulogi hadia galahilä, eda made olola hedabi nelö. ⁶ Udia dolö amolia helësësalea, e galumolöledu ma, fodolo baagola digamolöledula helësëi. Amala helësëlahilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo afädë made hamose meli. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala helësësalea, eda gode afädë gabula helësëi.

⁷ Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södülo amoie dafidilo ei Bubuliasaie sege dilo. Dolö amea nili ea mosöa fimäia fu iasebegi segeyo ohodoagi ea nili hedabola sigi nelö. ⁸ Bubuliasaie eedo domalo hëgige gaisa sëge oloi dibegi, Folea e dibeä ami awäla Godema adoi. Godema adolahilä ea ie naabo negesebegi oloi dilo amo wahilasi. ⁹ Amala hamosebegi, södülogi ami oloi difolalo amoli Folo nebeä mafusebegi ili wahilasisi. ¹⁰ Nilima obeägila ilia hedabolafali hamoi. Amala hamolahilä hobeala nili ödä duugi äudulä hamosebegida ilia nelebo nili gumusui dibe amo gadoi i.

Folo awäla Olomo besela galai

¹¹ Aube ohodoa ami nelolahilä, nili ödä du afädë Alegisädaliala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amo i bäu gilo segeyo amoli besela galasebegi södülogi ami negesi dilo. Ödä du amoie busamadi malö äudä balagula ägüi amolele ausulubo iia hamola baala negei dilo.* ¹² Afiala nili Silagusa besela galalahilä, segeyo ohodoa ami nelö. ¹³ Silagusa amila awäla giso Ilegiuma besela galai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo eso digasido amoie fefeädimadila maasebegi, nili afiala gasila didigadigila awälahilä amo aiyo amogi awäla Budeoli besela galai. ¹⁴ Besela galalahilä ami nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilima segeyo gifalädalä namolömelëla säi. Ami nelolahilä nili Olomo moholö afiai. ¹⁵ Afiaha dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nili maahala säi amo nabalalahilä, ilia nili idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magäia gaamugi gausialahilä, odoada hele filo mosö ohodoa

* **28:11:** Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfalä gode Susa amoie dolö malö äudäiela säi.

neebea ami gausiai. Foloea ili maasebe amo beala Godema nesegelahlä, ie iso asigi delësi.

¹⁶ Nili Olomo besela galasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë neëgi, Folo mosö afädëgi hido namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesuie mala säla i

¹⁷ Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile dafidilo nefolalo amoli misiäia wei. Maala gegeedosebegi Foloea ilima sähalea, Neddoola dili-e, nili fii amolimage, nilile mäuie mala amomage na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafodolahilä, Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelë. ¹⁸ Iliä gudilahilä ne nufudala baagomolö amoie mi fädäla made beasebegi, fisigämolöla helësëi. ¹⁹ Amala helësësebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsebegi, idi elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaeamu nie gudi nabuäiala säi. Amai gasoda, na ne fii amolima nafadela hamoila sämolöda helësëla made nelo. ²⁰ Mi amoie na dili siia beala ado sämolöie dili misiäia weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfüsa neebe amoie igi ëfë gowe ne begela negei neawela säi.*

²¹ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoie beba nilima made dädëla iasi. Nilile nedoo misi amoliage ado made säi. Dia nafade hamoilage made säla imelë. ²² Dia helësëi amo nilia nabulöila helësësebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo amo nilia dawadigi neamelëla säi. ²³ Amala sälahilä ilia ema segeyo naabo negesebegi, ili yafie Folo neebee mosöa ami mofiala gegedoi. Gegeedosebegi Foloea yosefali nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado säla iahalea mi awala iaha nebegimu së gai. Ea Mosese nebegi Ado säla negei amo gadolage, amase, Godeie bea sälo nefolalo amolia bea säla negei amo gadolage säla iahalea Yesuie säi amo dofä gabula helësëmäia säla iahamu nelo. ²⁴ Amala säla iasebegi, dolö odoaeada ea ado säsebe amo dofä gabula helësëi. Amase, odoaeada dofä gabulada made helësëi. ²⁵ Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Eleloi Gesamia bea sälo Aisaeama aligila dilile mäuma mogola säi gabu. ²⁶ Ea sähalea, Udia dolö amoli neebee awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemömelë. ²⁷ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Iliä siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola sämalola

Aisaeaea säi.

Aisaea 6.9,10

²⁸⁻²⁹ Amai ameada gowe helësëmalo. Godeie damula moholö ado mala amoda udia dolö fii elö amolima fisiga gaila helësëmalo. Iliä nabulömelëla Foloea säla wagai.*

³⁰ Foloea mosö e adi amoie bidi ialahlilä ami gäheo i äudä nelo. Ami nea udia dolö sulubadela e neebee mofusebe amoli obeägila gauia idala nelo. ³¹ Ea Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege säla iäla, amase, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla olelesa nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

* **28:20:** Abosolo 23.6, 24.21, 26.6 amoli bimalo. * **28:28-29:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomälä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Golosi Neala olelo oboba

Golosi gaamu amoda bolobinisi Esiaie Ebese gaamu ga madela adadi eso maasido dilo. Foloea made, dolö odoaea Golosi udia dolöma Ado Mala Hedabi säla olelesebegi, udia dolö odoa nefolalo amolia asigi besula Yesuma asigi afädë negei.

Amala hamosebegi, Geleso sosogo Golosi nefolalo amolima, dolö odoaea Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelesa neala säsebe amo nabalahilä, Foloea beba we dödëla i. Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalo amolia sähalea, Gode neebe amo hedabola helësëla, ie damula aulo neala gausa maademolöie, mudaia sigi aligilo nefolalebe amolige, busa nefolalebe amolige helësëla ei gauia adamolö dialeala säi.

Ilia amomu made, mala elö elöla hamomolöge, made hamomolöge säla digi, gafodo damumolö dialealage, amo gadoi yafie säla olelesa nelo. Ado amo nabalahilä, Foloeada amolia Godeie mala dofä dibe amo gadola made olelei gabula helësëlahilä, Godeie mala dofä dibe amo dödëla ilima i.

Foloea beba amo dödëla dolö äudäma i. Dolö elö amoie ëida Digigusi, elö amoie ëida Onesimusi. Elea gaula mosäia i. Onesimusi eda, galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Ie dafidilo ei Filimonoma beba elö Foloea dödëla i amo dialea.

Geleso eda nelebo dibe sulubadelaië busa neda, namolö sulubadelage, Godeie mala dibe amoge ema nobai nea

(Golosi 1.1-3.4)

¹⁻² Neda Folo, Gode hile hamelo dibe amea, Geleso Yesuie abosolo neawe. Nedoo nalifi Golosi gaamugi Gelesoma asigi afädë negela, ema dila nefolalebela dilima, nilile nedoo Dimodi alia beba gowe dödëla iasisago.

Nilile Naado Godea dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Golosi ilia Yesuma asigi afädë dofä negei

³ Alia dilile Godema adosaleada, segeyo sulubadelagi nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie Eedo Gode neebe amoma nesege samu aligilomelë. ⁴ Dili nefolalebe goea Geleso Yesuma asigi afädë negei amo, amo wälasi nebegoge, amase, Godeie udia dolö sulubadelama boba hahamosa nebegoge, alia nabalahilä, nesege samu aligilo. ⁵⁻⁶ Ado dofä amoda, Ado Mala Hedabi dili neebea besela galasebegi, asigia sisiläfüsa namolö amoda, nabi gomelë. Selesaia mosöa musügä negei amoie dilia asigia sisiläfüsa neebe goeada, dilia asigi afädë negesa nebegole, boba hamosa nebegolemelë. Ado Mala Hedabi ameadä, sege sulubadelagi bäula edelahilä, gägä negelasilo nea. Diliage ado amo dafidi mi gäwila nabalahilä, Godea ugila negelasilo i amo hedabola helësëla, dofä gabula beagolesolo amo gala, amo gadolamu gägä negela bäulasisamu nelo. ⁷ Ado mala amoda, Ebafolasaea dilima säla olelei. Eda nilile damelë obeägilo nilibalä hamoi gedola hamolasilo nea. Eda asigi falagasei nea, dili ugila negela, Gelesoie hamoi hamosa nelomelë. ⁸ Godeie Gesamia odoa boba hamolo dilima i amo, Ebafolasaea alima ulufala säla imelë.

Golosi ili gelolasila Foloea Godema adolasi

⁹ Dilile säla iasebegi, dafidi nabia amila alia Godema dilile adolasisamu nelo amo neamelë. Asigi falagasei namolöle, helësëlole, ie Gesamia ilo

dibe ameadā, Godea hamese amo gadola helēsēlo amo dilima nobamāiaie adolasisamu neamelē. ¹⁰ Amala adosebe amoie mida, dilia Godeie mala bēgēmolō dibe amo gadola bēgēla awāla, Gode neala obeāgīmāiaie adolasilo. Amoda gomalā. Hamoi hedabi amoli sulubadelagi dilia gāgā negemāiage, Gode dawadigilo amo edemāiage, ¹¹⁻¹² dili mia yōi dibe amo sulubadelagi, aabela made habobala, aso maadela, gelola namiāiaie, ie geloi hīdo elōia geloi sulubadela ĩala, dili neala gelolasimāiage, amase, Godeie udia dolō yo digalo neebee ami neēgi, ĩlima ĩmolō daiala negei dibe amoda, Naadoea dili neala hedabolasi amea, dilimage mogela ĩmolō amogi, ema obeāgīla nesegea namiāiage, adolasilo. ¹³ Gasimi sagaloie gelōia nili gide begei dibe amo beala, Naadoea nili naabogi gaula, ie malō boba hamoi neebe amea beaha maadela sigi neebee ami nili sigi maala ifosi. ¹⁴ Malō ameadā nilia nafade hamoi amo hēla fisilahilā, nili fisigāla ifosi nefolalea.

Gelesoie mala amoge hamoi hamolo amoge Folea sāi

¹⁵ Nilia Gode made melēlo gaso, ie malōda Gode hī e gadoi nea. Eda ie malō abulūmi neada, Godea hamoi dibe neebe sebe amo sulubadelaie busa nea. ¹⁶ Godea ie malōmadila mudaia neebe amolige, nagadaia dibe neebe sebe amolige sulubadela hamoi. Siia bimolōi dibe neebe sebe amolige, bimolōi made dibe neebe sebe amolige, sigi aligilo nefolalebe amolige, dafidilo nefolalebe amolige, mudaia geloi elō elōla nefolalebe amolige, sulubadela emadilamu aligila hamoi. Godea ie malōie namiāia hamoi amolida, sulubadela ie malōmadilamu hamoi. ¹⁷ Amoli sulubadelada dafidi nelō made, Geleso e dafidi nelō amo nea. Sulubadela dibe neebe sebe amolige, made balālemāia gaula aligilo nea. ¹⁸ Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelada, ie domalo nea, hī eda busa nea. Domalo amoie namolō mida, hī e nea. Sulubadela dibe neebe sebe amoiege, busa hī emu namiāia, malō abulūmi nelō amo baagola, baagoi bauiala mi gāwila nowelasi. ¹⁹ Godea hamei amo gadola, ie namolō amoge, mala amoge sulubadela ie malōma nobamāia hamelahilā, Gode hī ie malōma nobalasi. ²⁰ Hā, malōea hamoi ameadā, nelebo sulubadela dibe neebe sebe amolibalā ado nii neebe amo nufuda salimāia helēsēi, nagadaiaage, mudaiage. Ie malō i fūgāigi baagola, ie heale digai ameadā, Godea sulubadela ebalā neala aealasi. Aealasi ameadā, amala nufuda sali.

²¹ Dafidi dilia Gode baagi ĩala wagadi made nelō. Amoda dilia mala nafade hamosa nelō amea iso asigigila Godebalā ado neala nelōmelē. ²² Gaso, walioda, hā, dilima asiai maade, nafade made baai, mogoi eleloi neēgi, ie sidaia sigi moholōie, ie malō domalogi baagoi amea, dilibalā ado nii nelō amo nufuda sali neamelē. ²³ Amāi gaso, dilia Godema asigi afādē negei amo, fologola made, amo wālasī nea, Ado Mala Hedabi nabi ameadā, asigia sisilāfūsa namolō ĩ amo, nigia gala fisila made, gaula fēdōla namolō dialea. Ado Mala Hedabi dilia nabi amoda sege dibe sulubadelagi sāla ĩaha maadei. Neda amoie hamoi hamolasilo Folo neawe.

Folea Geleso sosogo nefolalo amolile hamoi hamolasilo nelō

²⁴ Na dilile sē nase wegī obeāgīsa neawe. Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela Gelesoie domalo neebe amoie, na nihīle domalogi ilile sē nasebe ameadā, Gelesoea dafidi sē naala idiadoi amo na sē naala baahadio. ²⁵ Geleso sosogo neebe amoli sulubadelaie hamoi hamolasilo namiāia, Godea ne memelela ifosi neawe. Dili hedabi namiāiaie, ea hamoi amo na hamomāia nema ĩ. Gelesoie ado mala dibe amo sulubadela dilima sāla olelemāia, hamoi amo nema ĩasio. ²⁶ Amoda mi gāwia amila udia dolō nefolalo amoli sulubadelama ulufadigi made, musūgā negesi dilo amo walioda, hā, hīle

udia dolö ilima ulufala olesa nea. ²⁷ Hile hameloea, ado musügä negesi dilo amo Godea ie udia dolö amolima ulufala olei. Ado amoda hedabi hido elöi amo helësëmäiage, amase, udia dolö fifii asi nefolalebe amoli sulubadela ado amea ugila negemolöi gabula helësëmäiage, amala hamoi. Musügä negesi dilo amoda gomalä. Geleso eda dilile isogi dilibalä neebe amomelë. Amala neebe ameadä, Godeie hedabi hido elöi namolö dibeä ami namolöila helësëla, asigia sisiläfüsa namialo.

²⁸ Hä, dofä asigi falagasei nea, nilia säla iadigi, hahamogila digi, säla olelela digisa aligise ameadä, ie säla ulufalo neamelë. Udia dolö neebe amoli sulubadela Gelesoma dilahilä, asigi hedabi negei nefolalebe amoli, Godeie siigi, sigi gaula moholöie, amala hamosa aligilomelë. ²⁹ Hamoi amo hamosa maademolöie, ea ie geloi edefadeä ne neala gelolasisa neëgida, na aso maadelahilä, hamoi amo baagi sëi edefade hamosa neawe.

2

Nilia asigi afädë negei gelola nea, wäfalä ado säse neadigimolö

¹ Dili nefolalebe diliage, udia dolö Eleodisia gaamugi nefolalebe amoliage, udia dolö ne made melëlo nefolalebe amoli sulubadelaage, na dili ugila negemolöie baagi sëi nea, hamoi hamosa neebewe helësëmäiala hamesamelë.

² Na dili sulubadelaie iso asigi gelolasimolöge, dihilimu boba hamola dila aeala namiäiage, amoie hamoi hamosa neawe. Dili amo gadoi neada, asigi hedabi neaha maadelahilä, dilile asigi afädë negei amo dofä gelomolömelë. Hä, Godea ado dafidi musügä negei dilo amoda, dilia dawadigimolömelë. Ado musügä negei amoda, Geleso hi emelë. ³ Asigi falagasei namolöle, dawadigilole hedabi hido elöi amoli sulubadelada, Gelesoma musügä negei dialea.

⁴ Na dilima säseweda, odoaea ado hedabi hido elöi säsebe amea dili gadibola dahila neloeäie sähamelë. ⁵ Ne dilibalä nea made gaso, nie asigi gesamileda, dilibalä nea. Dilia Gelesoma asigi afädë negei amo fologola made nea, mala mogoi hamosa nebege bealahilä, na edefademalä obeägisa neawe.

Nili Gelesobalä dila nea, namolö gähe gaula namolö

⁶ Dilia Geleso Yesu e dilile Dafidilo Geloi namiäialahilä, neala gaui amo gadola, ebalä dila namolöi namialo. ⁷ I nagagi difi aulo amo gadola, dilile difi ema awälahilä, osogolodaia mosö olelo amo gadola dilile namolö Gelesoma diia adogola namialo. Dilima säla olelei amo gadola, dilia Gelesoma asigi afädë negei amo gelola namolöi nea, nesegemolö nobala adugamäia namialo.

⁸ Dolö odoaea dolöie dawaea dili dahila neala, ado iso gäwi made säsebe amea, dilia asiala ilia helësëse amo bëgëla awäla, ie memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo aligiloea idihë namialo. Iliada Geleso mi hamolo made, hilile maüie mala olelei amoge, nagadaia galuge, mugabege, mi hamola sälo nea.

⁹ Geleso e dolö domalo nea, hedabi hido elöi elö elöla Godema nobai dibe amolida, ema nobai dialea. ¹⁰ Diliage Gelesoma dila nebegi, namolö dilima i ameadä, namolö amo dilima nobaha maadei neamelë. Gelesoda, nelebo geloi elö elöla dibe amo sulubadelaie busada, e neamelë. ¹¹ Gelesoma dila nea, fagulo gäi gilo amo gadola nagadaia mala gäi amo ami gila fisila, dili gafodo damui nea. Amoda dolö naaboea dagaboi made, Geleso ea dagaboi.

¹² Dili ödägi gei ameadä, Gelesobalä gedola baui amomelë. Gode e geloi edefade neebe amea, Geleso e baagoiala nowelasi neebe amoma dilia asigi afädë negesebegi, dilige Gelesobalä gedola nowela ifosi neagomelë.

¹³ Dili dafidi nagadaia mala hawa neada, asiala hamosamu nelo amea, dili baagoi gadoi nebegi, Godea dili Gelesobalä neala nowela ifosi amo neagomelë. Nilia asiala hamoi amo sulubadela Godea hësa maadeimelë. ¹⁴ Ado säla negei amo damula, nilia nafade hamosa nelo ameadada, bidi negei nebegi, Godea neadigi. Ado säla negei amea hamomolö dialeala säi ameadada, nilibalä ado neala gide begei dibegi, Godea neala gaula awälahilä, Gelesoie i fügäidaia baala fisimolöi fisi. ¹⁵ I fügäi amodaia Gelesoea mudaia sigi aligilo nefolalo amolige, beaha aligilo nefolalo amolige, ilile geloi hamolo nefolalo amoli sulubadela damusa maadelahilä, udia dolö sulubadela bimaia, na baagila asimelëla säla, ili gide begela gaula moholöi asi.

Nilä Gelesobalä baagoi ameadada, ado säla negei elö elöla difolalebe amea nili ugila negemolöi made dialea

¹⁶ Ameadada, dilia molö nase ameege, ödä nase ameege, amase, segeyo edefade amoiege, aube gähe olei amoiege, molö giala nulo segeyo bégëla hamose ameege, segeyo Sabadaie mala amo gadola hamose ameege, odoaea dili mogelasila asiala hamoimelëla sämolöda, dofea mademelë. ¹⁷ Mala amolida, hobeala moholö amoie ausulubo gadoi dialea. Hodo dofäda, Geleso hi emelë. ¹⁸ Afädëa wäfalä dihä nagadaialo gadoi namolöi galealage, selesaiia fii ëi gauia adogola sämolöi galealage, dilia hamoi amoie bidi nimolö amo made neloeala säsedä, ie ado made nabala, idihë namialo. Dolö ameadada simasia meli amoie ado yafie memalä säla dabola, nagadaia mala helësëla, mi maade amogi, gugusäla bimaia säse amea, ¹⁹ ea Geleso nilile busa neebe amo gaula aligilo made nea. Busa ameadada domalo nelebo hulu dibe amoma geloi äala, domalogi moma gumu, dii sulubadela amea iilasila, Godea hamese amo gadola ëdëlasilo neamelë.

²⁰ Dili Gelesobalä baagoi ameadada, nagadaia nea hamolo ameege, mugabeie geloi ameege, dili dafidi gide begei dilo amo fisigäi neagomelë. Amala neada, nagadaia mala hamolo nefolalebe amea hamosa neebe amo gadola, dili made fisigäia hamolo amo gadola wäla hamosa nebegoda mi edoie. ²¹ Iliada ado sälo amoda gowe gadoi. Gowe nimabio. Gowe muabio. Gowe diigimabiola sälo. ²² Amolida, dafidi dolö hi hamolahilä, säla olelela hamomalalo. Ameadada, mala amoli sigälo dialeamelë. ²³ Dolöea hi asigia göa nelegeloge, wäfalä nagadaiai gadoi aligiloge, gafodogi sëmäia hamologe, mala amoli gadoi helësësälea, asigi nulügäi hedabia säla negei gabula helësëmolöi gaso, mala amoli gadoi hamose ameadada, domaloie gesami aulo dibe amo fisimäia hamolo made nea.

3

Nilä Gelesobalä baagola nowei

¹ Godea dili Gelesobalä neala nowelasi neagomelë. Amala hamoi neebe ameadada, dilia selesaiia mosöa Geleso hile filodaia, Godeie naabo dafädimadi sebea ami nelebo dibe amoli helësëla, amida dilile boba gosala namialo. ² Nagadaia nelebo dibe amoli helësëla made, nelebo selesaiia mosöa dibe amolimu helësësä namialo. ³ Dili baagoi nea, dilile namolö Gelesobalä, Gode nebea ami musügä negei neagomelë. ⁴ Dilile namolö gähe Geleso hi e neebe amo ulufadigisolö amo gala, dilige ebalä, ie yo digalo hido elöi amola ulufadigimolömelë.

Geleso e nilile isogi neebe ameadada, nili gähe nea

(Golosi 3.5-4.18)

Nilä gähe nea

⁵ Amamolö ameada, nagadaia mala amea hamelo amoli baagosa maademalo. Amolida, udia dolö susugu hamologe, nigime baai mala hamologe, gesami auloge, hamela diigiloge, gesami awäla naamu negemolöila helësëloge, amo sulubadela baagosa maademolöi maademalo. Gesami aulo amoda, nelebo odoama göa negelo mala amo gadoi dialea. ⁶ Mala amoli gadoi hamosalea, Godeie ado neadigilo nefolalebe amolima Godeie habobalo moholömelë. ⁷ Dafidida, mala amolia dili sigi nea, ilia hamomola säse amo gadola, dilia bégëla hamosa nelo amomelë.

⁸ Amaimo, walioda mala egowe ili gadoi sulubadela fisisa maademalo. Habobaloge, mihaläloge, nafade hamologe, gagadeloge, baagido säloge, dilile nafi idigila ado nafade säloge, fisisa maademolöi maademalo. ⁹⁻¹⁰ Asigi gofoo, ie mala amola gila fisilahilä, asigi gähe salugai neebe ameada, dilia dihilimu wäfalä sämabio. Asigi gähe amo hamolo Gode neebe amea, hi e gadoi namiäia, ea dili bedefalasila, e neebe amo dawadigisa maademäia, dilima amala helësëlasisa neamelë. ¹¹ Asigi gähe amogi, nili sulubadelada, afädëdi nea. Yu udia dolöle, Giligi udia dolöleda maade. Gafodo damulole, made damuloleda maade. Amase, sege elögi fiige, mala melëlo made gadoi hamologe, galabaia hamoi gadoi hamolasiloge, fisigäige, maademelë. Mi hi eda, Geleso nea. Eda nili sulubadelaie isogi nea.

Nilia odoa boba hamomolö dialea

¹² Godea dili boba hamola ie namiäia, ea dili memelela ifosila, hile udia dolö nefolaleagomelë. Amala nefolalebe ameada, dilia bobasëmolöge, ugila negemolöge, dihili nagadaiala namolöge, amase, hedabola beala geleä hamomolöge, aabela made habobamolöge, amoli gadoi salugala namialo. ¹³ Dili nebegoea odoäie mala beala, weda abidä amahadula helësësedä, made säla, fisimalo. Amase, dilia nafade hamoi amo Dafidilo Geloia hëla fisi amo gadola, diliage odoäea nafade hamose amo hëla fisimalo. ¹⁴ Hedabi hamomolö amolidaiada boba hamolo amo bu salugamalo. Boba hamolo ameada, mala hedabi hido hidola dibe amoli sulubadela neala afädëfalä hamolasila, hedabi hido elöi hamola neala gedolasilo nea. ¹⁵ Dili domalo afädë nea, Godea dili dalulasimäia wei ameada, Gelesoea neala dalulasilo dilima i amo helësëla, dilile iso asigigi hedabola memelela hamomalo. Amala hamosa neada, nesegeamu namialo. ¹⁶ Dofä asigi falagasei nea, dilia dihilimu säla olelela digisa neage, neala hamogila digisage, namialo. Amase, gö udähalea, Gë Udälo bebagi dibe amolige, Godeie ei gauia adogola gö udälo amolige, Eleloi Gesamia dilima gö udälo olelesebe amolige, udäha namialo. Amala hamosa neada, dilile iso asigigila Godema nesegea nea, Gelesoie ado hido elöi asigi dafidilo namolö dibe amoda, dilile isogi negesiä namialo. ¹⁷ Amaimo, Yesuie aulodaia nea, Naado Godema nesegea neada, dilia hamosebe amoge, säsebe amoge, sulubadela Dafidilo Geloie Yesuie eigi nea, hamomalo.

Folea sosogo ilile säi

¹⁸ Udia dolöma fii sefolalebela dili-e, dili Geleso sosogo salea hamomolö dibe amo gadola, dilile diguäea hamomola säse amo nabala ili hawa namialo. ¹⁹ Dolö udia nii nefolalebela dili-e, dilile udia sämäia yölasila made säla, boba hamosa namialo.

²⁰ Malësä-o, dilile diado diemelea ado säse amo sulubadela, nabala hamomalo. Amo gadola hamosebe ameada, Dafidilo Geloie neala obeägilasisa neamelë. ²¹ Malö eedo nefolalebela dili-e, dilia dilile malö yölasisegi, ili dofea mada helësëia idogolea, eegedidigila sämabio.

Folea hamoi hamolasilo ililege sigi aligilo ililege säi

²² Galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebela dili-e, dilia dilile sigi aligilo nagadaia nefolalebe amolia hamomola säsebe amo gadola, sulubadela hamosa maademalo. Ilile sidaiamu made, amase, ilia hedabi hamolo neala sämäiamu made hamomalo. Amala made, dofä asigi mogoi negei nea, Dafidilo Geloibalä bedäla, e helësësa nea, dilile sigi aligilo amolia säsebe amo bögëla, hedabimu hamosa namialo. ²³⁻²⁴ Dafidilo Geloia dilile bidi daijala negei dibe amo ïmolö helësësa nea, nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, dolöie hamoi hamolasisala helësëla made, Dafidilo Geloïie hamoi hamolasisala helësëlahilä, dilile geloi sulubadelaea hamomalo. Dilia hamoi hamose amoda, Dafidilo Geloï Gelesoïe hamoi hamolasisamelë. ²⁵ Nafade hamosa neebe ameada, nafade hï hamose amo gadola, së ïa obögëmolömelë. Godea udia dolö memelalahilä, hili hamoi amo gadola, nofela made, afädëdila mogemolömelë.

4

¹ Sigi aligilo nefolalebela dili-e, dilile galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebe amolima mogola hamomolö dibe amo gadola, nofela made, afädëdila hamosa namialo. Diliage dilile sigi aligilo selesaia mosöa neebe amo helësëmalo.

Nilia Godema adomolö amo gelola bögësa nea, mogola namolö dialea

² Godema nesegela säla, hedabola helësëla idihë nea, Godema gelola adosamu namialo. ³ Amala hamosa neada, dilia nililege adolasisa namialo. Amala säседа, nilia Godeïe ado mala Gelesomadi aligila dafidi ulufadigi made negei dilo amo säla ïmolöie, Godea nili fu ïala, idi doga negemäia, adolasisa namialo. Mi amoïeda, ne walio galabaia neawe. ⁴ Na udia dolöma ado mala ulufala säla ïmolö dibe amo gadola säla iduläie, Godema adolasimalo.

⁵ Udia dolö segea nefolalebe amolibalä neada, hedabola helësëla asigi falagasei namialo. Mala hedabi hamomäia, fu ï dibe amogida, memalä namiabio. ⁶ Odoaea dilima ado säsegi, dilia ili sulubadelama hedabola gomalä säla obögëmolöla helësëmolöïeda, molögi ëbï baalo amo gadola, ili ugila negemolöila helësëla, ado hedabola sälo namialo.

Foloa Digigusile Onesimusile Golosi fisiga gai

⁷ Na hamosa neebeweïe adoda, Digigusi ea dilima säla ïmolömelë. Eda nedoo obeägilo asigi falagasei nea, hamoi hamosamu aligilo. Dafidilo Geloïie hamoi nilia gedola hamolasisa aligilomelë. ⁸ Ea nili neebeweïa hamosa neebeweïe ado dilima säla ïmäiage, dilile iso asigi gelolasimäiage, na e dili neebea fisiga gaseweïe mida, amoïemelë. ⁹ Nilile nedoo obeägilo Onesimusi e asigi falagasei nea, diligi sosogo afädë neebe amo, eege Digigusi helegela moholömelë. Wi hamose amoïe ado sulubadelada, ele dili neebea maala, säla ïaha maademolömelë.*

¹⁰ Alisadagusa e haligila galabaia neebe amea, dili hawiola säsisebego. Banabasaïe esago Magaeage, amo gadola wäla hawiosebego. E dili neebea maaseda, dilia e säla olela gausialahilä, e gauia idogomalola na dilima dafidi säla ï amomelë. ¹¹ Yesu, ïe ëi elö Yasadusi eage dili hawiola säsisebego. Udia dolö Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami namiäiaïe nebalä hamoi hamosa neebe amoligi, dolö ohodoa amolimuda, Yu dolömelë. Ili ne edefademalä ugila negesa nelomelë. ¹² Ebafolasa eege diligi sosogo afädë nea, Geleso Yesuïe hamoi hamolasilo neebe ameada, dili hawiola säsisebego. Dili asigi fädäi nea, Godeïe mala dawadigila neebe amo gadola gelola

* **4:9:** Onesimusi eda Filimonoïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Filimono bebagi dibe amo bimalo.

namiäiage, Godea hamei dibe amo sulubadela dawadigisa maadelahilä, fologola made namiäiage, dili helësëla ea segeyo sulubadelagi Godema adolasisamu neamelë. ¹³ Ea dilile hamoi baagi sëi edefade hamolasi amo na meli ameada, dofä amala hamolasisala sämolöi neawe. Ea udia dolö Eleodisia nefolalebe amolilege, Hielabolisi nefolalebe amolilege, amala hamolasisa neamelë. ¹⁴ Nilile alögoda obeägilo dolö Ulugu Demasaleage, aso, dili hawiola säsisebego.* ¹⁵ Geleso sosogo Eleodisia nefolalebe amolima, nilia ili hawioila säsimelëla säla imalo. Udia ëi Nifä emage, ea mosöa Geleso sosogo gedolo nefolalebe amolimage, amalamu säsimelëla säla imalo.

¹⁶ Beba goda dilia nabaha maademäia nidesa maadelahiläda, Geleso sosogo Eleodisia ami nefolalebe amoliage nabaha maademäia, ilima fisiga gamalo. Hä, beba Eleodisia nefolalebe amolima fisiga gai amo nealahilä, amoge aso, nidemalo.

¹⁷ Agibasa ema dilia ado gomalä sämalö. Dafidilo Geloie hamoi dia hamomäia i amo hamosa maademolöla helësësa namialola säimelëla säla imalo.

¹⁸ Neda Folo, na dili hawiola säla, nihile naaboea dëdësago.*

Neda igi ëfëa galabaia negei nebewe elaboloëo. Godeie ugila negelo dilima diamolöi diamiaia hamesa neawe.

Hä amo.

---

* **4:14:** Dolö yafiea helësësaleada, beba äudä Ado Mala Hedabi Ulugule Abosolole dëdëi amoleda Ulugu egowea dëdëila helësëi. * **4:18:** Age Golidi 16.21gi dibe amoge bimalo.

Age Desalonaiga Neala olelo oboba

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba afädë dödëla iasi. Amoie mida, ilia hä, gelomäiage, ilile asigi delësila namiäiage, dödëla i. Iliä Godema asigi afädë negela namolöi neebe amoge, amase, boba hamola namolöi neebe amoge, Dimodia säsebe amo Foloea nabala, Godema nesegei. Amala sälahilä, Folo hü e dafidi ilibalä nelo amogi, neda gowe gadoi nelomelëlage, amase, Yesu obögëmolö ilia nabi amoge, helësëlasila dödëi.

Amase, Dafidilo Geloï obögësolo amo gala, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë. Nilï made baagoi gähe sefolalebeweda, ilibalä gaalu mu baidilidaia Dafidilo Geloï gausiamolö afiamolömelëla säla, Foloea dödëla iasi.

Amala dödëlahilä, Dimodia ado säi nabi amoiege, Foloea ado elö säla obögësalea, Geleso e obögëmäia beaha neada, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, ugila negela digila, walio hamosa neebe go gadola wäla, hamosamu namialola säla dödëla iasi.

Folola, ebalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolalia Desalonaiga ili helësëla säosäosa nelo

(Age Desalonaiga 1-3)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilia udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima beba gowe dödëla iasisago. Nilile Naado Godeiege, Dafidilo Geloï Yesu Gelesoiege dili nefolaleagomelë.

Ugila negelasiloge, neala dalulasiloge, dilima imäia hamesa neawe.

Desalonaiga ilia asigi afädë negei amogi Foloea obeäqi

² Dili sulubadela helësëla, nilia segeyo sulubadelagi nesegele digi, dilile ei säla Godema adola digisa aligilomelë. ³ Amala säha neada, nilia nilile Naado Godeie siigi nea, dilia asigi afädë negela hamoi hamoi amoiege, boba hamola nea, hamoi baagi sei hamosa nebegeiege, nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoma asigia sisiläfüsa nea, yöi diëgi, dofea, aso maadela, auaula nebegeiege, helësësa aligilomelë. ⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, nilia helësësaleada, Godea dili boba hamola, hilefali nafolai nefolaleala helësësamelë. ⁵ Mida, nilia Ado Mala Hedabi dili neebea gui gaula misi amoda, adoeamu gaula misi mademelë. Amoda geloibaläge, Eleloi Gesamibaläge, nilile asigi afädë negei geloi amoda, dilia beala dawadigi amomelë. Nilï dilibalä nea, ugila negela hamosa nelo amoda, gomalä hamoila dihili dawadigi nebegomelë.

⁶ Dilia nilile malage, Dafidilo Geloïie malage, bögëla hamosa aligilo. Amase, Godeie ado mala neala gaula nelo ameadä, yöi yafie beasebegi, Eleloi Gesamia dili neala obeägilasimelë. ⁷ Amala hamoi ameadä, Bolobinisi Masedoniamadige, Agaiamadige, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei sulubadelama, mala hedabi hamola olei gabio. ⁸ Dafidilo Geloïie ado mala dilia säla iia asi amoda, Masedonia segeamadile Agaia segeamadilemu made. Dilia Godema asigi afädë negeigoge, sege dibe sulubadelaea nabala daidosä maadei gabio. Ameadä, nilia ilima bu daiasela säla imolö helësësa mademelë. ⁹ Mida, nilï dili neebea maasebegi, dilia nilima obeägila damelë hamolahilä, gauia idogoi ameadä, udia dolö sege amogi neebe amoli sulubadelaea säsäi awäha dialea. Dilia dafidi wäfalï gode amo fisila, namolöi neebe Gode dofä amoma besula, amoie hamoi hamolo besela galai amoge, ¹⁰ amase, Godeie malö e selesaia mosöala obögëla misiäiala beaha nefolalebegoge, ilia säsäi

awäha dialeamelë. Malö amoda Godea baagoiala nowelasi. Amoda Yesu, hobeä Godeie mihalälo besela galamolö dibe amo baagimäia, nili sigi obëgëlo amomelë.

2

Folea Desalonaiga nea hamoi hamosa nelo

¹ Nïe nedoo nalifila dili-e, nili dili neebee maalahilä, hamoi hamosa nelo amoda, hamola waeasei made amo, dihili dawadigi neagomelë.* ² Nili dili neebee Desalonaiga, aso, made maala Filibai nebegi, gaamu amogi nefolalo amolia nili neala sëlasila gagadesa nelo amoda dilia dawadigi neagomelë. Dili neebee guwi odoaea nilibalä ado nii nelo gaso, nilile Godea nili neala gelolasisebegi, nilia dilima Ado Mala Hedabi Godemadila misi dibe amo säla ïmelë. ³ Nilia dili Gelesoma asigi afädë negemäia wesaleada, halowela helësëlo, asigi nafade musügä negelahilä, dili dahila neala, made oleleimelë. ⁴ Amalebeda, Godea nili fedogola bealahilä, hile hamelo amea nilia ie Ado Mala Hedabi amo säla olelemäia, ea nilima ïasio. Ado amo säla olelesaleada, udia dolöea obeägimäiala olelelo made. Nilile asigi fedogola melëlo Godea obeägimäiala olelelommelë. ⁵ Nilia dili neala golila ado sämolöge, asigi musügä negela dilile nelebo dibe amogi gesami moholöge, amo gadola hamolo made nea, säla olelesa nelo amoda, dilia dawadigi. Amase, Godeage amala säla ulufamolöi nea. ⁶ Dili neebee goeage, udia dolö odoa nefolalebe amoliage, nilile ëi gauia adamäiala made helësëi nelommelë. ⁷ Nili Gelesoie abosolo dolö nelo amea, dili yölasila nili ugila negemäia sämolöi nea gaso, säla made nelo. Amala made säla, dilibalä hame negela neada, emea malö geleä sigi aligilo amo gadola sigi nelo amomelë. ⁸ Nilia dili boba edefade hamoi neebee amea, dilima Godeie ado mala säla ïmolö amomu made, nilia nihili nili ïmolö amoge dofea gabula helësëimelë. Mida, dili hä, nili sosogofali besela galai amea.

⁹ Nïe nedoo nalifila dili-e, nili dilibalä nea, naaboea hamoi baagi sëi hamosa nelo amoda, dilia dawagomelë. Godeie Ado Mala Hedabi säla ïaha neada, dili yölasila afädëa ïmäiala made helësëla, nihili naha namolö amoie hamoi nilia yoba gasigige, baagi sëla hamosa nelommelë.

¹⁰ Udia dolö asigi afädë negei nefolalebe dilibalä nea, mala nilia hamosa nelo amoda, diliage, Godeage, säla ulufamolöi nea. Nilia Godeie siigi mala mogoi hedabi hamosa neada, asialada, hamolo mademelë. ¹¹ Malö eedoea ie malö sigi aligilo amo gadola, nili dilibalä nea, dili afädë afädëlabalä mala afädëdila hamosa nelo amoda, dihili dawagomelë. ¹² Amala hamosa neada, nilia dilile asigi delësilasila, gelolasilage, amase, dili Godeie mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla mosäiage, ado säla ïhamu nelo amomelë. Dili Godea Beaha Maadela Sigi Neebee ami, ie yo digalo hido elöi neebee ami awäla namiäia, ea dili wesa neamelë.

Geleso sosogo amolia asigi afädë negei gelola nea, yöi gaula nelo

¹³ Nilia Godeie ado mala säla ïasebegi, dilia dolöie ado gabula made helësëla, Godeie ado dofä gabula nabi amoie, nilia Godema nesegesamu aligilommelë. Ado amoda dofä Godeie ado. Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe dilile isogi, ado ameadä hamoi hamosagomelë. ¹⁴ Nïe nedoo nalifila dili-e, Yudia segea Geleso Yesuie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalo amolima hamoi amo gadola, dilige sëlasila gabugo. Yu dolö sosogo hilimu sëlasisa nelo amo gadola, dilige dihilile sosogoea sëlasisa nebegi. ¹⁵ Yu dolö ilia Dafidilo Geloi Yesuge, bea sälo nefolalo amolige nufudalahilä, nilige nesila digisa nelommelë. Godeada ilibalä made obeägisa. Udia dolö sulubadelabalä ado nelo neebee

* **2:1:** Abosolo 17.1-9 bimalo.

amea, ¹⁶ Yu dolö made, fii odoama ado mala made säla imäia, ilia nili idi gahamu aligisio. Amoie mida, Godea udia dolö amoli sigi made obögemäiaie amasio. Amase ameada, ilile nafade hamoi amo edela nobala, ilia nafade hahamolamu awäha nefolalea. Ameada, Godeie mihalälo ilima dofä misi dialea.

Foloea Desalonaiga bu elö moholö helësëi

¹⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, Yuda ilia nilima hamoia amila, nilia dili digila holöbö gasi gala neada, nilia dilile migali made beala nea gaso, nilile asigida dilibalä neamelë. Amala helësësa neada, nilia dili edefademalä hamela, bu bimolöila helësëla, dili neebee moholöie idi hogosamu nelo. ¹⁸ Nilida, hä, dili neebee moholö helësëi neamelë. Neda Folo, nada afädë made, segeyo nahuigi mudulä hamoi gaso, mugabe Saidania nilile idi gasio. ¹⁹ Nilile Dafidilo Geloj Yesu e bu obögësegi, ie siigi nilia abeahäla gelola obeägila namolödu. Dilima maade galëda, edoea nilia hamoi hedabi gowe gadoi hamoimelëla säla ulufala olemolödu. Be, nilile bidida, dilimelë. ²⁰ Ä, dofä. Dilia hamosebe amea nili obeägilisebe ameada, nilia dilima obeägisa neamelë.

3

Foloea Desalonaiga ili gelolasimäia Dimodi fisiga gai

¹ Nilia dili asigila, beaha namolöda dofea made gabugi, hä, alimu Adenesi namolöla helësëlahilä, ² alia nilile nedoo Dimodi e dili bimäia fisiga gai. Dimodi eda Gelesoie Ado Mala Hedabi säla ilo neada, Godebalä nea hamoi gaalu hamosa aligilomelë. Ea dili gelolasila, dilile asigi afädë negei amo iilasimäia, e fisiga gai amoda, ³ dilia yoi gaula, së naha nebego, fologola fudugiloeaie amai. Yoi amoli gaumäia Godea nili memelei amoda, dihili dawagomelë. ⁴ Nili dafidi dilibalä nelo amogi neada, dilima nilia gomalä säla i. Sëi elö elöla nili mia besela galamolömelëla säla i amomelë. Segeyo nafade amoda, hä, nili mia besela galai dibe amoda, dilia dawadigi. ⁵ Na beaha namolöda dofea made gabugi, dilia asigi afädë negeigo amalasi neebelela bimolöie, Dimodi e mosalaigomelë. Na helësësaleada, fedogola melëlo mugabe Saidania, dilile asigi afädë negeigo fisimäia, dili säfe negesegei, nilia hamoi hamosa nelo amo waeaseloamelë.

Dimodia ado hedabi gaula misi amogi Foloea obeägi

⁶ Amaimo, Dimodi e dili neebee guila, hädamade maala, nilibalä nea. Ea sähalea, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelëlage, dihilimu boba hahamosa neamelëlage, ea obeägi ado amo nilima säla iasio. Amo gadola säla iahalea, nilia dili helësësamu nea, dili bimolöila helësësa neebewe gadola, diliage segeyo sulubadelagi nili helësëla obeägilomu nea, nili siia bimolöila säha neamelëla säi amo nilia nabimelë. ⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamosa neamelëla ea säla i ameada, nili yömolöge sëmolöge dibe amila, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelëla säi nabi ameada, nilile iso asigi neala gelolasimelë. ⁸ Hä, dilia Dafidilo Geloima dilahilä, gelola namolöi neebe ameada, walio dofä nilile iso asigi neala obeägilasi neamelë. ⁹ Nilia dili helësëla, nilile Godeie sidaia edefademalä obeägisa nea. Amaha gaso, nilia helësësaleada, obeägilo nilima i dibe ameada, nilia Godema nesegela säla, bu dabe abeahäla obögëmolödu helësësamelë. ¹⁰ Nilia dili bimolöila helësëla, yoba gasigige Godema adosamu neada, dilile asigi afädë negei amo obobaloea, nilia neala gelolasila moholöie, adosamu aligilomelë.

Folo e ili neebee moholö amoie, Godea idi gai dogä negemäia, ea Godema adosa nelo

¹¹ Nilile Naado Godeage, nilile Dafidilo Geloï Yesueage, nili dili neebee moholö amo idi doga negemäia hamesa neamelë. ¹² Dihilimu boba hamosa neebee goïege, udia dolö sulubadelabalä boba hamosa neebee goïege, Dafidilo Geloïa bäulasila, nobala adugaha namiäiala säha. Dilia boba hamolo amoda, nilia dilima boba hamosebewe gadola hamomäia hamesamelë. ¹³ Nilile Dafidilo Geloï Yesula, e fii asigi mogoi sulubadelabalä maasolo amo gala, dili nilile Naado Godeïe siigi, nafade made baai, mogoifali namolöie, ea dilile iso asigi neala gelolasimäiala säha.

Desalonaiga ilima mala mogoi amoli ilile namolögi gelolasila bäumaloi

4

(Age Desalonaiga 4-5)

Susugu hamomabiola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado wagahalea gomalä säla iahago. Dilia Gode obeägimäia gomalä hamosa namialola, nilia dafidi säla i amo dilia gelola hamosa neagomelë. Amai nili walio, Dafidilo Geloï Yesuïe ëgi nea, dilima gelola säsebe amoda gowe. Dilia hamosa neebee amo gadolamu made, baalage hamomäiala säha.

² Nilia Dafidilo Geloï Yesuïe geloigila nea sähaleada, dilia gomalä hamosa namolö dialeala säla i amoda, dihili dawadigi nebegomelë. ³ Godea hamei neebee amoda gowe. Dilia dilile namolö sulubadela ema odala iala, eleloi namialo. Susugu hamolo mala dibe amo sulubadela sisigaha namialo. ⁴⁻⁵ Amase, fii odoa, Gode helësëlo made nefolalebe amolia susugu hïdo elöla hamolo amo gadola made, Godeïe siigige, udia dolöie siigige mala hedabi bëgëla hamosa neada, dilile domalo hedabola sigi namolö helësëmalo. ⁶ Amo helësëla, didoolali asiala dahila nimabio. Mala amoli gadoi hamosa neebee amoligalida, Godea së imolömelëla nilia dilima dafidi gelola säla iaha nelo amomelë. ⁷ Godea nili wei amoda, nigime baai mala hamosa namiäia made, nilile namolö egali ialahilä, eleloi namolö mala amo bëgëla hamosa namiäia weimelë. ⁸ Amai gabugi, afädëa ado säla olelesebewe baagi iäседа, dolöie ado neadigimolö mademelë. Eada, Godea Eleloi Gesami diligali ilo neebee amoïe ado neadigisa neamelë.

Nilia mala hedabi hamomolö amo gelolasimolö dialea

⁹ Geleso sosogo nefolalebe amoli boba hamolo amoïe, nilia beba dëdëla imolöi dialeala helësësa mademelë. Amoïe mida, dihilimu gomalä boba hamomolö dialeala Godea säla olelei amea. ¹⁰ Bolobinisi Masedonia segea Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelama boba hamosa nefolalebegomelë. Nie nedoo nalifila dili-e, dilia baala gelola hamosamu namialola säla dëdëla iahago. ¹¹ Amala hamosa neada, nilia dilima dafidi säha nelo amo gadola, asigia hame negela aumala nea, dihilile hamoi hamomolö amo helësëla, naaboea hedabola hamosa namialo. ¹² Amala helësësa aligiseda, udia dolö segea nefolalebe amolile siigi, dofä mala mogola hamolo nea, nelebo afädë ufoida, made bimolömelë.

Dafidilo Geloï e obëgësolo amo gala, nili neala gedolasimolö

¹³ Nie nedoo nalifila dili-e, udia dolö baagoi amolima edo hamomolödu, amo dilia hedabola helësëmäiaie sähawe. Amase, udia dolö odoa Gelesoma asigia sisiläfüsa aligilo made amolia baagoigi didigaolo amo gadola, dilia amamäia made hamesamelë. ¹⁴ Mida, Yesu baagola nowei amo nilia dofäla

helësese ameadā, udia dolō Godema asigi afädē negei baagoi amoli, Yesuie geloigila Godea neala nowelasisegi, Yesubalā obögēmölō gabula helësēsamelē.

¹⁵ Dafidilo Geloiee ado nilia dilima säsebeweda gomalā. Dafidilo Geloie obögēsolo amo gala, nili made baagoi nefolalebeweadā, udia dolō dafidi baagoi amoli baagila, dofā nilidale dafidi made moholōmelē. ¹⁶ Segeyo amo gala, Godea ado gelola sämolō amoge, selesaia fii dafidilo amea ado uuala sämolō amoge, Godeie melo fuuloea fumolō amoge, Dafidilo Geloie hi e Hebenila digasegi, udia dolō Gelesoma asigi afädē negei baagoi amolidale nowemolōmelē. ¹⁷ Amo baagiada, nili udia dolō made baagoi nagadaia nefolalebewe, ea neala gegeдолahilā, baagoi dafidi nowei amolibalā gedola, Dafidilo Geloie e gausiamolōie, mu baidilidaia fedafiamolōmelē. Amalahilā, nili Dafidilo Geloibalā gedola namolōi namolōmelē. ¹⁸ Amala namolō gabugi, hä, dilia dihilimu adowe säla iaha neada, iso asigi neala gelolasisa namialo.

5

Nilia Dafidilo Geloie obögēmāia daiala namolō

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamomolō amoda, nilia dilima segeyo gowegilage, eso si gowegilage säla, dädēla imolōi dialeala made helësēsamelē.

² Dafidilo Geloiee segeyo amo, fa nelo dolō gasigi mulo amo gadoi amoda, dihili hedabola dawa gomele. ³ Udia dolōea sähalea, Nilida nudula made, dofea neawela säha neēgi, ili neala nafademolō amo, aabela misi diē bimolō. Udiaea malō ägümolō salea, aabela sēlo amo gadoi bimolō. Ili sisigamolōi made bimolōmelē.

⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, dilida gasimi sagaia made nebege, fa nelo maasegi fudugilo amo gadola, segeyo amo besela galasolo amo galada, dili fudugimolōi made bimolōmelē. ⁵ Mida, nili gasile gasimi sagalo elele made nea. Dili sulubadelada, yo digalole, esolele malō nebege. ⁶ Amai gabugi, nilia udia dolō odoa amoli gadoi made namolōla. Ili adi elaboi diēgi, nilia idihē nea, asigi sigi namolōla. ⁷ Udia dolō süwialo neebe amolida, gasigi süwia dilo nea, amase, udia dolō gagaolo neebe amolida, gasigi gagaolo ödā nulo nea. ⁸ Amala hamolo amo gadola made. Nili esoie neebe ameadā, nihilile asigi sigi aligimolōla. Amala neada, nudusalea bidagia salugala aligilo amo gadolada, nilia asigi afädē negemolōle boba hamomolōle salugala namolōla. Amo salugalahilā, nudusalea habuga salugalo amo gadolada, nili damula mosāia, asigia sisiläfüsa namolō amo salugala namolōla. ⁹ Nilia Godeie habobalo dibe amoie sē muāia, ea nili memelela ifosi made. Dafidilo Geloie Yesu Gelesomadila nea, damula aulo gaula namiāia, ea nili memelela ifosi nea. ¹⁰ Dafidilo Geloie Yesu Geleso e obögēseda, nili baagola made namolōi neēgi galēge, ma, baagoi galēge, mogela made, ebalā gedola namolōi namolōie, e nilile baagoi. ¹¹ Amala hamoi gabugida, dilia walio hamosa nefolalebego gadola, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, iila ugila negela digisa nebegoda, amala hamosamu namialo.

Hamomolō dialealage, dili helësēsa neamelēlage, Foloea ado säla wagai amoiege

¹² Nie nedoo nalifila dili-e, nilia dilima gomalā säla iahago. Dili häuala ugila negelo dolō amoli hawa nagadaiala namialo. Ili Dafidilo Geloiee ēigi dili beaha aligilo nea, ado säla iadigi, hamogila digisa neamelē. ¹³ Ili hamoi hamosebe amo, dilia ili hedabola helësēla obeägila, dofā boba hamosa namialo. Amase, dili sulubadelaeage, dihilimu aeaehamu namialo.

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia hamomolō dibe amoda gowe. Hamoi hamomolō habobalo nefolalebe amolima gelola säla imalo. Bedälo nefolalebe

amolimada, ilile asigi delësimäia, gelolasila ado säla ïmalo. Amase, asigi hubabelei nefolalebe amolida, ugila negemalo. Sulubadelabalä aabela habobala made, geleä sämallo. ¹⁵ Amaimo, afädëa dili afädëma nafadela hamoseda, amoma nafade hamola obëgëmabio. Segeyo sulubadelagi, Godeïe udia dolö nefolalebe amolimage, amase, udia dolö odoamage, mala hedabimu hamosa namialo.

¹⁶ Amaha neada, dilia segeyo sulubadelagi obeägïsamu nea, ¹⁷ Godema adosamu namialo. ¹⁸ Dili neebee ami hedabi diëge, nafademolö diëge, Godema nesegeïsamu namialo. Dilia Geleso Yesuma dila nea, mala amo gadola hamosa namiäia, Godea hamesa neamelë.

¹⁹ Eleloi Gesami dilima neebe amo usimabio. ²⁰ Bea sälo afädëa ado säla ïaseda, memalä gadoi hamola, gagadela sämabio. ²¹ Ado sulubadela mogola säsebele, ma, halowela säsebelela fedogola bealahilä, mogola säse amoda neala gaumalo. ²² Mala nafade elö elöla sulubadelada, sisigahamu namialo.

²³ Gode eda neala aealasillo mi neebe amohï, dilile namolö neala hamogila, dili sulubadela nigime baai made, eleloi namiäiaïe säha. Nilile Dafidilo Geloï Yesu Geleso obëgësegi, dilile gesamiage, asigiage, domaloeage asiai maade, hedabifalïmu namiäiaïe sähago. ²⁴ Dili wela ifosillo amoda, säla waeasello made neebe ameadä, dofä hï amala hamomolömelë.

²⁵ Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia nilile Godema adolasimalo. ²⁶ Dilia Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela gausiala mimisa namialo. ²⁷ Dafidilo Geloïïe ëgila na dilima gelola säla ïahago. Godeïe udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaëa nabuäia, beba gowe nidela säla ïmalo.

²⁸ Nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ugila negelasillo dilibalä negesi diamiäia hamesa neawe.

Hä amo.

Agedu Desalonaiga Neala olelo oboba

Foloea Geleso sosogo Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu gowe dödëla iasi.

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu dödëla iasi amoie mida, dolö odoaea sähalea, Geleso obögëmolö säi segeyo amoda, hä, misimelëla säla olelesa neala säsebegi, ili neala mogolasila beba gowe dödëla iasi. Geleso made obögëla neëgi, afädë hamomolömelëla säi amoda gowe. Udia dolöea Godeie ado made nabala, auaula nefolalegi, ado säla negei neadigilo dolö amo maala, hi e sigi aligilo gadoi hamomolömelë.

Amala hamomolö amo helësëlahilä, Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe amoliada, yömolö diëgige, sëmölö diëgige, fologola made, aso maadela, nami-alola säla beba gowe dödëla iasi.

Hobeala Dafidilo Geloie segeyo besela galamolö

(Agedu Desalonaiga 1-2)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilia udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima, beba gowe dödëla iasisago. Nilile Naado Godeiege, Dafidilo Gelo Yesu Gelesoiege dili nefolaleagomelë.

² Nilile Naado Godeage, Dafidilo Gelo Yesu Gelesoeage, dilima ugila nege-lasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Yöi dibegi Desalonaiga ilia, aso maadela, gelola nelö

³ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia asigi afädë negei nebege, dofä bäula edela awäha nebegeiege, dihilimu boba hahamosa nefolalebege bäusa nebegeiege, dili helësëla nilia segeyo sulubadelagi Godema nesegeomolö dialea. ⁴ Amoie mida, ado niia dili yölasimölöge, sëlasimölöge iase amogida, dilia habobala made, auaula, aso maadela nebegeiege, Godema asigi afädë negei amalasi namolöi nebe goiege, nilia udia dolö Godea wela ifosisi sege elö elölagi nefolalebe amolima dilile ei gauia adalomelë.

Gode e mogoi nea nili mogemolö

⁵ Dilia hamoi amo gadola, Godea mogolafali mogemolö amoie, ea nilima ulufai dialea. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoieda, dilia yöi amoli gaula neamelë. Ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamolö amoda, ea dofeala helësëmolömelë. ⁶ Godea mogolafali hamolo nea. Odoaea dili neala sëlasise amoieda, eage ili neala sëlasimölömelë. ⁷ Yöi gaula nebegoda, ea neala hogosa helela, dilige nilige hele fimäia imolömelë. Dafidilo Gelo Yesula ie selesaia fii geloibalä, selesaia mosöala nulo söa hido elöibalä maala ulufadigisolö amo gala, Godea amala hamomolömelë. ⁸ Udia dolö Gode baagi iaha nefolalebe amolige, nilile Dafidilo Gelo Yesuie ado malama mi hamola aligilo made amolige, së imolömelë. ⁹ Ilile bidi nafade nimolö amoda, së naha namolöi namolömelë. Dafidilo Gelo nebea amige, amase, ie gelo hido elöi dibeä amige made namolö. Nafadeia amimu namolöi namolömelë. ¹⁰ Amala hamomolö amoie segeyo amogida, Dafidilo Gelo maasegi, Godeie udia dolö ema asigi afädë negei nebe amoli sulubadelaä ie ei gauia adala, ema obeägisa namolömelë. Nilia dilima ado mala säla i amo nabala, dilia asigi afädë negei amea diliage obeägisa namolömelë.

Ilia Desalonaiga gelolasila Godema adolasi

¹¹ Amo helësëlahilä, nilia segeyo sulubadelagi dilile Godema adosamu neamelë. Ea dili wei amoda, dofeala helësëmäiaie adolasisamu neamelë. Dilia hedabi hamomolö dibe amo sulubadela hamomolöila hamesa neebe goie, ie geloia hamolasimäiage, asigi afädë negei nea hamosego sulubadela hamomolöila helësëmäiage, adolasisa neawe. ¹² Ugila negemalola adolasisa nelo amea ugila negeseda, dilia nilile Dafidilo Geloï Yesuie ëi gauia adogomolömelë. Amase, eage dilile ëi gauia adogomolö. Nilile Godeage, Dafidilo Geloï Yesu Gelesoeage, elele ugila negelasiloea amala hamomolömelë.

2

Godeie ado neadigilo dolö moholö

¹ Nïe nedoo nalifila dili-e, nilile Dafidilo Geloï Yesu Geleso e bu obëgësegi, nili ebalä gedomolö amoie dilima ado afädë gelola säla iahago. ² Dolö odoaea dilima sähalea, Dafidilo Geloïie segeyo amo, hä, besela galaimelëla säsege, bea sälo afädëa amala bea säla säimelëla säsege, amase, dolö afädëa sähalea, Folola ilia beba dëdëi amogi amo gadola dëdëi dibeola säsege, amo nabala fodolofali säosäola fudugimabio. ³ Ili odoaea amoli säi amo gadola elö elöla sälahilä, dili dahila neloea hedabola idihë namialo. Segeyo amoda memalä made besela galamolömelë. Dafidida, yafia Godeie ado made nabala auaula namolöge, amase, ado säla negei neadigilo dolöge maala ulufadigimolömelë. Dolö amoda heli segea moholömelë. ⁴ Eada udia dolöea wäfalï gode gadoima göa nelegelo nelebo amoli sulubadelabalä ado nimolöge, ea nelebo amoli baagila awäla hile ëi gauia adogola, Godeie mosöa nogila digala salea, Neda Godemelëla sämolömelë.

⁵ Ne dilibalä nelo amogi, amoli hamomolö amo na dilima säla i amoda, dilia made helësëla, elaboi neale. ⁶ Waliowegi ado neadigilo dolö amo made misiäia idi gai amoda gowe gadoila dilia dawadigisa maadei. Godea daiiai segeyogi e maala ulufadigimolömelë. ⁷ Ado säla negei neadigilo mala amoda, odoaea walio musügä hamoi hamosa nefolalea. Amaha gaso, neadigilo mala amo walio idi galo dolö amea amala gagala awäha neëgi, Godea e hä, bisilimolömelë. ⁸ Amala hamoseda, ado säla negei neadigilo dolö amo ulufamolö. Dolö amoda Dafidilo Geloï Yesuea ie nafiadila hame fisigise amea baagomäia nufolömelë. Ä, hi e yo digalo geloibalä maalahilä, yo digalo amea dolö amo nufudaha maademolömelë. ⁹ Ado säla negei neadigilo dolö amoda, mugabe Saidaniie geloigila maalahilä, hïdo elöi hamola, dolöea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, wäfalï hamomolömelë. ¹⁰ Ea nafade elö elöla wäfalï hamolo dibe amo sulubadela, udia dolö nafadegi moholö amoli dahila neala hamomolömelë. Iliä ado dofä amoma boba hamomolö amo habobai amea, ili nafadegi moholömelë. Iliä ado dofä amoma boba hamoi galebeda, Godea ili sigi obëgëlabio. ¹¹ Amai amea, ilia wäfalï säse amo dofä gabula helësëmäiaie, Godea ilile asigi neala gagaolasisa nea. ¹² Amase, udia dolöea ado dofä amo gaula mogola made, mala nafademu obeägila hamolo nefolalebe amoli sulubadelabaläda, Godea gudila mogemäiamelë.

Godea dili damula moholöie daijala memelei

¹³ Nedoo nalifi Dafidilo Geloia boba hamosa neebela dili-e, nilia dili helësëla segeyo sulubadelagi Godema nesegea namolöi dialea. Mida, sege föi mi gäwia amila hile udia dolöfali namiäia dili nafolala memelei. Eleloi Gesamia ugila negelasisebegi, dilia dilile namolö sulubadela Godegali iaha maadelahilä eleloi neebe ameage, amase, Godeie ado amoda dofä gabula helësësa neebe ameage, Godea dili damula moholöla daijala memelei. ¹⁴ Amala hamomäiaie, Ado Mala Hedabi nilia dilima säla olelesebegi nabi

ameada, Godea dili weimelë. Nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe geloïle yo digalo amole diliage gaalu nimäiaïe weimelë. ¹⁵ Amai ameadä, nie nedoo nalifila dili-e, gelola namialo. Nilia dilima Godeïe ado mala säla i amoge, amase, beba dëdëla i amogi säla olelei amoge, dilia hedabola bëgëla hamomalo.

¹⁶ Nilile Dafidilo Geloï Yesu Geleso hi emage, nilile Naado Godemage dilile adolasisa nea. Naado Godea nili boba hamolahilä, ie ugila negelasilo amea nilile asigi neala gelolasila, fisila made, gelolasisamu nea, dofä asigi neala sisiläfülasisio. ¹⁷ Ea dilile iso asigi gelolasila, ado hedabolamu sämäiage, mala hedabi dibe amo gadola sulubadela bëgëla hamomäiage, geloï imäia adolasisa neamelë.

Desalonaiga ilia udia dolö hamoi hamomolö bobogoi nefolalo amoli hä, hamogimalola säi

3

(Agedu Desalonaiga 3)

Godea nili ugila negemäia adolasimalola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado säla wagahalea gomälä säla iahago. Udia dolö sege odoadi nefolalebe amolia nabuäiaïe, Dafidilo Geloïie ado mala aabela säla daidomäiage, amase, dilia ado mala gauia adogoi amo gadola, iliage gauia adogomäiage, dilia nilile Godema adolasisa namialo. ² Ado elö goweïege adolasimalo. Dofä nafade hamolo nefolalebe amolibalä neëgi, Godea nili damula mosäia, dilia ema adosa namialo. Mida, udia dolö sulubadela asigi besui mademu nefolalebe amea. ³ Amai gaso, mugabe Saidani nafadea dili made digalasimäia, Dafidilo Geloï eda mogoi neebe amea, ea dili neala gelolasila idihë nea sigi namolömelë. ⁴ Dafidilo Geloïa nilile asigigi helësëlasisebegi, nilia dilima hamomola säse amo hamosa nebebo gadola, hobealage dilia hamosamu namolö gabula helësësa neawe.

⁵ Dilile iso asigia Godeïe boba hamolomadige, Gelesoïe fologola made nea gelola namolömadige, Dafidilo Geloïa sigi mosäia hamesa neawe.

Udia dolö sulubadelaëa hamoi hamomolö dialea

⁶ Nie nedoo nalifila dili-e, nilia Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ëigila dilia gomälä hamomalola sähaleada, nedoo nalifi odoa hamoi hamomolö bobogologe, nilia gomälä hamomolö dialeala säsegi hamolo made nefolalebe amolibaläge, dili gedola namiabiola säha. ⁷ Nilia hamolo amo gadola, diliage amo gadola hamomolö dialeala dawadigi neagomelë. Nili dilibalä nelö amogi neada, hamoi hamomolö habola made, hamosa nelö. ⁸ Amala hamosa nebegi, dilia niligali molö i amoda, memälä made naala, bidia neala naha nelö amomelë. Memälä made naala, nilia naaboea hamoi baagi sëi yoba gasigige hamosa neada, diligi afädëa yöi made gaumäia, nilia hamoi hamosamu nelö amomelë. ⁹ Ugila negemola sämolöi made made, sämolöi nea gaso, nihili hamoi amoïe mida, dilia nilia hamolo amo gadola bëgëla hamomäiaïe amala olela hamoïmelë. ¹⁰ Afädëa hamoi made hamolo nea galëda, amogali molö made imalola nili dilibalä dafidi nelö amogi nea, säla i amomelë. ¹¹ Nilia ado säi amoïe mida, dihiligi odoa neebe amolia hamoi hamomolö bobogolo nea, ilia hilile hamoi made hamola, odoaea hamoi hamose amomu memele nawesa nelolahilä, adomu adosamelëla säi amo nabalahlilä sähamelë. ¹² Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ëigila gelola sähago. Udia dolö amoli geleä sau sagala nea, hilile hamoi hedabola hamola, nelebo hamoi hili hamose amea molö mualola sähago.

¹³ Amaimo, nie nedoo nalifila dili-e, dilia mala hedabi hamomolö amo habobala fisimabio. ¹⁴ Nilia dilima ado galone beba gogi dëdëla iasisego,

afädëa made bëgëla hamoseda, eda gowe gadoi neala helësëlahilä, hï e hewamäia, dili ebalä gedola namiabio. ¹⁵ Udia dolö amo gadoi neebe amoli nilibalä ado nii neala helësëla made, nili sosogo neala helësëlahilä, ili asigi gäwimäia ado säla äala hahamogisa namialo.

Ado säla wagai

¹⁶ Dafidilo Geloi hï emu dalulasilo mi neebe amea segeyo sulubadelagige, nelebo elö elöla gausiala digasolo amo galage, dili neala dalulasimäia hamesa neamelë. Dafidilo Geloi eda dili sulubadelabalä namiäia hamesa neawe.

¹⁷ Neda Folo, na dili hawiola säla nihile naaboea dëdësago. Na beba dëdëse sulubadelagi wagahalea go gadolamu dëdëlomelë.

¹⁸ Nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie ugila negelasilo dili sulubadelabalä negesi diamäia hamesa neawe.

Hä amo.

Filimono Neala olelo oboba

Filimono eda dolö edefade afädë nelö. Eda gaamu Golosi ami fii Geleso sosogo nefolalo amogi afädëda e nelö. Dolö afädë, ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo, ie ëida Onesimusi nelö. Eada, ie beaha aligilo neebe amo digila awäla, gaamu elögi namolö asi. Gaamugi ami nea, Onesimusi ea Folo galabaia neebe amobalä damelë hamola neada, Onesimusi e Gelesoma asigi afädë negei.

Segeyo amo gala Folo e galabaia negei nelö ameadä, e Filimono neebea molö uli nelö. Amai gabugi, Onesimusi e ie beaha aligilo neebea obëgëmäia, Folea beba gowe dëdëlahilä, Onesimusima i. Folea Filimonoma gomälä säla beba dëdëla iäsi. Ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo amoma habobala made, eda walio Geleso sosogo ameadä, Filimono eda ie edoo gadoi hamola, e neawela helegela namolöla sämalola säla dëdëla iäsi.

Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelö bahila asi amo, hobeala bu oböla Geleso sosogo nebegi, Folea e Filimono neebea bu obëgëmalola säi

¹ Neda Folo. Neda Geleso Yesuie galabaia dolömelë. Nilile nedoo Dimodi alia nilile damelë hamoi gaalu hamolo Filimono dima beba gowe dëdëla iäsisago. ² Amase, alia nilile nalifi Abia dimage, nihiligila nudusa aligilo Agibasa dimage, Geleso sosogo Filimono dia mosöa gedosa aligilo amolimage, beba gowe dëdëla iäsisago. ³ Nilile Naado Godeage, Dafidilo Gelo Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Filimonoie mala hedabia Folo neala obeägilasi

⁴⁻⁵ Dia Dafidilo Gelo Yesuma asigi bogia adogola nea, Godeie udia dolö sulubadela boba hamosa neala säi nabi amolegi, na nie Godema adosaleada, di helësëla Godema nesege samu aligilomelë. ⁶ Dida nilibalä nea, nilia Gelesoma asigi afädë negei amoiege, asigi afädë negei amomadila Godeie dawa hedabi dima bäumäiage, nilia nelebo hedabi Gelesomadila nii amoli sulubadela dia hedabola helësëmäiage, na Godema adolasisa aligilomelë. ⁷ Ae, nedoo. Die boba hamolo dibe goeada, Godeie udia dolö sulubadelaie iso asigi gelolasilomelë. Amala hamolo ameadä, nie iso asigige neala obeägilasila gelolasimelë.

Filimonoie Onesimusi ie edoofali gadoi hamola neawela namialola säi

⁸ Dia hamomäia na hamese amoda, Gelesoie ëigi nea, dofea dia hamomola dofä ulufala sämolöi neawe. Gasoda, dia mala hedabi hamolo amoli na dawa ameadä, ⁹ na dima gelola sämolö made helësëi. Boba hamolo mala dibe ameadä, na dima geleä säha. Neda Folo, ado mala gaula aulo momaeai, Geleso Yesuie galabaia dolö nea sähago. ¹⁰ Na dima, nie malö Onesimusima mala hedabi hamomolölela nabaha. Onesimusi e ne galabaia neebea ami maasebegi, ea Gelesoma asigi afädë negemäia, na ema säla oleleimelë. Ne galabaia nea, neda ie eedo gadoi hamola nelö.* ¹¹ Dafidida, ea di fidila

* **1:10:** Onesimusi eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelö. Hobeala, e fisäla awäla Folo neebea besela galai. Amalahilä, Folobalä neada, e Gelesoma asigi afädë negei. Segeyo amo gaalu ilile malaeadä, hamoi hamolasilo fisäla awäseda, beaha aligiloea ami dolöma nufudala baagomäiala säla imolöi dialeala säla negei dilo.

negemolöi made nelo gasoda, oböla walioda, ea alï haligïla ugila negemolöi nea.*

¹² Na hä, e walio di neebee obëgëmalahago. E maasebegoda, dofä nïe bobafali fisiga gahagomelë. ¹³ Ado Mala Hedabi olelelo amoïe galabaia neebee ami neëgi, dia ne ugila negelo amo gadola, Onesimusia hamomäia e haligïla neala sämolö helësëi. ¹⁴ Gaso, dia dofeala made säsedä, nada e made gauia idogomolö. Dia hamomolö amoda, na dima gomalä hamomalola made sämolö. Be, dia hamese amo gadola hamomäiamelë. Dia nema hamoi hedabi hamomolö helësësedä, dihi hamese amo gadola hamomalo.

¹⁵ Na helësësaleada, ea di digïla salele ede made aliga gala nelo ameadä, e obëgëla maala, hä, dibalä namolöi namolöla helësësamelë. ¹⁶ E obëgëla maala dibalä namolö amoda, e galabaia hamoi gadoimu hamolasilo neala helësëmabio. Dofä, edä die hamoi hamolasilo gaso, walio amo baagila awäla, edä didoo obeägïfali namolömelë. Na e dofä boba hamolo gaso, dia ema obeägïmolö amoda, ea galabaia hamoi gadoi hamolasise amogimu made, Gelesomadila e didoofali neebela beala, na e boba hamolo neebe amo baagila awäla, dia e dofä boba hamomolömelë.

¹⁷ Dia alï dila neala helësësedä, ne maasegi obeägïla gauia idogolo amo gadola, Onesimusi emage amo gadola wäla hamomalo. ¹⁸ Amase, ea dibalä asiala hamoi galëge, bidi negei galëge, nema negesimalo. ¹⁹ Neda Folo, nihïle naaboea ado we dëdësamelë. Bidi goda na idulä. Die namolö nebalä bidi negei dialeala sämolöi gasoda, na ado go sämolö habosebe.* ²⁰ Nedoo, dia nabualo. Dafidilo Geloïie ëigi nea, dia mala hedabi na säse amo gadola hamomäia hamesa. Alï Yesu Gelesoïe neebe ameadä, dia mala hamosebe amea, nïe iso asigi neala obeägïlasimäia hamesamelë.

²¹ Na dima beba dëdëla iasisegoda, dia hamomolöla helësësa. Na helësësaleada, dia hamomolö ameadä, na dima nabasewe baagila moholöla helësësamelë. ²² Amase elöda, dilia adoï amo Godea nabala, ne dili neebee fisiga gamolö gabula helësësamelë. Ameadä, ne maala midilöie dia mosö hogoli afädë daiala negesimalo.

Folobalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolia Filimono hawioi

²³ Ebafolasa eege, Geleso Yesuïe hamoi hamosa nebegi galabaia negei nebalä neebeweage, di hawiosebego. ²⁴ Dolö odoa nebalä gedola hamoi hamolo Magaeage, Alisadagusaeage, Demasaeage, Ulugueage, ilia di hawiosebego. ²⁵ Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dilile gesamibalä diamïiamelë.

Hä amo.

---

* **1:11:** Onesimusi, Giligi adoeada, hamoi hedabi hamolola sälo amo gadoi. * **1:19:** Ado Age Golïdi 16.21gi dibe amo bimalo.

Yamese Neala olelo oboba

Yamesea ìe beba gowegi dèdèi dibe amoda, Godeïe udia dolò sege elögi afufui nefolalebe amoli sulubadelaea mala hedabi dibe amo bégèla hamomäia dèdèla ìasi. Beba egowegi dèdèi dibe amea Godeïe mala nilile isogi nogila digala, asigi falagasemäia ado yafie dèdèla negei dialea.

Geleso sosogoea udia dolöbalä nea, mala mogoi hamola ulufadigila hamomolö dialea. Ado odoa dèdèi dibe amoda gowe. Nagadaia neebewegi neada, dafidilo namolöge, busadäoi namolöge, neala nafademolöge, hedabi hamomolöge, mogemolöge, asigi afädè negemolöge, hamoi hamomolöge, eli sigi namolöge, habobala gégèsadiala made sàmolöge, asigi nagadaiala namolöge, gugusäla bimäia made namolöge, fologola made, aso maadela namolöge, Godema adomolöge, amo gadola hamosa namolö dialeala säla dèdèla negei dialea.

Yöi diégi gelola nelolahilä, hobeä nili Godebalä hedabola namolömelë

(Yamese 1.1-18)

¹ Neda Yamese, Godeïege Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïege hamoi hamolasilo neebewe nea. Isilale sosogo giwilasi sege elögi afufui nefolalebe dilima go gabiola säla, beba gowe dèdèla ìasisago.

Yöi amoliada nili gelolasilo dialea

² Nie nedoo nalifila dili-e, neala sèlasimolö elö elöla dili neebee gui diè bease amogi, obeägìsamu namialo. ³ Mida, dilia Godema asigi afädè negei neëgi, fedogola bease ameadä, dofea, aso maadela namiäia gelolasilo. Amoda dilia dawadigi. ⁴ Gufula namolöi nea, aso maadela gelola nebegoeada, asigi falagasei hedabi, dofeafalì dofea nea, Godeïe mala hamolo dibe amogi, afädè maadeda, made namolömelë.

Afädèä asigi falagasela helèsèmolö amo ema maade galèda, ea Godema nabolö dialea

⁵ Amaimo, dili neebe gogi afädè asigi falagasela helèsèlo amo maade galèda, Godea ìmäia ea Godema èdègèmolö dialea. Gode eada, nemola gèla made, udia dolò sulubadelagali nelebo baala ìlo neebe ameadä, egali ìmolömelë. ⁶ Amai gaso, ìmola èdègèsa neebe ameadä, asigi äudä negela made, asigi afädè negelahilä èdègèmalò. Asigi äudä negelo amoda, foea ödä aidagula afu mafusalea aidagula sadia galo amo gadoi neamelë. ⁷ Amo gadoiada, Dafidilo Geloïa egali afädè ìmolö gabula helèsèmabio. ⁸ Ea asigi äudä negei nea, ìe mala sulubadelada hì sigi aligilo made neamelë.

Yamesea busadäoile nelegei yafie negelolema ado säi

⁹ Amaimo, Geleso sosogo afädè e busadäoi nea galèda, e Godeïe siigi ilibia neebe amogi, obeägìmolö dialea. ¹⁰ Gaso, afädè e nelegei yafie negelo dafidilo dolò nea galèda, e nagadaia neebe amogi, obeägìmolö dialea. Mida, e mama gadoi nea, eege baagomolömelë. ¹¹ Mama hedabi hido elöi difolalegi, eso neëla galala hégìse amea, ödölola dufigila didigafulo amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolò nefolalebe amolida, hilile hamoi hamosa neëgi, baagomolömelë.

Nilia nafade hamomäia helèsèlasila made, Godea nili neala hedabolasilo nea

¹² Udia dolöea yöi gaula, aso maadela, gelola aligisebe amoliada, obeägisa nea. Mida, ilia fologola made, gufula aligiseda, namolö gähe bidi amo nimolömelë. Godea e boba hamoi nefolalebe amoligali bidi imolömelëla säi amo imolömelë. ¹³ Amaimo, dolö afädëa hile iso asigigi nafade hamomolö helësëlahilä, Godea na nafade hamomäia helësëlasimelëla sämolöi mademelë. Nafadeada Godea nafade hamomäia helësëlasimolöi mademelë. Amase, Godeada udia dolöea nafade hamomäia helësëlasilo nea mademelë. ¹⁴ Amalo made, nili sulubadela hido hidolaie asigigi gesami awäla nafade hamomolö helësëlo. Nihilile hameloeada, öhoeo fädämäia salëgi wale yaala gosalo amo gadola, nili neala dusugalasila nafade hamolo dialea. ¹⁵ Amaimo, gesami aulo ameadada, udiaea malö fagulo hagui gadoi sulolahilä, malö giisi mosöa aulo amo gadola, hobeala hä, nafade hamoi amo ulufadigila besela galala neegela ägülo. Amalahilä, nafade hamoi amo edelahilä, baagomolö amo neegela ägülo.

¹⁶ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, mala amo gadoia dili dahila neloeamelë. ¹⁷ Gode eamu nelebo hedabi hido elöi difolalebe amo sulubadela mudaiala ilo nea. Gode eda eso aube gasumili mudaia yo digalo neebe amo sulubadelaie Eedo nea. Naado eada, mala hamomolö amo bedefa bedefalo made nea. Eda nelebo afädëa eso hagula digi, neëla digilo amo gadoi made nea, eda sedadelahilä, oböla, obobagilo made neamelë. ¹⁸ Hile hameamu e nilile Naado namolö besela galai. Nelebo ea hamoi dibe amogi, nilida abulümi gadoi namiäiala helësëla, ie ado dofä dibe amea ea nili neegela ägülasimelë.

Nilia dofä Godema asigi afädë negeseda, mala hedabi amo hamolomelë

(Yamese 1.19-5.6)

Nilia ado mala nabala bögëla hamomolö dialea

¹⁹ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, dilia gowe hedabola helësëmäiaie. Dili sulubadelaie ado säsebe amo hä, fodolofali gëhe sagala nalabomalo. Ado sämolöieda hä, fodolofali sadia gala made, geleä sämalö. Amase, aabela mihahalämabio. ²⁰ Amoie mida, udia dolöie mihalälo dibe ameadada, Godeie mogoi hamomolö dibe amoda, hedabolo made dialea. ²¹ Amaimo, nafade hamolo dibe amoli sulubadelage, mala nafade yafie elö elöla besela galalo dibe amoge, fisisa maademalo. Amalahilä, dihili dili nagadaiala nea, Godeie ado mala dilile isogi sagasi amo nimalo. Amala hamoseda, ado amea dilile gesami sigi obögëmolöimelë.

²² Amaimo, dilia ado mala nabala waeaseseda, dili dihilimu gadiabosa neagomelë. Nabala hamomalo. ²³ Afädëa ie ado mala nabala bögëla hamola made, waeaseseda, eda dolöea ie odagi ödäsöea melëlo amo gadoi nea. ²⁴ Ea ie odagi ödäsöea melëlo gasoda, e awähalea ie odagi abodo gadoidula aabela asusugaha aligilo nea. ²⁵ Godeie ado mogoi hedabifali säla negei ameadada, udia dolö fisigäla fisigisilo. Ado säla negei amo, elabola made, afädëa hedabola bebehamu aligila dofä hamomolö dibe amo gadola bögëla hamoseda, Godea dolö amea hamosebe amo sulubadela neala hedabolasimolömelë.

²⁶ Amaimo, afädëa helësësalea, neda Geleso sosogo dofea neawedalahilä, ea ie nafi made sigi aligiseda, e himu gadiabosa nea. Ea asigi afädë negei neebe amoge, mala nabaha neebe amoge, memalämelë. ²⁷ Nilile Naado Godeie siigi nafade made baai, Geleso sosogoea hamolo mala dibe amo gadola hamolo nea, mogola neebe ameadada, malö guluba sefolalebe amolige, udia didalo sefolalebe amolige, yöi gaula neebe amo ugila negelo, amase, Godeie siigi nagadaia mala nafade dibe amea ema baaloea, hedabola beala sisigaha aligilomelë.

2

Dilia udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomolö dialea

¹ Nïe nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloï Yesu Geleso e yo digalo hïdo elöi neebe amoma asigi afädë negelahilä, udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomalo. ² Dolö äudä, elöda, naabogi gälo ulini goleoa hamoi amo gäla, fagulo hedabifalï salugala, amase, elö busadäoi amoda, fagulo nafade nulibaiai salugalahlilä, ele dili gedosebea ami maasegi, hamolo amo helësëmalo. ³ Dilia fagulo hedabi salugala misi amoma guwi samolö misiëla säla, filo hedabi olelo. Gaso elö fagulo nulibaiai salugai amoma sähalea, Dihï neebea gui aligisale, ma, maala nïe emo mia gudogoi fisalela säседа, ⁴ hä, dili dihilimu nofela, dilia asigi nafade negela, gudi mogelo gadoi nea, mogesa nea madele.

⁵ Nïe nedoo nalifi obeägïlola dili-e, dilia hä, nabualo. Nagadaia udia dolöie siigi busadäoi nefolalebe amolia asigi afädë negese amoïe, nelegei negelo gadoi namiäia, Godea ili memelei madele. Amase, Godea siiba säla negesalea, udia dolöea e dofä boba hamoi neebe amolida, ea beaha maadela sigi neebea ami sigi moholömelëla säla negelahilä, ea busadäoi neebe amolige ami namiäia memelei nea madele. ⁶ Gaso, dilia busadäoi nefolalebe amoli gagadelomelë. Dili nowëa hewala yölasila gudisadialo nea. Amoda, nelegei yafie negelo dafidilo dolö amolia amalo madele. ⁷ Dilia Yesu Gelesoïe ëi hedabi salugala neebe amogi, ilia ëi amo gagadelo nea madele.

⁸ Nilile Gini Gode neebe amoïe bebägi ado säla negei dibe amea sähalea, Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalola säla dëdëla negei dialea. Amala säi dibe amo gadola bëgëla hamosa nea galëda, hedabola hamosa neagomelë. ⁹ Amai gaso, dilia udia dolö nofela nea galëda, asiala hamosa nea. Amala hamosa neebe amea ado säla negei dibe ameada dilia hä, mala damulomelëla ololomelë. ¹⁰ Amaimo, dolö afädëa Godea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela bëgësalea gaso, ado amogi holöfalï holöbö afädë damuseda, ea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela damusagomelë. ¹¹ Udia fa nimabiola säi ameada, udia dolö baagomäia nufuabiolage säi. Dia udia fa made nelo nea gaso, baagomäia nufudaseda, dia hä, mala säla negei dibe amo damulomelë.

¹² Godeïe ado säla negei nili fisigälasilo amea, oböla, nili mogemolömelë. Hä, ado adomolömadige, amase, mala hamomolömadige, amo helësëla hamomalo. ¹³ Mida, afädëa udia dolö odoa neebe amoli made bobasësedä, Godea mogela gudisolo amo gala, eege made bobasëmolömelë. Amai gaso, bobasëlo amea gudi mogese amo nufuda salalahilä, baagila aulomelë.

Asigi afädë negei amea mala hedabi hamola ulufamolö

¹⁴ Nïe nedoo nalifila dili-e, afädëa neda asigi afädë negei neawelahilä, mala hedabi made hamola ulufadigiseda, ameada e ugila negemolöle. Ea asigi afädë negei ameamuda e damula moholöle. ¹⁵ Nedoo nalifila ili neebe amoligi faguloge molöge maade neëgi, ¹⁶ amolima dili afädëa sähalea, Gögi fagulo salugala, molö mualola säla, nelebo afädë dofä made iahalea, memalä hawioseda, dilia amala hawiose ameamuda, ili abeahäla ugila negemolödu. ¹⁷ Amo gadola wäla, asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola made ulufaseda, asigi afädë negei badu gomuda, hä, baagoi gadoimelë. ¹⁸ Amaimo afädëa sähalea, Dolö gomoda asigi afädë negei nea. Amase, dolö odoa gomoeada mala hedabi hamosiola sälo nea. Amala sälo neebe amoma na gomalä säla obëgësago. Afädëa ne asigi afädë negei neawela säla, mala hedabi ulufadigila made hamosedä, e asigi afädë negei neala na abeahäla helësëmolödu. Nage nihi mala hedabi hamosebe amea, ne asigi afädë negei

neawela ulufala olemolömelë. ¹⁹ Dilia Gode afädëfalī neebe amo helësësegoda, hedabolafalī helësëi gabu. Mugabe neebe amoliage amala helësëla, fudugila bedäha dialea.

²⁰ Asigi maadela dili-e, asigi afädë negei nea mala hedabi hamola, made ulufaseda, asigi afädë negei neebe gomuda memalämelë. Amo dilima oledule. ²¹ Nilile naado Abalahamaea ie malö Aisaga gobela ilo aulidaia negela Godegali i ameada, Godea ea hamoi amo bealahilä, eda dolö asigi mogoi neala säi madele. ²² Ea asigi afädë negei nelo amole, mala hedabi hamosa nelo amole, helegela afädëdi nelo go beasebele. Ea mala hedabi hamoi ameada, ie asigi afädë negei amo hä, dofealasimelë. ²³ Amala hamosebegi, ado säla negei dibe amo gadola gausiala digai amoda gowe. Abalahamaea asigi afädë negei nebegi, Godea eda asigi mogoi neala säila säla dädëla negei dialea. Amase, Abalahamada Godeie damelë neala säimelë. *Mi Gäwi*

15.6, Aisaea 41.8 ²⁴ Amaimo, afädëa asigi afädë negese ameamu made, mala hedabi hamose ameage, Godea di asigi mogoi nebegola sämolö go beasebele.

²⁵ Amo gadola wäla, idigi nawela susugu hamolo udia Eleihaba sulo amea, desega mosäia Yasuaea fisiga gai äudä amole ie mosöa sigi nelolahilä, ele idi elögi obëgëmäia idi olela fisiga gasebegi, Godea Eleihabama dida asigi mogoi udiala säi madele. ²⁶ Amaimo, afädë e hame doala asi galëda, ie domalo amoda hä, baagoi dialea. Amo gadola wäla, afädëa asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola ulufalo made galëda, asigi afädë negei badu amomuda hä, baagoi gadoi dialea.

3

Nilia ado sigi namolö dialea

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, dili sulubadelaea nili säla olelelomu namolöila helësëmabio. Amoie mida, Godea udia dolöea hamoi amo gadola mogemolö segeyo besela galasolo amo gala, odoabalä gudimolö amo gadola made, säla olelelo neebe nilibalä Godea hedabolafalī memelela gudimolö amoda, dilia dawadigi. ² Nili sulubadelaea asiala idi elö elöla hamolo. Amaimo, afädëa ado asiala made sälo nea galëda, eda hedabifalī nea. Ie domalo asigige hedabola sigi aligimolöi galea.

³ Nilia sugua hosiie nafigi aeane fisiga gala, ëfë begei amogi gaulahilä, nilia hamese amo gadola mosäialahilä hosi sigi aligilo. Ameada, nilia hosiie domalo sulubadela sigi namolöie amalo. ⁴ Amase, sibia ödägi aulo dibe amo helësëdelä. Sibida edefademalä, amase, fo gelola guula maala bobadelä hamosegi gaso, sibi gaulo amea helësëse amo gadola duhuludabodo mosäia, sibi edefade amo i aeane baledei holöfalī amea hamogilomelë. ⁵ Amo gadola, elida holöfalī gaso, hamoi edefade elö elöla yafie hamomolöla sälo nea. Amase, nulo iso holöfalimelëa sege ilo sulubadela naha maadelo dialea madele. ⁶ Elida nulo gadoi galea. Nafade hamomolö dibe amo sulubadelada elimadilamu besela galaha. Eliada domalo sulubadela nigime baaha maadelo nea. Ameada nilile iso asigigi mala nafade elö elöla besela galasebe amoda, nulo söa fedalo amo gadoi galea. Eliie söa fedalo mida, heli segeala mulo.

⁷ Sugua ilaba elö elölage, haea elö elölage, nuba elö elölage, ödägi fii elö elölage sefolalebe amolida, udia dolöea aeaseda, aeamolöi. Amoli aealo ⁸ gaso, elida dofä aeamolöi mademelë. Elida sigi aligimolö ulimelë. Dofä nafadefalī nafade galea. Elida baagolo nuba se gadoi nobai galeamelë. ⁹ Nilile elia Dafidilo Geloī nilile Naado neebe amoie ei gauia adalo. Amalahilä, eli ameamu, oböla, Godea hi e gadoi namiäia hamoi neebe amoli neala nafademalola nafadela sälo nea. ¹⁰ Nafi idi afädë amogila Godeie ei gauia

adogomolöge, amase, odoa neala nafademäiala sämolöge, besela galaha. Nie nedoo nalifila dili-e, mala amo gadoida, dofea mademelë. ¹¹ Ödä gü afädëgila hedabige gamogaige besela galalole. ¹² Nie nedoo nalifila dili-e, äfäeoeada silama gägä negelole, ma, mahabu ëfë gadoi gelebi ëfëada äfäeo gägä negelole. Amo gadola wäla, ëbï ödä dibe ameada, bu oböla ödä hëdäi besela galalo mademelë.

Dolö asigi falagasei neebe ameada mala hedabi hamomolö dialea

¹³ Dili neebe gogi asigi falagasela hedabola helësëla hamoloda nowë neebe. Amo gadoi hamolo neebe ameada, hedabimu hamola, e asigi falagasei amea ea hile ëi gauia adogola made, nagadaiala nea, mala hedabi hamola ulufamolö galea. ¹⁴ Amai gaso, dilile iso asigigila odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila helësëla, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamoseda, dilile asigi dibe amea ne dofeala made helësëmalo. Dilia mala amo gadoi hamosebe amea dofä sälo dibe amo fisiloeamelë. ¹⁵ Asigi amo gadoida mudaiala digalo mademelë. Amoda nagadaialage, dolöfämadilage, mugabemadilage mulomelë. ¹⁶ Odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila adabala helësëlo mala amoge, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamolo mala amoge dibe amida, asigi afädëdi madege, mala nafade sulubadelage die bimolömelë.

¹⁷ Amai gaso, asigi falagasei namolö mudaiala misi gowe gadoi nii neebe amoliada, mala gowe gadoi hamomolömelë. Mi gäwilada, ilile asigi gagadelai namolöge, amase, aealo mala bëgëla hamomolöge, odoabalä hame negela namolöge, odoaea säse nabala hamomolöge, bobasëlolea gägä hedabilea nobai namolöge, nofela made udia dolö sulubadelabalä afädëdi namolöge, ado äudä sälo madea namolöge, aligilo nea. ¹⁸ Aealo neebe ameada, aealo hawa amo sagamolömelë. Bäuseda, hï emage udia dolö odoamage asigi bobagila namolö amoie gägä negemolömelë.

4

Nagadaia mala boba hamosa neebe amoliada, Godebalä ado nii neala säi

¹ Dilia gëgëla nudusa nebegoda, abidila besela galahadu. Amoda domaloea gelola hamelo amoli dilile isogi dibe amila gëgëla nudula besela galaha madele. ² Dilia nelebo odoa dibe amo nimolöila helësëlahilä gaso, made nelomelë. Amahaleada, baagomäia nufidelo. Amase, odoaië nelebo dibe amo asigia negalimu negemolöila adabala helësëlahilä, made neala, gëgëla nudusa aligiloge nea. Amala hamolo nea, Godema imola made ëdëgëlo ameada, made neala nebegomelë. ³ Dilia nimolö helësëla ëdëgëseda, made nelö. Amoie mida, dilile asigi mogoi made nea, ëdëgësebe ameamelë. Dilia nelebo nimolöila helësëse amoda, dihili dilimu helësëla, domaloea gelola hamelo amo gadola waeasemolöie ëdëgëlo.

⁴ Udiaea egoa dīgila dolö elöma aulo amo gadola, Gode dīgila asi nefolalebela dili-e, nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godema bimolö habobaha neebe amoda, dihili dawa made neale. Dilia nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godebalä ado nii neamelë. ⁵ Godeie bebagi ado gowe säla negei dibe amoda, memalä säla negei dialeala helësësale. Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, ea helësësebe amo gadola hamoiabelamu helësësa neamelë.* ⁶ Amai Godea nili

* **4:5:** Damo gowegi dëdëla negei dibe go gadoida, beba odoagi maademelë. Amase, Giligi adoada hedabola ulufala made dëdëi. Dolö odoaea helësëla sähaleada, Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, segeyo sulubadelagi mala nafade dibe amobalä gesami awäla siia nufudaha nea. Diliada ado goda memalä gabula helësëilela säi.

hído elöla ugila negelasilo. Amai amea, Godeie ado säla negei dibe amoda gowe. Asigi dalagaia galo neebe amolida, Godea nagadaialasilahilä gaso, nagadaialo neebe amolida, oböla, ea ugila negelasilola säla dödëla negei dialea. *Malai 3.34*

⁷ Amai gabugi, dilia Gode hawa nagadaiala namialo. Mugabe busama habobaseda, ea dili digila fisäla moholömelë. ⁸ Dili Gode neebea ga madela aligiseda, eege dili neebea ami ga madela aligimolömelë. Nafade hamolo dili-e, dilile naabo nigime hëmalö. Asigi äudä negelo dili-e, dilile iso asigigi nafade dibe amo sulubadela fisisa maadela, asigi gagadelai namialo. ⁹ Didigaomalo. Asigi säosäola, bobasëla edefadela diimalo. Ösa nefolalebe dilida, bedefala didigaomalo. Amase, obeägisa nefolalebe dilida, oböla, bedefala asigi säosäoia idogola diimalo. ¹⁰ Dilia Dafidilo Geloie siigi, dihili dili nagadaiala namialo. Amala hamoseda, ea dili neala gauia adogolasimolömelë.

Odoa neebe amoli baagido sämabiola säi

¹¹ Nie nedoo nalifila dili-e, odoa neebe amoli baagido sämabio. Afädëa edooma baagido säla mogeseda, ea Mosese nebegi Ado säla negei dibe amo baagido säla mogelo nea. Amaimo, dia Ado säla negei dibe amo mogeseda, ado amo bögëla hamolo made nea, dida oböla, amoie mogelo gadoi neamelë.*

¹² Gode afädëfalä eamu ado säla negei amo iloge, amase, gudi mogeloge e hidomu nea. Ea hidomu namolö iloge, namolö nea neloge e nea. Dia odoa dibalä nefolalebegoli mogesegoda, di nowë neala helësëlahilä, mogelo wäla mogesa nea.

Na gomalä hamomolöla daijala negela sämabiola säi

¹³ Aiyo gahada gogi galë, ne hä, gaamu afädëgi awälahilä, gäheo i afädë gadoi ami nea, bisinesi hamose ameada, na muni nimolöla säha nefolalebe dilima sähago. Nabualo. ¹⁴ Dilia aiyo besela galamolö amoda dawa mademelë. Dilile namolöda abodo gadoi. Gelë galahilä, aabela hogosa helelo amo gadola, dilile namolö goda amo gadola hogosa helemolömelë. ¹⁵ Dilia sämolö dibe amoda gomalä. Dafidilo Geloia hamei galëda, hä, nili namolö neebewegi, gomalä hamomolöla sämolöda. ¹⁶ Amala säla made, dilia dihili dili ilibialahilä, asigi dalagala neda hamoi edefade gowe gadoi hamomolömelëla sälo. Ado amo gadolada asiala sälomelë. ¹⁷ Hä, afädëa hedabi hamomolö dibe amo hi dawadigilahilä gaso, made hamola fisiseda, nafade hamosa nea.

5

Nelegei yafie negelo neebe amoie ado säi dialea

¹ Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe dilia nabualo. Neala nafademolö dilile dië bimolö amogi gäia güsäla diisa namialo. ² Dilile nelegei amo sulubadela gäalimusa maadeimelë. Amase, dilile fagulo hedabi difolalebe amoda, hä, gasiämoea damusa maadeimelë. ³ Dilile golo silibage negei amoda hä, asömalö gaisa baaha maadeimelë. Asömalö gaisa baai ameada, dilia nafade hamoimelëla neala ulufamolömelë. Nuloea wilo amo gadola, golo silibage asömalö gaisa baai ameada, dilile domalo nuloea molömelë. Aligila wagamolö ga madese gaalu, dilia nelebo sulubadela gafedela negei gabugo.*

⁴ Nabuö. Sagaia hamoi hamolasilo amolia dilile sagaia hamoi hamolasisa

* **4:11:** Yamesea damo gowegi Ado säla negeie helësëla dödëi dibe amoda Gobela İlo 19.18. Amase, Yamese 2.8ge bimalo. * **5:3:** Udia dolö amolibalä Godea mogela gudisolo amo galada, udia dolö amoli nagadaiaawi nea hedabi hamoi afädëge, iligi hedabi afädëge, dofä maadefalä maade bimolömelë. Iliada nelebo nafademolö amomu gaula namolö. Ameada, ili nagadaia nelo amogida, mala hedabi made hamoi amo olemolömelë. Nuloea molömelëla säi amoda ilia bidi nafade nimolömelëla säi.

nebegi, dilia ili dahila neala, bidi made iala dofogai. Dilia dofogai amea, Gode wesegi, dilia asiala hamoi amoie bidi nimolömelë. Hamoi hamolasilo dilia gadiabolo amolia ado säsebe amoda, Dafidilo Geloï sulubadelaie geloi neebe amea nabaha nea. ⁵ Dili nagadaiawi nea nagadaia nelebo hedabi amomu gaula nea, domaloïemu hamela mi hamosalea, dihili dili obeägisa nea. Domalo besolomäialahilä, molö badoia naha nebego gaso, dihili dili nufudala baagomolö segeyo hä, besela galai dialea. ⁶ Nafade hamolo made nefolalo amolima dilia nafade hamoimelëla sälahilä, ilia nudumolö helësëi made neëgi, baagomäia nufidelomelë.

Gelola nea Godema adosa neada, Dafidilo Geloï misiäia beaha namolö

(Yamese 5.7-20)

Nilia iso asigia fologola made, aso maadela nea, Dafidilo Geloï misiäia beaha namolö

⁷ Nïe nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloï misiäia fologola made, aso maadela beaha namialo. Dolö sagai sagalo neebe amea, ïe sagai sagai amo hedabola bäumäiala beaha aligilo amoda, dilia dawamelë. Ea ïe iso asigia, aso maadela, gelola nea, i bäu giloie segeage, bobagiloie segeage hamoi hamomäia, fologola made, aumala aligilo amo helësëmalo. ⁸ Amaimo, diliage fologola made, aso maadela, gelola namialo. Mida, Dafidilo Geloï obëgëmolö segeyo hä, ga madefalï galeamelë. ⁹ Nïe nedoo nalifila dili-e, Godea dilia hamosebego mogeloea, dilia dihilimu habobala gëgësadiamabio. Memelela gudimolö dolö amoda, hä, mosöa nogila digamolöie, idi galo baagido neamelë.

¹⁰ Bea sälo dafidi nefolalo amolia së naha nea, aso maadela, Dafidilo Geloïie ëigi ïe ado mala säla olelesa nelo amo helësëmalo. Nïe nedoo nalifila dili-e, amo helësëlahilä, diliage amo gadola wäla hamosa namialo. ¹¹ Bimo. Ili së edefade naha nea gaso, aso maadela, gelola nea, obeägisa nelomelëla nilia sälo amoda dilia dawadigi gomelë. Dilia Yoboie sedaluge nabelo amomelë. Yoboea yoi amoli gaula nea, aso maadela, gelola nebegi, Dafidilo Geloïa hobeala ema hedabi hamoi amoda, dilia dawa amomelë. Bobasëloge, ugila negelasiloge, Dafidilo Geloïma nobai nea.

Migalia diigila sämabiola säi

¹² Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia dofä gomälä made hamomäia säla ïahago. Selesaia mosöie ado sähaleage, nagadaiaie ado sähaleage, nelebo odoäie sähaleage, migalïa diigila sämabio. Godea dia asiala hamoila säloea, ü, ailemu sämalö.

Dolö asigi mogoi neebe amea Godema adose amoda geloi dialeala säi

¹³ Amaimo, dili nebegogi afädë yoi gaula nea galëda, hi Godema adomolö dialea. Amase, afädë obeägisa nea galëda, Godeie ëi gauia adogola gë udämolö dialea. ¹⁴ Dili nebegogi afädë oloi galëda, ea Geleso sosogo udia dolö Godea wela ifosisi sigi aligilo dafidi nelo amoli wemolö dialea. Iliä dolö amoie Godema adosalea, Dafidilo Geloïie ëigi ïe busagia susu gadoi weli negemolö dialea. ¹⁵ Iliä Godema asigi afädë negela nea adose amea e wahilasimolömelë. Oloi dilo amo Dafidilo Geloïa neala wahila nowelasimolömelë. Ea nafade hamoi galëda, amoge hëla fisimolömelë. ¹⁶ Hä, dili hido hidolea nafade hamoi amo odoalima säla sisiäha maadesegi, ili helësëla Godema adolasimalo. Dili wahisa maademäiaie, amala hamomolö dialea. Asigi mogoi neebe amea Godema adose amoda, geloifalï, dofä udia dolö ugila negelomelë.

¹⁷ Elaiada dolöfä nili neebewe hi gadoi nelo. Ea sege made digamäia Godema gelola adosebegi, gäheo i ohodoäie aube gafeiagi sege made digala

esoimu dilo. ¹⁸ Oböla, hobeala ea Godema bu adosebegi, mu dusuia gala sege digalahilä, sagai bu hedabola besela galai.

Afädë e idi asiala asi neëgi, nilia sigi obëgëmolö dialea

¹⁹ Nïe nedoo nalifila dili-e, dili neebe gogi afädëa ado dofä amo amilahilä digila idi asiala awäsegi, edoo afädëa e oböla bu sigi obëgësedä, ²⁰ gomalä helësëmalo. Afädëa nafade hamolo e asiala asia amila sigi neala obëgësedä, ea e baagomolö dibeä amila sigi obëgëla, nafade yafie hamoi amoge Godeä hësa maadeila helësëmalo.*

Hä amo.

---

* **5:20:** Beba gowe dëdëi godä, Yamese hi helësësaledä, edoolaligi odoäea Godeie ado dofä amo digila asi amo hamogimolöie dëdëi gadoi galea.

Age Yone

Neala olelo oboba

Yone eda Yesuie damelë. Eda Yesu bægëla aulo dolö giwilasi amogi. Hobeafali ëdëi sali hamosalea ea ado go dëdëla Geleso sosogo nefolalo amolima i. Dëdëla i amoie mida gowe. Godea nili boba hamoi amo gadola, amase, niliage udia dolö odoa boba hamomalola säla dëdëi. Amase, ea elö sähalea, Wäfalä säsäla olelelo moholömelë. Hedabola beaha namialola säla dëdëi. Iliä sähalea, Godeie malöda dolö namolö misi mademelëla sämolömelëla Yonea beba gowe dëdëi. Ado Mala Hedabi Yone dëdëi amoge Yone eamu dëdëimelë.

Namolöi namolö Ado e ulufadigila misi

¹ Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amoie ado nilia nabala, siia beala, naaboea diigilalahilä, nilia dilima namolöi namolö Ado e misi amoie säla iahago. ² Namolö dofä ulufadigi amo bealahilä, nilia meli amo dilima säha. Namolöi namolö e siiba Eedobalä nelo ulufadigila misi amoie säla iahago. ³ Dilia nilibalä dila namiäia nilia meli nabi amole dilima säla iahago. Eedo, ie Efege Yesu Gelesolebalä nilia dila neamelë. ⁴ Dilimage nilimage obeägilo nobamäia, nilia dilima beba dëdëla iasisago.

Gode eda yo digalo nea

⁵ Ea ado säi amo nilia nabalahlilä, dilima säla iahago. Gode eda yo digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema madefalimelë. ⁶ Nilia ebalä dila neala säha nea, gasimi sagalo gadoi nafademu hamosa aligiseda, wäfalä sälo nea, dofä sälo made gaula neamelë. ⁷ E nafade baai made, yo digalo neebe amo gadola nili nafade baai made, yo digalomadi nawesa aligiseda, odoa neebe amolibalä dila neage, ie malö Yesuie healea nafade hamoi amo sulubadela hësage neamelë. ⁸ Nilia sähalea, Na nafade hamolo madela säsedä, nili nihili gadiabola säha, dofä sälo nilile isogi made neamelë. ⁹ Amai gaso, nilia nafade hamoi amo säla sisiaseda, Gode mogoi nea hëmolömelëla säi amo gadola hëmolömelë. Nilia mala nafade hamoi amoge sulubadela hësa maademolömelë. ¹⁰ Nilia sähalea, Na nafade hamoi madela säsedä, Gode eda wäfalä sälo neala säloge, ie adoge nilima mademelë.

2

Gelesoda nilile ugila negelo nea

¹ Nie malöla dili-e, nafade made hamomäia na dilima beba gowe dëdëla iasisago. Gasoda, nili afädëa nafade afädë hamoseda, nilile Ugila Negelo Eedobalä nea, Yesu Geleso e asigi mogoi neebe amo neamelë. ² Nilile nafade hamoi amo hëmäia ea hile namolö amo odala iala baagoi. Nililemu hëmäia made, udia dolö sulubadelaie nafade hamoi amo hëmäia amala hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada ie mala bægëla hamosa neala säi

³ Amaimo, nilia ea säi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilia e dawadigila helësësamelë. ⁴ Afädëa ea säi amo gadola made hamosa nea sähalea, E dawadigila säsedä, eda wäfalä sälo nea, dofä sälo ema mademelë. ⁵ Afädëa ea säi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba hamolo amo dofä fädäi neamelë. Nili ebalä dila neada gomalä helësëdelä. ⁶ Afädëa ebalä dila neala säsedä, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa namolöi galea. ⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, na dilima hamomalola säla negei amo dëdëla iasisa

amoda hädamade negei made, siiba negei.* Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei. ⁸ Amai gaso, hamomalola säla negei amo dädëla iasisebegoda gähemelë. Gelesoie namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo digaha neamelë. ⁹ Afädëa ie edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo digalo neebee ami neala säседа, gasimi sagaia ami neamelë. ¹⁰ Afädëa ie edooma boba hamosa neebe amoda yo digalomadi nea. Ie isogi yo digalo neebe ameada nelebo afädëa e digalasimolöi mademelë. ¹¹ Amai gasoda, afädëa ie edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaigi nea. Ami nawesa nea. Gasimi sagaloea ie si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla made, nagubaia nawesa nea.

¹² Malöla dili-e, dilile nafade hamoi amo Gelesoie ëigi hëla fisi amoie, na dilima dädëla iahago.

¹³ Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalä siiba neamu nelo dilia dawadigi amoie, na dilima dädëla iahago.

Malisäfalie, dilia nafadelasiloe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoie, na dilima dädëla iahago.

¹⁴ Malöla dili-e, dilile Diado neebe amo dawadigi amoie na dilima dädëla iahago.

Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalä siiba neamu nelo dilia dawadigi amoie na dilima dädëla iahago.

Malisäfalie, dilia geloi amoiege, Godeie ado dilile isogi dibe amoiege, nafadelasiloe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoiege, na dilima dädëla iahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

¹⁵ Nagadaia galu amole nelebo nagadaia dibe amole boba hamola nami-abio. Afädëa nagadaia galu dibe amo boba hamoseda, Naadoma boba hamolo amo ema mademelë. ¹⁶ Nagadaia dibe amo sulubadela Naadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge, siia beala gelola hamelo amoge, afädëa nelegei yafie negelo ameage hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Naadomadila mulo made, nagadaia amila mulomelë. ¹⁷ Naga föige nagadaia hamelo amoge hogosa helesalea gaso, udia dolöea Godea hamese amo gadola hamolo amoli namolömelë.

Gelesoie ado nii misi nea

¹⁸ Nie malöla dili-e, nilida hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë. Dilia dafidi Gelesoie ado nii moholömelëla säi nabi amo walioda hä odoa Gelesoie ado nii malei misi neamelë. Ameada nilida hä aligila wagamolö fumadi nea gabula helësëdelä. ¹⁹ Ili nili digila bahila doadigila afiaha maadei. Amolia nilibalä dila made nelo. Dofä dila nelo galebeda nili gedola afädëfalä neëgi, amalabio. Ili afiaha maadei amea ili sulubadela nilibalä dila made nelo amo oleimelë. ²⁰ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i. Dili sulubadela dofä sälo dawadigi nebege. ²¹ Dilia ado dofä amo dawadigi madela helësëla dädësa maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfalä sälo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dädëla iasisago. ²² Wäfalä sälo amoda nowë. Eada sähalea, Afädë Memeleida Yesu madela sälomelë. Efegele Eedolema baagi ilo amoda Gelesoie ado niimelë.

* **2:7:** Yone 13.34 gomalä säla dädëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hahamola namialola säla dädëla negei dialea.

²³ Efegema baagi ilo amobalä eedoda nea mademelë. Efegema asigi afädë negelo neebe amobaläda eedo neamelë.

Ado dofä Eleloi Gesamia olelesa nea

²⁴ Mi gäwia amila nabi dilile isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalä namolömelë. ²⁵ Ea niligali imolöla daiai amoda gowe. Namolöi namolö imolöla daiai. ²⁶ Iliä dili dahila nimolö helësësa neebe amoie na dilima beba dëdëla iahago. ²⁷ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i amo nea. Ameada afädëa dili olelemolöi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wäfalä made, dofä sälo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalä dila namialo.

Nili Godeie malö nea

²⁸ Amai gabugi, nie malöla dili-e, hi e ulufadigisolo amo gala ie siigi nili hewaloea bedäla made gelola namolöie ebalä dila namialo. ²⁹ Amai dilia eda mogoifali neebe amo helësësebe amea gomalä helësëmalö. Sulubadelaëa mala mogoi hamosa neebe amolida Godeie malölali nefolaleala helësëmalö.

3

¹ Wae! Naado Godea nilima sähalea, Dili nie malölali nebegola säla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofä gelola nilida ie malölali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Naado dawa made neebe amea nilige dawa made nea. ² Ne damelë obeägilola dili-e, nili walio Godeie malölali neebe amo hobeä nili abodo gadoi namolödu dawa made nea gaso, nilia afädëfali helësësebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo amo gala, e abodo gadoi maase bimolödu, amo nilia siia beahalea, e neebe amo gadoi namolö gabula helësësamelë. ³ Ea nili hi e gadoi namolö gabula sulubadelaëa asigia sisiläfüsa nefolalebe amolida nigime baai made, hi e nigime baai made neebe amo gadoi namolö gabula hehelësësa neamelë.

⁴ Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadelaëada Godeie ado säla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ie ado säla negei dibe amo neadigilomelë. ⁵ Nafade hëla fisimolöie e ulufadigila misi amoge ema nafade afädë baai made amoge dilia dawadigi. ⁶ Amaimo, afädë ebalä dila neebe ameada nafade hamosamu aligilo mademelë. Afädëa nafade hamosamu neebe ameada e made beagolei, e dawa made nea. ⁷ Nie malöla dili-e, afädëa dili dahila neloea idihë namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädëa mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea. ⁸ Siiba mi gäwilafali mugabe busaeada nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädëa nafademu hamolo neebe amoge e sosogo nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeie Malöea mugabe busaea hamoi amo haila digimolöie ulufadigila misi. ⁹ Amaimo, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made nea. Amoie mida, ie namolöie gägä negela hi e gadoi bedefai nea. E Godeie malö neebe amea nafade hamosamu namolö uli nea. ¹⁰ Amo helësëlahilä, Godeie malö neebe amoge mugabe busaie malö neebe amoge nowëie walebelela mogela melëlomelë. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeie malö made nea. Amase, ie edooma boba hamolo made neebe amoge Godeie malö made neamelë.

¹¹ Mi gäwia amila ado säla i nilia nabi amoda gowe. Nilia nihilimu boba hamosa namialola säla i. ¹² Nafadelasilöie busaie sosogo nelo Geinia ie ëo baagomäia nufi. Nili e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ie ëoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelo. ¹³ Amaimo, nie nedoola dili-e, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio. ¹⁴ Nilia nilile nedoo nefolalebe amolibalä

boba hamosa neebe amea nilia helësësaleda, nilida baagomolö dibe amila namolöi namolömadi dëgëla asi nefolaleala helësësa. Afädëa boba made hamoseda, eda baagomolö dibe ami nea. ¹⁵ Afädëa hile edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöi namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi. ¹⁶ Gelesoea hile namolö amo niligali fisiga gala i amea, nilia boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, niliige nilile nedoo nefolalebe amoligali nilile namolö amo fisiga gala imolöla. ¹⁷ Afädë nelegei negelo neebe amea ie edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobasësa, Godeie boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu. ¹⁸ Nie malöla dili-e, nilia adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeie siigi neebe amea gelola namolö

¹⁹⁻²⁰ Amala hamolo amea nilida dofä säloie sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hamosebe amoie së molö dialeala iso asigigi säla iaseda, ie siigi asigi sigi namialo. Mida, Godea nilile iso asigi baagila awäla, ea sulubadela dawadigi amea amala sigi namolöla. ²¹ Ne damelë obeägilola dili-e, nilile iso asigigi së molö dialeala made säla iaseda, ie siigi bedäi made gelola neamelë. ²² Elöda, nilia ea hamomalola säi amo gadola hamosebe ameage, e obeägimäia hamosebe ameage nilia ema afädë nabaseda, ea imolömelë. ²³ Godea hamomalola säi amoda gowe. Nilia ie malö Yesu Gelesoie ëigi asigi afädë negela nea, nihilimu boba hamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi. ²⁴ Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamoseda, eda Godebalä dila nea. Amase, eege dolö amolibalä dila neamelë. Godea ie Gesami niligali i ameadä nili Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfalä sälo gesamile mogemolö

¹ Ne damelë obeägilola dili-e, wäfalä bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säsa, sulubadelaedä dofä säsebelä helësëmabio. Ili Godemadila walebelela bimolöie fedogola bimalo. ² Ilima Godeie Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Geleso eda dofä dolö domalola digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea. ³ Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoie ado niimadila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelëla säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea. ⁴ Nie malöla dili-e, dilida Godeie malö nea. Wäfalä bea sälo neebe amoli nudula salolela baagila asi nebego. Mida, dilibalä dila neebe ameadä nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë. ⁵ Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu säha neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea. ⁶ Amaimo, nili Godeie sosogo nefolalea. Ado nilia säsolo amo gala udia dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilile ado nabelo nea. Amai gaso, udia dolö Godeie sosogo made nefolalebe amolia nilile ado nabelo made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfalä sälo gesamige mogemolöi galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameadä odoage boba hamomalola säi

⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, boba hamolo amoda Godemadila mulo amea nilia nihilimu boba hamosa namolöla. Afädëa odo neebe amo boba hamosa neebe amoda Godeie malö nea, ea Gode dawadigi nea. ⁸ Amaimo, afädëa odo boba made hamosa neebe amoda Gode dawadigi made nea. Mida, Gode eda boba hamolo nea. ⁹ Godea ie Efege afädëfalä amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nili namolöi namiäia amai. Amala

digamalai ameada Godea nili boba hamosa neebe amo olei. ¹⁰ Boba hamolo amoie mida gowe. Nilia edale boba hamoi made, eadale nili boba hamolahilä, nilia nafade hamoi amo hëmäia ie malöea hile namolö amo odala iala baagomäia e digamalai.

¹¹ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea nili amala boba hamoi amea nilia nihilimu boba hamosa namolöla. ¹² Afädëa Gode made meli nea gaso, nili nihilimu boba hamosa aligiseda, Gode eege nilibalä dila nea, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage neamelë. ¹³ Amaimo, Godea ie Gesami niligali i amea nilia ema dila neebe amoge, amase, ea nilima dila neebe amoge nilia dawadigimelë. ¹⁴ Naadoea ie malö nili sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilia siia bealahilä, ulufadigila säla iahago. ¹⁵ Afädëa Yesu eda Godeie Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda ebalä dila nea, amase, eege Godebalä dila neamelë. ¹⁶ Amaimo, Godea nili dofä boba hamosa neala nilia dawadigi nea. Gode eda boba hamolo nea. Afädëa boba hamosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase, Godege ebalä dila neamelë.

¹⁷ Nilia amala aligiseda, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosa nea. Amala hamosa neebe amea, nili nagadaia nea hi e gadoi aligilo amea, aligila wagala gudisololo amo gala nili bedämolö made, geloi namolömelë. ¹⁸ Afädëa boba hamomolöge bedämolöge balagula gaula namolöi mademelë. Boba hamolo dofä fädäi amea bedälo amo nesila digilo. Mida, së molömadu neebe amea bedälo. Afädë bedälo neebe amoda Godeie boba hamolo amea hamese amo gadola made hamosa neamelë. ¹⁹ Godea dafidi nilidale boba hamoi amea nilia boba hamosa nea. ²⁰ Afädëa ie edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema boba hamosa neawela säседа, eda wäfalä sälo nea. Ea ie edoo amoli siia bealahilä, ili boba made hamosa nea galëda, Gode made meli neebe amo ea boba hamomolö amo uli nea. ²¹ Ea nilia hamomalola säla i amoda gowe. Afädëa Godema boba hamosa nea ie edooma boba hamomolöi galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadela nufuda salelo nea

¹ Afädë Memelei amo dofä Yesu e nealahilä asigi afädë negei neebe amoli sulubadelada Godeie malö nea. Eedo afädë amoma boba hamosa neebe amoli sulubadelaie ie malö amomage boba hamosa nea. ² Nilia Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala hamolo amea, nilia Godeie malölali neebe amo boba hamolo neala helësëmolö dialea. ³ Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamomalola säi amo nabala hamolo. Amoda iliawai made, hamomolöi dialea. ⁴ Mida, Godeie malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö elöla dibe amo nudula salolela baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë negei neebe amea nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila asimelë. ⁵ Nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila aulo neebe amoda nowëa. Amoda gowea, Yesu e Godeie malö neala sälahilä, asigi afädë negei neebe ameamu baagila aulo nea.

Godea ie malömadila namolöi namolö i

⁶ Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso.* Ödäeamu made, ödäeage healeage misi. Gesamia dofä sälo amea dofä amala misi amo säla iaha nea. ⁷ Ohodoa ilia dofä amala misila säla iaha nea. ⁸ Gesamige, ödäge, healeage

* **5:6:** Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoe neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helësëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helësëi.

amolile adoda afädëdimu säla ïaha nea. ⁹ Udia dolöea siia meli amo dofä säsebelä asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeie ado dofä sälo dibe amea udia dolöie ado sälo amo baagila asi dialea. Mida, e Gode nea. Elöda, hile efegeie säsisä nea. ¹⁰ Amala säla ï amo, afädëa Godeie malöma asigi afädë negei neebe amoie isogi ie malöea hamoi Eedoea säsisä neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfalä sälo neala helësëlo nea. Mida gowe. Æ malöea hamoi säla ï amo dofä gabula asigi afädë made negei amea. ¹¹ Amaimo, ado säla ï amoda gowe. Godea niligali namolöi namolö ï. Æ malömadila namolöi namolö amo ï. ¹² Afädëa ie malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa ie malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula nea. ¹³ Godeie malöie ëigi asigi afädë negei nefolalebela dili-e, dila namolöi namolö gaula nebe go dawadigimäia, na dilima ado gowe dädëla ïasisago. ¹⁴ Nilia Godea helësëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilia afädë nabaseda, ea nilia säi amo gadoi ïmolömelë. Ameada nili ie siigi bedäla made gelola neamelë. ¹⁵ Nilia ema ado afädë nabasegi, ea nabolö gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo ïmolö gabula dawadigi nefolalea. ¹⁶ Afädëa ie edoea nafade hamosa neë beaseda, nafade amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda, Godea ema namolö ïmolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili baagomolöie made säha nea. Amaimo, na gomälä säha, nafade hamose ameada baagolo dialea. Nafade amoie dila adolasimalola säha maade. ¹⁷ Asiala hamolo sulubadelada nafademu. Amai gasoda, nafade hamose ameada baagolo made, nafade odo amo gadoi dialea.

¹⁸ Nilia helësësaleada, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made neala helësësa. Mida, Godeie efegea e sigi neëgida, nafadelasiloie busa neebe ameada e diigimolöi made nea. ¹⁹ Nilida Godeie malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasiloie busa amea nafade hamolo neebe amoli sulubadela beaha neebe amoge nilia dawadigi. ²⁰ Godeie malö nagadaia digai amo nilia dawadigi nea. Nilia Gode dofä neebe amo dawadigimäia ea dawadigilo amo niligali ï. Nilia dofä Gode neebe amoma dila, ie malö Yesu Gelesomage dila nefolalea. Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hï e gelola nea. ²¹ Nïe malöla dili-e, wäfalä sälo gode neebe amo helësëlahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

Agedu Yone

Neala olelo oboba

Yonea beba agedu gowe dēdēi amoda ado holōbō obobala sāi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolō dialeala sāi. Amase elōda, wāfalī sāsāla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea, hedabola idihē namialola dēdēla ï.

¹ Neda ēdēi sali dafidiloea udia Godea memelei ïe malōlalima dēdēla ïahago.* Na dili dofā boba hamosa neamelē. Namu made, ado dofā dawadigi ili sulubadelaeage dili boba hamosa nea. ² Ado dofā nilile isogi dibe ameage amo nilibalā diamolōi dibe ameage dili boba hamosa nea. ³ Naado Godeage, ïe malō Yesu Gelesoeage dofā nili boba hamola, elea ugila negela, nili bobasēla, aealasioea nilile isogi gelolasimolōmelē.

⁴ Naadoea nilia hamomalola sāi amo gadola die malō odoaea ado dofā amo bēgēla awāhala sāi amo nabalahlā, na edefademalā obeāgimelē. ⁵ Amai gabugi, udia-o, nili nihilimu boba hamodi. Hamomalola sāla negei dēdēla ïasise amoda gāhe made, mi gāwia amila nilibalā dilo amo. ⁶ Boba hamolo amoda gomalā. Ea hamomalola sāla negei amo gadola bēgēla awāla hamolo. Ea hamomalola sāla negei amoda gowe. Dilia mi gāwia amila nabi amo bēgēla hamomalo. ⁷ Mida, dahila nelo yafiea Yesu Gelesoda dolō domalola digai madela sāsāla sege elō elōgi afiaha maadei. Amolida dahila nelo, Gelesoie ado nii nea. ⁸ Amai gabugi, dilia hamoi amoie bidi nimolō amo made neala dabadigiloea, idihē namialo. Bidi amo sulubadela nimolōie amala namialo. ⁹ Afādēa Gelesoea sāla olelei amo hedabola gaula made, ado odoa balagula gaula neebe amoda medelala baagila asi neebe amobalāda Gode e nea made. Afādēa ea sāla olelei amo hedabola gaula neebe amobalāda Efegele Eedole nea. ¹⁰ Afādēa dili neebea maala, Gelesoea sāla olelei amo gadola made, elō gaula maaseda, e sāla olela gausiala mosōa maala fimola sāmabio. ¹¹ Afādēa e sāla olela gausiaseda, ïe nafade hamosa neebe amo ebalā dila hamosa nea.

¹² Na dilima ado yafie sāla ïmolō gaso, bebagi dēdēla ïase amo dofea made. Ne dili neebea sōfē mudulā. Maala nea dilile odagi beala sāla idulā, nili obeāgisa maademolōie. ¹³ Dilile dialifi memelei* amoie malōlali dilima ilia hawioila sāsīsago. Hā amo.

---

* **1:1:** Udia Godea memelei amo gadoida Geleso sosogo. * **1:13:** Agedu Yone 1 bimalo.

Osoda Yone Neala olelo oboba

Yonea beba osoda gowe dēdēi amoda udia dolō Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ēi Gaiusama dēdēla ī. Dēdēla īahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelo amoīe nesegesamelēla sāla ī. Nesegelahilā sāhalea, Dolō afādē ēi Daiodelefishia asiala hamosebe amoīe hedabola siia bealahilā, sigola namialola sāla dēdēla ī.

¹ Neda ēdēi sali dafidiloea, nīe damelē obeāgīlo Gaiusa-o, na di dofā boba hamosa nea dima dēdēla īasisago. ² Nīe damelē obeāgīlo-o, nelebo dia hamosa nebego hedabola hamosa namiāiage, di olola made hedabola namiāiage, diē gesami hedabi neebe amo gadola namiāia helēsēsamelē. ³ Dofā sāmōmadi namolōi nelo amo gadola, asigi falagasei nea dofā sāmōmadi namolōi neamelēla nedoo odoa maalahilā nema sāla ī amo nabalahilā, na edefademalā obeāgīmelē. ⁴ Afādēa sāhalea, Diē malēsā dofā sāmōmadi asi namolōi neala sāse nabalahilā, na edefademalā obeāgīsa aligilo. Na obeāgīlo ameada, obeāgīlo sulubadela baagila asi dialea.

⁵ Nīe damelē obeāgīlo-o, di asigi falagasei nea. Didoolali ugila negela digi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negela digisa nebegoda hedabola hamosa nebegola sāha. ⁶ Amolia udia dolō Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolo amo sāla īmelē. Amala sāla ilo amoli nelebo gaula nawesa namolō awāsebe amo gadola afiasebea ami Godea helēsēse amo gadola dia ili ugila negemalo. ⁷ Mida, ili Yesuīe ēigi awāhalea, Godema asigi afādē negei made nefolalo amolile nelebo afādē iligali īmāiala made helēsēla, bahīla asi gabio. ⁸ Amala hamolo amoīe nilīa ilibalā dofā sāloīe hamoi gedola hamomolōīe dia ili ugila negemolō dialea.*

⁹ Na beba dēdēla udia dolō Godea wela ifosi di neebea nefolalebe amolima ī. Amala ī gasoda, Daiodelefishia e busa namolōila helēsēlahilā, na ado sāi amo fisi gabio. ¹⁰ Ea nilīe ēi sāla udia dolō odoama ado nafadefalī nafadege wāfalī sāmōlōge sāha neebe amo ne dili neebea maalahilā, ea nafade hamolo amo dilia nabuāia na sāla ulufadigimolōmelē. Ea amomu hamolo made, edoolali odoa maasegige dili misigolela sāla obeāgīlo mademelē. Amala hamolo made nea, udia dolō odoaea dili maase amoma mosōa fimāia fu īmolō helēsēi neebe dilia udia dolō Godea wela ifosi odoabalā seēge ili segea doadigila mosāia eada nesila digimolōmu helēsēlomelē.

¹¹ Nīe damelē obeāgīlo-o, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolō hedabi hamosa neebe amolida Godeīe malō nea. Nafade hamosa neebe amoliada e melī made nea.

¹² Udia dolō sulubadelaēa Demediliāsa eda gowe gadoi neala sāha aligilōmelē. Eada dofā sāmōmadi nea ea dofā sāmōlō gauī neebe amo gadoi neala olelo nea. Nilīage e siia bealahilā, eda gowe gadoi neala sālomelē. Dia nilīa sāsebēweda mogola sāsebēla dawadigi.

¹³ Ado sāmōlō yafie gaulea gaso, dima bebagimu dēdēla īmolō habosebe-melē. ¹⁴ Holōfalī nelolahilā, halīgīla odagi beaha nea sāmōlōīe ne di neebea mudulā.

* **1:8:** Dolō amolia Gode mala sāla īia wage nawesa namolō asi.

¹⁵ Aealo dima diamiäia hamesamelë. Damelë odoa amolia dima hawiosebegola säsisago. Alile damelë di neebee neebe amoli hïdo hïdolama hawioila säila säla ïmalo. Hä amo.

Yudi Neala olelo oboba

Yudia dödësaleada, Geleso sosogo nefolalebe dilia, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolile ado, made nabualola säla dödëi. Amase, Godea ie udia dolö amolima Ado Mala Hedabi säla iaha maadei amoïe, afädëa ie ado mala bedefamolöi mademelë. Ado nii maase amolibalä gelola säla obëgëmäia, beba gowe dödëla iasisagola säla dödëla negei dialea.

Beba gowegi dödëi dibe amoda Agedu Fidagi dödëi dibe amo gadoi dileamele.

Dilia Ado Mala Hedabibalä ado nii neebe amoïe ado made nabala, auaula neada, dilile asigi afädë negei nebege idihë namialo

¹ Neda Yudi, Yesu Gelesoïe hamoi hamolasilo, Yameseïe edoomelë. Naado Godea boba hamola, Yesu Gelesoea sigi neebe, udia dolö Godea wei dilima ² bobasëloge, daluloge, boba hamologe, bäula nobamäia hamesamelë.

*Sesigi ado mala dofä amobalä ado nii misi neala säi
(Agedu Fida 2.1-18)*

³ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea dilige nege nili sulubadela damula asi amoïe, na beba dödëla imolöila gelola helësësamu nelo gaso, walioda fodolo dödëmolöi dialeala helësësa neawe. Godeïe udia dolö nefolalebe amolima mala hedabi säla iaha maadei amoïe, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolima dilia gelola säla obëgëmäia, beba gowe dödëla iasisago. ⁴ Mida, odoaea geleä musügä maalahilä, dilibalä gegoala neamelë. Dolö amolida, Gode made helësëla baagi ilo nea. Iliä mala nafadefali nafade hamosebe amoda, dofea hamosala sämolöïe, nilile Godeïe ugila negelasilo dibe amo neala bedefalo nea. Amase, nilile Busa Dafidilo Geloï Yesu Geleso emu neebe amomada, ilia oböla, habobalo nea. Amala hamosa neebe amolibalä gudila, asiala hamoila säla, së molömelëla siibafali dödëla negei dilo amo dileamele.

⁵ Galone goweda, dilia dawadigisa maadei. Dafidilo Geloïa ie udia dolö damula awäla, Isibi segeala sigi doadigila asi gasoda, hobeala amoligi odoaea asigi afädë made negesebegi, nufudaha maadei amoda, na dilima bu oböla helësëlasisamu namolö asigisa. ⁶ Selesaia fii ilima Godea hamoïle geloïle i amo hamosalea, hedabola aligila made, ilile sege amo digila asi. Amasebegi, segeyo edefade besela galasolo amo gala, Dafidilo Geloïa ilibalä gudimolöïe, igi ëfë damumolö uli amea nafodolahilä, uli gasimi sagai dibeami negesi dialea. ⁷ Amo gadola wäla, Sodomo Gomola fii udia dolö amoliage, udia dolö gaamu ga madela difolalo amogi fii amoliage, domaloea nafade hamomolö amomu helësëla, gesami awäla nafade elö elöla hamosa nelo. Amala hamosa nebegi, Godea ili së muäia, nulo wisamu nebea ami ifosi nefolalea. Amoda nili sulubadela helësëmäia, ulufala negei dialea.

⁸ Amase, amo gadola wäla, dolö dilibalä gegoala neebe amolia simasia melëlo ameada, susugu hamola ilile domalo nafadela nigime baaloge, sigi aligilo nefolalebe amolima auaula baagi iloge, amase, yo digalo hido elöibalä aligilo nefolalebe amolima gagadeloge nea. ⁹ Gaso, selesaia fii nefolalebe amoïe busa Maigoloea mugabe busabalä Moseseïe domalo nimolöïe elewalosolo amo galada, ea ie asigia gagadela, asiala hamoila made säla, Dafidilo Geloïa dima nemomäiala säimelë. ¹⁰ Dolö amoliada, nelebo dibe amo mi fädäla dawa made neada, nelebo ilia dawa made amoma nafadela säla

gagadelo nea. Ilaba elö elölaea helësese amo gadoi hamolo amo gadola, dolö amolia helësese amo gadoi hamose ameadada, hili ili neala nafadesa neamelë.

¹¹ Dolö amoli gadoi amogi asigii gabu. Ilida Geini aulo idi amogi asimelë. Balamaea asiala hamoi amo gadola, ilia muni nimolöie, ea asiala hamoimadi baluluia asimelë. Amase, Golaea Godele Mosesele ba beasebegi, nufudadigi amo gadola, iliage ba beasebegi, nufudaha maademolömelë.

¹² Dilia gegedola Geleso sosogo odoama boba hamolo olemolöie, molö nasolo amo gala, dolö amoli maala ilile mala hamolo ameadada, molö gegedola nulo amo holöbö nigime baai gadoi hamolo. Molö giai nulo segeyo edefadegi gabula helësëla hewala made neada, ilia sugua sibi sigi aligilo hili ilimu helësëla nulo nea. Gelë odoa sege gaula mulo made, foeda doala gaula aulo amo gadoi, dolö amoli nea. Amase, i gägä negelo segeyogi gägä negelo made amo gadoige, i soomo beselala fisi bausoi amo gadoige neebe amolida, bu äudäla baagoi gadoi neamelë. ¹³ Ilida ödä edefadela aidagula mulo amo gadoi nea, mala nafade hewai hamose amolida, ödä södaia dibu ulufa negelo amo gadola ulufadigilo nea. Ilida gasumilä odoa muugi fudufuduia aulo neebe amo gadoi nea. Godea ili sege nafadefalä nafade, gasimi sagala fisi dibe amimu namolöi namiäia daijala negesi dialea.

¹⁴ Inogo eda Adamaie yaua mi näba gifalädalü amea, dolö nafade hamolo amolile siibafalä bea säla negesaleada, Nabuö. Dafidilo Gelo e, ie selesaia fii dausini yafiebalä maala, ¹⁵ udia dolö sulubadelabalä gudila mogemolömelë. Gode made helësëlo amolia Gode made helësëla nafade hamosa dilo amoiege, amase, Gode made helësëla asiala hamolo amolia ado nafade sulubadela ema säha nelö amoiege, ilibalä gudila mogemolömelëla bea säla negei dialea.

¹⁶ Dolö amolia segeyo sulubadelagi adoea elewalola säloge, gadiabola elö elöla säloge, amase, domaloea gelola hamelo amoie idigi bögëla auloge, ilia hili hamoi amo gugusäla bimäia, ado yafie gelola säloge, ilia helësese amo bögëla hamomäiaie, odoama säfe negela säloge nea.

Gelola idihë namialola säi

¹⁷ Amai gaso, ne damelë obeägilola dili-e, nilile Dafidilo Gelo Yesu Gelesoie abosolo dolö amolia dafidi säla i amo helësëla obögëmalö. ¹⁸ Iliä dilima säla iahaleada, segeyo aligila wagamolö ga madese gaalu, gadiabolo dolö amolida domaloea gelola hamelo amoie idigi bögëla moholömelëla säi. ¹⁹ Dolö amoliada, udia dolö mogelasila, dolöfäie mala dibe amomu bögësalea, Godeie Gesamida ilima maademelë.

²⁰ Amai gaso, ne damelë obeägilola dili-e, Eleloi Gesamie geloigi nea, Godema adosa neada, dilia asigi afädë negela, Godeie mala eleloi hedabifalä amo gaula mogosa nebego, bäula edemäia neala dabilibaha namialo. ²¹ Amala hamosa neada, dili Dafidilo Gelo Yesu Gelesoia bobasëla dilima namolöi namolö imäia beaha nebego neada, Godeie boba hamolomadi namolöi namialo. ²² Udia dolö asigi afädë negei gaso, asigi äudä negela asusugai nefolalebe amoli, dilia bobasësa namialo. ²³ Udia dolö odoa nulo gobeia neäda, aabela nabelela nimalo. Odoa bobasësaleada, dihili dilige bedäha nea, hamogisa namialo. Iliä mala nafade hamosa aligilo amea, Godeie siigi fagulo nigime baai gadoi salugala neebe ameadada, fagulo amolima habobaha namialo.

Nilia Godema nesegea namolöla

²⁴ Dili emo dauala digaloea, dili sigi namolöi neebe amomage, dili nigime baai made, obeägisa nea, e mia ie yo digalomadi, dili neala ifosimolöi neebe amomage, ²⁵ amase, nilile damula aulo afädëfalä Gode neebe amomage, Yesu Geleso nilile Dafidilo Geloie aulodaiala, yo digalo hido elöige, ei ilibia

namolöge, geloige, busa nea sigi namolöge, mi gäwialäi amila, Gode hilemu
dilo amo walio dibe wege, hobealage, amalasimu diamiäia.

Amala gelola hamomäiamelë.

Hä amo.